

STORTINGET

Dokument 15:7

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 901–1050
12.01. – 27.01.2024

Innhold

901.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. egenbetalingen for opphold og tjenester i forbindelse med opphold på sykehjem/heldøgnspleie på bakgrunn av skjønsmessige fradrag, besvart av helse- og omsorgsminister.....	11
902.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. voldsoffererstatning, besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
903.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. beregningen av oppsigelsestiden til avgått direktør for Nasjonal sikkerhetsmyndighet, besvart av justis- og beredskapsminister	13
904.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. bemanningsproblematikk, besvart av helse- og omsorgsminister.....	13
905.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. utjevning mellom lav- og høyinntektskommuner i forbindelse med regjeringen sitt framlegg til nytt inntektssystem, besvart av kommunal- og distriktsminister...	14
906.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. spredt bustadbygging i distriktet, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	23
907.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. satsing på utvikling av bølge- og tidevannskraft, besvart av energiminister	24
908.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. småkraftsøknader, besvart av energiminister.....	25
909.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. befolkningsutviklingen i Nord-Norge, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	26
910.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. voldsalarm, besvart av justis- og beredskapsminister	27
911.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. desentraliserte/staduavhengige arbeidsplassar, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	28
912.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. studentbustadar, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	29
913.	Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. krisesentertilbudet i kommunene, besvart av barne- og familieminister.....	30
914.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. selvforsyningsgraden i Norge, besvart av landbruks- og matminister	31
915.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. belønningsavtaler til byområder, besvart av samferdselsminister.....	31
916.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. nettutbyggingen, besvart av energiminister	32
917.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. en saksbehandlingstid på 26 uker for behandling av elektroniske søknader om jaktvåpen hos Innlandet politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	33
918.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. egg- og melkemangelen, besvart av landbruks- og matminister	34
919.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. gyldig fravær for skoleelever som følge av deltakelse i politiske og organisatoriske aktiviteter, besvart av kunnskapsminister	35
920.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. askespredning, besvart av barne- og familieminister	36
921.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. rapport om EMV og vertikal integrasjon i dagligvaremarkedet, besvart av næringsminister	37
922.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. sykepengeordningen kan omgjøres til en tidskonto ved gradert sykemelding, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	39
923.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. at Tine har fått dispensasjon til å bruke «Nyt Norge»-merket på sine yoghurt-produkt, besvart av landbruks- og matminister.....	39
924.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. fryktkultur, helseskadelig arbeidsmiljø og høyt arbeidspress for ansatte, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	40
925.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. nye regler for fiskeoppdrett på land, besvart av fiskeri- og havminister.....	41
926.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. midlertidig stans av utenlandsadopsjoner, besvart av barne- og familieminister.....	41
927.	Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. midlertidig stans av utenlandsadopsjoner, besvart av barne- og familieminister	42
928.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. utsettelsen av ERTMS, besvart av samferdselsminister.....	44

929. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. Markedsregulator Tine sine anslag hva gjelder behov for produksjon av melk, besvart av landbruks- og matminister	44
930. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. påankede straffesaker, besvart av justis- og beredskapsminister	46
931. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. innføring av Helseplattformen og datasystemer, besvart av helse- og omsorgsminister	47
932. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. kjøp av ferger fra verft med gode arbeidsvilkår, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	48
933. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. næringsarealer og naturødeleggelse, besvart av næringsminister	49
934. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. Norges demokratiassistanse, besvart av utenriksminister	51
935. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. tilgang til Botsen for det lokale kulturinitiativet Slipp Botsen Fri, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	52
936. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. reklameforbudet for usunn mat og drikke overfor barn og unge under 18 år, besvart av helse- og omsorgsminister	52
937. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. utbetale pengene de ansatte ved Kleven verft, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	53
938. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. flaskehalsinntekter i 2024, besvart av energiminister	54
939. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Rogfast, besvart av samferdselsminister	55
940. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. Levekårsundersøkelsen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	56
941. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. vegmidler om sentrale fylkesveier i Trondheim, besvart av kommunal- og distriktsminister	57
942. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. pandemilageret, besvart av helse- og omsorgsminister	58
943. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. beredskapsrapporten, besvart av helse- og omsorgsminister	59
944. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. rapporten "Mattilsynets kontroll med grisefarmer", besvart av landbruks- og matminister	60
945. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. vegstrekning E-39 Sula-Blindheim-Moa, besvart av samferdselsminister	61
946. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. forholdene for griser i Norge, besvart av landbruks- og matminister	62
947. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. tog til Ukraina, besvart av samferdselsminister	64
948. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. beredskap ved store snøfall ved Statens vegvesen i Agder, besvart av samferdselsminister	65
949. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. avdelingssjefsstillinger, fordelt på fylke, som ikke hadde søkere i hhv. i 2023, 2022 og 2021, besvart av forsvarsminister	66
950. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. privat eide luksusyachter og privatjetfly, besvart av finansminister	66
951. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. lovendring som omdefinerer kontaktforbud, besvart av justis- og beredskapsminister	67
952. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. nye kjønnskavene i større allmennaksjeselskaper, besvart av næringsminister	68
953. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Tronvik, besvart av helse- og omsorgsminister	69
954. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. EUs nye bygningsenergidirektiv, besvart av energiminister	69
955. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. systemet med Tine SA og Nortura SA som markedsregulatorer, besvart av landbruks- og matminister	70
956. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. privatisering av persontogtrafikken, besvart av samferdselsminister	72
957. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. Drosjeutvalget, besvart av samferdselsminister	73
958. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. naturmangfold, besvart av energiminister	73
959. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. informasjonsarbeidet til jernbaneselskapene, besvart av samferdselsminister	74

960.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. gjennomsnittsinntekt, besvart av fiskeri- og havminister.....	75
961.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. rusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	76
962.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. togavsporing, besvart av samferdselsminister.....	76
963.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. arbeidet med vold i nære relasjoner i landets politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	77
964.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. Særskilt norskopplæring (SNO), besvart av kunnskapsminister	78
965.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. utvinning av havbunnsmineraler i Norge, besvart av energiminister	79
966.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. kontrakten mellom Norske tog og Alstom, besvart av samferdselsminister.....	81
967.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. private leverandører ved Helse Midt-Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	82
968.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. arbeidsmiljøutvalget, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	83
969.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. Baumann-utvalgets rapport om utvisningssaker som berører barn, besvart av justis- og beredskapsminister	83
970.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. oljeskattekontoret, besvart av energiminister.....	84
971.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. døgnkapasiteten om psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister.....	85
972.	Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. skattefradragberettigede gaver, besvart av finansminister	86
973.	Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. forvaltningsperiode, besvart av klima- og miljøminister ..	88
974.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. kjøp av tobakksfri snus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	89
975.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. beskatningsretten, besvart av finansminister.....	90
976.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. anbudet fra Helse Sør-Øst på tverrfaglig spesialisert rusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	91
977.	Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. bussjåfører, besvart av samferdselsminister	92
978.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. gjennomgang av alle PUD-er som er godkjent siden 22. desember 2020, besvart av energiminister.....	93
979.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. leiemarkedet, besvart av finansminister.....	94
980.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. utbygging og drift av Tyrving og Yggdrasil, besvart av energiminister	95
981.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Breidablikk, besvart av energiminister	96
982.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. terrororganisasjoner, besvart av utenriksminister.....	97
983.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bruk av helsekroner at direktøren på sykehuset i Østfold, besvart av helse- og omsorgsminister	98
984.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	98
985.	Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. å overføre ansvaret for drifta av utlendingsinternatet på Trandum til Kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	99
986.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. barn og unge som etterlates i utlandet, besvart av barne- og familieminister.....	100
987.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ansvaret når Statens vegvesen på Molde bruker ulovlige lån, besvart av samferdselsminister.....	102
988.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreasken, besvart av samferdselsminister	103
989.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. utjevning mellom skattesterke og skattesvake kommuner, besvart av kommunal- og distriktsminister	104
990.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. de regionale helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	105
991.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. Norges gjestemedlemsskap i G20 og Norges prioriteringer inn i dette samarbeidet, besvart av utenriksminister	106
992.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. studenter med lese- og skrivevansker, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	107

993. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. politiets driftsbevilgning, besvart av justis- og beredskapsminister.....	108
994. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. utgiftsdeflator, besvart av justis- og beredskapsminister.....	109
995. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. fastprisavtaler, besvart av næringsminister.....	109
996. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bosette ukrainske flyktninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	110
997. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. deltakere i introduksjonsprogrammet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	111
998. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kommunikasjon som har vært mellom HOD og Helse Sør Øst og Sykehusinnkjøp, besvart av helse- og omsorgsminister.....	112
999. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Helsedirektoratets statistikkvisning, besvart av helse- og omsorgsminister.....	113
1000. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. Den internasjonale straffedomstolen, besvart av utenriksminister.....	114
1001. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. endringer i barneloven, besvart av barne- og familieminister.....	115
1002. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. forby salg av forfalte fordringer hvor forbruker er debitor, besvart av justis- og beredskapsminister.....	116
1003. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. tilsyn mot tre av Læringsverkstedets barnehager, besvart av kunnskapsminister.....	116
1004. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. status for den fysiske utbygging av Tyrving og Yggdrasil, besvart av energiminister.....	117
1005. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. Oppfølgingsordningen, besvart av kunnskapsminister.....	118
1006. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. utredning av momsfritak på reparasjon og brukthandel, besvart av finansminister.....	119
1007. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. bybanen til Åsane, besvart av samferdselsminister.....	119
1008. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. å øke det statlige tilskuddet, besvart av samferdselsminister.....	120
1009. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. leting etter og utvinning av havbunnsmineraler i tråd med internasjonale avtaler som UNCLOS, Espoo-konvensjonen, og OSPAR-konvensjonen, besvart av energiminister.....	121
1010. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. anskaffelsesregelverket, besvart av helse- og omsorgsminister.....	122
1011. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. Oljefondets aksjepost i Dongye Group, besvart av finansminister.....	123
1012. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. importere og eksportere biogass, besvart av klima- og miljøminister.....	124
1013. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. utbetaling av de palestinske selvstyremyndighetenes skatteinntekter, besvart av utenriksminister.....	125
1014. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. EU-vedtak om prosjekter lokalisert i Norge, besvart av klima- og miljøminister.....	126
1015. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. avlyste avganger i togtrafikken, besvart av samferdselsminister.....	127
1016. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. ordningen Students at Risk, besvart av utenriksminister.....	129
1017. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. barnevernets praksis med å betale for utenlandsturer til opprinnelsesland, besvart av barne- og familieminister.....	130
1018. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. om å skifte arbeidsgiverforening fra Spekter til NHO, besvart av energiminister.....	131
1019. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. forenklet søknadsprosedyre for småskala regenerative anlegg, besvart av fiskeri- og havminister.....	131
1020. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. skolebygg, besvart av kunnskapsminister.....	132
1021. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. Gaza, besvart av kunnskapsminister.....	133
1022. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. ny grense i husdyrkonsesjonsordningen for uttrangering av antall avlspurker for konsesjonsfri produksjon, besvart av landbruks- og matminister.....	134

1023. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. prosjektet med Ring 1, besvart av samferdselsminister	135
1024. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. unntak for Norge for jord basert på organisk materiale, på lik linje med Sveits, i EUs Plante helseregulering, besvart av landbruks- og matminister	136
1025. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. norsk reiseliv og turbussnæringa, besvart av samferdselsminister.....	137
1026. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. utgifter til strøm, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	138
1027. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. støttegruppen «Sendt bort», besvart av barne- og familieminister ...	139
1028. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. Misjonssambandet, besvart av barne- og familieminister	140
1029. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Seahawk-helikoptrene til Kystvakten, besvart av forsvarsminister	141
1030. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Flytogets fremtid, besvart av samferdselsminister	142
1031. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	143
1032. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. punktlighetsbarometer for jernbanen, besvart av samferdselsminister.....	144
1033. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Go Ahead, besvart av samferdselsminister	144
1034. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. økonomiske konsekvensene av endringene i anskaffelsesregelverket, besvart av næringsminister.....	145
1035. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. forpliktelsene i Haagkonvensjonen av 1993 om sentralmyndighetens samarbeid med sentralmyndigheter i samarbeidsland, besvart av barne- og familieminister.....	146
1036. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. innstramminger i tobakksskadeloven, besvart av helse- og omsorgsminister.....	147
1037. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. sykehusplanene i Oslo, besvart av helse- og omsorgsminister.....	148
1038. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. sikkerhetsklareringer, besvart av justis- og beredskapsminister.....	149
1039. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. innsigelser fra statsforvalterne, besvart av kommunal- og distriktsminister	150
1040. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. barn med sjeldne sykdommer, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	151
1041. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. våpen brukt av Israel til krigføringen og angrepene i Gaza, besvart av finansminister.....	152
1042. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. pengestøtte, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	153
1043. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. avvikene som Helsetilsynets tilsynsrapport avdekket, besvart av helse- og omsorgsminister	154
1044. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. gjennomføring av folkeavstemning/innbyggerhøring i områdene som tidligere utgjorde Søgne og Songdalen, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	155
1045. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. apoteklov, besvart av helse- og omsorgsminister.....	156
1046. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. retten til videregående opplæring, besvart av kunnskapsminister.....	157
1047. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. marinens tilgang til drivstoff, besvart av næringsminister.....	158
1048. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. nettkapasiteten, besvart av energiminister.....	159
1049. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. å droppe statens anke på tingretten sin dom, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	160
1050. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. dispensasjonssakhansaming, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	161

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (901 - 1050) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	920, 961, 1031
Amundsen, Per-Willy (FrP)	930, 951
Astrup, Nikolai (H)	995
Aydar, Seher (R)	953, 971
Bastholm, Une (MDG)	944, 1039
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	959, 1006, 1011
Bjørlo, Alfred Jens (V)	911, 923, 965
Bjørnstad, Sivert (FrP)	925, 941
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	914, 918, 990, 1036
Elvenes, Hårek (H)	1029
Elvestuen, Ola (V)	949, 984, 1009, 1019
Eskeland, Liv Kari (H)	942, 943
Fagerås, Mona (SV)	915, 966, 1007, 1008
Farahmand, Mahmoud (H)	1038
Fiskaa, Ingrid (SV)	939, 958
Foss, Ingunn (H)	993
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	921
Grotle, Olve (H)	977, 1025
Halleland, Terje (FrP)	916, 954, 1012, 1022, 1048
Haltbrekken, Lars (SV)	928, 970, 980, 981
Hansson, Rasmus (MDG)	933, 960
Helleland, Linda Hofstad (H)	952
Helleland, Trond (H)	957
Hjemdal, Silje (FrP)	926, 963, 986
Hoksrud, Bård (FrP)	901, 936, 976, 998, 999, 1045
Hussein, Marian (SV)	1010, 1013
Johnsen, Tor André (FrP)	917, 947
Jønnes, Kari-Anne (H)	992
Jørgensen, Geir (R)	956
Kapur, Mudassar (H)	1044
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	935, 975, 991, 1041
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	985
Kristensen, Turid (H)	927, 972
Kristjánsson, Mímir (R)	924, 937, 1018
Lauvsnes, Irene Heng (H)	994
Lie, Kathy (SV)	913, 1037
Limi, Hans Andreas (FrP)	903
Listhaug, Sylvi (FrP)	904, 931, 967, 1043, 1047
Lund, Tobias Drevland (R)	969, 979, 1002
Marhaug, Sofie (R)	938, 978, 1014, 1015
Martinussen, Marie Sneve (R)	950
Melby, Guri (V)	1023
Molberg, Anna (H)	902

Nilsen, Marius Arion (FrP)	910
Njåstad, Helge André (FrP)	905, 906, 974, 989, 1049, 1050
Nyholt, Hege Bae (R)	912, 1003
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1040, 1042
Pettersen, Tage (H)	1001, 1017
Raja, Abid (V)	919, 964, 1027, 1028
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1026, 1033
Sanner, Jan Tore (H)	1005
Skjelstad, André N. (V)	962, 997, 1032
Steffensen, Roy (FrP)	922
Stokkebø, Aleksander (H)	940
Stordalen, Morten (FrP)	1030
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	955, 973
Sve, Frank Edvard (FrP)	945, 948, 987, 988
Thorheim, Bård Ludvig (H)	907, 908, 909
Thorsvik, Ingvild Wetthus (V)	946, 1035
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	934, 1016
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1000, 1004
Westgaard-Halle, Lene (H)	929, 1024
Wiborg, Erlend (FrP)	982, 983, 996, 1034
Wold, Grete (SV)	1020, 1021, 1046
Øvstegård, Freddy André (SV)	932, 968

STORTINGET

Dokument 15:7

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 901

Innlevert 12. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 23. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange kommuner og hvor mange personer som har fått redusert sin egenbetalingen for opphold og tjenester i forbindelse med opphold på sykehjem/heldøgnspleie på bakgrunn av skjønsmessige fradrag?

BEGRUNNELSE:

Kommuner har ihht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester muligheten til å gi skjønsmessige fradrag i egenandelen for sykehjemsplasser, men det er ikke alltid denne muligheten benyttes til beste for familier som er i en økonomisk vanskelig situasjon, som følge av forsørgeransvar.

Svar:

Spørsmålet besvares av helse- og omsorgsministeren som ansvarlig statsråd for forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

Etter helse- og omsorgstjenestelovens § 11-2 kan kommunene kreve vederlag for hjelp fra kommunens helse- og omsorgstjeneste. Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester i institusjon fastsetter rammene for beregningen av egenbetalingen og egenandelen fastsettes på bakgrunn av vurderinger for hver enkelt beboer.

Verken Helse- og omsorgsdepartementet eller Helsedirektoratet har oversikt over hvor mange kommuner og

hvor mange personer som har fått redusert sin egenbetaling på bakgrunn av skjønsmessige fradrag. Dette finnes det ikke opplysninger om nasjonalt.

Helsedirektoratets erfaring om bruk av den skjønsmessige fradragsregelen i forskriftens §5 om fradrag i beregningsgrunnlaget, er at de fleste kommuner oftest bruker denne for å gi fradrag for boutgifter. Mange kommuner har også utarbeidet standardregler for fradrag for boutgifter. Dette knytter seg til hvilke boutgifter det gis fradrag for, hvor lang periode etter innflytting på institusjon det gis fradrag for og om det tas hensyn til formue eller ikke.

SPØRSMÅL NR. 902**Innlevert 12. januar 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 18. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I hvilken grad skal kontoret for voldsoffererstatning yte økonomisk rådgivning til ofre for vold og mottakere av voldsoffererstatning for å få avklart eksempelvis enkle spørsmål om skatt?

BEGRUNNELSE:

Nettavisen hadde 9. januar 2024 en sak om "Anne" som har fått 2,5 millioner kroner i voldsoffererstatning, mennerstatning og kompensasjon for tapt arbeidsevne. Hun har ikke brukt pengene på noe, fordi hun ikke får tydelig svar verken fra Kontoret for voldsoffererstatning eller Skatteetaten på spørsmål om hun er pliktig til å betale skatt av erstatningen. Dersom ofre for vold ikke får nyttet sin erstatning, forsvinner litt av hensikten med den. Da er spørsmålet i hvilken grad Kontoret for voldsoffererstatning plikter å gi enkel rådgivning eller om dette er utenfor deres mandat.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at mottakere av voldserstatning har behov for å få svar på om de må betale skatt av erstatningen. Jeg har også forståelse for behovet for å få svaret innen rimelig tid, slik at de får brukt erstatningen til det den er ment å dekke.

Skattereglene kan være kompliserte og dersom en erstatningsmottaker innretter seg etter et galt eller upresist svar, kan det få uheldige konsekvenser for den det gjelder. Veiledning om skatterettslige spørsmål må derfor gis av skatteetaten, som har den beste og mest oppdaterte kunnskapen til enhver tid om eventuell skatteplikt og mulige unntak.

I likhet med andre offentlige organer har imidlertid voldserstatningsmyndighetene informasjons- og veiledningsplikt etter de alminnelige forvaltningsrettslige regler. Kontoret for voldsoffererstatning (KFV) skal for eksempel veilede om voldserstatningsloven og -forskriften, og om søknadsprosessen. Det er ikke unaturlig at de i kontakten med søkerne får spørsmål som ikke direkte handler om voldserstatningen som sådan, men om tilliggende spørsmål knyttet til for eksempel skatt. Det er viktig at det i den forbindelse gis informasjon om hvordan erstatningsmottakeren kan gå frem for å komme i kontakt med skatteetaten, for eksempel ved å henvise til nettsider,

telefonnummer eller annet. Det er også viktig at informasjonen gis på en måte som erstatningsmottakeren forstår.

Avslutningsvis vil jeg vise til at KFV deler det generelle veiledningsansvaret om voldserstatningsordningen med andre aktører. Politiet tar imot anmeldelser og plikter å gi råd og veiledning til den voldsutsatte eller deres etterlatte. Påtalemyndigheten plikter å informere voldsutsatte og deres etterlatte om adgangen til å kreve voldserstatning, jf. påtaleinstruksen § 8-6 tredje ledd. Støttesentrene for kriminalitetsutsatte er underlagt politiet og skal som ett av fire hovedområder gi hjelp og støtte ved søknad om voldserstatning. Videre har også bistandsadvokater, når den voldsutsatte får oppnevnt dette, et ansvar mht. å fremme erstatningskravet for den voldsutsatte i straffesaken.

SPØRSMÅL NR. 903**Innlevert 12. januar 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 23. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke konkrete omstendigheter ved sakens karakter gjør det rimelig å beregne oppsigelsestiden fra 01.01.24 for nylig avgått sjef for Nasjonal sikkerhetsmyndighet – hvordan er de kryssende hensyn avveid mot hverandre og hvilke konkrete hensyn ble avgjørende for konklusjonen i den «helhetsvurderingen» det vises til – og er det korrekt at den nylig avgåtte direktørens håndtering av pressehenvendelser utgjør deler av begrunnelsen for at det offentlige utbetaler en høyere etterlønn enn vedkommende har krav på etter loven?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 790 av 22.12.23 og statsrådets respons til spørsmålet av 08.01.24. Spørsmålss-tiller opplever at statsråden ikke svarer på noe av det som blir etterspurt, men gir en svært kort og generell redeg-jørelse om det mest sentrale faktum og en henvisning til relevant lovverk, omkring beregningen av oppsigelsestid-en til avgått direktør for Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Det vesentligste av opplysningene i statsrådets respons til spørsmålet, fremgår også av begrunnelsen til spørsmålet og Nettavisens nettsak av 22.12.23 som det der henvises til.

<https://www.nettavisen.no/okonomi/avgatt-nsm-sjef-far-hoyere-etterloonn-enn-normalt/s/5-95-1537320>

Det som ønskes besvart er hvilke konkrete omsten-digheter som ble vektlagt i favør av konklusjonen om å

gjøre unntak fra lovens ordning, slik at oppsigelsestiden beregnes fra 01.01.24 med den konsekvens at nylig avgått sjef for Nasjonal sikkerhetsmyndighet får utbetalt nesten én måned mer etterlønn enn hun har krav på etter loven. Sagt på en annen måte: Hvordan er de kryssende hensyn avveid mot hverandre og hvilke konkrete hensyn ble av-gjørende for konklusjonen i den «helhetsvurderingen» det vises til i besvarelsen av spørsmål nr. 790. På bakgrunn av den siste setningen i statsrådets besvarelse av spørsmål nr. 790, bes det også om en særskilt bekreftelse på at den nylig avgåtte direktørens håndtering av pressehenvendelser utgjør deler av begrunnelsen for at det offentlige utbetaler en høyere etterlønn enn det som er normert i statsansattloven § 22.

Svar:

Jeg viser til mitt svar til representantens spørsmål nr. 790. Sofie Nystrøm sa opp sin stilling som direktør for NSM med øyeblikkelig virkning 8. desember 2023. Gitt oms-tendighetene i saken fant departementet det ikke naturlig å pålegge Nystrøm å arbeide i sin oppsigelsestid, slik man normalt gjør når man sier opp et arbeidsforhold. Nystrøm gikk ikke direkte over i annen stilling. På normal måte be-taler staten lønn i oppsigelsestiden. Oppsigelsestiden ble her beregnet fra 1. januar 2024, som er den 1. i påfølgen-de måned. Som fremholdt i mitt svar på spørsmål nr. 790, dekker ikke staten noen av Nystrøms kostnader med å besvare mediehenvendelser. Saken er for øvrig håndtert som en personalsak.

SPØRSMÅL NR. 904**Innlevert 12. januar 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 22. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan det bes om at statsråden gir en oversikt over det to-tale antallet administrativt ansatte i de regionale helsefo-

retakene, og hvordan antallet har utviklet seg de siste fem årene?

BEGRUNNELSE:

I lys av den pågående debatten om bemanningsproblematikk, ressursfordeling og effektivitet i helsevesenet, er det viktig med innsikt i personellstrukturen i de regionale helseforetakene. Det etterlatte inntrykket hos en del er at de regionale helseforetakene bruker stadige mer ressurser på administrasjon og ledere med millionlønninger, samtidig som det kuttes i pasientbehandling og at helsekøene har økt kraftig etter helseministeren tiltrådte. Blant annet var det nylig saker i media, der det fremkom at det nå er flere helsedirektører enn intensivplasser i Norge.

	Gjennomsnittlig antall ansatte RHF				
	2022	2021	2020	2019	2018
Helse Sør-Øst RHF	199	200	195	192	178
Helse Vest RHF	75	71	67	61	63
Helse Midt-Norge RHF	85	80	75	75	73
Helse Nord RHF	83	81	73	71	68

Det presiseres at frem til 31/12-2021 var Helse Midt-Norge IT (Hemit) og Driftssenter logistikk og økonomi (DSLØ), avdelinger underlagt Helse Midt-Norge RHF. Disse avdelingene ble virksomhetsoverdratt til Hemit HF med virkning fra 1/1-2022. For sammenliknbarhetens skyld er disse enhetene trukket ut fra tallmaterialet presentert over for perioden 2018-2021.

Svar:

Alle regionale helseforetak avlegger årsregnskaper der både gjennomsnittlig antall ansatte og gjennomsnittlig antall årsverk hos det regionale helseforetaket fremkommer som en del av noteopplysningene. Basert på denne noteinformasjonen, presenteres bemanningstall for de regionale helseforetakene for perioden 2018-2022 i tabellen nedenfor.

Videre er Senter for klinisk dokumentasjon og evaluering (SKDE) og FRESK (en samling av regionale prosjekter i Helse Nord med ansvar for planlegging og innføring av nye og fremtidsrettede kliniske systemer ved sykehusene i Nord-Norge) enheter som juridisk sett er underlagt Helse Nord RHF. For sammenliknbarhetens skyld er disse enhetene trukket ut fra tallmaterialet presentert over.

SPØRSMÅL NR. 905

Innlevert 13. januar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 23. januar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kan statsråden lage ein tabell som viser effekten av endring i utjevningen mellom kommunene basert på dagens inntektssystem og endring i utjevningen med 1 %?

BEGRUNNELSE:

Statsråden varsler større utjevning mellom lav- og høyinntektskommuner i forbindelse med regjeringen sitt framlegg til nytt inntektssystem. Dette signalet betyr at nokon kommunar må dele meir med andre og motsatt. Det hadde vært interessant å hatt ein tabell som viste effekten for kvar prosent endring som ev. blir gjort.

Svar:

Skatteutjamninga jamnar delvis ut skilnader i skatteinntekter mellom kommunane.

Skatteutjamninga for kommunane omfattar inntekts- og formuesskatt frå personlege skattyttarar og naturressurskatt frå kraftføretak.

Kommunar med skatteinntekter under landsgjennomsnittet blir kompenserte for 60 prosent av differansen mellom eigen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Kommunar med skatteinngang over landsgjennomsnittet blir trekte for 60 prosent av differansen mellom eigen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Kommunar med skatteinntekter under 90 prosent av landssnittet blir i tillegg kompenserte for 35 prosent av differansen mel-

lom egne skatteinntekter og 90 prosent av landsnittet. Finansieringa av tilleggskompensasjonen skjer ved at kvar kommune blir trekt med eit likt beløp per innbyggjar.

Ein måte å auke utjamninga mellom kommunar på kan vere å auke den symmetriske delen av skatteutjamninga på 60 prosent. Tabell 1 visar dei fordelingsmessige konsekvensane av å auke den symmetriske delen av skat-

teutjamninga med eit prosentpoeng, frå 60 til 61 prosent, basert på tall frå 2022. Ein bør vere klar over at mange kommunar i 2022 fekk høge ekstraintekter frå skatt på ei-garinntekter og at det kan påverke effektane noko, særleg for einskilde mindre kommunar. Sjå Løpende inntektsutjevning - regjeringen.no for 2022 for grunnlagstal for den einskilde kommune i 2022.

Tabell 1. Effekt av endring i den symmetriske delen av skatteutjamninga på eit prosentpoeng frå 60 til 61 prosent. Rekna på tal frå 2022.

Differanse fra dagens til økt symm. utjevning til 61 prosent		
	1000 kroner	Per innb.
0301 Oslo	-127 139	-182
1101 Eigersund	515	35
1103 Stavanger	-13 131	-91
1106 Haugesund	954	25
1108 Sandnes	1 178	14
1111 Sokndal	294	90
1112 Lund	236	74
1114 Bjerkreim	67	24
1119 Hå	1 489	77
1120 Klepp	795	39
1121 Time	185	10
1122 Gjesdal	936	77
1124 Sola	-2 212	-80
1127 Randaberg	-161	-14
1130 Strand	758	57
1133 Hjelmeland	-98	-39
1134 Suldal	-176	-46
1135 Sauda	231	51
1144 Kvitsøy	30	58
1145 Bokn	42	49
1146 Tysvær	628	56
1149 Karmøy	2 952	69
1151 Utsira	-3	-19
1160 Vindafjord	-503	-57
1505 Kristiansund	1 488	62
1506 Molde	1 301	41
1507 Ålesund	1 305	19
1511 Vanylven	215	71
1514 Sande	153	63
1515 Herøy (Møre og Romsdal)	171	19
1516 Ulstein	314	37
1517 Hareid	524	102
1520 Ørsta	953	88
1525 Stranda	249	56
1528 Sykkylven	787	104

Differanse fra dagens til økt symm. utjevning til 61 prosent

	1000 kroner	Per innb.
1531 Sula	847	89
1532 Giske	390	45
1535 Vestnes	302	44
1539 Rauma	470	67
1547 Aukra	203	58
1554 Averøy	348	60
1557 Gjemnes	313	117
1560 Tingvoll	325	110
1563 Sunndal	284	41
1566 Surnadal	456	78
1573 Smøla	164	77
1576 Aure	244	72
1577 Volda	1 261	117
1578 Fjord	209	84
1579 Hustadvika	1 205	91
1804 Bodø	1 087	21
1806 Narvik	1 513	70
1811 Bindal	-33	-24
1812 Sømna	135	68
1813 Brønnøy	-348	-45
1815 Vega	-15	-13
1816 Vevelstad	1	2
1818 Herøy (Nordland)	94	51
1820 Alstahaug	619	84
1822 Leirfjord	325	144
1824 Vefsn	1 033	78
1825 Grane	170	116
1826 Aarborte - Hattfjelldal	187	147
1827 Dønna	-31	-23
1828 Nesna	176	104
1832 Hemnes	299	68
1833 Rana	2 037	78
1834 Lurøy	-276	-148
1835 Træna	33	73
1836 Rødøy	129	111
1837 Meløy	364	59
1838 Gildeskål	135	71
1839 Beiarn	99	98
1840 Saltdal	512	111
1841 Fauske - Fuosso	707	74
1845 Sørfold	93	50
1848 Steigen	173	67
1851 Lødingen	168	85
1853 Evenes	173	130

Differanse fra dagens til økt symm. utjevning til 61 prosent

	1000 kroner	Per innb.
1856 Røst	17	37
1857 Værøy	31	46
1859 Flakstad	92	75
1860 Vestvågøy	937	81
1865 Vågan	246	25
1866 Hadsel	-154	-19
1867 Bø	-742	-289
1868 Øksnes	291	65
1870 Sortland - Suortá	434	41
1871 Andøy	281	62
1874 Moskenes	-6	-6
1875 Hábmer - Hamarøy	244	90
3001 Halden	3 193	102
3002 Moss	1 077	21
3003 Sarpsborg	5 554	95
3004 Fredrikstad	5 600	67
3005 Drammen	3 668	36
3006 Kongsberg	238	9
3007 Ringerike	1 512	49
3011 Hvaler	-165	-35
3012 Aremark	113	86
3013 Marker	296	83
3014 Indre Østfold	2 977	65
3015 Skiptvet	357	93
3016 Rakkestad	747	90
3017 Råde	472	62
3018 Våler (Viken)	501	85
3019 Vestby	541	29
3020 Nordre Follo	-2 341	-38
3021 Ås	777	37
3022 Frogn	-1 423	-88
3023 Nesodden	-361	-18
3024 Bærum	-38 220	-296
3025 Asker	-13 980	-145
3026 Aurskog-Høland	1 717	97
3027 Rælingen	291	15
3028 Enebakk	873	78
3029 Lørenskog	122	3
3030 Lillestrøm	1 548	17
3031 Nittedal	-18	-1
3032 Gjerdrum	-112	-16
3033 Ullensaker	1 920	46
3034 Nes	1 925	81
3035 Eidsvoll	2 405	90

Differanse fra dagens til økt symm. utjevning til 61 prosent

	1000 kroner	Per innb.
3036 Nannestad	1 291	86
3037 Hurdal	357	123
3038 Hole	-362	-53
3039 Flå	-44	-41
3040 Nesbyen	-80	-24
3041 Gol	47	10
3042 Hemsedal	-258	-99
3043 Ål	115	25
3044 Hol	-765	-170
3045 Sigdal	6	2
3046 Krødsherad	-325	-149
3047 Modum	1 042	73
3048 Øvre Eiker	451	22
3049 Lier	-957	-35
3050 Flesberg	64	24
3051 Rollag	66	48
3052 Nore og Uvdal	-100	-41
3053 Jevnaker	579	84
3054 Lunner	721	79
3401 Kongsvinger	1 194	67
3403 Hamar	1 268	40
3405 Lillehammer	1 280	45
3407 Gjøvik	2 301	76
3411 Ringsaker	3 280	94
3412 Løten	909	118
3413 Stange	2 268	107
3414 Nord-Odal	679	135
3415 Sør-Odal	700	88
3416 Eidskog	747	124
3417 Grue	387	85
3418 Åsnes	959	133
3419 Våler (Innlandet)	406	113
3420 Elverum	1 989	93
3421 Trysil	526	80
3422 Åmot	402	96
3423 Stor-Elvdal	300	130
3424 Rendalen	200	116
3425 Engerdal	165	132
3426 Tolga	237	152
3427 Tynset	609	109
3428 Alvdal	257	105
3429 Folldal	197	129
3430 Os	260	140
3431 Dovre	321	128

Differanse fra dagens til økt symm. utjevning til 61 prosent

	1000 kroner	Per innb.
3432 Lesja	177	89
3433 Skjåk	163	76
3434 Lom	288	130
3435 Vågå	459	128
3436 Nord-Fron	335	60
3437 Sel	827	150
3438 Sør-Fron	205	67
3439 Ringebu	348	79
3440 Øyer	194	38
3441 Gausdal	503	83
3442 Østre Toten	1 330	90
3443 Vestre Toten	1 634	120
3446 Gran	1 047	77
3447 Søndre Land	779	141
3448 Nordre Land	814	124
3449 Sør-Aurdal	321	111
3450 Etnedal	150	120
3451 Nord-Aurdal	470	74
3452 Vestre Slidre	62	29
3453 Øystre Slidre	123	38
3454 Vang	57	36
3801 Horten	2 354	86
3802 Holmestrand	1 161	45
3803 Tønsberg	248	4
3804 Sandefjord	3 178	49
3805 Larvik	2 928	61
3806 Porsgrunn	1 897	52
3807 Skien	4 183	75
3808 Notodden	1 054	81
3811 Færder	-122	-5
3812 Siljan	232	99
3813 Bamble	520	37
3814 Kragerø	823	79
3815 Drangedal	537	131
3816 Nome	629	97
3817 Midt-Telemark	1 155	110
3818 Tinn	-121	-22
3819 Hjartdal	27	17
3820 Seljord	184	64
3821 Kviteseid	170	69
3822 Nissedal	53	37
3823 Fyresdal	61	51
3824 Tokke	-53	-25
3825 Vinje	-345	-92

Differanse fra dagens til økt symm. utjevning til 61 prosent

	1000 kroner	Per innb.
4201 Risør	432	64
4202 Grimstad	1 047	44
4203 Arendal	3 575	79
4204 Kristiansand	6 315	56
4205 Lindesnes	2 054	89
4206 Farsund	834	87
4207 Flekkefjord	685	76
4211 Gjerstad	352	145
4212 Vegårshei	276	129
4213 Tvedestrand	442	72
4214 Froland	672	110
4215 Lillesand	298	26
4216 Birkenes	702	131
4217 Åmli	171	95
4218 Iveland	169	128
4219 Evje og Hornnes	437	120
4220 Bygland	96	84
4221 Valle	-115	-98
4222 Bykle	-523	-559
4223 Vennesla	2 049	136
4224 Åseral	-115	-126
4225 Lyngdal	1 185	113
4226 Hægebostad	120	71
4227 Kvinesdal	341	58
4228 Sirdal	-448	-248
4601 Bergen	-5 815	-20
4602 Kinn	598	35
4611 Etne	221	55
4612 Sveio	343	59
4613 Bømlo	585	48
4614 Stord	879	46
4615 Fitjar	187	60
4616 Tysnes	-378	-131
4617 Kvinnherad	293	22
4618 Ullensvang	248	23
4619 Eidfjord	-279	-298
4620 Ulvik	31	29
4621 Voss	1 128	71
4622 Kvam	486	57
4623 Samnanger	214	86
4624 Bjørnafjorden	1 287	51
4625 Austevoll	-951	-180
4626 Øygarden	2 055	53
4627 Askøy	2 513	84

Differanse fra dagens til økt symm. utjevning til 61 prosent

	1000 kroner	Per innb.
4628 Vaksdal	334	86
4629 Modalen	-158	-419
4630 Osterøy	752	92
4631 Alver	2 284	77
4632 Austrheim	-97	-34
4633 Fedje	22	43
4634 Masfjorden	-56	-34
4635 Gulen	-105	-47
4636 Solund	49	64
4637 Hyllestad	46	36
4638 Høyanger	157	40
4639 Vik	8	3
4640 Sogndal	996	82
4641 Aurland	-229	-130
4642 Lærdal	17	8
4643 Årdal	52	10
4644 Luster	249	47
4645 Askvoll	81	27
4646 Fjaler	-238	-82
4647 Sunnfjord	444	20
4648 Bremanger	141	40
4649 Stad	809	85
4650 Gloppen	511	87
4651 Stryn	434	60
5001 Trondheim	1 520	7
5006 Steinkjer	2 807	117
5007 Namsos - Nåavmesjenjaelmie	1 536	102
5014 Frøya	-2 908	-552
5020 Osen	115	127
5021 Oppdal	511	72
5022 Rennebu	261	107
5025 Røros	437	78
5026 Holtålen	250	128
5027 Midtre Gauldal	777	127
5028 Melhus	1 678	98
5029 Skaun	846	101
5031 Malvik	587	41
5032 Selbu	421	103
5033 Tydal	-58	-77
5034 Meråker	282	118
5035 Stjørdal	2 282	94
5036 Frosta	271	104
5037 Levanger	1 963	97
5038 Verdal	1 735	116

Differanse fra dagens til økt symm. utjevning til 61 prosent

	1000 kroner	Per innb.
5041 Snåase - Snåsa	233	115
5042 Lierne	144	110
5043 Raarvihke - Røyrvik	38	87
5044 Namsskogan	7	9
5045 Grong	260	113
5046 Høylandet	183	153
5047 Overhalla	415	109
5049 Flatanger	-24	-22
5052 Leka	52	91
5053 Inderøy	601	88
5054 Indre Fosen	1 252	127
5055 Heim	439	75
5056 Hitra	382	74
5057 Ørland	1 051	101
5058 Åfjord	319	75
5059 Orkland	1 953	106
5060 Nærøysund	-199	-20
5061 Rindal	242	122
5401 Tromsø	2 543	33
5402 Harstad - Hårstak	1 285	52
5403 Alta	1 482	70
5404 Vardø	244	129
5405 Vadsø	492	88
5406 Hammerfest - Håmmarfeasta	473	42
5411 Kvæfjord	348	125
5412 Dielddanuorri - Tjeldsund	429	102
5413 Ibestad	12	9
5414 Gratangen	84	79
5415 Loabák - Lavangen	157	162
5416 Bardu	189	47
5417 Salangen	269	129
5418 Målselv	471	71
5419 Sørreisa	282	82
5420 Dyrøy	138	129
5421 Senja	1 052	71
5422 Balsfjord	655	117
5423 Karlsøy	216	99
5424 Lyngen	295	108
5425 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	227	123
5426 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	275	137
5427 Skjervøy	321	114
5428 Nordreisa - Ráisa - Raisi	555	117
5429 Kvænangen	146	126
5430 Guovdageaidnu - Kautokeino	485	168

Differanse fra dagens til økt symm. utjevning til 61 prosent

	1000 kroner	Per innb.
5432 Loppa	104	121
5433 Hasvik	117	122
5434 Måsøy	70	60
5435 Nordkapp	204	69
5436 Porsanger - Porsángu - Porsanki	412	105
5437 Kárásjohka - Karasjok	316	122
5438 Lebesby	82	68
5439 Gamvik	149	141
5440 Berlevåg	46	51
5441 Deatnu - Tana	269	95
5442 Unjárga - Nesseby	89	104
5443 Båtsfjord	213	98
5444 Sør-Varanger	845	85
I alt	0	0

SPØRSMÅL NR. 906

Innlevert 13. januar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 22. januar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Er statsråden samd i at dyre rekkefølgekrav frå fylkeskommunane er ein utfordring for spreidd bustadbygging i distriktet?

GRUNNGJEVING:

Målet er at folketalet skal auke i distriktskommunane sa regjeringa då distriktsmeldingen kom. Det er mange grunnar til at det er utfordrande å få auka folket i distriktene. Ein sak som etter mitt inntrykk blir hyppigare og hyppigare ein utfordring er krav frå fylkeskommunane om dyre investeringar for å få godkjent auka bruk av avkjørslar til fylkesvegnettet. Ofte i distriktet er det som statsråden kjenner til ungdom som ynskjer å byggje bustad i heimbygda. Når slike krav kjem og dette eine huset må forskottere / ta heile investeringa for å gjera fylkeskommunen fornøgd og avkjørselen godkjent etter ei handbok, er det svært fordyrane for dei som skal byggje. På den

måten blir man pressa til å velje å bu anna stad i kommunen gjerne i bustadfelt eller flytte til ein by. Etter mitt syn må slik rekkefølgekrav og krav til avkjørslar stå i stil. Det er ikkje bærekraftig for distrikta om spreidd bustadbygging nærmast skal vera umogleg om slike fordyrande krav slår inn.

Svar:

Eg takkar stortingsrepresentant Njåstad for spørsmålet.

Regjeringa ønskjer å styrke busetjinga i heile landet. Vi ønskjer å leggje til rette for meir bustadbygging i område med liten befolkningstettleik. Dei folkevalde i kommunane må i sine vurderingar ta heilskaplege omsyn til lokale tilhøve, regionale interesser og ulike nasjonale føringar i til dømes statlege planretningslinjer for samla bustad-, areal-, og transportplanlegging.

Det er vegstyresmakta som stiller krav til korleis avkjørslar til offentleg veg må utformast, anten gjennom

eit einskild løyve om avkøyring eller gjennom arealplanane til kommunane. Dei tekniske krava har da til formål å ivareta måla i blant anna Nasjonal Transportplan om eit trygt og effektivt vegsystem.

Plassering og bruk av ei avkøyrslar bør som utgangspunkt avklarast gjennom planprosessar etter plan- og bygningslova, slik at ein meir heilskapleg kan vurdere areal/utbyggingsmønster og vegsystemet i samanheng. Plan- og bygningslova gir kommunane heimel til å gi føresegner i arealplanar om lokalisering og bruk av strengleiksslasser for avkøyrslar til veg. Statens vegvesen sin vegnorm N100 skal leggjast til grunn for krav til utforming av det offentlege vegnettet. Avkøyrslar frå offentleg veg blir da godkjent i det kommunale planvedtaket, og krev ikkje behandling etter veglova.

Ligg det ikkje føre nokon plan etter plan- og bygningsslova, eller planen ikkje omfattar avkøyrslar, må avkøyrslar frå offentleg veg ikkje byggast eller nyttast utan løyve frå vegstyremakta. Auka bruk av eksisterande avkøyrslar krev også nytt løyve. Med heimel i veglova § 43, kan vegstyremakta gi føresegner om tekniske krav til avkøyrsla. Desse føresegnene gjeld også for fylkesveg dersom ikkje anna er bestemt av fylkeskommunen.

Plan- og bygningslova gir også kommunane høve til å stille rekkefølgjekrav i område der dei ønskjer å byggje bustadar. Formålet med rekkefølgjekrav er å sjå til at planområdet blir bygd ut på ein koordinert og hensiktsmessig måte.

At tilkomst, vatn og avløp er på plass, er ein heilt nødvendig føresetnad for bustadbygging. Rekkefølgjekrav om avkøyrslar hindrar at utbygging skjer før nødvendig avkøyrlar er på plass. På denne måten skal ein sikre at bustadar får trygg tilkomstveg. I kva grad rekkefølgjekrav er dyre å gjennomføre vil vere avhengig av kva for krav som må vere oppfylte for at avkøyrsla skal vere trygg. Det er derfor ikkje gitt at rekkefølgjekrav er dyre og at dei vil hindre spreidd bustadbygging.

Kommunen skal sikre at rekkefølgjekrav om offentleg infrastruktur blir fulgt, men det kan tidvis ta tid før kommunen har middel og kapasitet til å prioritere å oppfylle rekkefølgjekrav. Private utbyggjarar har ikkje ei plikt til å gjennomføre eit rekkefølgjekrav i arealplan, men eit rekkefølgjekrav som ikkje er oppfylt vil hindre at ein utbyggjar får byggjeløyve. Utbyggjarar kan velje å gjennomføre rekkefølgjekravet gjennom ein utbyggingsavtale.

Sjølv om det ikkje er stilt rekkefølgjekrav, kan utbyggjarar etter omstende uansett ha ei plikt til å opparbeide offentleg veg før dei til dømes skal oppføre ein bustad. Avkøyrlar er omfatta av plikta, da dei må byggje frå ein allereie godkjent offentleg veg. Ein utbyggjar som må byggje avkøyrslar som følgje av opparbeidingsplikta, kan etter plan- og bygningslova krevje refusjon frå eigarar av tilstøtande eigedomar som får fordel av opparbeidinga. Reglane om refusjon vil vere med på å påverka kva for kostnader den einskilde utbyggjar til sist vil sitte igjen med.

SPØRSMÅL NR. 907

Innlevert 13. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 23. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vi regjeringa ta initiativ til en nasjonal satsing på utvikling av bølge- og tidevannskraft, og herunder bygge opp et testsenter som imøtekommer internasjonale standarder på Fiskebøl i Hadsel?

BEGRUNNELSE:

Ifølge EU kan havenergi i form av bølgekraft og kraft fra havstrømmer potensielt kunne dekke 10 % Europas kraftbehov i 2050. Det ledende senteret for utvikling og testing av slik kraftproduksjon er i Storbritannia med fasiliteter ved Orknøyene som tilbyr testing av ny teknologi etter internasjonale ISO-standarder. Kraft fra havenergi har

fordelen av å ikke så variabel som annen fornybar kraft. Det testes nå ut løsninger som er stadig nærmere å kunne kommersialiseres uten subsidier og skaleres opp.

Norge har ledende teknologimiljøer på fagfeltet bølge- og tidevannskraft knyttet til bl.a. NTNU. Det finnes norske bedrifter som har utviklet patenter for havenergi, og det finnes miljøer som ønsker å videreutvikle havenergi i Norge. Fra naturens side er Norge godt egnet for enkelte former for havenergi, særlig havstrømmer fra tidevann og Golfstrømmen. Mulighetene for havenergi som del av energimixen i en kyststat som Norge, bør utforskes og satses på.

Det finnes for tiden ikke testfasiliteter for testing av havenergi etter internasjonale ISO-standarder i Norge.

Det innebærer at Enova-støtte til teknologiutvikling innen bølge- og tidevannskraft kan risikere å falle bort fordi det må testes og videreutvikles i utlandet. Dette understreker behovet for et nasjonalt testsenter og kunnskaputvikling nasjonalt, i tett samarbeid med EU, Storbritannia og andre internasjonale kompetansemiljøer.

Nordland fylkeskommune bevilget 5 mill. kroner i november i fjor til utvikling av testfasiliteter for havenergi på Fiskebøl i Hadsel kommune i Vesterålen. På Fiskebøl bygges det et testsenter for oljevernberedskap som fikk første bevilgning under Solberg-regjeringen. Senteret er ment å være en katalysator for kunnskapsutvikling knyttet til både oljeberedskap og ulike havnæringer. Utvikling av et testsenter for havenergi krever en betydelig innsats fra sentrale myndigheter, utover bidraget fra Nordland fylkeskommune, og må eventuelt integreres i planene som Kystverket har for utviklingen av Fiskebøl.

Svar:

Både bølgekraft og tidevannskraft er inkludert i den nasjonale forsknings- og innovasjonsstrategien for klimavennlig energiteknologi, Energi21. Ifølge strategien bør begge teknologiene videreutvikles, men de er ikke blant de teknologiområdene strategien prioriterer særskilt som havvind, vannkraft, energieffektivisering, CO₂-håndtering og hydrogen.

Det kan i dag gis støtte til forskning, utvikling, demonstrasjon og markedsintroduksjon av teknologier for både bølge- og tidevannskraft gjennom Norges forskningsråd, Innovasjon Norge og Enova. I tillegg forvalter Siva SF ordningen Norsk Katapult, som kan gi støtte til etablering av testfasiliteter. Det eksisterer dermed et bredt utvalg virkemidler som kan støtte utviklingen av bølge- og tidevannskraft i Norge.

SPØRSMÅL NR. 908

Innlevert 13. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 22. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har statsråden belegg for å si at konsesjonsbehandlingen av småkraftsøknader var omtrent på samme nivå under Solberg-regjeringen som den er under Støre-regjeringen, og kan dette illustreres av statsråden ved å sammenligne antall konsesjoner som ble gitt og prosentandel avslag for a) de to siste årene av Solberg-regjeringen sammenlignet med de to første årene av Støre-regjeringen, og b) for hele perioden for regjeringen Solberg?

BEGRUNNELSE:

På Stortingets siste møtedag i 2023 hadde undertegnede en replikkutveksling med Energiministeren. Det ble vist til at konsesjonsbehandlingen av småkraft-søknader og nye tillatelser omtrent har stoppet helt opp, enda småkraft er en av de raskeste måtene å styrke kraftbalansen på i en tid hvor vi går mot kraftunderskudd på kort sikt.

Statsråden mente at det var tatt tak i problematikken fra regjeringens side, og anklaget Høyre for ikke å ha tatt tak i problematikken tidligere da partiet hadde regjeringssansvar. Undertegnede fastholdt at problemene først og fremst har oppstått under dagens regjering, noe statsråden ikke var enig i.

For å løse et problem er det avgjørende å erkjenne når, hvordan og hvorfor det har oppstått. Det kan synes som at statsråden mangler belegg for sin påstand og kan bes derfor svare skriftlig på hvordan utviklingen av konsesjonsbehandlingen av småkraft har vært, med bakgrunn i kunnskapen som foreligger i departement og underliggende etater.

Ifølge tall fra Småkraftforeningen ble det under Solberg-regjeringens siste to år behandlet 35 søknader om småkraft av NVE og departementet. I en omtrentlig like lang periode har regjeringen Støre behandlet 16 søknader, dvs. under halvparten. Det ble gitt kun 1 ny tillatelse i 2022 og 1 ny tillatelse i 2023. Til sammenligning ble det i perioden 2014-2018 innvilget i størrelsesorden 315 konsesjoner, tilsvarende i overkant av 3 TWh.

Svar:

Å sammenligne tall for antall konsesjoner gitt mellom år har begrenset nytte. Hva som behandles henger blant annet tett sammen med antall og type saker som omsøkes. I perioden 2010-2017 var det svært høy aktivitet innen småkraftfeltet og NVE behandlet over 700 konsesjonssaker i den perioden. Det er fortsatt rundt 130 småkraftkons-

esjoner gitt i denne perioden som ikke er realisert. I perioden etter 2017 sank antallet konsesjonssøknader kraftig, og har holdt seg på et relativt lavt nivå fram til nå.

NVE har på sine nettsider kvartalsoppsummeringer av konsesjonsbehandlingsvedtak. NVE oppgir antall endelige avslag og antall endelige tillatelser. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert. Med endelig tillatelse inkluderes også vedtak om konsesjonsfritak. De to siste årene under Solberg-regjeringen (2020 og 2021 tom. 3. kvartal) ble det gitt endelig tillatelse til 17 av 44 småkraftverk og det ble gitt avslag til omtrent 60 prosent av søknadene. I 2022 og 2023 (tom. 3. kvartal) ble det gitt endelig

tillatelse til 30 av 36 småkraftverk og det ble gitt avslag til omtrent 17 prosent av søknadene.

De fleste småkraftsakene NVE har behandlet i 2023 har vært byggefristsaker. Dette er saker der konsesjonen er gitt, men den opprinnelige byggefristen er i ferd med å gå ut. Konsesjoner som innvilges forlenget byggefrist vil kunne realiseres relativt raskt, og bidra til økt produksjon av fornybar kraft.

Regjeringen har styrket energimyndighetene i 2023 og 2024. Dette vil øke kapasiteten, og vil også komme behandling av småkraftsøknader til gode.

SPØRSMÅL NR. 909

Innlevert 13. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 19. januar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hva er befolkningsutviklingen i Nord-Norge hittil under Støre-regjeringen a) uten innvandring, b) med innvandring, og c) med innvandring unntatt ukrainske flyktninger?

BEGRUNNELSE:

Befolkningsutviklingen har vært svakere i Nord-Norge enn i resten av landet over lengre tid. Under Solberg-regjeringen var det en befolkningsvekst på kun 5783 over 8 år ifølge SSBs tall, en periode hvor den økonomiske veksten var relativt sterk i nord.

Innvandring spiller en viktig rolle for å forstå demografiske utviklingstrekk. Siden 2022 har det blitt bosatt mange ukrainske flyktninger i Norge, mange av dem i Nord-Norge. Siden mange av dem ikke vil bli værende permanent i Norge er det relevant å skaffe en oversikt over hvordan befolkningsutviklingen ville vært i Nord-Norge uten tilveksten av ukrainske flyktninger.

Svar:

a) Utan innvandring ville Nord-Noreg i perioden 1. januar til og med 3. kvartal 2023 hatt ein nedgang i folketalet på 7 483 personar, eller 1,6 prosent. Nord-Noreg har i lang tid vore avhengig av innvandring for å få folketalsvekst, og vi må tilbake til 1994 for å finne eit år landsdelen ville hatt vekst i folketalet utan innvandring. At

det har vorte fleire innvandrarak påverkar også folketalsutviklinga gjennom innanlands flytting, og flyttinga frå Nord-Noreg blir i aukande grad prega av innvandrarak som flyttar vidare til andre delar av landet.

b) Med innvandring har Nord-Noreg hatt ein vekst på 4 179 personar frå 1. januar 2022 til og med 3.kvartal 2023. Dette er ein lågare vekst i folketalet enn for landet sett under eitt (0,9 prosent mot 2 prosent for landet), men Nord-Noreg ligg i 2023 an til å få den høgaste veksten på 10 år. Eg finn frå tala frå SSB at Nord-Noreg i dei åtte åra under regjeringa Solberg (1.januar 2014 til 1.januar 2022) hadde ein vekst i folketalet på 3 789 personar, eller 0,8 prosent.

c) Ettersom SSB ikkje publiserer kvartalstal med landbakgrunn på regionalt nivå, har vi så langt berre oversikt over korleis ukrainarak påverkar folketalsutviklinga i Nord-Noreg i 2022. Utan ukrainarak ville folketalet i Nord-Noreg hatt ein nedgang på 2 565 personar, eller 0,5 prosent i 2022. Med ukrainarak hadde Nord-Noreg i 2022 ein vekst på 1 610 personar, det vil seie 0,3 prosent.

Alle tal i svaret er henta frå SSB.

SPØRSMÅL NR. 910**Innlevert 14. januar 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 22. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Det har vært en tragisk start på året, med altfor mange drap på kort tid. I enkelte av sakene har politi og domstol vurdert situasjonen til å ikke være alvorlig nok til voldsalarm, i andre tilfeller har politi og domstol ikke tatt tak selv etter gjentatte lovbrudd.

Fører departementet oversikt over feilaktige beslutninger-, løslatelse- og påtaleunntatelser som senere resulterer i grove lovbrudd som eksempelvis drap, og får det konsekvenser for politi, påtalemyndighet eller domstol hvis man utøver slett dømmekraft gjentatte ganger?

BEGRUNNELSE:

Vi har over lang tid sett løslatte gjerningspersoner blitt bedømt til å ha lav gjentakelsesfare eller lav voldsrisiko, samt gjerningspersoner bli løslatt gang på gang etter lovbrudd, som eksempelvis trusler og brudd på besøksforbud, før de deretter begår mer eller mindre grove lovbrudd, og i ytterste konsekvens drap.

I drapssakene som er kommet i år har i noen av tilfellene gjerningspersonene gang på gang brutt besøksforbud, uten at det er tatt tak av politiet, påtalemyndighet eller domstol. I andre tilfeller har politi og domstol besluttet at det ikke var grunnlag for eks voldsalarm, før det like etterpå ble begått drap av de som har opplevd å bli avvist av politiet.

I samfunnet generelt risikerer man å miste jobben hvis man gjør grove feil, spesielt gjentatte grove feil med store konsekvenser. Det er vanskelig å finne feil med større konsekvenser enn meningsløse dødsfall hos uskyldige ofre.

Løslatelse grunnet lav gjentakelsesfare hvor deretter gjerningspersoner deretter igjen etter kort tid begår lovbrudd er interessant. Beslutninger hvor voldsrisikoen er lav før det deretter utøves grov vold likeså. Det er av interesse å vite om det føres statistikk over gjerningspersoner som løslates med vurdering å ha lav sannsynlighet for å begå nye grove lovbrudd, vold, voldtekt, drap, eller lav voldsrisiko og som deretter begår nye slike handlinger. Det er også av interesse å vite om det føres statistikk over personene, avdelingene som beslutter løslatelse av gjerningsmenn som deretter begår grov kriminalitet, samt om det får noen konsekvenser å gjentatte ganger løslate gjerningspersoner som etterpå begår grov kriminalitet for de som tar beslutningen.

Eller om det kun er konsekvenser for ofrene i slike saker, og påtalemyndigheten eller personer som besluttet å løslate gjerningspersonen(e) kan få liv på liv på samvittigheten og fortsatt bli vurdert til å være skikket og kompetent nok til å fortsette å utøve jobben sin. Statistikk på slike tilfeller og om det får konsekvenser etterspørres derfor i spørsmålet over.

Svar:

Vold mot kvinner og vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet og et stort samfunns- og folkehelseproblem. I ytterste konsekvens tar denne volden liv, slik vi dessverre har erfart de første dagene av 2024.

Justis- og beredskapsdepartementet følger opp politiets arbeid med vold mot kvinner og vold i nære relasjoner gjennom styringen av Politidirektoratet. I tildelingsbrevet til direktoratet for 2024, av 23. desember 2023, framgår det at «vold i nære relasjoner og vold og overgrep mot barn, inkludert internettrelaterte overgrep, skal prioriteres høyt innenfor straffesaksbehandlingen og i det forebyggende politiarbeidet.» Det vises videre til at politiet må ha særlig oppmerksomhet på oppfølgingen av tiltakene som fremkommer i regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i

nære relasjoner. Denne planen, som ble fremmet som en proposisjon til Stortinget 20. desember 2023, inneholder 120 tiltak og det er avsatt 100 millioner kroner til oppfølgingen av planen i 2024.

Vold i nære relasjoner er også gitt høy prioritet i riksadvokatens årlige mål- og prioriteringsskriv. I rundskrivet både for 2022 og 2023 er bruken av besøksforbud og kontaktforbud med elektronisk kontroll (omvendt voldsalarm) viet oppmerksomhet. Det understrekes i rundskrivet at politiet skal ha gode rutiner for håndtering av begjæringer om besøksforbud og oppfølging av brudd, herunder systemer for umiddelbar varsling til påtalemyndigheten når det innkommer bruddmeldinger til politiet. Det er videre fremhevet at påtalemyndigheten skal være en pådriver for bruk av kontaktforbud med elektronisk kontroll, og at i saker som innebærer risiko for fremtidige, alvorlige lovbrudd, skal påtalemyndigheten ha god samhandling med politidistriktets dedikerte personell for risikohåndtering.

I desember 2023 kom riksadvokaten i tillegg med et nytt rundskriv om vold i nære relasjoner som erstatter rundskrivet fra 2008 om familievold. I det nye rundskriv-

et understreker riksadvokaten at det er sentralt at politiet og påtalemyndigheten klarer å identifisere saker om vold i nære relasjoner som kan være forvarsel om drap eller alvorlig vold, slik at etterforskning og beskyttelsestiltak iverksettes.

Justis- og beredskapsdepartementet fører ingen slik oversikt som representanten etterspør. Departementet går ikke inn i politi og påtalemyndigheten eller domstolens behandling av enkeltsaker. Domstolens avgjørelser kan angripes med rettsmidler.

For å bidra til økt kvalitet i etterforskning og påtalearbeid gjennomfører Den høyere påtalemyndighet kvalitetssundersøkelser og inspeksjoner. Disse gir verdifull informasjon om eventuelle avvik i straffesaksbehandlingen. Statsadvokatembetene skal påse at politidistriktet utarbeider tiltaksplaner for å avhjelpe eventuelle avdekkede mangler i straffesaksbehandlingen.

Påtalemyndigheten er uavhengig ved behandlingen av den enkelte straffesak, og ingen utenfor påtalemyndigheten, heller ikke politiske myndigheter eller departement, kan instruere påtalemyndigheten i enkeltsaker. Det er imidlertid etablert egne klageordninger som skal ivareta rettssikkerhet og trygghet for at avgjørelser blir riktige. Dersom man mener at politiet har gjort feil under behandlingen av straffesaken, kan dette påklages til påtalemyndigheten, enten riksadvokaten eller den stedlige statsadvokaten. Klage rettes til det politidistriktet som har etterforsket straffesaken. Dersom man mener at politiet har opptrådt kritikkverdigg under tjenesteutøvelsen, kan man sende en klage til politimesteren i det aktuelle politidistriktet. Politimesterens avgjørelse kan påklages til Politidirektoratet. Videre kan forholdet meldes til Spesialenheten for politisaker dersom man mener at ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har brutt loven i tjenesten.

SPØRSMÅL NR. 911

Innlevert 14. januar 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 19. januar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Auka bruk av desentraliserte/staduavhengige arbeidsplasser vart gitt som ei ny fellesføring frå regjeringa til alle statlege verksemdar i tildelingsbrev for 2023, med krav om rapportering ved årsslutt.

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet er det gjort evalueringer av bruken av besøksforbud og omvendt voldsalarm. Disse evalueringene følges nå opp av Politidirektoratet og riksadvokaten. Resultatene av en evaluering av adressesperre som beskyttelsestiltak legges frem våren 2024. Evalueringene skal bidra til at politiet benytter sikkerhets- og beskyttelsestiltakene de har til rådighet på en strukturert og systematisk måte, slik at volds- og trusselutsatte får nødvendig vern og beskyttelse. Også bruken av risikovurderingsverktøy, som har stor verdi når det gjelder å forebygge gjentatt vold i nære relasjoner og fange opp alvorlige saker, skal evalueres i 2024.

Lovendringene som gir påtalemyndigheten hjemmel til å illegge elektronisk kontroll ved straffeprosessuelt besøksforbud og ilagte kontaktforbud og som ble vedtatt av Stortinget i desember 2023, vil styrke beskyttelsen av personer som risikerer å bli utsatt for vold, trusler og annen uønsket kontakt. Departementet arbeider nå med å få iverksatt lovendringene så raskt som mulig.

Avslutningsvis vil jeg også nevne at regjeringen har under etablering en permanent partnerdrapskommisjon som skal gjennomgå drap begått av daværende eller tidligere partner. Tiltaket følger opp en anbefaling fra Partnerdrapsutvalget (NOU 2020: 17 Varslede drap?). Utvalget understreker i sin rapport at formålet med en permanent kommisjon må være læring og utvikling, ikke fordeling av skyld. Når en ansatt i hjelpeapparatet skal gjennomgå egne valg og handlinger etter et drap, vil frykt for skyld og straff kunne hindre læring. Utvalget mener derfor at kommisjonen verken skal ta stilling til strafferettslige eller sivilrettslige skyld eller ansvarsforhold. Den bør heller ikke vurdere administrative reaksjoner overfor tjenestepersoner eller virksomheter. Departementet legger denne anbefalingen til grunn for etableringen av kommisjonen.

Kor mange statlege verksemdar har rapportert om høvesvis auka, uendra eller mindre bruk av desentraliserte arbeidsstad i 2023, kor stor auke har det samla vore i desentraliserte stillingar i statlege etatar i 2023 og kor mange staduavhengige stillingar i staten har blitt utlyst i løpet av 2023?

Svar:

Regjeringa har som ambisjon å auke bruk av stillingar i staten som vert lyste ut med høve til desentralisert arbeid, eller som arbeidsgjevar vel å tilby tilsette som alternativt ville ha slutta i verksemda. Det vil seie at statlege arbeidsplassar som i dag er lokaliserte i dei største byane eller dei mest sentrale områda av landet, i større grad kan gjerast tilgjengelege for arbeidstakarar i distriktskommunar ulike stader i landet. Målet er å styrkje lokale fagmiljø for å oppnå distriktpolitisk vinst.

Kommunal- og distriktsdepartementet har ikkje dei tala som Bjørlo ber om. Bruken av og erfaringane med desentralisert arbeid i staten er lite dokumenterte. I den årlege kartlegginga til DFØ av talet på tilsette i staten blei det i 2022 stilt spørsmål til statlege verksemder om bruken av desentralisert arbeid. Mange hadde ikkje uttømmende oversikter, og låg datakvalitet gjorde at resultatane frå undersøkinga ikkje vart gjort offentleg. Intern gjennomgang av dei data som finst, kan likevel tyde på at bruk av desentralisert arbeider lite utbreidd. Dei fleste som utførte desentralisert arbeid, gjorde det frå heimen, og berre eit fåtal arbeidde frå kontorfellesskap utanfor verksemda. Den viktigaste årsaka til at verksemdene brukte desentralisert arbeid, var for å rekruttere eller halde på kritisk kompetanse.

Tilrettelegging for desentralisert arbeid vart gitt som ei fellesføring i tildelingsbrev til alle statlege verksemder i 2023. Verksemdene skal i årsrapporten for 2023 gjere greie for si vurdering av moglegheitene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid og erfaringane med dette. Dersom verksemda ikkje har hatt auke i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det gjerast greie for årsaka til dette. Frist for verksemda si oversending av årsrapporten til sitt overordna departement er 15. mars. Departementet skal publisere årsrapporten frå underliggende verksemder på departementet sine nettsider innan 1. mai. Departementa skal samanfatte rapportane frå sine verksemder og sende til Kommunal- og distriktsdepartementet, som på grunnlag av desse skal gjere ei samla vurdering av erfaringar med slikt desentralisert arbeid i statlege verksemder.

For å auke kunnskap om desentralisert arbeid har departementet i tillegg lyst ut ein konkurranse om å kartlegge statlege verksemder sine vurderingar av og erfaringar med desentralisert arbeid.

Eg viser avslutningsvis til tidlegare kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik sine svar til Stortinget i 2022 og 2023, på spørsmåla 15:2348 (2021-2022), 15:2447 (2021-2022), 15:820 (2022-2023), og 15:2031 (2022-2023) om same tema.

SPØRSMÅL NR. 912

Innlevert 15. januar 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 19. januar 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch

Spørsmål:

Når planlegg regjeringa å nå målet om å byggja nye 3 000 studentbustadar årleg?

GRUNNGJEVING:

TV2 kunne i helga (13.01.24) fortelja om studentar som skruer av straumen og går med boblejakke inne for å halda seg flytande økonomisk. Tal frå Eigedom Norge syner at leigepreisane har auka med over 15 prosent dei siste to åra, som er rekordvekst. I tillegg auka matprisane med 10 prosent i fjor. Statsråden seier til TV2 at husleige er den klart største enkeltutgifta for dei fleste studentar.

Leiar i Norsk Studentorganisasjon (NSO), Oline Sæther, peiker på at fleire studentbustadar kan ha positive

effektar ut over studentmassen, då det vil kunne bidra til å ta av presse i den private leigemarknaden. Før studiestart hausten 2023 stod minst 14 500 studentar i kø for å få studentbustad, og i følge NSO er det i dag berre 15 prosent av studentane som har studentbustad.

Svar:

Eit viktig grep for å betre studentøkonomien og bidra til å dempe presset i den private leigemarknaden, er å bygge fleire rimelege studentbustadar. Derfor vil regjeringa trappe opp studentbustadbygginga med mål om 3000 nye studentbustadar i året. Men det har vore ei utfordring å få inn nok byggeklare søknadar frå studentsamskipnadane og studentbustadsstiftelsane, og fleire samskipnadar har

dei siste seks åra levert tilbake tilsegner om tilskot som dei ikkje har klart å nytte. Som svar på desse utfordringane auka regjeringa kostnadsramma i 2023 og opna opp for at byggeprosjekt kan nytte den kostnadsramma som gjeld det året byggeprosjektet får mellombels bruksløyve

eller ferdigattest, i inntil fire år etter at dei fekk tilsegn om tilskot. Tiltaka har ført til fleire søknadar om tilskot. Også andre tiltak som bidreg til fleire studentbustadar blir vurderte i samband med dei årlege statsbudsjetta.

SPØRSMÅL NR. 913

Innlevert 15. januar 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 22. januar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

I Dokument 8:134 S (2020-2021), Innst: 427 S (2020 - 2023) om krisesentertilbudet i kommunene, ble det enstemmig vedtatt følgende: Stortinget ber regjeringen gå gjennom lov om kommunale krisesentertilbud og legge opp til at det ikke tas egenandel for mat fra den enkelte. Jeg har fått melding fra lokale folkevalgte i Follo om at krisesenteret i Follo fortsatt tar egenandel for mat fra sine brukere.

Jeg lurer derfor på om det nødvendige lovarbeidet for å følge opp stortingsvedtaket er gjennomført eller om det fortsatt jobbes med?

BEGRUNNELSE:

I sesjonen 2020-2021 fremmet SV en rekke forslag om forbedring av krisesentertilbudet, hvorav det enstemmig ble vedtatt at lov om kommunale krisesentertilbud skulle gjennomgås med sikte på at det ikke skal tas egenandel for mat fra den enkelte bruker. Lokale folkevalgte i Follo reagerer på at kommunens krisesenter fortsatt krever egenandel for mat fra sine brukere. Som svar på en interpellasjon i kommunestyret i Follo sier ordføreren at de bare vil avvente en lovendring og ikke foreta seg noe inntil videre. Det har skapt usikkerhet rundt om stortingets vedtak er fulgt opp med den nødvendige lovendringen. At brukerne må betale egenandel for mat på krisesenteret kan være et hinder for at de bruker senteret selv om de trenger det og således være en trussel mot deres sikkerhet og beskyttelse mot vold.

Svar:

Eg viser til at det er viktig å ha eit oppdatert faktagrunnlag om betaling for mat på krisesenter for å gjere grundige nok vurderingar av korleis dette bør regulerast. I samband med at saka vart handsama i Stortinget i 2021 bad departementet Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) om å kartleggje korleis krisesentera organiserer mat og måltid, og kva dei tar betaling for. Dei fleste sentera legg opp til at bebuarane kjøper og lagar mat sjølv. Krisesentera har basisvarer til dei fleste måltid, og sørgjer for fellesmiddag t.d. i helgar, ved høgtider, bursdagar e.l. Krisesentera melder at dei alltid har eit matlager for innkomst og akutte situasjonar. Dei understrekar at alle brukarar får mat dekkja av senteret inntil dei har økonomi til å kjøpe sjølve, og krisesentera hjelper brukarane med å søkje NAV om midlar til livsopphold, dersom det trengs.

Bufdir har no henta ytterlegare opplysningar frå sentera og etter det vi kjenner til, er det berre krisesenteret i Follo som praktiserer betaling for mat. Senteret opplyser til Bufdir at satsane er 125 kroner per døgn for vaksne og 55 kroner per døgn for barn under ti år. Eigenandelen dekkjer all maten for bebuarar. Senteret vurderer at det har ein viktig miljøterapeutisk verdi til tilsette og bebuarar et saman, då det gir rom for gode møte og samtalar. Krisesenteret presiserer at bebuarar som ikkje har midlar til å betale maten, får hjelp til å kome i kontakt med NAV. Bebuarar som ikkje har rettar i Noreg får mat av senteret.

I vurderingane av saka har departementet lagt vekt på at krisesentertilbudet skal vere eit lågterskeltilbod og at økonomi ikkje skal hindre valdsutsette i å oppsøkje hjelp. Det er difor uheldig dersom brukarar mottar eit betalingskrav etter å ha vore på krisesenter, eller får høyre av andre at dei må betale for å vere på krisesenter. Samtidig ser dette ut til å vere eit avgrensa problem når berre eitt senter krev betaling for utgifter til mat.

Departementet har langt på veg greidd ut spørsmålet om betaling for mat på krisesenter for å følge opp vedtaket frå Stortinget. Spørsmålet om eigenandel vil etter planen bli omtalt i eit større høyringsnotat om endringar i krisesenterlova som er under arbeid.

SPØRSMÅL NR. 914**Innlevert 15. januar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 22. januar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Hva er selvforsyningsgraden nå og tenker statsråden at erstatningene som ble gitt etter ekstremværet Hans er store nok til å gi trygghet til utsatte bønder, slik at selvforsyningsgraden blir økt?

BEGRUNNELSE:

2023 bød først på tørke før ekstremværet Hans oversvømte og ødela store avlinger. Med de statlige erstatningsordningene for bøndene etter ekstremværet Hans må bonden dekke 30 prosent av tapet selv. Dessuten har den et makstak på 1,8 millioner kroner, uavhengig av hvor stort tapet har vært. Det slår svært dårlig ut for de store matprodusentene.

Svar:

Den norske sjølvforsyningsgraden var i 2022 på 47 pst. Dersom ein korrigerer for import av fôrråvarer, var sjølvforsyningsgraden på 40 pst. Tala for 2023 er ikkje publisert.

Som representanten viser til førte mellom anna ekstremværet Hans til stor svikt i fjorårets planteproduksjon.

Det same gjorde tørke tidlegare på sumaren. Etter ein slik sesong er ordninga med tilskot ved produksjonssvikt viktig for dei råka produsentane. Ordninga, inkludert satsane for dei ulike vekstane, er ein del av dei årlege jordbruksforhandlingane. Partane er einige om at ordninga skal vere ei katastrofeordning som skal bidra til vidare produksjon. Derfor er det også ein eigenandel i ordninga på 30 prosent, som speglar normal variasjon i avlingar frå år til år. Ordninga er altså ikkje meint å vere ei erstatningsordning som dekkjer alle tap.

Det var gjennom hausten 2023 tett dialog mellom departementet og jordbruket om situasjonen. På grunn av dei særskilte forholda i fjorårets vekstsesong har regjeringa gjort fleire tilpassingar i produksjonssviktordninga for å avhjelpe situasjonen. Det er og som eit resultat av dialogen med jordbruket gjort varige forbetringar i ordningane knytt til naturskade

Arbeiderpartiet og Senterpartiet har som mål å auke sjølvforsyningsgraden til 50 prosent. Auka sjølvforsyning vil vera eit viktig bidrag for å styrke matberedskap og vil gje grunnlag for auka verdiskaping i norsk jordbruk. Regjeringa vil derfor leggje fram ei stortingsmelding med strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 915**Innlevert 15. januar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 23. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Ved å forlenge dagens belønningsavtaler til byområder uten å forskyve midlene trengs det om lag 400 millioner kroner årlig fra 2025-2029. Dersom det skal inngås byvekstavtaler for de samme byene på samme nivå, vil det koste ytterligere 800 mill. kr årlig fra 2025-2029.

Er det formålstjenlig å øke begge to, eller er det overflødig å øke bevilgningen til belønningsavtale dersom det inngås byvekstavtale på samme nivå, og hva er ko-

standen ved å inngå byvekstavtale med bare 2 eller 3 av byområdene?

Svar:

Til kommende Nasjonal transportplan 2025-2036 (NTP) er det utarbeidet et faglig grunnlag, der transportvirksomhetenes svar på utrednings- og prioriteringsoppdraget er to av hovedleveransene. Oppdragene og svarene til ny

NTP er tilgjengelige på regjeringen sine hjemmesider. I prioriteringsoppdraget ba Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet transportvirksomhetene blant annet om å synliggjøre sine forslag til prioriteringer innenfor tre ulike beregningstekniske rammene.

For byområdene spesifikt, ba departementene blant annet transportvirksomhetene om å vise på et aggregert nivå hvor mye de beregningstekniske rammene til byområdene måtte økes for å videreføre belønningsavtalene ut planperioden etter at gjeldende avtaler løper ut. Departementene ba også om anslag på hvor mye de beregningstekniske rammene til

byområdene på et aggregert nivå måtte økes for å inngå byvekstavtaler for Kristiansandsregionen, Buskerudbyen, Nedre Glomma og Grenland.

Jeg antar at beløpene det vises til i spørsmålet fra stortingsrepresentanten er hentet fra transportvirksomhetenes svar på spørsmålene i prioriteringsoppdraget nevnt over. Beløpene er noen av transportvirksomhetenes anslag på hvor mye midler som må settes av ut over rammenivå 3, en beregningsteknisk ramme til ny NTP, for å videreføre belønningsavtaler på dagens nivå og inngå nye byvekstavtaler.

Det er ikke lenger hensiktsmessig å ta utgangspunkt i beløpene som er fra mars i fjor. Regjeringen er nå godt i gang med å få på plass nye byvekstavtaler i mindre byområder som er omfattet av ordningen med byvekstavtaler. En byvekstavtale for Tromsø ble inngått i oktober 2023

med en samlet ramme på nær 2 mrd. kr over 10 år, og i statsbudsjettet for 2024 er det prioritert midler til byvekstavtaler for Kristiansandsregionen og Nedre Glomma. For 2024 er det satt av 214,5 mill. kr til en byvekstavtale for Kristiansandsregionen og 173,8 mill. kr til Nedre Glomma. Det er lagt til grunn at disse beløpene kan videreføres over en avtaleperiode på 10 år. Begge byene vil inviteres til forhandlinger om byvekstavtaler, og regjeringen jobber nå med å fastsette statens mandater for forhandlingene om byvekstavtaler. Statens økonomiske rammene for byvekstavtalene vil framgå av mandatene. Når det inngås byvekstavtaler, vil midler fra belønningsavtalene innlemmes i byvekstavtalene, og dette er inkludert i de nevnte beløpene til Tromsø, Kristiansandsregionen og Nedre Glomma.

Buskerudbyen og Grenland har begge belønningssavtaler med staten. Det er satt av til sammen 209,5 mill. kr i statsbudsjettet for 2024 til å følge opp disse avtalene, som også indikerer det årlige behovet for midler for å videreføre disse avtalene i planperioden. I avtalene inngår både belønningsmidler og tilskudd til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk. Det er på nåværende tidspunkt ikke tatt stilling til når det kan bli aktuelt med byvekstavtaler for disse byene.

Regjeringen vil komme tilbake til prioriteringene for byområdene i kommende Nasjonal transportplan 2025-2036 som etter planen skal legges fram for Stortinget til våren.

SPØRSMÅL NR. 916

Innlevert 15. januar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 22. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Dersom dagens rammeverk ikke er antatt å gi den nødvendige forseringen av nettutbyggingen, vil statsråden da ta grep for å endre rammeverket, slik at fastlandsøkonomien ikke stopper opp på grunn av manglende nettkapasitet?

BEGRUNNELSE:

Flere norske bedrifter må vente i årevis for å få tilgang til strøm på grunn av for lite kapasitet i strømmettet. Det hindrer videre økonomisk vekst og utvikling i hele landet. Nettselskapene mener at dagens økonomiske regulering

er til hinder for å kunne investere i forkant av behovet, fordi de uten en kunde blir straffet økonomisk. Vil statsråden undersøke om dagens lovverk, herunder lover og forskrifter som regulerer nettselskapene - inkludert mandatet til RME, er tilstrekkelig utformet for å sikre en forskuttering av antatt nødvendig nettkapasitet frem mot 2050.

Svar:

Takten i forespørsler om økt eller nytt uttak fra strømmettet økte brått i 2018-2019, uten at hverken nettselskap eller energiforvaltningen var tilstrekkelig beredt til å håndtere en slik økning. Forespørslene om tilknytning er fortsatt

på et høyt nivå. Det har bidratt til at det er et etterslep i nettplanleggingen, både i regionalnettet og i transmisjonsnettet. Når det gjelder forespørsler om prosjekter som Statnett vurderer som modne, er det reservert kapasitet i transmisjonsnettet for 74 prosent av volumene, mens 26 prosent er i kø. Selv om jeg ikke deler representantens oppfatning om at knapphet på nettkapasitet gjør at fastlandsøkonomien stopper opp, er det fortsatt behov for å arbeide videre med å styrke nettkapasiteten etter det betydelige etterslepet som vokste fram i årene før inneværende stortingsperiode.

Derfor jobbes det iherdig både i regjeringen, energiforvaltningen for øvrig og hos nettselskapene for å bedre situasjonen. For at det skal gå raskere å forsterke overføringsnettet for strøm og at nettkapasiteten skal utnyttes mest mulig effektivt, har regjeringen blant annet styrket konsesjonsmyndighetene vesentlig, både når det gjelder stillinger til konsesjonsbehandling og midler til arbeid med digitalisering. Jeg mener dette er avgjørende for en mer effektiv behandling av konsesjonssaker framover. Det historiske løftet for energimyndighetene som denne regjeringen har gått i bresjen for burde vært startet opp tidligere. Da er jeg overbevist om at vi ville ha kommet lengre i å løse utfordringene knapphet på nettkapasitet.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har ansvaret for fastsettelsen av nettselskapenes inntektsrammer og jobber kontinuerlig med utvikling og forbedring av reguleringen. For eksempel varslet RME i oktober 2023 at de vil sende på høring et forslag om at nettselskapene skal få kostnadsdekning i inntektsrammereguleringen for tidlige nettutredninger. Dette vil gjøre det enklere for nettselskapene å planlegge nett tidligere.

Statnett har nylig rapportert til Reguleringsmyndigheten for energi (RME) om kapasiteten i transmisjonsnettet, og orientert om at de har reservert kapasitet til svært mye nytt og økt forbruk. Til sammen i perioden fra 2018 til utgangen av 2023, har Statnett reservert totalt 7 900 MW i tillegg det som er tilknyttet i perioden. Dette tilsvarer en formidabel forbruksvekst. I tillegg har Statnett endret praksis, slik at enkeltkunder med maksimalt uttak under 5 MW og maksimalt energiforbruk på under 20 GWh i året skal slippe å stå i kø i transmisjonsnettet. Ifølge Statnett sto det ved utgangen av november 2023 om lag 270 kunder i kø, tilsvarende om lag 600 MW, i denne kategorien.

Dette er bare noen eksempler på initiativ og tiltak som er gjennomført eller igangsatt for å bedre situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 917

Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 22. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden det er akseptabelt med en saksbehandlingstid på 26 uker for behandling av elektroniske søknader om jaktvåpen, og hva er grunnen til at saksbehandlingstiden hos Innlandet politidistrikt er vesentlig lengre enn hos landets øvrige politidistrikter?

BEGRUNNELSE:

Saksbehandlingstiden for våpensøknader i Innlandet politidistrikt er nå på et nivå spørsmålsstiller mener er helt uakseptabelt. Dette gjelder også for de som er aktive skyttere og som er godkjent for våpeninnhav fra tidligere.

<https://www.politiet.no/tjenester/vapen/soke-om-tillatelse-til-vapen/saksbehandlingstider-vapensoknad/>

Det bes om en tilbakemelding på om statsråden mener saksbehandlingstiden er på et akseptabelt nivå, samt en forklaring på hvorfor behandlingstiden hos Innlandet politidistrikt er vesentlig lengre enn hos landets øvrige politidistrikter.

Svar:

Som redegjort for i mitt svar 20. oktober 2023 på spørsmål fra representanten Hagen (dok. nr. 15:109 (2023-2024)), gjennomgår våpenforvaltningen en digitaliseringsprosess som vil effektivisere søknadsbehandlingen og redusere saksbehandlingstiden for våpensøknader. For jaktvåpen er det åpnet for digital innsending av søknad om erverv og lån, og det er tatt i bruk en løsning som maskinelt utfører saksbehandlingsoppgaver som tidligere ble utført manu-

elt. Tiden det tar for politiet å behandle en digital søknad er vesentlig kortere sammenlignet med da søknader ble sendt fysisk og behandlet manuelt.

Ulik søknadsmengde og ressurssetting bidrar til at saksbehandlingstiden varierer mellom politidistriktene. For digitale jaktvåpensøknader er saksbehandlingstiden fra en uke til inntil 26 uker. Innlandet politidistrikt, som har lengst saksbehandlingstid, er landets fjerde største målt i antall våpeneiere, og har mange søknader til behandling.

Regjeringen vil ha kortere saksbehandlingstid for våpensøknader i alle politidistrikter. Mitt departement

har nylig sendt på høring forslag til nye regler i våpenlova som, hvis de vedtas, vil gi hjemmel for å automatisere hele saksbehandlingen og treffe helautomatiserte avgjørelser i saker som er egnet til det. I dag er det en saksbehandler som avgjør om søker skal få innvilget søknaden om løyve eller om den skal avslås, selv om søknaden kan sendes og behandles digitalt. Forslaget som nå er på høring innebærer at de som fyller vilkårene vil kunne få innvilget søknaden sin samme dag som de søker, uavhengig av saksmengden i politidistriktet.

SPØRSMÅL NR. 918

Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 22. januar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre med den pågående egg- og melkemangelen, og hva vil statsråden gjøre for å unngå dette i fremtiden?

Svar:

Vi har inga matkrise i den tyding at folk ikkje får kjøpt egg eller melkeprodukt. Eg er, som Landbruks- og matminister, oppteken av at det til ei kvar tid er nok norsk mat i butikken. Etter møter med Nortura og Tine 16. januar 2024, er eg forsikra om at det kjem til å vere nok norske egg, ost, smør og mjølk i butikkane også framover.

Det er likevel uheldig at vi nå må importere nokre varer som vi kunne ha produsert sjølve, som til dømes mjølkepulver. Situasjonen i dag er likevel ikkje eit argument for korkje å fjerne eller svekke dei ordningane vi har for matproduksjon i Noreg. Den er eit argument for å styrke dei. Norske forbrukarar skal òg i framtida ha trygg mat til overkomelege og stabile prisar, samstundes må bøndene som produserer varene få skikkeleg betalt.

Knappheita på egg, som somme tider har ført til mangel på egg i nokre butikkar, skuldast ein kombinasjon av auka innanlandsk forbruk og auka etterspurnad etter norske egg i industrien, mellom anna som følgje av fugleinfluensautbrot internasjonalt og ei svakare norsk krone. Alt dette kunne ein ikkje forutsjå. Auka etterspurnad etter norske egg meiner eg er svært positivt.

At vi i dag er i ein situasjon der vi må importere eit volum tilsvarande om lag 1 prosent av mjølka vi produserer i Noreg, skuldast mellom anna feil prognosering frå Tine. Som marknadsregulator, burde Tine tatt tak i den lave mjølkeleveransen tidlegare enn dei gjorde, og sett inn tiltak for å få auka produksjonen. I slike situasjonar skal prioriteringsregelverket anvendast, der flytande mjølkeprodukt skal prioriterast, dernest ost og til slutt tørrmjølk.

Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker å auke sjølvforsyningsgraden til 50 prosent. Auka sjølvforsyning vil vera eit viktig bidrag for å styrke matberedskap og vil gje grunnlag for auka verdiskaping i norsk jordbruk. Regjeringa vil derfor leggje fram ei stortingsmelding med strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer i løpet av våren.

Vi bør alle kjøpe meir norsk mat. Det gjeld både oss som forbrukarar, det offentlege og industri og næringsliv. Det gjev grunnlag for stabil produksjon og sikker forsyning av mat i heile Noreg.

SPØRSMÅL NR. 919**Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 19. januar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Mener kunnskapsministeren at det er negativt at skoleelever engasjerer seg i demokratiske organisasjoner, og anerkjenner ikke kunnskapsministeren rollen skolen spiller som tilrettelegger for dette engasjementet?

BEGRUNNELSE:

For kort tid siden sendte Utdanningsdirektoratet forslag til nye fraværsregler i videregående skole på høring, på vegne av Kunnskapsdepartementet. Forslaget innebærer blant annet å fjerne ordningen med gyldig politisk og organisatorisk fravær. I dag har elever i videregående skole rett på inntil ti dager gyldig fravær som følge av deltakelse i politiske og organisatoriske aktiviteter. Dette regnes som gyldig fravær og har ikke innvirkning på fraværsgrensen. Nå foreslår direktoratet å heve grensen til 15 %, samtidig som alt fravær skal telle i beregningen. Flere ungdomsorganisasjoner og ungdomspartier reagerer på forslaget, og mener det vil svekke skoleelevers mulighet til demokratisk deltakelse. De peker på at en rekke medvirkningsprosesser, slik som innspills- og høringsmøter, politikermøter og landsmøter, skjer i skoletiden. Barn og unge er underrepresenterte i samfunnsdebatten, og har svakere muligheter enn voksne til å påvirke politikk, blant annet fordi de ikke har stemmerett. Med andre ord er det svært viktig å sikre at perspektivene deres høres på andre måter. Ungdomsorganisasjonene og –partiene har pekt på at organisasjonene deres er bygget på prinsippet om at unge skal nå ut til og engasjere andre unge, og at medlemmene deres i skolealder derfor ofte reiser til andre skoler for å møte andre elever, ha stands og holde foredrag. Dette er aktiviteter som vil bli krevende å gjennomføre gitt det foreslåtte regelverket. Ungdomspartiene er også bekymret for at det vil bli utfordrende å gjennomføre skolevalg uten politisk fravær.

Direktoratet har foreslått å gi rektor større skjønnsmessig rom i disse vurderingene. Organisasjonene frykter at dette fører til økt ulikhet og forskjellsbehandling i hvilke elever som får mulighet til å delta i demokratiske aktiviteter. De rapporterer at ulike skoler allerede praktiserer regelverket svært ulikt, og frykter at dette vil forsterkes om den forskriftsfestede adgangen til gyldig politisk fravær fjernes. Utdanningsdirektoratet argumenterer for at all type fravær er negativt. Men det at barn og unge deltar i demokratiske organisasjoner har en rekke positive følger. Deltakelsen lærer unge hvordan demokratiske prosesser

fungerer, og gir trening i ferdigheter som kommunikasjon, samarbeid, økonomistyring og planlegging.

Svar:

Det er positivt at ungdom engasjerer seg, og jeg mener at det er viktig å legge til rette for at barn og unge kan delta i ulike former for politisk arbeid. Opplæringen i norsk skole skal fremme demokrati og demokratiforståelse, og elevene skal få mulighet til å medvirke og til å lære hva demokrati betyr i praksis. Dette fremgår av opplæringslovens formålsparagraf og læreplanverkets overordnede del.

Samtidig er det viktig at elevene er til stede på skolen. Det bidrar til at de lærer mer, får ta del i fellesskapet på skolen og blir bedre rustet til å delta i høyere utdanning og arbeidsliv. Derfor er det alvorlig at fraværet øker. Vi vet at årsakene til skolefravær kan være sammensatte og komplekse, og vi jobber langs flere spor for å snu denne utviklingen.

Som del av dette ønsker vi et nytt og forbedret fraværregelverk som gir tydelige rammer for elevenes nærvær i skolen. Regjeringen ønsker et regelverk som er mindre rigid og byråkratisk, mer rettferdig for elevene og fremmer økt gjennomføring.

Et forslag til nye fraværsregler i videregående skole ble sendt på høring fra Utdanningsdirektoratet i januar, med høringsfrist 8. april. Det primære forslaget går ut på at det ikke lenger skal skilles mellom ulike fraværstyper, men at fraværsgrensen samtidig heves fra ti til femten prosent. I tillegg foreslås det at rektor skal kunne vurdere om det likevel er rimelig at det gis karakter, uavhengig av hvor stort fraværet er. Det skal da blant annet sees hen til hva slags fravær det er snakk om, og det står i høringen at rektor må hensynta fravær som skyldes politisk arbeid o.l. i sin vurdering. Selv om det skal gjøres en individuell og konkret vurdering, må like tilfeller behandles likt og forskjellsbehandling unngås. I høringen bes det også om innspill til om det bør være særskilt regulering av enkelte fraværstyper, for eksempel fravær som knytter seg til politisk arbeid.

Det er viktig at denne saken blir belyst så godt som mulig, og jeg oppfordrer alle som ønsker det, til å gi innspill til forslagene som er sendt på høring. Jeg vil ta stilling til forslagene etter høringen. Det er viktig at vi har et fraværregelverk som sikrer tilstedeværelse på skolen. Jeg føler meg trygg på at vi vil komme fram til nye regler som samtidig ivaretar politisk engasjert ungdom på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 920**Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 22. januar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det er på tide å modernisere og avbyråkratisere lovverket for askespredning når folk i praksis likevel sprer asken der de vil?

BEGRUNNELSE:

For hvert år som går dør flere, kremeres flere og flere søker om å få spre asken til sine kjære. Lovverket for askespredning er strengt i Norge. Det er bare lov å spre aske til havs og til fjells, og det krever egen søknad til statsforvalteren.

Samtidig som flere ønsker å spre aske i stedet for å begrave en urne, er det kapasitetsutfordringer på mange kirkegårder. Askespredning krever ikke eget avsatt areal, slik gravlegging eller urnenedsetting gjør. Seremonier med askespredning har alle muligheter for å være like verdige som andre typer gravferd, og minst like personlig.

NRK Rogaland kan fortelle at gravferdsbyråer mener det er etablert praksis at etterlatte søker om å spre asken til havs eller til fjells, men så velger et annet sted når de først har asken i hende.

Dagens ordning med søknad til statsforvalteren om askespredning er altså bare et skinn-system. Det er ekstra byråkrati for både statsforvalter og etterlatte, uten at det har noe å si for praksis.

Svar:

Eg har merka meg framlegga i NOU 2014: 2 Lik og likskap om å modernisere reglane og vurdere krava til sakshandsaming ved oskespreiing. Utvalet meinte ein burde halde fast på kravet om løyve til oskespreiing, men at løyvet bør handsamast av gravplassforvaltninga i den kommunen der spreia skal skje. Dei gjorde vidare framlegg om at oske skal kunne spreia på eigne plassar inne på gravplassane. Eg viser til at statsforvaltarane i 2022 blei bedne om å gje innspel om deira røynsler med regelverket og sakshandsaminga samt om potensialet for effektivisering og digitalisering.

Eg vil også gjere merksam på at oskespreiing er tillate fleire stadar enn «til havs eller til fjells». Eit rundskriv i 2012 gjorde det klart at oskespreiing ikkje treng skje «utaskjærs», men kan skje i fjordar og i elver, vassdrag og anna ferskvatn i område med eit tilstrekkeleg aude preg. Med reservasjonen om aude preg ville ein mellom anna unngå konflikt med friluftslivet. Det same gjeld på land. Rundskrivet presiserte at det er «områdets karakter heller

enn antall meter over havet som bør være avgjørende for om det kan tillates askespredning». Aude skogsområde og område utan bygningar blei peika ut. Denne utvidinga i 2012 går fram av nettsidene til departementet og til statsforvaltaren som har laga eit digitalt søknadsskjema.

Eg legg til grunn at gravferdsbyråa informerer om reglane slik dei er, mellom anna om at det ikkje er høve til å spreie oska etter menneske på hytta eller i hagen. Eg legg vidare til grunn at folk forhold seg til søknaden dei har sendt til statsforvaltaren og løyvet dei har fått.

Eg er ikkje kjend med at reglane i Noreg er vesentleg strengare enn elles i Norden. I og med at ein kremasjon normalt gir om lag fire liter oske, kan det vere tenleg å ha eit minstemål av regulering av kvar spreia skjer. Det er likevel grunn til å vurdere om grensene som er sette, er dei rette.

Det er opp til statsforvaltaren å eventuelt setje frist for når oskespreiinga skal vere gjennomført og vilkår om at dei etterlatne skal informere statsforvaltaren om at spreia har skjedd. Ein må vurdere nærare kva for kontroll det offentlege bør ha med at dei etterlatne spreier oska i samsvar med løyvet. I dag er dette i stor grad tillitsbasert, og det varierer i kva grad statsforvaltarane set slike vilkår. Mitt utgangspunkt er at offentlig regulering bør byggje på tillit til folk.

Eg vil vurdere om sakshandsaminga kan forenklast og om vilkåra bør gå fram av ei forskrift i staden for eit rundskriv. Høyring av eit framlegg til forskrift vil gi departementet tilbakemelding på korleis ein bør avvege dei ulike omsyna på dette feltet. Eg meiner det er grunnar til å oppretthalde reglar for oskespreiing, og meiner det er grunnar mot at oske etter menneske skal kunne spreia nærare bumiljø, turveggar og rekreasjonsområde enn ein tillet i dag.

SPØRSMÅL NR. 921**Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 23. januar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet har Samfunnsøkonomisk analyse utarbeidet en rapport om EMV og vertikal integrasjon i dagligvaremarkedet. Rapporten anbefaler to konkrete tiltak som kan bidra til at veksten i EMV ikke skal ha negative konsekvenser for forbrukerne. Næringsministeren har uttalt at regjeringen skal iverksette disse tiltakene.

Har Nærings- og fiskeridepartementet igangsatt arbeidet med disse tiltakene, og når forventer næringsministeren at tiltakene blir gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har i flere omganger vedtatt at den største utfordringen i dagligvaremarkedet i dag er maktkonsentrasjonen på kjedeleddet. Det er for mye makt samlet på få hender, og kjedene sitter på alle sider av bordet. I tillegg tar kjedene stadig større kontroll over verdikjeden for mat og dagligvaremarkedet, og har i flere kategorier eierskap eller kontroll fra jord til bord. EMV forsterker denne vertikale integrasjonen. Utviklingen er uheldig og problemet økende. Som følge av det har Stortinget vedtatt en rekke forslag som vil sikre en rettferdig konkurranse i markedet. Regjeringen valgte derfor å bestille en rapport som skulle se på hvordan EMV og vertikale bindinger påvirker konkurransen.

Samfunnsøkonomisk analyse fikk oppdraget med å utarbeide rapporten for Regjeringen. I sin analyse og basert på sine funn konkluderer rapporten med to anbefalinger til den videre oppfølgingen av dagligvaremarkedet; videreføre en detaljert kartlegging av veksten i EMV og vertikale bindinger og vurdere å skjerpe enkelte bestemmelser i «Lov om god handelsskikk».

På et seminar 15. desember varslet næringsministeren at Nærings- og fiskeridepartementet arbeider, eller skal arbeide, med tre konkrete tiltak; overvåke veksten i EMV og de andre merkevarekategoriene, vurdere om det er behov for å endre lov om god handelsskikk, og kartlegge og følge med på utviklingen i eierskap og selskapsstrukturer i dagligvarebransjen. Hvordan prosessen i departementet er fremover, i hvor stor grad Stortingets vedtak blir ivare tatt i arbeidet og når aktørene kan forvente endringer er uklart.

Svar:

Konkurransesituasjonen i dagligvarebransjen er utfordrende, med få aktører i detaljist-, grossist og leverandørleddet. Få nye aktører etablerer seg og enda færre lykkes. Norske forbrukere møter fremdeles høyere priser og mindre utvalg i butikkhyllene enn forbrukere i våre naboland. Mangel på konkurranse kan medføre at bedriftene blir mindre effektive og innovative og føre til høyere priser og dårligere utvalg for forbrukerne.

Regjeringen er derfor opptatt av at det skal være effektiv konkurranse i dagligvarebransjen, og prioriterer arbeidet med å styrke konkurransen svært høyt. Regjeringen har iverksatt historisk mange tiltak for å bedre konkurranseforholdene, noe som kommer til uttrykk i regjeringens tipunktsplan for dagligvaremarkedet.

EMV og vertikal integrasjon kan ha ulike virkninger for konkurransen, priser og utvalg. Det er nettopp på grunn av usikkerheten om virkningene, at vi har innhentet rapportene fra Samfunnsøkonomisk Analyse (SØA) for å få et bedre kunnskapsgrunnlag. På oppdrag for Nærings- og fiskeridepartementet har SØA utredet omfanget og virkningene av EMV og vertikal integrasjon på konkurranse, priser og utvalg i verdikjeden for mat og dagligvarer. Utredningene inngår i regjeringens tipunktsplan, og følger opp flere av Stortingets vedtak om EMV, vertikal integrasjon, lønnsomhet og selskapsstrukturer.

Spørsmålet om hvorvidt vertikale bindinger, som EMV og vertikal integrasjon, er positivt eller negativt for konkurransen og forbrukerne kan ikke besvares entydig ja eller nei. Virkningene vil sannsynligvis variere mellom ulike varekategorier. Den sterke vertikale integrasjonen kombinert med den sterke konsentrasjonen i markedet i Norge kan imidlertid gi grunn til bekymring. Hovedkonklusjonen i SØAs rapport er at EMV og vertikal integrasjon har hatt positive virkninger på konkurransen i det norske dagligvaremarkedet og for forbrukernes valgmuligheter. SØA påpeker at det likevel kan oppstå uheldige virkninger på lengre sikt, men at sannsynligheten for dette reduseres så lenge det er tilstrekkelig konkurranse mellom handelsaktørene. En uheldig virkning kan være at det blir vanskeligere for nye handelsaktører å etablere seg.

På dagligvareseminaret 15. desember 2023, hvor også Stortinget var invitert og flere stortingsrepresentanter var til stede, presenterte jeg tre nye tiltak som gjelder EMV og vertikal integrasjon:

1. Overvåke utviklingen av EMV og de andre merkevarekategoriene.
2. Overvåke utviklingen i selskapsstrukturene hos de største dagligvarekjedene.
3. Vurdere nye bestemmelser i lov om god handelsskikk om hvilke krav aktørene kan stille til hverandre i forhandlinger.

Overvåking av utviklingen i de fire merkevarekategoriene som inngår i SØAs rapport, EMV, tilknyttede merkevarer, leverandørenes merkevarer og generiske varer, vil kunne bidra til å avdekke eventuelle uheldige endringer i bruken av EMV og vertikal integrasjon, som kan gi grunnlag for ytterligere tiltak. Vi vil i tillegg følge med på utviklingen i og omfanget av vertikal integrasjon gjennom å overvåke endringer i selskapsstrukturene hos de største dagligvarekjedene.

På dagligvareseminaret ble bransjen og andre aktører invitert til å gi skriftlige innspill til rapportene om EMV og vertikal integrasjon innen 12. januar. Vi har mottatt innspill fra Virke Dagligvare, NorgesGruppen, Forbrukerrådet, Coop og NHO service og handel.

Jeg kan forsikre representanten om at Nærings- og fiskeridepartementet har igangsatt arbeidet med de tre tiltakene som ble presentert 15. desember 2023. Departementet vurderer de skriftlige innspillene som har kommet til SØA-rapportene og hvordan de kan hensyntas i det videre arbeidet. Departementet vurderer videre hvordan overvåkingen av EMV og vertikal integrasjon skal gjennomføres, hvor ofte og av hvem. Overvåkingen vil kreve ressurser hos dagligvarekjedene for å levere data og ressurser til å bearbeide dataene hos myndighetene.

Når det gjelder spørsmålet om det er behov for endringer i kravene til aktørenes gjennomføring av forhandlinger i lov om god handelsskikk vil dette utredes og eventuelt fremmes for Stortinget på vanlig måte. I dette arbeidet vil departementet involvere Dagligvaretilsynet, som håndhever av lov om god handelsskikk.

Konkurransetilsynet gjennomfører for tiden en studie av marginer og lønnsomhet. Som en del av undersøkelsen skal tilsynet kartlegge priser og marginer for kjedenes egne merkevarer og sammenligne disse med prisene og marginene for uavhengige merkevarer. Når Konkurransetilsynets undersøkelse av priser og marginer foreligger, vil jeg vurdere behovet for ytterligere tiltak rettet mot EMV og vertikal integrasjon. En slik vurdering vil også være basert på innspill vi mottok fra aktører på dagligvareseminaret, samt skriftlige innspill som oversendes i etterkant.

Konkurransetilsynet har siden 2021 hatt et tettere tilsyn med vertikal integrasjon og vertikale bindinger som kan svekke konkurransen i dagligvarebransjen. Vertikal integrasjon, EMV og konsentrasjon av kjedemakt står sentralt i tilsynets dagligvaresatsing. I 2022 utvidet tilsynet et opplysningsplikten i dagligvaremarkedet, slik at de fire

største dagligvarekjedene må opplyse om alle fusjoner, oppkjøp og minoritetserverv.

Det har gått relativt kort tid siden jeg presenterte de tre nye tiltakene på dagligvareseminaret 15. desember 2023. Det er derfor for tidlig å si når tiltakene vil være gjennomført. Jeg kan forsikre om at jeg er utålmodig på forbrukernes vegne. Det finnes imidlertid ikke en rask og enkel løsning på konkurranseutfordringene i dagligvaremarkedet, og det er viktig at vi har et godt faktagrunnlag og gjør grundige vurderinger slik at vi ikke risikerer å svekke konkurransen i stedet for å styrke den.

Jeg er derfor opptatt av å gjøre et grundig arbeid, slik at vi kommer frem til gode tiltak som bidrar til tøff konkurranse til det beste for forbrukeren. Som omfanget og bredden av tiltakene i vår tipunksplan illustrerer, er konkurranseutfordringene i dagligvarebransjen komplekse og sammensatte. Alle tiltakene vi vurderer, omfatter kompliserte problemstillinger og krevende vurderinger. I sum mener jeg at tiltakene over tid vil kunne bidra til mer konkurranse, lavere priser og bedre utvalg i dagligvarebransjen.

SPØRSMÅL NR. 922**Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 22. januar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

I Hurdalsplattformen er det et punkt om at man ønsker å prøve ut en ordning hvor sykepengeordningen kan omgjøres til en tidskonto ved gradert sykemelding.

Hva er status på dette arbeidet?

Svar:

Regjeringen vurderer hvordan vi skal følge opp punktet i Hurdalsplattformen om å prøve ut en ordning med tid-

skonto ved gradert sykmelding. Ulike hensyn og behov må veies i vurderingen. En tidskontoordning vil gi lengre rett til sykepenger til de som klarer å være noe i jobb. Samtidig vil den ikke gi lenger rett til sykepenger til de som er så syke at de ikke klarer å jobbe noe. En tidskontoordning vil også øke utgiftene til sykepenger på statsbudsjettet betraktelig.

SPØRSMÅL NR. 923**Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 24. januar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Tine har fått dispensasjon til å bruke «Nyt Norge»-merket på sine yoghurtprodukt sjøl om dei i tida framover vil bli produsert delvis på tysk mjølk.

Kva meiner landbruksministeren om ei slik utvatning av Nyt Norge-merkevara, og kva oversikt har departementet over omfanget av andre dispensasjonar som i framtida må bli innvilga til andre produsentar for andre produkt delvis produsert på utanlandske råvarer, av omsyn til prinsipp om likebehandling?

Svar:

For å bruka Nyt Noreg-merket er det eit krav om at produktet skal innehalde 100 prosent norsk mjølk, egg og kjøt. Stiftinga Norsk Mat kan likevel gi dispensasjon frå kravet i ekstraordinære tilfelle. Dei femten åra Nyt Noreg har eksistert er det tidlegare gitt fire dispensasjon - tre av dei på grunn av været/plantesjukdom og ein gong på grunn av koronapandemien. Dispensasjonen som no er gitt, gjeld berre for skummamjølkepulver og for ein avgren-

sa periode, da det ikkje var mogleg å få produsert opp ny emballasje utan Nyt Noreg-merket.

Norske forbrukarar er opptekne av norske råvarer, noko som Nyt Noreg-merket er ein garantist for. At det no blei naudsynt å gi dispensasjon frå kravet om at mjølka skal vere 100 prosent norsk er ein uheldig situasjon, som eg sjølv sagt meiner ein bør unngå så langt som råd. Eg trur likevel det er mogleg å oppretthalde tilliten til Nyt Noreg-merket gjennom tydeleg kommunikasjon ut til forbrukarane om situasjonen, og kva for produkt som no har fått dispensasjon frå krava. Mellom anna har Tine tatt ansvar for å skilta i butikkhyllene slik at forbrukaren blir orientert om at produkta kan innehalda importert mjølkepulver.

Eg er kjend med at Stiftinga Norsk Mat, som forvaltar merkeordninga Nyt Noreg, har vore i kontakt med merkebrukarane for å kartlegge om fleire vil bli ramma av mangel på råvare. I tillegg til Tine har Diplom-Is og Fjordland fått dispensasjon for nokre av produkta sine, på grunn av mangelen på norsk mjølkepulver. Utover desse merkebrukarane ser det ikkje ut til at fleire vil bli råka.

Av omsyn til prinsipp om likebehandling forventar eg at alle søknadar om dispensasjon frå merkekravet blir handsama på same grunnlag.

SPØRSMÅL NR. 924

Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 22. januar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva vil arbeidsministeren foreta seg, utover å få oversikt over situasjonen, og kan det være aktuelt å tilføre Arbeidstilsynet mer ressurser for å bøte på situasjonen, siden de ansatte trekker frem høyt arbeidspress over lang tid som en sentral utfordring?

Arbeidstilsynet har som kjent fått styrket sin driftsbevilgning betydelig under denne regjering. Når det gjelder framtidig budsjett, henvises det til de ordinære budsjettprosessene.

BEGRUNNELSE:

Viser til varsel mot Arbeidstilsynets egen ledelse der de ansatte ber regjeringen gripe inn - omtalt i Aftenposten 12.01 og 15.01. De ansatte varsler om en frykttkultur, helseskadelig arbeidsmiljø og høyt arbeidspress for ansatte over tid. Problemene skal ifølge de ansatte ha pågått over 4-5 år. Nå ser de ingen annen utvei, enn å varsle arbeidsministeren.

Aftenposten skriver at fire av fem av de ansattes representanter i arbeidsmiljøutvalget nå trekker seg. Arbeidsmiljøutvalget skal sikre at arbeidsmiljøloven blir fulgt.

Etter en omorganisering i 2020, skal mange ansatte ha sluttet – spesielt i avdelingen for arbeidslivskriminalitet. På nevnte avdeling skal alle lederne ha sluttet, inkludert avdelingsdirektøren. Det er generelt et svært høyt gjennomtrekk blant ansatte i Arbeidstilsynet.

Hovedtillitsvalgt i Arbeidstilsynet sier til Aftenposten at slik situasjonen er nå, vil ikke tilsynet kunne beskytte andre mot lovbrudd, han er også sterkt tvilende til at dagens ledelse kan rydde opp i problemene, siden de har pågått i mange år og de ansatte har varslet ledelsen gjentatte ganger, uten at det har blitt noe bedre.

Svar:

Som representanten Kristjánsson viser til, har Arbeids- og inkluderingsdepartementet mottatt et varsel om forhold i Arbeidstilsynet. Departementet vurderer saken nå, og det er ikke riktig å kommentere den nærmere.

SPØRSMÅL NR. 925**Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 23. januar 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hva er status i arbeidet med nye regler for fiskeoppdrett på land, og når kan det forventes at nye regler med vilkår for tillatelse til akvakultur på land sendes på høring?

BEGRUNNELSE:

I desember 2022 innførte nærings- og fiskeridepartementet en midlertidig stans for tildeling av nye oppdrettskonsesjoner på land. I mai 2023 sendte Nærings- og fiskeridepartementet ut et forslag om endringer i regelverket for oppdrett på land på høring. Formålet med forslaget var en bærekraftig utvikling av landbasert akvakultur.

10. juli 2023 meldte departementet at det var besluttet å utvide fristen så det vil være tilstrekkelig tid til å gi tilbakemeldinger og at Nærings- og fiskeridepartementet ville komme tilbake med innholdet i forslag til funksjonskrav og en ny høringsfrist på et senere tidspunkt. Siden har det vært stille.

Det ønskes derfor opplyst hva som er status i arbeidet med ny forskrift og når det kan forventes at nye forslag til regler sendes på høring.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet sendte våren 2023 forslag om endringer i regelverket for landbasert akvakultur på høring. Her ble det foreslått at det tas inn nye vilkår til et anleggs plassering, samt funksjonskrav som begge må være oppfylt for at tillatelse til akvakultur på land kan tildeles. Som det følger av pressemelding 10. juli i år, er høringsfristen for endringer i regelverket for akvakultur på land blitt utsatt.

Utsettelsen skyldes at vi så et behov for at de funksjonskravene som skulle ettersendes i den opprinnelige høringen, måtte utredes noe mer. Et sentralt formål med regelendringen er å sikre forutberegnelighet for næringen, og regelverket vil legge premissene for næringens rammevilkår. Det er derfor vesentlig at funksjonskravene er tilstrekkelig utredet før de sendes på høring. Målet er å få et sett med regler som bidrar til at den etablerte praksis med løpende vederlagsfri tildeling av tillatelser til landbaserte oppdrettsanlegg forbeholdes anlegg som ligger på land og som kan sees på som smittemessig adskilte fra nærliggende sjøanlegg.

Jeg kan ikke si nøyaktig når funksjonskravene sendes på høring, men vi tar sikte på å få et nytt regelverk for landbasert akvakultur på plass tidlig i høst. Arbeidet med nytt regelverk for akvakultur på land har høy prioritet i departementet.

SPØRSMÅL NR. 926**Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 24. januar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Vil statsråden sikre at Bufdirs anbefaling om midlertidig stans av utenlandsadopsjoner vurderes snarest mulig?

BEGRUNNELSE:

Bufdir kom i dag med en alvorlig anbefaling om midlertidig stans av utenlandsadopsjoner. Den er basert på en helhetlig vurdering av risiko som har kommet fram i rapporter, i enkeltsaker og gjennom Bufdirs egen befatning med både eldre og nyere adopsjonssaker. Bufdirs vurdering er

at risikoen for ulovligheter er reell, og at den er på et nivå som gjør at de anbefaler midlertidig stans.

Regjeringen satt i fjor ned et offentlig utvalg som skal granske utenlandsadopsjoner. Utvalget begynte sitt arbeid i desember 2023 og skal levere sin rapport om to år. Utvalget skal gi anbefalinger om hvordan et eventuelt framtidig adopsjonssystem bør se ut.

Det har i dag fremkommet at statsråden sin vurdering er at det er behov for ytterligere utredning av faktum og de rettslige spørsmålene som saken reiser for å kunne ta stilling til anbefalingen og gjøre en forsvarlig vurdering.

En stans, midlertidig eller permanent, er et inn- gripende tiltak. Slike tiltak må veies opp mot barnets beste og rettsikkerheten til alle parter.

Svar:

Eg er enig med representanten i at ein stans i adopsjonar vil vere eit inn- gripende tiltak, og at dette må vegast opp mot rettstryggleiken til alle partane, og ikkje minst barnets beste. Difor må vi sette høge krav til grunnlaget for ei slik avgjerd.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har nyleg tilråda ein midlertidig stans i utanlandsadopsjonar. Slik eg viste til i mitt svar på skriftleg spørsmål nr. 881 (2023–2024), er det departementet som skal ta ei endeleg

avgjerd om ein eventuell stans. Departementet har vur- dert tilrådinga, og meiner at det trengs meir informasjon om einskilde høve i rapporten, for at departementet skal ha eit forsvarleg grunnlag for å ta avgjerd i saka. Eg har di- for bedt Bufdir om å kome tilbake til departementet med ytterlegare opplysningar i tråd med tilbakemeldingane frå departementet. Departementet ber mellom anna om meir utfyllande informasjon om heimelsgrunnlag, kon- kret risiko, alternative risikoreduserande tiltak og konsek- vensar av ein stans. Alternativet som Bufdir tilrår går len- ger enn kva styresmaktene i nokon andre land har gjort, og vil ha konsekvensar for mange parter.

Departementet har bedt Bufdir kome tilbake med tilleggs- vurderinga så snart som mogleg. Eg vil ta stilling til tilrådinga så snart vi har fått det avgjerdsgrunnlaget som saka og utgreiingsinstruksen krev. Eg har òg bedt Bufdir om å sørge for tilstrekkeleg rettleiing til søkarar og sær- skilt oppfølging av tildelingar til Noreg inntil avgjerd i saka er tatt.

Brevet frå departementet til Bufdir ligg ute på nettsi- dene til regjeringa, og eg viser elles til departementet sine vurderingar der: [https://www.regjeringen.no/content- assets/041b32cbd0eb4688bf8b1c35017dd6da/vurder- ing-av-midlertidig-stans-i-utenlandsadopsjoner-be- hov-for-narmere-utredning.pdf](https://www.regjeringen.no/contentassets/041b32cbd0eb4688bf8b1c35017dd6da/vurdering-av-midlertidig-stans-i-utenlandsadopsjoner-behov-for-narmere-utredning.pdf)

SPØRSMÅL NR. 927

Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 24. januar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Bufdir la 16. januar frem sin utredning og anbefaling om midlertidig stans av utenlandsadopsjoner.

Kan statsråden gjøre rede for hvorfor det er behov for mer informasjon før et valg kan tas, inkludert hvilke vurderinger som bør gjennomføres, hvilken informasjon som mangler i den fremlagte utredningen og når en slik ytterligere utredning må ventes å foreligge, og vil statsråden vurdere å fremskynde arbeidet til det offentlige grans- kingsutvalget for utenlandsadopsjoner, enten arbeidet i utvalget eller gjennom en annen organisering?

BEGRUNNELSE:

Alle avsløringene i mediene om ulovligheter og utford- ringer knyttet til adopsjoner fra utlandet har tydeliggjort at det er behov for både en gjennomgang, men sannsyn- ligvis også en endring, av systemet for slike adopsjoner. Statsråden har selv igangsatt utredninger, både et offen- lig utvalg som skal granske utenlandsadopsjoner og en utredning hos Bufdir om forsvarligheten av systemet for formidling av adopsjoner fra utlandet til Norge.

Bufdir la i sin utredning frem en anbefaling om en midlertidig stans i alle utenlandsadopsjoner frem til det offentlige utvalget har lagt frem sin utredning og det er vurdert hva slags endringer som bør innføres på sikt. Buf- dir anbefalte videre at familier som har kommet så langt i

adopsjonsprosessen at de har fått tildelt et barn, kan søke om å få fullføre adopsjonsprosessen. Disse anbefalingene er gitt etter en faglig vurdering.

Ved å utsette avgjørelsen om eventuelle tiltak som kan gjennomføres frem til det offentlige utvalget legger frem sin utredning risikerer vi at enda flere barn adopteres til Norge uten at vi har sikret oss at adopsjonene er i tråd med internasjonale konvensjoner og at barn ikke adopteres til Norge på galt grunnlag. Det haster derfor med statsrådens avgjørelse i denne saken.

Statsråden oppnevnte i juni 2023 et offentlig utvalg, og på tross av alvoret i situasjonen og behovet for en slik utredning hadde ikke utvalget sitt første møte før i desember. Det er selvfølgelig avgjørende at vi får en grundig utredning, men på grunn av alvoret i de sakene som viser at barn har blitt adoptert til Norge uten foreldrenes samtykke, som følge av korrupsjon osv., haster det også med å få på plass en utredning som forteller oss hvordan vi eventuelt kan få på plass et bedre system for adopsjon fra utlandet for fremtiden. Det hadde derfor vært ønskelig om statsråden kan redegjøre for hvorfor det ble nedsatt et offentlig utvalg og ikke en mer hurtigarbeidende ekspertgruppe eller lignende (som for eksempel ekspertgruppen om barn i fattige familier). Det vil også være ønskelig med statsrådets vurdering av om det kan være mulig å fremskynde dette arbeidet slik at nødvendige avklaringer kan foreligge tidligere enn sommeren/høsten 2025.

Svar:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har på eige initiativ levert ei tilråding til departementet om ein midlertidig stans i utanlandsadopsjonar. Eg tar Bufdir sin rapport på alvor. Eg meiner likevel at rapporten ikkje opplyser saksfeltet på ein slik måte at den kan danne grunnlag for direkte handsaming i departementet. Stans er inngripande, og det alternativet tiltaket som Bufdir tilrår går lenger enn stansen som blei gjort i Nederland. Nederland er det einaste landet som har stansa all adopsjon under granskning. Det å tilrå eit så inngripande tiltak set høge krav til grunnlaget for avgjerda. Eg har derfor bede Bufdir om at dei snarast mogleg kjem tilbake til departementet med meir informasjon, i tråd med tilbakemeldingane frå departementet.

Når det gjeld representanten sine spørsmål om kva for vurderingar som Bufdir bør gjennomføre og kva for informasjon som manglar, gjeld dette mellom anna konsekvensar av ein stans og om stans er eit nødvendig og forholdsmessig tiltak. For detaljane i dette viser eg til brevet som departementet sende til Bufdir. Det ligg ute på nettsidene til regjeringa: <https://www.regjeringen.no/contentassets/041b32cbd0eb4688bf8b1c35017dd6da/vurdering-av-midlertidig-stans-i-utenlandsadopsjon-er-behov-for-narmere-utredning.pdf>

Når det gjeld spørsmålet om å framskande arbeidet til granskingsutvalet eller «gjennom en annen organisering», så viser eg til at utvalet har fått eit omfattande mandat. Utvalet skal sjå på historiske utanlandsadopsjonar tilbake i tid og mellom anna gjennomgå systemet for tilsyn og kontroll i Noreg, mellom anna for å ta lærdom av eventuelle svakheiter. Utvalet skal òg sjå på behovet for framoverretta tiltak, og kome med tilrådingar om systemet for adopsjon i framtida. Utvalet skal fremje sin rapport innan to år, og i løpet av denne perioden skal dei levere ein eller fleire delrapportar. Dersom utvalet vurderer at adopsjonar til Noreg frå visse land bør stoppast, skal utvalet etter mandatet ta dette opp med Bufdir og departementet. Eg vurderer ikkje at det er hensiktsmessig å no vurdere eit anna og kortare tidsløp for utvalet sitt arbeid. Det er viktig for meg at denne eksterne granskinga blir gjort grundig og har tillit. Dersom ein skal kutte ned på tida, vil til dømes ein ikkje kunne gå inn i adopsjonar frå einskilte land som det elles hadde vore naturleg å granske.

Medan ein ventar på at granskinga blir ferdig, vil det likevel vere viktig å heile tida vurdere behovet for risikoreducerande tiltak. Eg viser til brevet nemnt over som departementet har sendt til Bufdir. Eg vil ta stilling til behovet for ein midlertidig stans og/eller andre risikoreducerande tiltak når det gjeld adopsjonar til Norge, etter at tilleggsutgreiinga frå Bufdir blir levert.

Eg viser òg til mitt svar på skriftleg spørsmål nr. 926 (2023–2024) som gjeld same sak.

SPØRSMÅL NR. 928**Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 23. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

To tog i timen på strekningen Melhus-Steinkjer er planlagt innført i desember 2027. I fjor ble det varslet utsettelse for innføringen av ERTMS på strekningen med et år. ERTMS er av flere aktører oppgitt til å være en nødvendighet for å innføre to tog i timen.

Hva vil statsråden gjøre for å forhindre at utsettelsen av ERTMS på strekningen føre til ytterligere forsinkelser, og hvordan vil statsråden ivareta to tog i timen inn i NTP for å forhindre at tilbudet skyves ut i tid?

Svar:

To tog i timen på Trønderbanen vil gi økt frekvens på pendelen Støren-Steinkjer, og er en viktig tilbudsforbedring for befolkningen og næringslivet i Trøndelag. Derfor har regjeringen lagt til grunn at byggingen skal starte så snart som mulig og har prioritert midler til prosjektet i Prop. 1 S (2023-2024).

Det er riktig, som representanten skriver, at tilbudsforbedringen trolig blir noe forsinket i forhold til opprinnelig plan. Bane NOR har avdekket behov for flere infrastrukturiltak enn de som allerede er planlagt for å oppnå ønsket driftsstabilitet på strekningen. Behov for flere tiltak medfører en lengre planleggings- og byggeperiode. Ved oppdateringen av nasjonal signalplan er det lagt til grunn at innføringen av ERTMS nord for Trondheim (til Grong) utsettes til 2028. Ved å se innføringen av ERTMS og tilbudsforbedringen i sammenheng, reduseres det samlede investeringsbehovet, og man unngår midlertidige løsninger, herunder signalanlegg med kort levetid.

Jernbanedirektoratet følger nå opp Bane NOR med sikte på å redusere risikoen knyttet til ytterligere forsinkelser som følge av det økte omfanget av tiltak. Byggestart og en rasjonell gjennomføring av prosjektet skal innrettes mot en tidligst mulig realisering av to tog i timen på Trønderbanen.

SPØRSMÅL NR. 929**Innlevert 16. januar 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 24. januar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Når ble Landbruksdepartementet eller statsråden orientert, skriftlig eller muntlig, om situasjonen første gang?

BEGRUNNELSE:

Markedsregulator Tine har bommet i sine anslag hva gjelder behov for produksjon av melk. Ifølge Tine selv var dette noe de ble bevisste på allerede før sommeren 2023, og justerte dermed opp kvotene i juni. Dette feilet imidlertid, og produksjonen økte ikke slik de håpet på. Likevel orienterte ikke markedsregulator de andre aktørene i markedet før sent i desember, gjennom et budskap som dreide seg om melkepulver. Det fremstår som alvorlig der-

som markedsregulator var klar over situasjonen i mange måneder før de orienterte om saken.

Svar:

Som landbruks- og matminister er eg opptatt av at det til ei kvar tid er nok norsk mat i butikken. Eg er derfor ikkje nøgd med dagens situasjon i marknaden for mjølk og egg. I samband med desse utfordringane hadde eg møte med Tine og Nortura den 16. januar. Etter desse møta er eg trygg på at det kjem til å vere nok norske egg, ost, smør og mjølk i butikkane framover. I møtet gav eg tydeleg uttrykk for at eg ikkje var nøgd med korleis Tine har handsama situasjonen. Eg bad Tine gjere greie for kvifor situasjonen

med mjølkemangel har oppstått, kva Tine ville gjere med situasjonen og korleis Tine skal hindre at dette skjer igjen.

Eg opplevde at Tine såg alvoret i situasjonen, og at dei erkjente at delar av handsaminga ikkje var god nok. Samstundes garanterte dei for at forbrukarane ikkje vil oppleve mangel på meieriprodukt i butikken. Mitt tydelege bodskap var at Tine så raskt som mogleg må kome i ein situasjon der vi har nok norskprodusert mjølk.

Landbruks- og matdepartementet har kontinuerleg dialog med alle marknadsregulatorar, både Tine, Nortura og Felleskjøpet Agri. Ein god dialog er sjølvstøtt avhengig av at både partar informerer om relevante hendingar. Som ein del av den ordinære dialogen, er det formelle situasjonar der marknadsregulator skal informere myndighetene. For departementet gjeld dette mellom anna dei årlege kvotedrøftingane, prognoser for tilgang på ku- og geitemjølkk 4-6 gonger i året og årlege kontaktmøte. Landbruksdirektoratet si rolle i marknadsreguleringa er å vere sekretariat for Omsetningsrådet, forberede saker, gjere faglege innstillingar og iverksette tiltak som vert bestemt i rådet. I tillegg administrerer og krev dei inn omsetningsavgifta. Landbruksdirektoratet har òg ansvar for å forvalte tollvernet, og vurderer søknadar om nedsette satsar for tollavgift.

Som marknadsregulator, har Tine ansvar for å føreslå og gjennomføre reguleringstiltak. Rollen som marknadsregulator inneber mottaksplicht, forsyningsplicht og informasjonsplicht. Kravet om informasjonsplicht inneber at alle marknadsaktørane (aktørar som kjøper rå mjølk frå Norsk melkeråvare) straks etter vedtak om endring/tiltak er gjort, skal ha lik tilgang på informasjon om aktivitetar som Tine utfører i kraft av reguleringsansvaret. I praksis gjeld dette produksjons- og forbruksprognosar, prisprognosar, prisnoteringar og reguleringsaktivitetar.

Kvotedrøftingane går føre seg kvart år i månadsskiftet november/desember. For 2023 var kvotane sett til 0,95. Den 1. juni 2023 varsla Tine om at dei ville tilrå at forholdstalet for inneverande kvoteår vart auka. Landbruks- og matdepartementet inviterte difor partane til ekstraordinære kvotedrøftingar 22. juni. I møtet gjorde Tine greie for utviklingane i leveransane for mjølk, behovet og reguleringslagra i inneverande år. Etterspurnaden etter mjølk var så langt i 2023 noko høgare enn det som låg til grunn da kvotane for 2023 vart fastsett i november 2022. I tillegg var mjølkeinngangen noko lågare. Tine tilrådde difor at forholdstalet for kumjølkk vart auka til 0,99. Departementet fastsette forholdstalet i tråd med marknadsregulator og faglagra si tilråding.

18. oktober publiserte Norsk melkeråvare prognose for inneverande og kommande kvoteår. Denne blei oversendt departementet og publisert på nettsidene til Norsk melkeråvare. 20. oktober gjekk Tine ut og sa at dei hadde sendt brev til marknadsaktørane om at det var behov for meir mjølk, men at lagerbeholdninga var tilstrek-

keleg slik at det ikkje var behov for ei auke i forholdstalet for 2023.

Den 17. november publiserte Norsk melkeråvare ein ny prognose for inneverande og kommande kvoteår. Denne blei òg oversendt departementet og publisert på nettsidene til Norsk melkeråvare.

Invitasjon til dei ordinære kvotedrøftingane for 2024 blei sendt frå Landbruks- og matdepartementet 2. november 2023 til Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Tine og Landbruksdirektoratet. Tine og Landbruksdirektoratet leverte dokument til drøftingane. Departementet bad deretter Tine sende meir utfyllande informasjon om marknadsforhold og kvotefylling, noko Tine gjorde 24. november 2023. Kvotedrøftingane gjekk føre seg 27. november 2023. Tine gjorde her greie for hovudpunkta i sitt innspel, mellom anna leveransane inneverande år, prognosar og behov for 2024. Tine tilrådde eit forholdstal på 1,02, og jordbrukets organisasjonar stilte seg bak dette. I etterkant av drøftingane fastsette Landbruks- og matdepartementet forholdstalet for 2024 til 1,02.

Den 29. november 2023 sendte Tine søknad til Landbruksdirektoratet om tollnedsetting på skummamjølkkpulver, og departementet blei orientert om at det kunne verte utfordringar med for lite mjølk i første kvartal 2024, og behov for import av mjølkepulver. Den 4. desember gjekk Tine ut i Nationen og oppmoda bøndene om å auke produksjonen av mjølk gjennom vinteren.

I uke 50 orienterte Tine departementet om at dei tok kontakt med aktørane og Landbruksdirektoratet for å gjere greie for situasjonen og korleis dei etter regelverket ville regulere prioriteringa av mjølk i ein underskotssituasjon. Torsdag 14. desember 2023 sendte Tine ein søknad til Landbruksdirektoratet med førespurnad om å administrere ned tollen for heilmjølkkpulver frå 1. januar 2024 for å unngå at marknaden vart alvorleg forstyrta. Departementet hadde møte med Tine 15. desember og vart da informert om situasjonen og Tines oppfølging.

Alle dokumenta som er omtalt over og oversendt departementet, er offentlege og ligg vedlagt dette brevet.

Vedlegg til svar

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-0929-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 930

Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 22. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor stor andel av påankede straffesaker som gjelder forhold som kan gi en straff på seks års fengsel eller mer har, etter endringen av straffeprosessloven § 321, blitt nektet fremmet for lagmannsretten fordelt etter år?

BEGRUNNELSE:

Det vises til endringen av straffeprosessloven § 321 med ikrafttredelse den 01.01.20. Endringen innebærer en betydelig utvidelse av lagmannsrettens adgang til å avgjøre anker i straffesaker som kan gi en straff på seks års fengsel eller mer, etter skriftlig saksbehandling uten gjennomføring av ankeforhandling. Det bes om en oversikt over hvor stor andel av straffesakene som kan gi en straff på seks års fengsel eller mer, som er avgjort ved skriftlig saksbehandling siden lovendringen trådte i kraft.

Svar:

Domstoladministrasjonen opplyser at lagmannsrettene årlig får inn 2 600–2 900 anker over dom i straffesak. Lag-

mannsrettene har adgang til å nekte anken fremmet til muntlig ankeforhandling. Fram til 1. januar 2020 gjaldt adgangen til å nekte anker fremmet til muntlig ankeforhandling kun saker med strafferamme på seks år eller mindre. Saker med strafferamme over seks år skulle i all hovedsak slippes inn til muntlig ankeforhandling.

Fra 1. januar 2020 fikk lagmannsrettene adgang til å også nekte saker med strafferamme over seks år fremmet for muntlig ankeforhandling. Eventuelle nektelser skulle da begrunnes skriftlig.

Statistikk fra Domstoladministrasjonen viser at henvisningsprosenten i saker med strafferamme over seks års fengsel er redusert etter opphevelsen av straffeprosessloven § 321 tredje ledd 1. januar 2020. I ankeprøvingskrav med strafferamme over seks år er både antallet krav og antallet henviste saker redusert fra året før endringene trådte i kraft.

Tabellen under viser andel saker som ble nektet fremmet i årene 2019–2023 fordelt på alle ankesaker samlet, ankesaker med strafferamme over seks år og ankesaker med strafferamme seks år eller mindre:

Avgjorte ankeprøvingskrav – alle saker samlet					
	2019	2020	2021	2022	2023
Henvisningsprosent	42,7 %	32,0 %	35,3 %	39,7 %	37,7 %
Antall saker med avgjort ankeprøvingskrav	2 876	2 665	2 894	2 580	2 536
Antall saker henvist for ny behandling	1 227	853	1 023	1 024	955
Avgjorte ankeprøvingskrav med strafferamme over 6 år					
	2019	2020	2021	2022	2023
Henvisningsprosent	92,2 %	63,6 %	55,0 %	69,1 %	69,3 %
Antall saker (krav)	586	442	576	421	420
Antall saker (henvist)	540	281	317	291	291
Avgjorte ankeprøvingskrav med strafferamme 6 år eller mindre					
	2019	2020	2021	2022	2023
Henvisningsprosent	30,0 %	25,7 %	30,5 %	34,0 %	31,4 %
Antall saker med avgjort ankeprøvingskrav	2 290	2 223	2 318	2 159	2 116
Antall saker henvist for ny behandling	687	572	706	733	664

SPØRSMÅL NR. 931**Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 24. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil helseministeren gjøre for å hindre at Helseplattformen innføres i Helse Møre og Romsdal i april 2024 før systemet er forsvarlig, og for å hindre at Helse Midt bruker uformelt press for å tvinge Helse Møre og Romsdal til å starte innføringen av datasystemet som er en fare for liv og helse?

BEGRUNNELSE:

Ansatte, tillitsvalgte, brukerutvalget, ledere og styret ved St. Olavs hospital er helt enige om de store utfordringene Helseplattformen skaper i pasienttilbudet og at det er nødvendig med grundige analyser for å kunne få frem en alternativ plan, slik det nå er skissert for fastlegene. Ansatte, tillitsvalgte, ledere og styret for Sykehuset i Møre og Romsdal er helt enige om at Helseplattformen ikke kan innføres i april 2024 uten at det fører til stor risiko for pasientene i Møre og Romsdal, og betydelige kostnader. Mørebenken fikk nylig urovekkende informasjon om dette. Dette virkelighetsbildet i St. Olav Hospital og Sykehuset i Møre og Romsdal deles ikke av Helse Midt RHF. Styret for Sykehuset i Møre og Romsdal ba om en utsettelse, noe som angivelig ikke ble innvilget av Helse Midt, til tross for at sykehuset har det rettslige ansvaret og forutsetningen fra Foretaksmøtet om at Helseplattformen ikke skal implementeres i Sykehuset Møre og Romsdal før det er forsvarlig. Det foreligger informasjon om at Helse Midt nå deltar i prosessene i Sykehuset Møre og Romsdal og legger et betydelig press uformelt på at systemet skal implementeres i april 2024.

Svar:

Jeg oppfatter at Helse Midt-Norge RHF har anerkjent de risikovurderingene Helse Møre og Romsdal HF gjorde i forkant av sitt vedtak. Styret i Helse Midt-Norge RHF har på bakgrunn av dette bedt om at det iverksettes risikoreducerende tiltak som skal legge til rette for å opprettholde opprinnelig innføringsplan med mulige tilpasninger, samtidig som pasientsikkerheten ivaretas.

Helse Midt-Norge RHF har orientert departementet om at det allerede er iverksatt en rekke tiltak for å redusere risiko ved innføring i Helse Møre og Romsdal HF, og at man har forbedret løsningen i forhold til den versjonen som ble innført på St. Olavs hospital. Forbedringer og planlegging for innføring av disse jobbes med kontinuer-

lig, ifølge Helse Midt-Norge. Det er dessuten tatt inn sentrale læringspunkter fra St. Olavs hospital HF i planene for innføring ved Helse Møre og Romsdal HF.

Helse Midt-Norge RHF trekker frem forbedringer knyttet til meldinger og henvisninger, legemiddelområdet, radiologiområdet og innrapportering til myndighetssorganer. Feil som har ligget i løsningen og som er vurdert som konkret risiko for pasientsikkerheten er rettet. I tillegg pågår det nå et arbeid for å øke brukervennligheten i løsningen, for å øke kompetansen blant de som bruker løsningen og med andre tiltak som sikrer forsvarlig drift.

Helse Midt-Norge RHF påpeker også at det alltid vil være risiko knyttet til innføring av nye IKT-løsninger, men at det vurderes som bedre å innføre og korrigere løsningen videre ut fra erfaringer med bruk – kontra det å jobbe mer med løsningen i forkant. Alle forbedringer av løsningen kommer alle helseforetakene til gode, og ikke bare ett og ett foretak.

Ifølge Helse Midt-Norge RHF har de etter styrevedtakene i desember 2023 hatt dialogmøter på ulike nivå om hvordan de sammen skal få til en forsvarlig gjennomføring – som ikke minst ivaretar pasientsikkerheten. Dette er et krevende prosjekt og god dialog er derfor en viktig forutsetning for å lykkes. I dialogen er det spesielt fokus på arbeidet med risikoreducerende tiltak, pasientsikkerhet og økonomiske forhold. Denne tette dialogen vil pågå helt fram til oppstart, og så lenge det er nødvendig.

Avslutningsvis så vil jeg få nevne at administrerende direktør i Helse Midt-Norge RHF har vært tydelig på at hvis man ikke ser at risikoen er redusert og håndterbar, så vil det være umulig å «gå på lufta» med ny journalløsning i Helse Møre og Romsdal HF. Dette fremgår i en felles uttalelse fra ham og administrerende direktør i Helse Møre og Romsdal HF: Dialog om veien videre; <https://www.helse-midt.no/nyheter/2023/dialog-om-veien-videre/>

SPØRSMÅL NR. 932**Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 25. januar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Norske selskaper kjøper ferger fra verft med gode arbeidsvilkår?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten opplyste 15.01.24 om elendige arbeidsvilkår ved skipsverft i Tyrkia. Tyrkia ligger svært høyt på internasjonale lister over land med dårlige lønns- arbeids- og fagforeningsforhold. Arbeidere ved skipsverft i Tyrkia tjener 350 kroner dagen og dødstallene er høye. I snitt har det dødd 28 personer i arbeidsulykker på tyrkiske verft hvert år siden 2013. I 2022 døde hele 48 personer. Over 100 norske fartøy er de siste årene bygget på slike verft i Tyrkia og midler fra norske skatte kroner er med på å finansiere dette. Det er uholdbart at regjeringen finner seg i at norske bedrifter bidrar til opprettholdelsen av slike arbeidsvilkår. Her må det iverksettes tiltak for å unngå at Norge bidrar til slike forhold.

Svar:

Representanten refererer til en artikkel i Aftenposten om uforsvarlige arbeidsforhold ved tyrkiske verft. Jeg er enig med representanten i at det er viktige at norske virksomheter legger vekt på at varene og produktene de kjøper er produsert av virksomheter med anstendige arbeidsforhold. Regjeringen er opptatt av å sikre anstendig arbeidsforhold både nasjonalt og globalt, og jobber for dette på flere måter.

I Norge har vi et arbeidsliv som er godt regulert med rettigheter for arbeidstakere gjennom arbeidsmiljøloven og et omfattende sett med tariffavtaler. Regjeringen arbeider for et seriøst arbeidsliv og mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet gjennom å styrke arbeidstakernes rettigheter og gjennom tiltakene i handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Det er arbeidsgivers ansvar å sørge for at arbeidstakere i en virksomhet har et forsvarlig arbeidsmiljø. I tillegg fører Arbeidstilsynet tilsyn med at norske virksomheter overholder nasjonale regler om et trygt arbeidsmiljø.

Når det gjelder norske virksomheters oppførsel i utlandet vil jeg peke på Åpenhetsloven som trådte i kraft 1. juli 2022. Den skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester. Videre skal loven sikre allmennhet-

en tilgang til informasjon om hvordan virksomhetene jobber med menneskerettigheter og arbeidsforhold. Loven pålegger større virksomheter å blant annet utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med internasjonale prinsipper for ansvarlig næringsliv. Aktsomhetsvurderinger er en egen internasjonalt anerkjent metode for hvordan virksomhetene skal arbeide med å kartlegge og håndtere risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, både i egen virksomhet, i leverandørkjedene sine og hos forretningspartnere. Virksomhetene skal iverksette tiltak for å begrense risikoen for negative konsekvenser. Det er Barne- og familiedepartementet som har ansvaret for åpenhetsloven.

I internasjonal sammenheng støtter regjeringen videre opp om arbeidet til den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO). Anstendig arbeid for alle er ILOs hovedmålsetning. Å sikre arbeidstakerrettigheter globalt skjer først og fremst gjennom å fremme og iverksette internasjonale arbeidsstandarder og grunnleggende arbeidstakerrettigheter bl.a. nedfelt i ILOs kjernekonvensjoner. Dette er et meget viktig arbeid for å fremme anstendige arbeidsvilkår rundt om i verden.

I tillegg til internasjonale konvensjoner er ILOs «Decent Work Agenda» et viktig virkemiddel for å sikre anstendig arbeid globalt. Med anstendig arbeid menes produktivt arbeid der sosial beskyttelse, dialog mellom partene i arbeidslivet og rettigheter på arbeidsplassen blir ivaretatt. Agendaen reflekteres i FNs Bærekraftsmål nr. 8; «Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle».

Jeg vil for øvrig vise til at Tyrkia har vært medlem av ILO siden 1932, og har ratifisert 59 av ILOs 191 konvensjoner, herunder ILOs 10 kjernekonvensjoner. Tyrkia må som alle andre land rapportere til ILO om hvordan de overholder ILOs regelverk, og ILOs overvåkningsorganer følger med på situasjonen i landet.

Til slutt vil jeg nevne at Norge sammen med EFTA har inngått en handelsavtale med Tyrkia. Avtalen skal, i tillegg til å stimulere til økt samhandel og økonomisk samarbeid, bidra til bærekraftig utvikling. Avtalen understreker viktigheten av å følge internasjonale standarder og konvensjoner for å sikre rettferdige arbeidsforhold, inkludert rimelig lønn, arbeidssikkerhet og forebygging av tvangsarbeid og barnearbeid. Partene til frihandelsavtalen kan møtes i en felles komité når nødvendig, normalt hvert andre år, for å diskutere etterlevelsen av avtaleforplik-

telsene, blant annet i kapittelet om handel og bærekraftig utvikling. Første møte i blandet komité ble holdt i august 2023. Spørsmål knyttet til forpliktelser under kapittel om handel og bærekraftig utvikling ble tatt opp, herunder arbeidstakerrettigheter og implementeringen av juridiske rammeverk for arbeidssikkerhet. EFTA-statene opp-

fordret Tyrkia til å samarbeide med ILO-organene som bl.a. undersøker fagforeningsforhold og streikerett. Det er Nærings- og fiskeridepartementet som har ansvaret for forhandlingene om handelsavtaler. Arbeids- og inkluderingsdepartementet bistår i forbindelse med kapitlet om bærekraftig utvikling og arbeidstakerrettigheter.

SPØRSMÅL NR. 933

Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 24. januar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil næringsministeren gjennomføre konkrete tiltak for å hindre at ukoordinert konkurranse om kommunal næringsutvikling medfører stor og unødvendig naturødeleggelse til næringsarealer, f.eks. med å følge opp MDGs forslag om krav om avtaler med bedrifter før areal opparbeides, nasjonale krav til effektiv utnyttelse av næringsareal, og nasjonal koordinering av planer for utbygging av næringsareal i natur?

BEGRUNNELSE:

Næringsministeren har stadig uttrykt høye ambisjoner og stor utålmodighet for et grønnere næringsliv i Norge. Statsråden har gjort det klart at helhetlig grønn næringspolitikk, som omfatter både klima, energi, ressurser og natur, er nødvendig. NRK har nylig dokumentert - eller bekreftet - at norske kommuner opparbeider mye større næringsområder enn de utnytter i praksis. NRK oppgir at disse områdene stort sett opparbeides i områder der det før var mer eller mindre urørt natur, og at utnyttelsesgraden er meget lav, f.eks. 30% i Agder. NINA har beregnet at det allerede er vedtatt en ytterligere øking på 40 % slike arealer. Kommunenes strategi er å klargjøre områder i forkant i håp om å tiltrekke seg næringsliv, i konkurranse med andre kommuner med tilsvarende strategi og klargjorte næringsområder. Det er ingen uenighet om at det må opparbeides næringsområder, men resultatet av at mange kommuner hver for seg følger denne strategien er en interkommunal konkurranse om å ødelegge mye natur til ingen nytte. Det er vanskelig å se at dette er forenlig med begrepet "grønn næringsutvikling". For regjeringens arbeid med i oppfylle Naturavtalens mål i Norge vil dette bli et stort og voksende hinder. For en næringsminister vil en tradisjonell respons på problemet være å videresende

det til KFD og KLD. Gjennom mange år er det imidlertid blitt tydelig at KFD, KLD og planmyndigheter ikke ønsker eller ikke har virkemidler til å styre kommunenes praksis i mer naturvennlig retning. For en næringspolitikk og en næringsminister som legger begrepet "grønn" til grunn for alt arbeid bør det være naturlig at sektoren selv tar ansvar for at næringsutviklingen i kommunene er naturvennlig, og i hvert fall ikke skjer med stor grad av unødvendig og unyttig naturødeleggelse.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet. God tilrettelegging av næringsarealer er noe regjeringen er opptatt av. Vi vil legge til rette for grønn industri, kutte utslipp og øke eksporten fra fastlands-Norge, samtidig som vi tar vare på natur. Jeg mener at regjeringen har en samlet god tilnærming på området og det samarbeides godt mellom departementene på dette området.

I Veikart 2.0 Grønt industriløft sier regjeringen at norsk industri skal ha tilgang på gode næringsarealer, samtidig som grønne industrietableringer skal være godt forankret og mest mulig skånsomme for omgivelsene, gjennom å ta vare på natur, miljø og dyreliv. Regjeringen vil at grønne industrietableringer skal være arealeffektive og ikke føre til unødvendig naturbelastning. Kommunene bør ta sikte på å legge til rette for industrietableringer i tråd med klima- og miljøinteresser av nasjonal eller vesentlig regional interesse.

Som en oppfølging av veikartet for grønt industriløft er Kommunal- og distriktsdepartementet i gang med å utarbeide en veileder om planlegging av grønn industri. Veilederen vil vise hvilke krav som stilles til lokalisering, arealvurderinger og utredninger ved etablering av slike næringer. Veilederen vil også gi råd om bruk av areal-

formål og bestemmelser, som blant annet skal gjøre det enklere for kommunene å sikre god arealutnyttelse.

Næringslivet har også selv et stort ansvar for å redusere fotavtrykket av sin virksomhet. I grønt industriløft poengterer vi derfor at aktørene selv bør ta ansvar for å redusere miljøfotavtrykket av sine prosjekter og sin virksomhet gjennom å integrere hensynet til natur og miljø fra første fase av planleggingen. Når man planlegger utbygginger, skal tiltakshierarkiet følges. Første prioritet er å unngå at utbyggingen fører til skade i naturen. Deretter gjøres tiltak for å begrense skaden, så istandsette eller restaurere. Til slutt skal man vurdere å kompensere for naturskaden man sitter igjen med etter at de andre tiltakene er gjennomført. Industriens reduksjon av klima- og miljøbelastningen av sin aktivitet er derfor sentral for å oppnå ambisjonene i et grønt industriløft.

Regjeringen har tatt flere grep for en mer kraftfull naturpolitikk med systemforbedringer for natur. Klima- og miljødepartementet arbeider med å utvikle et naturregnskap. Det vil gi oss bedre kunnskap om utviklingen i naturen og dens verdi, herunder hvor mye natur (areal) vi har og tilstanden i naturen. Vi har også nedsatt et naturrisikoutvalg for å belyse gjensidig sammenheng mellom naturgrunnlag og økonomien. Utvalget ser på hvilken risiko tap av natur har for samfunnet og ulike næringer, og hvordan berørte aktører kan håndtere dette på en best mulig måte. Jeg kan opplyse at utvalget etter planen legger frem sin utredning 12. februar i år. Dette vil styrke kunnskapsgrunnlaget slik at vi kan ta bedre beslutninger om natur. Vi vil også utvikle en meny av tiltak som bidrar til å opprettholde økosystemer i god tilstand. Dette er tiltak for å opprettholde eller bedre tilstanden i naturen.

For øvrig er regjeringen i full gang med å skrive en stortingsmelding om oppfølging av naturavtalen (det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold). Her vil vi beskrive nærmere hvordan Norge skal bidra til målene i naturavtalen og redusere naturtapet.

Det er kommunene som er lokal planmyndighet og avgjør spørsmål om bruk og vern av arealer innenfor rammene av lovverket og nasjonal politikk. Arealbruken skal vurderes helhetlig i kommuneplanens arealdel, og følges opp gjennom reguleringsplaner. I planleggingen skal kommunene ivareta nasjonale og viktige regionale interesser, blant annet knyttet til natur, miljø og samfunn.

Regjeringen la i juni 2023 fram nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027. Her har regjeringen en forventning om at det i kommunale og regionale planer legges til rette for tilstrekkelige næringsarealer med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn. Regjeringen forventer at næringsarealer planlegges med et regionalt perspektiv, og at energibruk, krafttilgang, gjenbruk og mer effektiv utnyttelse av eksisterende næringsarealer og infrastruktur inngår i planvurderingene.

Regjeringen har også en forventning om at fortetting og transformasjon av bolig og næringsområder vurderes før nye, større utbyggingsområder settes av og tas i bruk. Etablering i eksisterende industriområder eller på frigjorte industritomter kan gi bedre utnyttelse av eksisterende infrastruktur og gjør at man unngår nye inngrep i uberørt natur eller matjord. For næringslivet og kommunene kan gjenbruk av næringsarealer bidra til raskere og enklere arealavklaringer. Det å utnytte eksisterende næringsarealer og utnytte ledig areal og infrastruktur i etablerte næringsparker kan dessuten medvirke til reduserte investeringer ved satsinger på ny industri.

Regjeringen mener også at større næringsarealer bør vurderes i regionale planer, slik at arealbruk, krafttilgang, transport og regional utvikling ses i sammenheng og på tvers av kommunegrensene. Et omforent regionalt plangrunnlag vil kunne redusere uheldig konkurranse mellom kommunene om å tiltrekke seg næringsaktører, og dermed redusere presset på arealene og unødvendig naturtap. I Klimastatus- og plan for 2024 har regjeringen oppfordret fylkeskommunene til å utarbeide regionale arealplaner som legger grunnlag for klimavennlig bruk.

Vi har tatt flere grep for å ta bedre hensyn til klima og natur i arealforvaltningen. Samtidig er dette et område under kontinuerlig utvikling blant annet som følge av ny kunnskap. Vi skal bli stadig bedre, og vi må også være åpne for å vurdere mulige nye tiltak om behov. Eventuelle nye tiltak må naturligvis vurderes grundig og avveies mot ulike hensyn. Jeg vil derfor være forsiktig med å spekulere nærmere nå om mulige enkelttiltak og herunder hvilke som kan være best egnet.

Samtidig vil jeg avslutningsvis peke på at jeg er optimistisk og har stor tro på at vi skal lykkes med ambisjonene i regjeringens grønne industriløft. Vi skal skape nye arbeidsplasser, kutte utslipp og øke eksport fra fastlandet, samtidig som vi tar vare på verdifull natur. Det er to sider av samme sak, og vi må lykkes med begge.

SPØRSMÅL NR. 934**Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 24. januar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Ved budsjettbehandlingen i 2019 ble følgende vedtatt i Stortinget: "Komiteen viser til at demokratier er under press i mange land. Det er derfor av høyeste viktighet at Norge sterkere prioriterer og raskt intensiverer sitt engasjement innenfor demokratistøtte ved bl.a. å styrke norsk kompetanse og kapasitet på demokratiassistanse. Innretningen, prioriteringene og mekanismene for dette feltet må gjennomgås, og på sikt må Norge definere og utvikle en egen politikk for demokratiassistanse".

Hvordan følger statsråden opp vedtaket?

BEGRUNNELSE:

Demokrati er under press i mange land. Flere og flere av verdens befolkning lever i ikke-demokratiske kontekster. Tiden er inne til at Norge nå engasjerer seg (mer) i demokratiassistanse med en mer helhetlig tilnærming.

Svar:

Jeg deler bekymringen for at demokrati og menneskerettigheter er under press i mange land. Etter merknadene fra en samlet utenriks- og forsvarskomite i Innst. 7S (2019-2020), som representanten Ulstein viser til, har situasjonen forverret seg. Gode og etterrettelige demokrati-institusjoner som Varieties of democracy-prosjektet (V-Dem) og det internasjonale instituttet for demokrati- og valgstøtte (IDEA) viser at tilbakegangen er signifikant, har pågått over flere år og finner sted i alle regioner, inkludert Europa. Forsiktig anslått, lever mer enn to tredjedeler av verdens befolkning i demokratier i tilbakegang eller i autoritære regimer. En ny utfordring for demokratiet er den geopolitiske utviklingen etter Russlands angrepskrig mot Ukraina samt den pågående maktrivaliseringen mellom Kina og USA. Den teknologiske utviklingen representerer videre betydelige utfordringer, men også muligheter, for demokratiet.

Regjeringen har en bred tilnærming til det internasjonale demokratiarbeidet. Arbeidet med demokratiassistanse prioriteres med utgangspunkt i prinsippene om individets frihet og medbestemmelse samt likestilling og ikke-diskriminering, sammen med rettsstatsprinsipper og rettssikkerhet. Sivilt samfunn, frie medier og fagbevegelsene er avgjørende bidragsytere og bidrar til deltakende demokratiske prosesser. Denne tilnærmingen vil være gjenkjennelig også for tidligere regjeringer.

Regjeringens internasjonale arbeid med demokrati-fremme skjer på mange arenaer og aktørbildet er bredt. Det involverer flere departementer. Virkemidlene spenner fra EØS-midlene og støtten til Europarådet og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE), til støtten gjennom FN, de internasjonale finansieringsinstitusjonene, ulike demokrati-allianser samt en rekke sivile samfunnsorganisasjoner. Med støtte menes her både finansiell støtte og aktiv norsk deltakelse på disse viktige arenaene.

Norge har også deltatt aktivt i en rekke internasjonale initiativer som forsøker å styrke demokratiets stilling. Sammen med Tsjekkia ledet vi arbeidet med siviltsamfunns betydning for demokratiet under president Bidens «Summit for Democracy»-initiativ. Dette initiativet søker å etablere en ny global politisk arena for demokrati-fremme. Neste toppmøte er i Seoul i Sør-Korea i mars. Vi var også aktive i prosessen rundt Europarådets Reykjaviktoppmøte i 2023, hvor vi ble enige om «de 10 bud for godt demokrati». Enigheten er basert på de tre pilarene for Europarådets arbeid, menneskerettigheter, demokrati og rettsstat. I år er Europarådet 75 år, og oppfølging av Reykjavik-prinsippene vil bringe en relevant dimensjon til organisasjonen.

Til tross for mange gode initiativer, fremstår den internasjonale «arkitekturen» for demokratifremme som fragmentert. Mitt departement har derfor over tid arbeidet med å styrke innretningen på og samordningen av vår demokratiassistanse og deltakelse i det internasjonale demokratiarbeidet. Vi ønsker en bred og inkluderende prosess om dette også i Norge, og jeg gleder meg spesielt til å delta på Respons-konferansen i Bergen som Universitetet i Bergen arrangerer sammen med Utenriksdepartementet den 13. februar. Her vil vi forsøke å gjøre opp status for demokratiske verdier, rettsstaten og menneskerettighetene i verden i dag, og diskutere på hvilke utenrikspolitiske områder og hvor i verden norsk utenrikspolitikk kan utgjøre en positiv forskjell for disse verdiene. Innspillene herfra vil vi ta med oss videre i arbeidet med å styrke Norges arbeid for demokratifremme og det internasjonale demokratiarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 935**Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 24. januar 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Har statsråden og regjeringen vurdert å stille Botsen til rådighet for grasrotorganisasjonen "Slipp Botsen fri" framfor å selge bygget til kommersielle aktører?

BEGRUNNELSE:

Nylig var det sak i Aftenposten om at Statsbygg gjør framstøt, på oppdrag fra regjeringa, for å selge Botsen, den gamle delen av Oslo fengsel på Grønland, til kommersielle aktører. Samtidig har det lokale kulturinitiativet Slipp Botsen Fri i flere år jobbet for å få tilgang til Botsen for å kunne tilgjengeliggjøre lokalene for kulturutøvere og lokalbefolkningen. Det er en stor frykt i lokalsamfunnet på Grønland/Tøyen, men også i Oslo for øvrig, at Botsen vil selges til kommersielle aktører som vil stenge av dette store og viktige området for nettopp de som bor og lever i området rundt.

Svar:

På grunn av dårlig bygningsmessig tilstand, opphørte fengselsvirksomheten ved Botsen i 2017. Botsen har et

omfattende vedlikeholdsetterslep, med behov for betydelige investeringer før den kan tas i bruk, uansett formål. Bruk av bygningsmassen i dagens tilstand, vil utgjøre en betydelig risiko for helse, miljø og sikkerhet. Jeg vil derfor ikke ta initiativ til at hele eller deler av eiendommen stilles til rådighet for "Slipp Botsen fri".

Det foreligger ikke et statlig behov for eiendommen. Statsbygg har av den grunn igangsatt forberedelser for å gjennomføre et salg. Et salg av statlig fast eiendom følger prosedyren i avhendingsinstruksen, fastsatt ved kongelige resolusjon av 19. desember 1997. Utgangspunktet er at eiendommen skal selges på den måten som gir det beste økonomiske resultat for staten. I hovedregel vil det si salg til høyeste bud etter åpen budrunde.

Som del av salgsforberedelsene, skal Statsbygg utarbeide en mulighetsstudie for å vurdere fremtidig bruk. Dette vil skje i dialog med Oslo kommune og antikvariske myndigheter. En side ved mulighetsstudien er å se på hvordan en utvikling av Botsen kan bidra til en sosial bærekraftig byutvikling. Statsbygg anslår at eiendommen tidligst kan legges ut for salg i 2025.

SPØRSMÅL NR. 936**Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 25. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva er status og forventet innføring av reklameforbudet for usunn mat og drikke overfor barn og unge under 18 år, som Stortinget vedtok skulle iverksettes innen 31. desember i fjor?

BEGRUNNELSE:

Under behandlingen av folkehelsemeldingen i Stortinget 2. juni i fjor ble følgende vedtatt:

«Stortinget ber regjeringen i inneværende år forskriftsfeste et forbud mot markedsføring av usunn mat og drikke rettet mot barn og unge under 18 år.»

I forkant av behandlingen av meldingen var regjeringsspartienes representanter i Helse- og omsorgskomiteen, som fremmet forslaget, optimistiske og mente det var realistisk å gjennomføre det i løpet av året. Cecilie Myrseth, stortingsrepresentant fra Arbeiderpartiet, spådde til TV2 23. mai i fjor at nye regler kunne være på plass innen nyttår.

Det skjedde åpenbart ikke, og skyldes nok at forslagsstillerne ikke innså hvor krevende det ville bli å gjennomføre et slikt forbud. Som helseministeren sannsynligvis kjenner godt til ble et tilsvarende reklameforbud foreslått av den forrige rødgrønne regjeringen i 2012.

Det forslaget fikk mye kritikk, blant annet for hvordan det skulle avgrenses, omfang og fordi det ville få store konsekvenser for norsk industri og arbeidsplasser. Det var sannsynligvis den massive kritikken som førte til at daværende helseminister Jonas Gahr Støre fra Arbeiderpartiet skroter hele forslaget og sammen med næringen opprettet Matbransjens Faglige Utvalg (MFU).

Spørsmålsstiller vil til slutt understreke, hvis det er noen tvil, at Frp fremdeles er mot reklameforbud for usunn mat og drikke overfor barn og unge. Jeg håper helseministeren Kjerkol, som sin forgjenger helseminister Gahr Støre gjorde, skroter det og at forslaget igjen legges bakerst i skuffen.

Svar:

Å begrense markedsføring av usunn mat og drikke overfor barn, er noe både regjeringen og et flertall i Stortinget er opptatt av å gjøre noe med. Jeg har derfor satt i gang et utredningsarbeid for å få på plass et forslag til regelverk som følger opp den aktuelle anmodningen fra Stortinget.

Før det eventuelt kan innføres et forskriftsfestet forbud mot markedsføring, må vi sørge for at saken blir til-

strekkelig utredet og det må gjennomføres en offentlig høring. Erfaringene fra forrige runde, som representant Hoksrud viser til, er relevant inn i dette arbeidet. I tillegg må vi sørge for at et forskriftsfestet forbud mot markedsføring har tydelig lovhjemmel. Jeg er derfor glad for at vi nå har sendt et forslag om slik forskriftshjemmel på høring. Høringen er offentlig og ligger her: [Høring - endring i matloven \(forskriftshjemmel for å fremme helse\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/horing-i-matloven).

Per i dag foreligger det ikke et forslag til nytt regelverk om begrensninger av markedsføring av usunn mat og drikke, men arbeidet er i gang. Forslag til nytt regelverk må også behandles i regjeringen før det kan sendes på høring. Et forslag vil komme på offentlig høring når det foreligger et regelverksforslag som regjeringen stiller seg bak.

Jeg merker meg at representant Hoksrud understreker at Frp er imot et reklameforbud før det foreligger et konkret forslag å ta stilling til. Markedsføring av usunn mat og drikke er et viktig tema som regjeringen er opptatt av å gjøre noe med. Dette fikk nylig støtte i et ekspertutvalg sine forslag til kostnadseffektive kostholdstiltak ([Effektive kostholdstiltak - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/effektive-kostholdstiltak)). Jeg håper representant Hoksrud avventer å ta stilling til saken før det faktisk foreligger et konkret regelverksforslag å diskutere. Jeg ser fram til videre engasjement og debatt om denne tematikken.

SPØRSMÅL NR. 937

Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 24. januar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva er årsaken til at Nav har brukt så lang tid på å utbetale pengene de ansatte ved Kleven verft har krav på fra lønnsgarantiordningen, og har departementet gjennom sin dialog med Nav bidratt til at denne prosessen har dratt ut i tid?

BEGRUNNELSE:

I 2020 gikk Kleven verft konkurs. Siden den gang har flere de ansatte vært i konflikt med Nav om utbetalinger fra lønnsgarantiordningen. Pengene det dreier seg om er lønn for feriedager som arbeiderne ikke rakk å ta ut for

konkursen. Nav har siden 2009 hevdet at dette er å regne for feriepenge, og ikke som lønn. Dermed omfattes de heller ikke av lønnsgarantiordningen. Men i mai i fjor slo en dom i Oslo tingrett i en lignende sak fast at Nav har tolket reglene feil. Sju måneder etterpå har de ansatte ved Kleven likevel ikke fått ubetalt pengene de har krav på.

Til E24 henviser Nav til en «dialog med Arbeids- og inkluderingsdepartementet om avklaringer på hvilke konsekvenser lovtolkningen får». Departementet sier at denne dialogen først vil bære frukter i løpet av februar.

Det er vanskelig å forstå hvorfor Nav og departementet må bruke mange måneder på å følge opp en dom fra Oslo tingrett. Tidligere nestleder i FLT-klubben ved Klev-

en, Alf Johan Antonsen, treffer spikeren på hodet når han til E24 sier at:

"Gjør du noe galt overfor Nav, går ting fort og du anses som en forbryter. Gjør derimot Nav noe galt, er det en helt annen historie. Det er nok mange som føler at dette er ganske rart."

Spørsmålet dreier seg altså om hvorfor det tar så lang tid for Nav å rydde opp etter feilene de gjør. Har departementet bidratt til at denne prosessen har tatt lengre tid enn strengt nødvendig, og hva er årsaken til at pengene ikke ble utbetalt umiddelbart etter tingsrettsdommen falt i mai i fjor.

Svar:

Oslo tingrett avsa 27. april 2023 dom i en sak der det var reist krav om dekning av lønn for ikke-avviklede feriedager ved arbeidsgivers konkurs gjennom lønnsgarantiordningen. Spørsmålet i saken var om kravet var å betrakte som feriepengene eller lønn. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har i etterkant av dommen fra Oslo tingrett utredet spørsmålet om hvorvidt dommen bør lede til

praksisendring fremover i tid. Videre har departementet utredet hvorvidt praksis skal endres med tilbakevirkning, det vil si hvorvidt Arbeids- og velferdsetaten skal gå inn i tidligere avgjorte saker og vurdere på nytt om personer som har fått avslag på lønnsgarantidekning for ikke-avviklede feriedager, likevel skulle hatt slik dekning.

Spørsmålet om praksisendring har krevd grundige overveielser og utredning fra departementets side. Departementet har innhentet bakgrunnsinformasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet som er nødvendig for å ta stilling til spørsmålet om eventuell praksisendring og tilbakevirkning.

Departementet tar sikte på å komme med en avklaring snarest mulig, og senest innen utgangen av februar.

Dialogen med direktoratet har vært påkrevd for å oppfylle vår utredningsplikt i henhold til forvaltningsloven.

For øvrig vil jeg bemerke at jeg ikke har anledning til å kommentere enkeltsaker, og at jeg dermed ikke kan uttale meg om konsekvenser av dommen og eventuelle rettigheter etter lønnsgarantiordningen for tidligere ansatte ved Kleven verft.

SPØRSMÅL NR. 938

Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 24. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvilken sum anslår Statnett at de vil ha i flaskehalsinntekter i 2024, og hvorfor brukes ikke tidligere overskudd på flaskehalsinntektene og penger som tidligere er holdt tilbake til å holde nede nettleien også i år?

BEGRUNNELSE:

Ved årsskiftet skrudde mange nettselskaper opp nettleien med rundt 15 prosent, og enkelte enda mer. Flere selskaper er forventet å følge på. Det pekes på at en hovedårsak er Statnetts avvikling av nulltariff for bruk av sentralnettet. I både 2022 og 2023 har det at forbrukstariffen var satt i null spart strømkundene for i overkant av ni milliarder. Statnett sier at de forventer lavere flaskehalsinntekter i 2024 enn i 2022 og 2023, men fortsatt mye høyere enn i årene før. De har med andre ord gjort et anslag på flaskehalsinntektene for 2024, og konkludert med at de er høyere enn i årene før strømpriskrisen. Likevel er forbrukstar-

iffen skrudd opp til 270 kr/kWh, som nesten er på nivå med 2021, da den var 300.

Det er flaskehalsinntektene som er brukt til å sette ned tariffen, I 2022 og 2023 var disse samlet 31 milliarder kroner, mens tariffreduksjoner pluss kompensasjonsordning for å redusere nettleie ved økte utgifter til nettap, skal ha kostet Statnett omtrent 26,5 milliarder kroner. Dette gir et betydelig overskudd på flaskehalsinntektene, som sammen med flaskehalsinntektene for 2024, burde kunne gått til å holde nettleien nede. Jeg viser også til at Statnett og NVE for første kvartal i år avviste å kompensere for økt nettleie, og at Statnett i hvert kvartal i 2023 gjorde tilgjengelig betydelig større beløp enn det som ble utbetalt i kompensasjonsordningen for å holde nettleien nede.

Svar:

Det har vært svært viktig for regjeringen å begrense nivået på nettleien i en tid med høye strømmregninger. Regjerin-

gen fikk derfor høsten 2022 på plass en midlertidig forskrift for å sikre at høye flaskehalsinntekter i transmisjonsnettet tilbakeføres til nettkundene raskere enn om det gjøres gjennom reduksjoner i tariffene i transmisjonsnettet. Den midlertidige ordningen ble forlenget før jul slik at den varer ut 2024.

Det følger av forskriften at Statnett skal rapportere summen av flaskehalsinntekter tilgjengelig for utbetaling gjennom ordningen, før inngangen av hvert kvartal til Reguleringsmyndigheten for energi (RME). RME fastsetter hvert år en tillatt inntekt for Statnett. Har Statnett høyere inntekt fra tariffen og flaskehalsinntekter enn tillatt inntekt er dette en merinntekt og tilsvarende vil lavere inntekt enn tillatt inntekt være en mindreinntekt. Summen Statnett rapporterer til RME skal baseres på Statnetts forskriftsfestede plikt til å styre mer-/mindreinntekt mot null ved beregning av tariffene, og skal begrenses til Statnetts merinntekt. Dersom det er mer penger igjen etter at Statnett har dekket sin tillatte inntekt, vil det være rom for utbetalinger gjennom ordningen.

I Statnetts rapportering til RME for første kvartal 2024, fremgår det at Statnett anbefaler at det ikke utbetales flaskehalsinntekter til underliggende nettselskaper i første kvartal. Dette er basert på en helhetlig vurdering av Statnetts forventede inntekter i 2024.

Ved fastsettelse av transmisjonsnettтарiffen for 2024 la Statnett til grunn en prognose på samlede flaskehalsinntekter for 2024 på 7,6 milliarder kroner. Transmis-

jonsnettтарiffen ble satt ut ifra en forutsetning om at merinntekt skulle styres mot null i 2024.

Etter at tariffen for 2024 ble fastsatt 30. september 2023, har RME vedtatt å forlenge dispensasjonen til å begrense prisen som benyttes ved beregning av energileddet i tariffen. Statnett valgte derfor å sette et pristak på 350 kr/MWh ved beregning av energileddet i tariffen. Dette gir et betydelig lavere energiledd enn forutsatt da Statnett fastsatte tariffen. Fra september 2022 og ut 2023 var fastleddet i tariffen for uttak satt til null grunnet de høye flaskehalsinntektene. Fastleddet for 2024 er satt på 270 kr/kWh, dette er likevel lavere enn i foregående år. Dersom fastleddet hadde vært satt til null også i 2024, ville Statnett styrt mot mindreinntekt.

Samtidig oppgir Statnett at oppdaterte prognoser for flaskehalsinntekter har vist en fallende trend siden transmisjonsnettтарiffen for 2024 ble fastsatt. Ifølge Statnett ville en utbetaling av flaskehalsinntekter i første kvartal 2024 kunne medføre at Statnett opparbeider mindreinntekt, hvilket er i strid med den midlertidige forskriften.

Flaskehalsinntektene i 2024 er imidlertid usikre, og dersom det viser seg at flaskehalsinntektene blir høyere enn nåværende prognoser tilsier, kan det bli rom for utbetaling til underliggende nettselskaper senere i 2024.

Avslutningsvis vil jeg understreke at jeg mener det er viktig for tilliten til kraftsystemet vårt at prisforskjellene mellom regionene over tid ikke er for store. Lavere flaskehalsinntekter betyr at det er mindre prisforskjeller mellom budområdene i Norge, noe jeg ser på som positivt.

SPØRSMÅL NR. 939

Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 25. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil regjeringa følge opp Statens vegvesen og underleverandørane deira for å hindra vidare plastforsøpling i sjøen i samband med bygginga av Rogfast?

GRUNNGJEVING:

I november rapporterte media at det var oppdaga plastsjøppel i sjøen fleire stader i Rogaland. Rosa plastklips og sprengleidningar var funne i fjøra og i sjøen ved Randaberg, Hundvåg, Mekjarvik og heilt oppe i Hauge-sundsområdet. Den mest sannsynlege utsleppskjelda er

sprengingsarbeidet i Rogfastprosjektet, ifølgje Statens Vegvesen.

Dette er ikkje første gongen et vegprosjekt har ført til utslepp. Også ved bygginga av Ryfast hamna store mengder plast og glasfiber i fjordane våre. I Ryfastsaka fekk Statens Vegvesen bot og pålegg om å rydda opp. Men ryddarbeidet tok lang tid. Fleire miljøorganisasjonar var heller ikkje fornøgd med kvaliteten på oppryddinga.

Ifølgje Senter mot Marin Forsøpling, MARFO, hamnar det på verdsbasis 9-14 millionar tonn plast i havet kvart år. Plast har lang nedbrytingstid og forsvinn aldri heilt. Han blir berre broten ned til mindre bitar, som me dag

kjenner som mikroplast. Denne mikroplasten blir eten av havdyr, hamnar i drikkevannet vårt og utgjør ein helsefare også for menneske.

Svar:

Statens vegvesen har opplyst om at dei ser alvorleg på problemet med plastforureining. Under bygginga av Rogfast har Statens vegvesen difor tatt grep for å redusere plastforureining i sjø som følgje av tunnelarbeidet. For tunnelarbeidet er det mellom anna stilt krav om å bruke eit anna tennsystem for sprenginga enn det som blei nytta for Rogfast. Tennsystemet gjer at det vert mindre plastrestar blant dei utsprengde steinmassane.

Statens vegvesen har opplyst at det ikkje er mogleg med landbasert lagring. Steinmassane plasserast difor i sjøen etter vedtekne reguleringsplanar i kommunane Randaberg, Kvitsøy og Bokn. I tillegg flyttast det steinmassar sjøvegen frå Bokn til Karmsund Hamn for ei utviding

av hamneområdet. Utfyllingane i sjø nyttast primært til nye næringsareal.

Så snart plastforureininga frå prosjektet vart oppdaga starta Statens vegvesen opprydding ved hjelp av ulike aktørar som har erfaring frå tilsvarande arbeid tidlegare. Konkret inneber dette manuell rydding av plast i sjø og strandsoner. Så langt er det samla inn om lag 10 kg plast frå Rogfast frå sjø og strandsoner. I tillegg har noko avfall med anna opphav også blitt rydda samstundes. Etter kvart vil det bli inngått langsiktige avtaler og rydding som overtek for strakstiltaka. Det er og etablert eit system der ein kan melde inn funn av plast til Statens vegvesen. Alle funn vert rapportert vidare til Statsforvaltaren.

I arbeidet med Rogfast har ein stilt nye krav til sprengingsarbeidet for å minimere plastforureining i sjø. Så lenge steinmassar vert plasserte i sjø finst det likevel ingen alternative produksjonsmetodar per i dag som heilt eliminerer problemet med plastforureining.

SPØRSMÅL NR. 940

Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 25. januar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen følge opp funnene fra Levekårsundersøkelsen for 2022 og bidra til et arbeidsliv hvor alle kan være trygge på jobb?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Levekårsundersøkelsen om Arbeidsmiljø 2022, publisert av SSB 18. desember 2023, hvor følgende fremkommer:

"I underkant av én av seks sysselsatte har opplevd å bli utsatt for enten vold, seksuell trakassering, trusler eller mobbing på jobb i løpet av det siste året. Andelen er større blant kvinner enn blant menn, og enkelte yrkesgrupper skiller seg ut med høye andeler."

Videre melder i underkant av 20 prosent av sikkerhetsarbeidere og ansatte i medisinske yrker at de har vært utsatt for vold siste 12 måneder.

Dette er noen av mange bekymringsfulle tall i undersøkelsen.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til tall fra levekårsundersøkelsen om arbeidsmiljø vedrørende omfanget av vold, seksuell trakassering, trusler og mobbing i arbeidslivet. Det vises blant annet til at andelen er større blant kvinner enn blant menn og at enkelte yrkesgrupper skiller seg ut med høye andeler.

Regjeringen er meget opptatt av disse spørsmålene. Arbeidsgiverne har etter arbeidsmiljøregelverket allereide klare plikter for å forebygge og håndtere arbeidsrelatert vold, trusler om vold og alle former for trakassering, herunder seksuell trakassering. Det er, etter forslag fra regjeringen, nylig gjort flere endringer i arbeidsmiljøloven for å synliggjøre arbeidsmiljølovens vern mot seksuell trakassering. jf. Prop. 48 LS (2022-2023). Dette ble gjort i forbindelse med at vi sluttet oss til ILO-konvensjon nr. 190 om avskaffelse av vold og trakassering i arbeidslivet

Arbeidstilsynet har opplyst om at de i 2023 økte antallet tilsyn hvor trakassering, inkludert seksuell trakassering, og/eller vold og trusler ble kontrollert. Over halvparten av tilsynene var rettet mot helse- og sosialsektoren.

Arbeidstilsynet jobber også bredt med veiledning om forebygging av vold og trusler, blant annet i skolesektoren. Aktivitetene består både av kampanjer, webinarer, veiledningseminarer og e-læring.

Videre opplyser Arbeidstilsynet at de vil fortsette innsatsen på dette området og vil i 2024-2025 blant annet fokusere på forebygging av muskel- og skjelettplager og psykiske plager i sykehus, sykehjem og hjemmetjeneste, med særlig vekt på vold og trusler.

Jeg vil også vise til at det i regi av Arbeidstilsynet nå pågår et større arbeid med å vurdere endringer i reguleringen av det psykososiale arbeidsmiljøet (hvor blant annet vold, trusler og trakassering inngår). Arbeids- og inkluderingsdepartementet har videre gitt Arbeidstil-

synet i oppdrag å nedsette og lede en partssammensatt arbeidsgruppe som på bred basis skal vurdere dagens ordninger for HMS-opplæring for verneombud, medlemmer av arbeidsmiljøutvalg, arbeidsgivere og ansatte med lederoppgaver. Arbeidsgruppen skal blant annet vurdere om regelverket bør stille særskilte krav til opplæring i håndtering av vold og trakassering på arbeidsplassen.

Regjeringen arbeider også med en stortingsmelding om seksuell trakassering. Meldingen skal peke ut retningen for det framtidige arbeidet mot seksuell trakassering, blant annet i arbeidslivet, og foreslå forebyggende tiltak og annen innsats mot seksuell trakassering. Regjeringen tar sikte på å legge fram meldingen i 2024.

SPØRSMÅL NR. 941

Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 26. januar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Vil regjeringen, forutsatt ønske og vedtak fra både Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune, finne en løsning som gjør at man ikke taper vegmidler om sentrale fylkesveier i Trondheim bytter eier fra fylkeskommunen til kommunen, og at pengene følger veien - uavhengig av eier?

BEGRUNNELSE:

Kommunedirektøren i Trondheim har nylig fremmet en sak om at en del sentrale fylkesveier i Trondheim sentrum bør omklassifiseres til kommunale veier, slik at kommunen blir veieier i stedet for fylkeskommunen. Bakgrunnen for forslaget er blant annet for å få mer helhetlig byutvikling i byen, og det vil være lettere å planlegge vedlikehold og drift av veiene.

Om politikerne i Trondheim bystyre vedtar at man ønsker å overta disse veiene, så gjenstår det fortsatt at Trøndelag fylkeskommune støtter et skifte av eier. Om så skjer, gjenstår det fortsatt en utfordring ved at de statlige vegmidlene fylkeskommunen mottar for disse kilometerne med fylkesveg forsvinner, og ikke kan overføres Trondheim kommune slik regelverket er i dag.

Slik inntektssystemet er utformet i dag er det en direkte sammenheng mellom antall km fylkesveg og rammetilskudd til fylket, men ikke tilsvarende sammenheng

mellom antall km kommunal vei og rammetilskuddet til kommunen. Ved en omklassifisering av fylkesveg vil fylkeskommunen dermed få lavere rammetilskudd, men kommunen vil ikke få økt rammetilskudd. Kommunen får ansvaret for mer veg uten å få midler til å drifte vegene, og de tapte inntektene til fylkeskommunen forsvinner ut av regionen.

Svar:

Både kommunar og fylkeskommunar blir i hovudsak finansiert med frie inntekter, det vil seie skatteinntekter frå innbyggjarane og rammetilskot frå staten. Kommunar og fylkeskommunar kan rå fritt over desse inntektene, utan andre føringar frå staten enn gjeldande lovar og regelverk. Prioritering av dei frie inntektene mellom ulike sektorar, som til dømes kommunale og fylkeskommunale vegar, er opp til den einskilde kommune og fylkeskommune.

Fylkeskommunane har ansvar for i underkant av halvparten av vegnettet i Norge, og fylkeskommunal veg er ei stor oppgåve for fylkeskommunane. Kommunal veg er ein relativt liten oppgåve for kommunane, og i 2022 var om lag 2,0 prosent av kommunane sine netto driftsutgifter knytt til kommunale vegar.

Inntektssystemet fordeler og omfordeler de frie inntektene mellom fylkeskommunar og mellom kommunar. Gjennom utgiftsutjamninga blir (fylkes)kommunane

kompenserte for ufrivillige forskjellar mellom (fylkes) kommunane, slik at dei blir sett i stand til å tilby innbyggjarane sine likeverdige tenester. Utgiftsutjamninga omfattar i dag tenester som (fylkes)kommunane er pålagt å driva, eller som det er knytt nasjonale mål om standardar og omfang til.

Fylkeskommunal veg er ein del av utgiftsutjamninga i inntektssystemet for fylkeskommunane, medan kommunal veg ikkje er omfatta for kommunane. Ei endring i talet på km med kommunal veg har derfor ikkje direkte innverknad på rammetilskotet til den einskilde kommune, på same måte som lengde fylkeskommunal veg har det for fylkeskommunane.

SPØRSMÅL NR. 942

Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 25. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva som skjer med alle produkter fra det nasjonale pandemilageret som ukentlig går ut på dato, samt redegjøre for hvor mye av smittevernutstyret fra pandemilageret som er gitt til andre nasjoner de siste 12 måneder samt bekrefte at det fortløpende fylles på i det norske pandemilageret?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Prop. 1 S (2022–2023) og Innst. S 11 (2022–2023) hvor det ble foreslått at det etableres et permanent nasjonalt beredskapslager og at det er de regionale helseforetakene som leier lager, eier varebeholdningen og står for innkjøp, rullering og utvikling av lageret. Det vises videre til Prop. 1 S (2023-2024) hvor det presiseres at lageret i 2024 i hovedsak skal tilsvare et volum tilsvarende seks måneders pandemiforbruk av smittevernutstyr som under Covid-19.

Svar:

Det vises til Prop. 1 S (2023-2024), jf. Innst. 11 S (2023-2024), hvor det presiseres at det nasjonale beredskapslageret for smittevernutstyr er et rullerende lager og at lageret i 2024 i hovedsak skal tilsvare et volum tilsvarende seks måneders pandemiforbruk av smittevernutstyr som under covid-19-pandemien. Videre presiseres det at drift, forvaltning og reanskaffelse av smittevernutstyr skal dekkes innenfor bevilgningsrammen.

De regionale helseforetakene fikk i foretaksmøtet 16. januar 2024 i oppdrag å:

- Ta ansvaret for et permanent nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr med utgangspunkt i lageret som

er etablert under koronapandemien. Ansvaret omfatter eierskap til varebeholdning, innkjøp, rullering, organisering, drift og forvaltning av beredskapslageret. Beredskapslageret skal i hovedsak tilsvare et volum på om lag seks måneders pandemiforbruk av smittevernutstyr som under covid-19.

- Årlig rapportere lagerstatus for smittevernutstyr og andre beredskapslagre i spesialisthelsetjenesten til Helse- og omsorgsdepartementet.

Det er ikke vedtatt noe konkret måltall i statsbudsjettet til de ulike produktene som inngår i beredskapslageret utover at lageret i 2024 i hovedsak skal tilsvare et volum tilsvarende seks måneders pandemiforbruk av smittevernutstyr som under covid-19.

For å sikre gode insentiver til effektiv drift og muligheter for rullering av lageret inn i helsetjenesten, må det nasjonale beredskapslageret ses i sammenheng med lager av samme type utstyr i alle helseregionene. De regionale helseforetakene overtar vederlagsfritt innholdet i det etablerte nasjonale beredskapslageret for å sikre en korrekt regnskapsføring av kostnader til drift, forvaltning og kassasjon, samt regnskapsmessig håndtering av uttak av utstyr.

Mye smittevernutstyr ble kjøpt inn i 2020 og 2021 og vil derfor gå ut på dato i samme tidsperiode. Siden en stor del av lageret ble anskaffet samtidig, og fordi lageret inneholder enkelte produkter som har et svært lite normalforbruk i helsetjenesten, vil det være behov for å kassere utstyr. Gitt en holdbarhet på fem år må inntil 20 prosent av lageret erstattes årlig. For å komme inn i en ordning med løpende rullering med anskaffelse av inntil 20 prosent av planlagt volum årlig, vil det derfor for enkelte produkttyper kunne være et lavere volum enn planlagt i en periode. Utstyr som går ut på dato vil i første omgang bli lagt

til side og senere kassert på en hensiktsmessig måte mht. miljøpåvirkning.

Ved en ny pandemi eller krise hvor det er behov for uttak fra det nasjonale lageret til den offentlige helsetjenesten, vil staten ved Direktoratet for medisinske produkter overta styringen av lageret og prioritere fordeling av utstyr mellom statlig, kommunal, militær og privat virksomhet innenfor helse- og omsorgssektoren. Direktoratet for medisinske produkter fikk fra 1. januar et samlet overordnet ansvar for forsyningsikkerhet. For at Direktoratet for medisinske produkter skal kunne ivareta sin rolle er det viktig at etaten får tilstrekkelig informasjon om lager-

beholdning av smittevernutstyr fra de regionale helseforetakene. Dette er bakgrunnen for rapporteringskravet i protokollen fra foretaksrådet 16. januar 2024.

Fra Helsedirektoratet har jeg fått opplyst at det pr. 20. desember 2023 er donert smittevernutstyr fra det nasjonale beredskapslageret og fra helseregionenes lager av smittevernutstyr til Ukraina. Blant annet er følgende donert:

- Personlig beskyttelsesutstyr (smitteverndrakter, masker osv.) tilsvarende 239 paller
- 1 505 000 FFP3-masker
- 378 000 hansker

SPØRSMÅL NR. 943

Innlevert 17. januar 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 25. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at vi pr. jan. 2024 har et nasjonalt pandemilager som inneholder alle de nødvendige produktene som tidligere er spesifisert i beredskapsrapporten for 6 måneders pandemiforbruk, og bekrefte at antall produkter som er vedtatt å ha på pandemilageret er innenfor forbruksdato?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Prop. 1 S (2022–2023) og Innst. S 11 (2022–2023) hvor det ble foreslått at det etableres et permanent nasjonalt beredskapslager, der de regionale helseforetakene leier lager, eier varebeholdningen og står for innkjøp, rullering og utvikling av lageret. Det vises videre til Prop. 1 S (2023–2024) hvor det presiseres at lageret i 2024 i hovedsak skal tilsvare et volum tilsvarende seks måneders pandemiforbruk av smittevernutstyr som under Covid-19.

I Prop. 1 S (2022–2023) er det beskrevet at den langsiktige løsningen fremover for en robust forsyning av smittevernutstyr vil legge vekt på flere elementer, blant annet:

- Nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr
- Forskriftsfestet krav om beredskapslagre i sykehus og kommuner
- Internasjonalt samarbeid
- Mulig produksjon-/beredskapsavtaler med leverandører.

Vi erfarer likevel at det gjennom nyhetsartikler blir hevdet at pandemilageret bygges ned, og det stilles spørsmål om vi har 6 mnd. pandemiforbruk, slik beredskapsrapporten med anbefalinger fra Helsedirektoratet og FHI legger til grunn.

Svar:

Det vises til Prop. 1 S (2023–2024), jf. Innst. 11 S (2023–2024), hvor det presiseres at det nasjonale beredskapslageret for smittevernutstyr er et rullerende lager og at lageret i 2024 i hovedsak skal tilsvare et volum tilsvarende seks måneders pandemiforbruk av smittevernutstyr som under covid-19-pandemien. Videre presiseres det at drift, forvaltning og reanskaffelse av smittevernutstyr skal dekkes innenfor bevilgningsrammen.

De regionale helseforetakene fikk i foretaksrådet 16. januar 2024 i oppdrag å:

- Ta ansvaret for et permanent nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr med utgangspunkt i lageret som er etablert under koronapandemien. Ansvaret omfatter eierskap til varebeholdning, innkjøp, rullering, organisering, drift og forvaltning av beredskapslageret. Beredskapslageret skal i hovedsak tilsvare et volum på om lag seks måneders pandemiforbruk av smittevernutstyr som under covid-19.
- Årlig rapportere lagerstatus for smittevernutstyr og andre beredskapslagre i spesialisthelsetjenesten til Helse- og omsorgsdepartementet.

Det er ikke vedtatt noe konkret måltall i statsbudsjettet til de ulike produktene som inngår i beredskapslageret utover at lageret i 2024 i hovedsak skal tilsvare et volum tilsvarende seks måneders pandemiforbruk av smittevernutstyr som under covid-19.

For å sikre gode incentiver til effektiv drift og muligheter for rullering av lageret inn i helsetjenesten, må det nasjonale beredskapslageret ses i sammenheng med lager av samme type utstyr i alle helseregionene. De regionale helseforetakene overtar vederlagsfritt innholdet i det etablerte nasjonale beredskapslageret for å sikre en korrekt regnskapsføring av kostnader til drift, forvaltning og kassasjon, samt regnskapsmessig håndtering av uttak av utstyr.

Mye smittevernutstyr ble kjøpt inn i 2020 og 2021 og vil derfor gå ut på dato i samme tidsperiode. Siden en stor del av lageret ble anskaffet samtidig, og fordi lageret inneholder enkelte produkter som har et svært lite normalforbruk i helsetjenesten, vil det være behov for å kassere utstyr. Gitt en holdbarhet på fem år må inntil 20 prosent av

lageret erstattes årlig. For å komme inn i en ordning med løpende rullering med anskaffelse av inntil 20 prosent av planlagt volum årlig, vil det derfor for enkelte produkttyper kunne være et lavere volum enn planlagt i en periode. Utstyr som går ut på dato vil i første omgang bli lagt til side og senere kassert på en hensiktsmessig måte mht. miljøpåvirkning.

Ved en ny pandemi eller krise hvor det er behov for uttak fra det nasjonale lageret til den offentlige helsetjenesten, vil staten ved Direktoratet for medisinske produkter overta styringen av lageret og prioritere fordeling av utstyr mellom statlig, kommunal, militær og privat virksomhet innenfor helse- og omsorgssektoren. Direktoratet for medisinske produkter fikk fra 1. januar et samlet overordnet ansvar for forsyningssikkerhet. For at Direktoratet for medisinske produkter skal kunne ivareta sin rolle er det viktig at etaten får tilstrekkelig informasjon om lagerbeholdning av smittevernutstyr fra de regionale helseforetakene. Dette er bakgrunnen for rapporteringskravet i protokollen fra foretaksmøtet 16. januar 2024.

SPØRSMÅL NR. 944

Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 24. januar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

I lys av funnene i rapporten "Mattilsynets kontroll med grisefarmer" fra Nettverk for dyrs frihet, mener statsråden at sluttrapporten fra Mattilsynets nasjonale tilsynskampanje med svin i 2021-2022 gir et korrekt bilde av omfanget av regelverksbrudd i svinenæringen?

BEGRUNNELSE:

Mattilsynet gjennomførte en nasjonal tilsynskampanje med svinenæringen i 2021-2022.

Det ble ført tilsyn med 582 tilfeldige svinebesetninger som Veterinærinstituttet hadde valgt ut. Ifølge Mattilsynet skulle resultatene fra tilsynskampanjen gi et mest mulig korrekt bilde av regelverksetterlevelsen i svinenæringen, og dermed gi et godt og faktabasert grunnlag for det videre arbeidet med regelverksutvikling og tilsyn.

Den 17. januar 2023 publiserte Mattilsynet en sluttrapport som viste at de fant avvik på dyrevelferdsregelverket i 56 prosent av svinebesetningene. De fleste avvikene var knyttet til mangel på grunnleggende ressurser

for fôrgriseene som strø og rotemateriale. I 28 saker ble det fattet hastevedtak om avlivning av syke og skadde dyr.

Dyrevernorganisasjonen Nettverk for dyrs frihet har gjennomgått alle tilsynsrapportene fra kampanjen, og publiserte nylig en rapport som avdekker urovekkende funn. De hevder blant annet at antallet regelverksbrudd var 50 prosent høyere enn det som kommer frem i Mattilsynets sluttrapport, og at antallet saker med hastevedtak om avlivning er 38. De mener også at virkemiddelbruken har vært for mild, og at dette har bidratt til å fremstille regelverksbruddene som mindre alvorlige enn det de i realiteten er.

Hvis dette stemmer, gir den Mattilsynets rapport et feilaktig bilde av regelverksetterlevelsen i svinenæringen, noe som er alvorlig - særlig med tanke på at den skulle gi et viktig faktagrunnlag for det videre arbeidet med velferd for svin, herunder regjeringens varslede dyrevelferdsmelding.

Svar:

Etter at Mattilsynet publiserte sluttrapporten frå den nasjonale tilsynskampanjen som vart gjennomført i 2021-2022, fekk dei kritiske spørsmål frå både dyrevernarar og representantar for svineprodusentane. Dyrevernor-ganisasjonen «Nettverk for dyrs frihet» meinte at Mattilsynets sluttrapport gav eit uhøveleg positivt inntrykk. Samstundes opplevde fleire produsentar og representantar for næringa at Mattilsynet sin praksis for registrering og teljing av regelverksbrot gav eit urimeleg og uhøveleg negativt inntrykk av den faktiske tilstanden i næringa. Av den grunn gjekk Mattilsynet i januar 2023 sjølv gjennom samtlege saker og dokument i dei 582 tilsyna som inngjekk i svinekampanjen.

Mattilsynets gjennomgang viste at det fanst avvik mellom det som er registrert som regelbrot i systemet og danna grunnlaget for sluttrapporten, og det som står skreve i tilsynsrapportane. Mattilsynet meiner det likevel ikkje endrar hovudkonklusjonane frå rapporten;

- Det er for mange svineprodusentar som har regelverksbrot, og ein del har fleire og alvorlege brot. Dette er ikkje godt nok
- Det er stor variasjon i korleis norske grisar har det

- For mange sjuke og skadde grisar får ikkje god nok oppfølging
 - For mange griser får ikkje nok rotmateriale og strø
- Mattilsynet forklarar at hovudårsaka til avviket mellom registrerte regelverksbrot og regelverksbrot som berre går fram av tilsynsrapportane, var ulik praksis og usikkerheit om korleis ein registrerer mindre alvorlege brot i sakshandsamingssystemet, når rettleiing vart brukt som verkemiddel. Gjennomgangen har gitt Mattilsynet kunnskap om viktige forbettringsområde.

I 2023 gjorde Mattilsynet nokre viktige endringar i dokumentmalane og det elektroniske sakshandsamingssystemet. Endringane skal bidra til at alle regelverksbrot blir konstatert og godt grunngeve i dokumenta, og registrert i systemet til Mattilsynet. Det er òg gjennomført opplæring for inspektørane om dette.

Mattilsynet arbeider kontinuerleg med å betre forvaltningskvaliteten, blant anna gjennom ny rettleiar for offentleg kontroll, tiltak for å heve forvaltningskompetanse, og betre kvalitetssikring av tilsynsrapportar.

Mattilsynet vil i 2024 prioritere tilsyn hos dei bøndene som hadde dei meist alvorlege regelverksbrota og i dei sakane der den interne gjennomgang i etterkant har gjeitt tvil om etterlevinga av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 945

Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 23. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren har forståelse for at dersom innbyggjarane politianmelder regjeringa og ansvarleg minister for tjenesteforsømmelser, når dei ansvarlege vel vitande har vore klar over at det vil bli fleire alvorlege ulykker, dødsulykker på Norges farlegaste vegstrekning E-39 Sula-Blindheim-Moa, der ein i 2021, 2022 og 2023 ikkje har lyfta ein finger for å gjere noko med denne svært farlege vegstrekninga, og kva skal til for at også STVV vert stilt til ansvar når utbyggingsdirektøren vil skrote dette vegprosjektet i NTP?

GRUNNGJEVING:

No er det nok!

I år etter år har både innbyggjarane i Ålesundsregionen, og undertekna på vegner av FrP forsøkt å få da-

gens regjering til å gjere noko strakstiltak og prioritere oppstar og få gjort noko med "dødsvegen" E39 Sula-Blindheim til Moa i Møre og Romsdal, men fånytted.

FrP har også lagt dette inn i partiets NTP for gjeldande periode.

E16 Skaret til Hønefoss er ofte omtalt som landets mest ulykkesutsatte vegstrekning med 10 dødsulykker dei 10 siste åra.

E39 Sula- Blindheimstunellen til Moa har dei siste 3 åra opplevd heile 5 dødsulykker, den siste for få dagar sidan, og framstår som ein av landets desidert farligaste og mest ulykkesutsatte vegstrekning.

I sak etter sak , spørsmål etter spørsmål i Stortinget, har regjeringa med samferdselsministeren i spissen unnlatt å gjere noko som helst for å hindre disse dødsulykkene.

Seinast i representantforslaget som underteikna fremma på vegner av FrP "om å prioritere E39 Veibust-Blindheim-Breivika/Moa" dokument 8:126S (2022-2023) med saksordførar frå SP frå Møre og Romsdal, presterte regjingspartia i lag med Høgre å stemme dette forslaget ned.

Forslaget var:

"Stortinget ber regjeringa komme tilbake til Stortinget med en plan for snarleg realisering av E39 Veibust-Blindheim-Moa i Sula kommune og Ålesund Kommune. Det skal leggjast fram egen finansieringsplan for utbygginga når planlegging og prosjektering er klar" sitat slutt.

Vel vitande om at dette vegområdet med blant anna Blindheimstunellen med den enkeltløpstunellen med størst trafikk i landet på heile 22 000 bilar i døgnet, og ei vegstrekning som framstår som landets verste ulykkesområde med svært mange dødsulykker, velger samferdselsministeren å "toe sine hender".

At også utbyggingsdirektøren i Statens vegvesen foreslå å ta dette vegområdet heilt ut av kommande NTP og heller prioritere "galskapens vegprosjekt for 2 292 bilar over Romsdalsfjorden Møreaksen der det ikkje har vore ei einaste ulykke, framstår totalt ansvarslaut og kompetanselaust.

Når norske liv går tapt, med ein statsminister og ein samferdselsminister som veit klart og tydelig at det blir fleire alvorlege ulykker og dødsulykker på E39 Veibust-Blindheim-Moa, berre "toar sine hender" så er dette svært alvorleg.

Svar:

Først vil eg si at regjeringa tar trafikksikkerheit på største alvor. Ulukkesutviklinga på norske vegar dei siste to åra er svært bekymringsfull, og framover må vi styrke innsatsen i trafikksikkerheitsarbeidet. Regjeringa har ambisjonar om å redusere talet på hardt skadde og drepne til 350, og maksimalt 50 drepne, i 2030. Vi skal fortsetje den langsiktige og kunnskapsbaserte innsatsen i trafikksikkerheitsarbeidet. Sentralt i dette er Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerheit på vei 2022–2025 som følgjer opp regjeringa sine ambisjonar på trafikksikkerheitsområdet gjennom 179 målretta tiltak. Ei lang rekke aktørar i fleire sektorar, både offentlege og private, står ansvarleg for å gjennomføre tiltaka. Regjeringa ved Samferdselsdepartementet sørger for at Statens vegvesen følger opp dei 91 tiltaka dei er ansvarlege for.

Eg minner representanten om at Samferdselsdepartementet har bedt sin etat Statens vegvesen om faglege vurderingar og økonomiske prioriteringar til Nasjonal transportplan 2025-2036. Samferdselsdepartementet har mottatt vurderingane. Regjeringa vil leggje fram forslag til Nasjonal transportplan 2025-2036 til Stortinget våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 946

Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 24. januar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Vil statsråden undersøke hvorvidt funnene Nettverk for dyrs frihet mener å ha gjort i sin rapport om Mattilsynets kontroll med grisegårder stemmer, og vil statsråden i så fall sørge for å rette opp i Mattilsynets rapport, slik at den reflekterer de virkelige forholdene for griser i Norge?

BEGRUNNELSE:

Nettverk for dyrs frihet har gjennomgått dokumentasjonen knyttet til tilsynsprosjektet med gris, som ble gjennomført i 2021 og 2022, og funnet ut at Mattilsynet har underrapportert regelbruddene, og at tilstanden i svi-

nenæringen i realiteten er enda verre enn det som ble fremstilt.

I januar 2023 publiserte Mattilsynet resultatene fra kampanjen, som blant annet viste omfattende lovbrudd, herunder manglende ivaretagelse av syke og skadde dyr og manglende tildeling av grunnleggende ressurser som vann, strø og rotemateriale. Ifølge Mattilsynets sluttrapport fra tilsynskampanjen, ble det påvist regelbrudd i 56 % av svinebesetningene.

Nettverk for dyrs frihet hevder nå at det i realiteten ble avdekket lovbrudd i 85 % av tilfellene.

I rapporten viser organisasjonen til møtereferater hvor det fremgår at Mattilsynet selv vedgikk at det er:

"Manglende samsvar mellom observasjoner og registrerte regelbrudd i svinekampanjen".

og at dette:

"Gjør at tall for regelverksbrudd i MATS [som Mattilsynets offentlige rapport er basert på] ikke blir korrekt".

Organisasjonen konkluderer med at:

«Sluttrapporten fra kampanjen inneholder så mange feil og mangler at den aktivt bidrar til å framstille dyrevelferden på norske grisefermer som langt bedre enn den faktisk er. Før Mattilsynets rapport kan brukes som faglig grunnlag for samsynsdebatt og politiske beslutninger, er det avgjørende at den oppdateres med riktige tall, slik at den reflekterer de reelle forholdene norske griser lever under.»

Svar:

Spørsmålet frå representant Wetrhus Thorsvik er svært likt spørsmålet eg nett har motteke frå representant Bastholm, og mine svar er difor i stor grad likelydande.

Etter at Mattilsynet publiserte sluttrapporten frå den nasjonale tilsynskampanjen som vart gjennomført i 2021-2022, fekk dei kritiske spørsmål frå både dyrevernarar og representantar for svineprodusentane. Dyrevernorganisasjonen «Nettverk for dyrs frihet» meinte at Mattilsynets sluttrapport gav eit uhøveleg positivt inntrykk. Samstundes opplevde fleire produsentar og representantar for næringa at praksisen til Mattilsynet for registrering og teljing av regelverksbrot gav eit urimeleg og uhøveleg negativt inntrykk av den faktiske tilstanden i næringa. Av den grunn gjekk Mattilsynet i januar 2023 sjølv gjennom samtlege saker og dokument i dei 582 tilsyna som inngjekk i svinekampanjen.

Mattilsynets gjennomgang viste at det fanst avvik mellom det som er registrert som regelbrot i systemet og danna grunnlaget for sluttrapporten, og det som står skreve i tilsynsrapportane. Mattilsynet meiner det likevel ikkje endrar hovudkonklusjonane frå rapporten;

- Det er for mange svineprodusentar som har regelverksbrot, og ein del har fleire og alvorlege brot. Dette er ikkje godt nok
- Det er stor variasjon i korleis norske grisar har det
- For mange sjuke og skadde grisar får ikkje god nok oppfølging
- For mange griser får ikkje nok rotmateriale og strø

Mattilsynet forklarar at hovudårsaka til avviket mellom registrerte regelverksbrot og regelverksbrot som berre går fram av tilsynsrapportane, var ulik praksis og usikkerheit om korleis ein registrerer mindre alvorlege brot i sakshandsamingssystemet, når rettleiing vart brukt som verkemiddel.

Sakene er ikkje behandla på ny i forvaltingsrettsleg forstand, men både tilsynsrapportar, tilsynskvitteringar og bilete har i gjennomgangen blitt vurdert på ny. Ein gjennomgang av skriftlege dokument i ettertid er hef-

ta med usikkerheit da inspektøren gjer skjønnsmessige vurderingar som ikkje nødvendigvis er godt nok reflekterte i tilsynsrapportane. Gjennomgangen gjer dermed ikkje grunnlag for å korrigere tala i sluttrapporten, men har gjeve Mattilsynet kunnskap om viktige forbedringssområde.

I 2023 gjorde Mattilsynet nokre viktige endringar i dokumentmalane og det elektroniske sakshandsamingssystemet. Endringane skal bidra til at alle regelverksbrot blir konstatert, godt grunngjeve i dokumenta og registrert i systemet til Mattilsynet. Det er òg gjennomført opplæring for inspektørane om dette.

Mattilsynet arbeider kontinuerleg med å betre forvaltningskvaliteten, blant anna gjennom ny rettleiar for offentleg kontroll, tiltak for å heve forvaltningskompetanse og betre kvalitetssikring av tilsynsrapportar.

Mattilsynet vil i 2024 prioritere tilsyn hos dei bøndene som hadde dei mest alvorlege regelverksbrota og i dei sakane der den interne gjennomgang i etterkant har gjeve tvil om etterlevinga av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 947**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 24. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Stemmer det at Norge enda ikke har levert noen av de togene samferdselsministeren i fjor sa vi skulle gi til Ukraina, og hva er årsaken til at de ikke er donert bort enda?

BEGRUNNELSE:

Før påsken i 2023 uttalte Samferdselsministeren til media at Norge skulle gi 12 av den eldre togtypen 92, som bl.a. brukes på Rørosbanen, til Ukraina.

Samferdselsministeren uttalte bla følgende til Nettavisen den 29/3 2023:

– Sannsynligvis kan vi få sendt ned fire av dem før sommeren, og sannsynligvis åtte til i løpet av året, sier statsråden.

SJ uttrykte bekymring for at de togene som de bruker og trenger på Rørosbanen skulle gis bort til Ukraina. Basert på spørsmål fra meg, Dokument nr. 15:2040 (2022-2023), uttalte ministeren at vi ikke skulle gi bort alle togene og i hvert fall ikke før SJ ikke trengte de lenger.

Samferdselsministeren svarte bla følgende:

«Det er kommunisert tydelig både til det Ukrainske handelskammer og UD at Norske tog kun har fire tog tilgjengelig per dags dato.»

Uavhengig om vi hvor mange tog vi skulle gi bort og om de skulles gis bort før eller etter sommerferien i 2023, så er det etter det jeg kjenner til enda ikke gitt bort ett eneste tog til Ukraina.

Jeg kjenner ikke til årsaken til at vi enda ikke har gitt bort de 4 første togene, som ministeren sa skulle bli gitt bort før sommeren 2023. Men det er flere som snakker om at en årsak til at togene ikke er gitt bort er forskjellig sporbredde mellom Europa og gamle Sovjetunionen. I mesteparten av Europa, som i Norge, er sporbredden i jernbanenettet 1435 mm, mens jernbanenettet i Ukraina og tidligere Sovjetunionen er 1524 mm.

Svar:

Det har dessverre tatt mye lengre tid å klargjøre togsettene enn først antatt, og årsakene til dette er sammensatte. Det er mange aktører som bidrar i prosjektet og det er mye som må være på plass før togsettene kan sendes. Det har vært behov for å klargjøre togsettene før de kunne sendes til Ukraina. Det har også vært forsinkelser, som følge av at Randklev bru kollapset og Dovrebanen ikke lenger kunne brukes som transportstrekning. Det var da nød-

vendig å legge om ruten og finne ny transportør, med strekningsgodkjenning for å kjøre på Rørosbanen. Det meste skal være klart nå for å kunne sende togene til Ukraina, men det gjenstår å lære opp personell fra Ukraina, slik at de settes i stand til å kjøre og vedlikeholde togene. Opplæringen skulle egentlig skje i Polen, men som følge av kapasitetsmangel på infrastrukturen må det avklares hvor opplæringen kan skje.

Denne donasjonen har dessverre tatt mye lenger tid enn først forutsatt. Vi har hatt god kontakt med ukrainske myndigheter underveis, som har vurdert at det er behov for disse togsettene. På norsk side er Norske tog i nært samarbeid med Direktoratet for sivil beredskap for å gjennomføre transport og opplæring, slik at togsettene kommer til nytte på de linjene som har europeisk normalspor i Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 948**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 30. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kva er fakta samferdselsminister, og kven informerer korrekt – er det samferdselsministeren som informerer korrekt ved å hevde at Statens vegvesen har ekstra beredskap ved store snøfall, eller er det Statens vegvesen i Agder som informerer korrekt ved å hevde at det IKKJE er ekstra beredskap og at det faktisk ikkje er lagt opp til at vegane alltid skal vere åpne ved stort snøfall?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsministeren har ved fleire anledningar uttalt at han skal ta fatt i og sjå på korleis beredskapen fungerer i Statens Vegvesen ved utfordrande værforhold.

Statsråden har også hevda at statens vegvesen har auka beredskapen, noko derimot no Statene Vegvesen i Agder bekrefter det stikk motsatte. Statens Vegvesen i Agder bekrefter i intervju i P4 at det IKKJE har vore ekstra beredskap med bakgrunn i det varsla store snøfallet, og at det ikkje er eit mål at vegane skal vere åpne for trafikk i snøvær. Ganske fantastisk egentlig, når det med andre ord ikkje finnes beredskap for skikkeleg vinterforhold innan Statens Vegvesen.

Overhode ikkje rart at samfunnet stopper opp ved god gammaldags Norsk vinter.

Statsråden har tydeleg eit problem med å formidle kva som faktisk er realiteten i saka ang beredskap innan Statens vegvesen sin vintervedlikehold, når statsråden faktisk viser til eit auka beredskap som angivelig ikkje finnes. Dette problemet har vi dessverre sett i andre områder der statsråden er unøyaktig til å gjengi fakta, dette er ikkje fyrste gongen.

Svar:

Statens vegvesen har ulik beredskap for vêrhendingar i vinterplanane i sine driftskontraktar i landet. I nord har driftskontraktane krav til reserveutstyr, men det er ikkje same krav i sør. Krava er bestemt ut frå dei erfaringar ein har med vinter og vêrhendingar i landsdelane.

I sør betyr ekstra beredskap av maskiner og personell ved store vêrbelastningar at ein rekvirerer utstyr frå andre geografiske stader som ikkje hadde same vêrsituasjon, jamfør vêrhendinga i Agder nyårshelga.

Statens vegvesen opplyser at det ikkje vart henta ekstra ressursar frå andre geografiske områder under vêrsituasjonen 17. januar i Agder. Årsaka var at oransje farevarsel

vart meldt av Meteorologisk institutt kort tid (ca. 6 timar) før vêrsituasjonen oppstod, og han var varsla til å strekke seg over ca. 10–12 timar. Prognosane var også usikre på kor stort område som ville bli råka, slik at det var vanskeleg å kunne definere kvar utstyret og ressursane skulle hentast frå.

Ved oransje farevarsel har Statens vegvesen møte med fylkeskommunen og politiet for å få ei felles situasjonsforståing. Meteorologisk institutt deltek med informasjon om vêrprognosane og den forventa utviklinga. I denne konkrete situasjonen tok Statens vegvesen ei avgjerd om ikkje å tilføre ekstra ressursar.

Viss det hadde vore varsla lengre varigheit av ein vêrsituasjon med den aktuelle nedbørsintensiteten (stadvis 5–7 cm i timen), ville Statens vegvesen gjort ei samla vurdering på kvar i landet ein kunne hente utstyr, og dermed sett ein noko lågare beredskap der utstyret vart henta frå.

Ved vêrhendinga 17. januar i Agder viste det seg gjennomgåande at utstyrsmengda var tilstrekkeleg på vegnettet til Statens vegvesen. På grunn av sterk vind var det enkeltpunkt som hadde utfordringar med sikt på grunn av snøføyke, noko som gjorde at det vart stans i enkelte av- og påkøyringsfelt til E18. Ved ein vêrsituasjon som 17. januar ville ikkje meir utstyr åleine gjort framkomma vesentleg betre, då vind med snøføyke gav svært redusert sikt.

SPØRSMÅL NR. 949**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 25. januar 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hvor mange avdelingssjefsstillinger, fordelt på fylke, hadde ingen søkere i hhv. i 2023, 2022 og 2021?

BEGRUNNELSE:

For at vi skal klare å ruste opp Forsvaret må vi klare å både rekruttere og beholde nok personell. Dette blir en helt sentral oppgave som må løses i tiden som kommer. Utlyste stillinger uten søkere vil være en god indikator på status generelt, men også på om utdanningssystemet vårt fungerer etter hensikten spesielt. Det er en utfordring i dag at flere som velger militær utdanning i første omgang velger bort den militære profesjonen i neste omgang.

Svar:

Forsvaret har opplyst at de i perioden 2021-2023 kunngjorde 173 avdelingssjefsstillinger for tilsetning. 12 av disse stillingene (7 %) hadde ingen søkere. I sitt uttrekk har Forsvaret lagt til grunn avdelingssjefsstillinger på bataljonssjefs-, skvadronsjefs-, eller tilsvarende nivå.

I 2021 hadde Forsvaret tre avdelingssjefsstillinger uten søkere. Disse var fordelt på Akershus, Nordland og Troms. I 2022 var det to avdelingssjefsstillinger fordelt på Akershus og Vestland uten søkere. I 2023 var det syv avdelingssjefsstillinger uten søkere fordelt med henholdsvis én i Akershus, Vestland og Troms og to i Østfold og Innlandet.

Forsvaret står foran en periode hvor mange fra de store offiserskullene utdannet på 80- og 90- tallet nærmer seg pensjonsalder. Samtidig skal Forsvaret vokse. En del av dem som nærmer seg pensjonsalder bekler i dag stillinger på avdelingssjefsnivå. Det er derfor viktig at Forsvaret klarer å beholde de som skal etterfølge disse, samtidig som det rekrutteres og utdannes nytt personell.

Personellet i Forsvaret er en hovedprioritet for SP/AP regjeringen. Vi forserer oppbemanningen slik at Forsvaret kan vokse raskere enn forutsetningene i inneværende langtidsplan, og være bedre rustet til å møte dagens mer alvorlige sikkerhetspolitiske situasjon. Videre har vi iverksatt tiltak og tildelt midler for å beholde flere av de ansatte vi allerede har lengre. I gjeldende langtidsplan er det ikke tatt tilstrekkelig høyde for å styrke utdanningskapasiteten. Regjeringen fortsetter derfor å øke utdanningskapasiteten også i 2024. Noen av disse personellrettede tiltakene vil ha effekt på kort sikt, mens andre vil ta noe lengre tid før de får full effekt.

En viktig del av satsingen på folk handler om tilstrekkelig og god nok bygningsmasse som blant annet boliger, kaserner og kvarter. Gjeldende langtidsplan tar heller ikke tilstrekkelig høyde for dette behovet. SP/AP regjeringen har derfor trappet opp vedlikeholdsinnsetningen for personellrettet eiendom, bygg og anlegg. Oppussing av kaserner og kvarter, som har pågått siden 2022, kommer nå tusenvis av Forsvarets soldater og ansatte til gode. Samtidig øker vi investeringene til boliger og kvarter.

SPØRSMÅL NR. 950**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 25. januar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvor mange luksusyachter og privatjetfly er privat eid i Norge?

BEGRUNNELSE:

Eieres private bruk av selskaper sine eiendeler utgjør et potensielt skattehull. Jeg lurer på om det finnes luksusyachter og privatjetfly i privat eie i Norge, eller om alle er

eide via selskaper. Ber om relevant statistikk, for eksempel antall fly og båter med ligningsverdi over 50 millioner kroner i privat eie. Eventuelt antall fritidsbåter over 15 meter eid av privatpersoner.

Svar:

På skattemeldingen skal personer oppgi eventuell formue i «båt», mens det ikke er eget felt i skattemeldingen for fly. Eventuelle fly som eies privat, skal føres opp under «annen formue». Her skal det i fritekstfelt opplyses om hva formuen består av.

I 2022 er det ingen skattytere som har opplyst om formue som består av fly. Det er 17 personer som har opplyst om formue i båt og/eller annen formue over 50 mill. kroner, men av personvern hensyn har departementet ikke anledning til å oppgi hvor mange av disse som har oppgitt båt med verdi over 50 mill. kroner. Innenfor tidsrammen som gjelder for skriftlige spørsmål har ikke departementet hatt anledning til å vurdere andre muligheter for å fremskaffe oversikt over antall luksusyachter eller privatjetfly som er privat eid i Norge.

SPØRSMÅL NR. 951

Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 26. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en lovendring som omdefinierer kontaktforbud fra å være en straff til å være et forebyggende beskyttelsestiltak?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende nettsak hos Rett24.no:

<https://rett24.no/articles/omvendt-voldsalarm-det-er-behov-for-en-lovendring>

Svar:

Regjeringen fremmet Prop. 128 L (2022–2023) Endringer i straffeprosessloven mv. (elektronisk kontroll av besøksforbud) 16. juni 2023. Lovendringene ble nylig vedtatt av Stortinget. Jeg mener det er viktig og riktig at det innføres en ny straffeprosessuell ordning som gir påtalemyndigheten adgang til å benytte elektronisk kontroll – såkalt omvendt voldsalarm – ved besøksforbud. Besøksforbud er et viktig straffeprosessuelt beskyttelsestiltak, men det er behov for kontroll av etterlevelsen i noen saker.

Etter straffeloven er det adgang til å ilegge kontaktforbud, som et rettighetstap, altså en straff. Dersom det anses nødvendig for at kontaktforbudet skal bli overholdt, kan retten bestemme at den kontaktforbudet retter seg mot, skal ilegges elektronisk kontroll i hele eller deler av perioden kontaktforbudet gjelder for.

Disse to typene av forbud – besøksforbud og kontaktforbud – kan i praksis langt på vei gå ut på det samme, men vilkårene er ulike. Spørsmålet som representanten her reiser, gjelder, som det fremgår av begrunnelsen, bruk av omvendt voldsalarm overfor utilregnelige ved slike forbud.

Kontaktforbud, som er et rettighetstap og straff, kan ikke ilegges personer som var utilregnelige da den straffbare handlingen ble begått. Personer som ikke kan klandres for sine handlinger, skal heller ikke møtes med straff. Det ble uttalt av justiskomiteéns flertall at en «regel om at utilregnelige kan idømmes rettighetstap, vil [...] bryte med det grunnleggende prinsipp om at utilregnelige ikke er straffansvarlige», jf. Innst. O. nr. 72 (2004–2005) punkt 23.7.2 på side 84.

Et besøksforbud, som er et forebyggende beskyttelsestiltak, kan også ilegges utilregnelige. Det samme vil gjelde ved elektronisk kontroll av et slikt forbud, se Prop. 128 L (2022–2023) punkt 5.1.4 side 22. Samtidig vil jeg understreke betydningen av at den som skal bære en slik fotlenke, må være egnet, dvs. ha de nødvendige personlige forutsetninger for å kunne forholde seg til de plikter og forholdsregler som følger med.

For en del utilregnelige vil jeg anta at et slikt tiltak vil være lite aktuelt.

Den nye ordningen med elektronisk kontroll av besøksforbud kan ilegges før det er aktuelt med dom på kontaktforbud, og på denne måten kunne gi god beskyttelse til ofre som har behov for det. Det er heller ikke noe

i veien for at dette nye beskyttelsestiltaket også benyttes etter en domfellelse, dersom vilkårene er oppfylt og trusselutøveren vil evne å fylle de plikter som følger med en fotlenke.

Jeg tilføyer at reglene i straffeloven §§ 62 og 63 åpner for at lovbrutere som var utilregnelige på handlingstidspunktet på nærmere vilkår kan idømmes overføring til tvungent psykisk helsevern eller tvungen omsorg. Disse særreaksjonene er ment å ivareta samfunnsvernet, herunder hensynet til fornærmede, når utilregnelige begår lovbrudd som krenker andres liv, helse eller frihet.

Jeg er opptatt av at våre beskyttelsestiltak samlet sett skal ivareta ofre på en god måte. Etter mitt syn vil endringene i Prop. 128 L (2022–2023) i tråd med formålet styrke beskyttelsen av personer som risikerer å bli utsatt for vold, trusler og annen uønsket kontakt. Etter mitt syn er det per i dag ikke behov for et slikt initiativ som representanten tar opp, men jeg vil understreke at departementet løpende vurderer om ofre i saker med utilregnelige lovbrutere kan ha behov for et bedre vern.

SPØRSMÅL NR. 952

Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 26. januar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden avklare om de ansatte i større allmennaksjeselskaper må oppfylle de nye kjønnskravene allerede 1. januar 2025?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok regler om kjønns sammensetning i styrer rett før jul. Det var en forutsetning at departementet skulle gi overgangsregler, slik at både foretakene og de ansatte får tid på seg til å oppfylle de nye kravene.

Kjønnskravene er skjerpet for både styremedlemmer og varamedlemmer som velges av de ansatte i allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte. Etter det jeg har fått vite, har departementet fastsatt en egen regel som gjelder til 1. januar 2025 for disse selskapene.

Det har nå oppstått spørsmål om hva som gjelder etter 1. januar 2025. Hvis de ansattes representanter må oppfylle kjønnskravene da, må de i praksis holde valg allerede i 2024, selv om forrige valg var for mindre enn ett år siden. De ansatte som ble valgt til styremedlemmer i 2023, risikerer da å miste vervene midt i funksjonstiden på to år. Jeg har oppfattet at de nye kravene ikke skulle gripe inn i funksjonstiden for de ansatte.

Jeg vil også peke på at de fleste allmennaksjeselskaperne er børsnoterte, med mange ansatte, både i Norge og utlandet. Å holde valg blant de ansatte krever både tid og ressurser. Det er uheldig om det ikke er klart hva overgangsordningen går ut på.

Svar:

Jeg er glad for at Stortinget har vedtatt å innføre krav til kjønns sammensetningen i styrene i norske foretak av en viss størrelse. Det er en politisk målsetting at både kvinner og menn skal være representert i maktstrukturene i det norske samfunnet. Dette gjelder også toppledelsen i selskaper.

For allmennaksjeselskaper videreføres i hovedsak de eksisterende kravene til kjønns sammensetning i styret. For allmennaksjeselskaper med flere enn 200 ansatte er det innført noe strengere krav til kjønns sammensetningen for styremedlemmer valgt av og blant de ansatte, jf. lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) § 6-11 b annet ledd. Ifølge lovens forarbeider vil kravet gjelde fra førstkommende ordinære valg, slik at det ikke griper inn i de eksisterende valgperiodene, jf. Prop. 131 LS (2022–2023) Endringer i foretakslovgivningen mv. (kjønns sammensetning i styret) og samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av direktiv (EU) 2022/2381 i EØS-avtalen punkt 7.6.2. For at det ikke skal være noen tvil om at dette gjelder også dersom førstkommende ordinære valg skal gjennomføres etter 1. januar 2025, er det i statsråd i dag foretatt en presisering av ordlyden i forskrift 20. desember 2023 nr. 2131 om overgangsordning for krav til kjønns sammensetning i styret i foretak § 3.

SPØRSMÅL NR. 953**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 26. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

«Gjennom den varslede forebyggings- og behandlingsreformen vil regjeringen komme nærmere tilbake til behandlingstilbudene til personer med rusmiddelproblemer», skriver statsråden (9.10.23) på spørsmål om framtiden til rusbehandlingsenheten Tronvik som står i fare for å bli nedlagt på styremøte 25. jan.

Betyr det at døgntilbud som på Tronvik ikke har plass i den varslede reformen eller er det en fare for at Tronvik legges ned, men blir gjenopprettet som følge av at slike behandlingstilbud blir videreført og når lanserer reformen?

Svar:

Jeg kan forsikre representanten Aydar om at jeg følger nøye med på at de regionale helseforetakene sørger for å ha tilgjengelige og gode tilbud til pasienter med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for å sikre tilstrekkelig kapasitet slik at pasientenes rett til forsvarlig behandling sikres, og det er også helseforetakene som fattet enkeltbeslutninger om kapasitet ut ifra behov og tilgjengelige ressurser. Dette løses både gjennom tilbud i egne helseforetak og gjennom avtaler med private

leverandører. Dersom situasjonen skulle tilsi det, vil helseforetakene på kort varsel enten øke kapasiteten i egne helseforetak, utvide gjeldende avtaler med private leverandører eller inngå nye avtaler.

Mitt overordnede oppdrag til de regionale helseforetakene er å styrke psykisk helsevern og rusbehandling, herunder å bygge opp basistjenester innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i alle helseforetak, samt holde ventetider nede og gjennomsnittlig kortere enn for annen sykehusbehandling. For 2024 har jeg innført et nytt krav til de regionale helseforetakene om at veksten i ressursbruken både til psykisk helsevern og rusbehandling skal være høyere enn veksten i de generelle bevilgningene til sykehusene. I tillegg skal den polikliniske aktiviteten både innen psykisk helsevern og rusbehandling være høyere i 2024 sammenlignet med 2023. Disse to kravene har jeg stilt for å sikre at psykisk helsevern og TSB skal styrkes.

Som nevnt i mitt svar på ditt spørsmål nr. 22 vil regjeringen gjennom den varslede forebyggings- og behandlingsreformen komme nærmere tilbake til behandlingstilbudene til personer med rusmiddelproblemer.

Jeg viser ellers til mitt svar på spørsmål nr. 696 fra representanten Silje Hjemdal.

SPØRSMÅL NR. 954**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 26. januar 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva er regjeringens tidsplan for gjennomføring av EUs nye bygningsenergidirektiv, og hva er anslåtte kostnader av innføring i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det vises til NTB-melding 16. januar i år, der det kommer frem at EUs nye bygningsenergidirektiv vil redusere en-

ergibruk i bygg med 16 prosent fram til 2030 og med 20-22 prosent innen 2035. I 2050 skal alle bygninger være netto nullutslippsbygg og kvalifisere til energiklasse A.

Det antas at bygningsenergidirektivet vil bli gjeldende også for Norge på grunn av EØS-avtalen. Dette kan medføre at norske boliger kan få betydelige krav om oppgradering. I dag er nesten seks av ti boliger energiklasse D eller lavere, ifølge Enova. Det betyr store utgifter for

norske huseiere og for staten - om den velger å ta deler av regningen.

Ifølge NTBs artikkel har ikke regjeringen foreløpig noen plan for hvordan direktivet skal gjennomføres. Det bes derfor om en nærmere redegjørelse av hvordan regjeringen ønsker å gripe dette fatt, og om det finnes estimater på kostnader.

Svar:

Det har vært lange forhandlinger i EU knyttet til forslaget til nytt bygningsenergidirektiv. Europakommisjonen la fram sitt forslag til nytt direktiv 15. desember 2021, og det ble oppnådd enighet mellom Parlamentet og Rådet i EU 14. desember 2023. Det gjenstår nå at denne enigheten vedtas formelt, og det er forventet at et endelig vedtak og publisering i EU-tidende vil skje i løpet av våren.

Når EU har vedtatt nytt bygningsenergidirektiv vil det sendes på offentlig høring i Norge. Departementet vil gjøre en vurdering av direktivets EØS-relevans og eventuelle behov for norske tilpasninger. Det er med andre ord ingen automatikk i at EUs nye bygningsenergidirektiv implementeres i Norge. Arbeidet med bygningsenergidirektivet fra 2010 har også vist at det er mulig å oppnå EØS-tilpasninger. Dette er tilpasninger norske myndigheter har fremforhandlet med EU for å ivareta norske interesser.

Det er for tidlig å si noe om kostnadene av en eventuell innføring av det nye bygningsenergidirektivet i Norge.

Forslaget til nytt direktiv har gjennomgått vesentlige endringer siden det først ble lagt fram av Kommisjonen i 2021. Kravene i direktivet retter seg mot medlemslandene i EU, og det vil i stor grad være opp til medlemslandene på hvilken måte disse kravene og målsetningene følges opp.

Jeg vil avslutningsvis understreke at energieffektivisering står høyt på regjeringens agenda. Høsten 2023 la vi frem en handlingsplan for energieffektivisering som setter retning for hvordan myndigheter og andre skal jobbe med energieffektivisering i årene som kommer. Handlingsplanen inneholder en rekke tiltak rettet mot bygg. I statsbudsjettet for 2024 er regjeringens partiene enige med SV om å styrke Enovas arbeid med energieffektivisering og utbygging av solenergi med 880 millioner kroner. Husbankens tilskuddsordning til energiltak i kommunale bygg videreføres og styrkes til 300 millioner kroner. Regjeringen vil gjennomgå byggt teknisk forskrift (TEK) og byggesaksforskriften for å utrede mulige endringer som kan legge til rette for energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon i nye og eksisterende bygg. I tillegg presenterer handlingsplanen en rekke andre konkrete tiltak som vil bidra til mer energieffektivisering i bygg, blant annet forbedring av energimerkeordningen for bygg, videreutvikling av andre informasjonsvirkemidler og at staten skal gå foran og velge energieffektive løsningsalternativer i egen bygningsmasse.

SPØRSMÅL NR. 955

Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 25. januar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Mener statsråden at systemet med Tine SA og Nortura SA som markedsregulatorer er velfungerende?

BEGRUNNELSE:

I den siste tiden er det flere butikker som må skilte med mangel på melk og egg. Dette kommer som en konsekvens av dårlige føringer fra markedsregulatorene Tine og Nortura. Et eksempel på dårlig regulering som har bidratt til dagens situasjon ble kjent 28. oktober 2022, da skulle eggprodusenter få betalt for ikke å produsere egg. Dermed

sank naturligvis produksjonen, høner ble sendt til slakt og egg ble brukt til dyrefôr.

Et annet eksempel er at Tine må importere melk fra utlandet og har varslet et underskudd på 15 millioner liter melk, samtidig som det har blitt melkemangel har norske bønder blitt straffet med store straffeavgifter for overproduksjon av melk.

I forbindelse med et møte mellom statsråden og Tine vedrørende mangelen på melk utalte statsråden til Aftenposten 16. januar 2024 at «[...] Vi vil ikke endre på et fungerende system. [...]». Sett i lys av dagens situasjon og lignende situasjoner som har forekommet de siste årene vedrørende blant annet mangel på poteter, samt overpro-

duksjon av svineribbe finner spørsmålsstiller det vanskelig å karakterisere dagens system som fungerende.

Svar:

Marknaden for jordbruksvarer har nokre viktige kjenneteikn som gjer det naudsynt med særlege ordningar for å balansere marknaden. Ordningane syter for å handtere situasjonar med overskott og for at marknaden vert supplert med import ved underdekning, slik det no blir gjort for mjølkepulver og egg. Så heilt konkret meiner eg at ja, systema med Tine SA og Nortura SA som marknadsregulatorar er velfungerande. Det er likevel slik at ein alltid kan gjere ting betre, og eg er ikkje nøgd med at vi ikkje har nok norsk mjølk og egg til ei kvar tid. Det var eg òg tydeleg på da eg møtte Tine og Nortura i samband med denne saka den 16. januar. Eg forventar at dei tek lærdom av erfaringane som no vert gjort.

Spørsmålet frå representanten Strifeldt gjev meg ei god moglegheit for å peike på kvifor vi har eit system med marknadsregulator, korleis dei virkar og at alternativa ikkje er særleg gode.

Det er eit grunnleggjande premiss i jordbrukspolitikken at jordbruket sjølv har ansvaret for å bere kostnadane ved overproduksjon gjennom lågare prisuttak og omsetningsavgift for å dekkje reguleringskostnader. Det er også slik at det er bøndene sjølv, gjennom dei produsenteigde samvirkeorganisasjonane på mjølk, kjøtt og egg og korn, som gjennomfører marknadsbalanseringa.

Tilbodssida i produksjon av jordbruksråvarer har nokre særtrekk samanlikna med andre vareproduserande næringar. Jordbruksproduksjon er ei biologisk næring som ikkje kan endre produksjonen på kort sikt. Fleire råvarer har svært lang produksjonssyklus, i praksis kan det gå fleire år frå ein bestemmer seg for å starte, utvide eller fortsette produksjonen, til råvara er ferdig produsert. Det er heller ikkje mogleg å sette produksjonen «på vent» undervegs. Etterspurnaden er òg prega av låg priselastisitet. Det betyr at ein i ein uregulert marknad vil få svært store prisfall om det er for stor produksjon i høve til etterspurnaden, og sterk prisvekst dersom det er for lite varer i marknaden. Summen av dette gjer at det er naudsynt å regulere marknaden. Dette er til gode for både produsentane og forbrukarane.

Hovudverkemidla i marknadsordningane for kjøtt, egg, mjølk og korn er innretta for å balansere nettopp dette. Overordna er det slik at prisen på lang og mellomlang sikt skal balansere marknaden. Det medfører at ein over tid, ikkje kan oppretthalde eit prisnivå som gjev ein produksjonsstimulans som er større enn det ein får seld varen for i marknaden. På den andre sida må summen av pris og tilskott gje ein produksjonsvilje som sikrar nok produksjon. I mjølkesektoren har ein i tillegg kvoteordninga som eit viktig verkemiddel til å styre totalt produksjonsvolum og regional produksjonsfordeling.

På kortare sikt er det slik at marknadsregulatorane kan setje i verk tiltak ved overskott i marknaden, som for eksempel sesonglagring og produksjonsregulerande tiltak. Produksjonsregulering krev normalt særskild vedtak i Omsetningsrådet. Ved underdekning i marknaden er tollvernet innretta slik at sats for tollavgift kan setjast ned for å sikre tilgang på importvarer som kan supplere norsk produksjon.

Marknadsregulatorane har i tillegg til ansvar for å balansere marknaden plikt til å ta i mot/hente leveransar frå alle produsentar til same vilkår som produsentar som er medlemmer hjå marknadsregulator (for mjølk gjeld dette produksjon innanfor kvote). Mottaksplikta er eit svært viktig verkemiddel for å ha landbruk over heile landet. I tillegg er forsyningsplikta eit konkuransopolitisk verkemiddel som er utforma slik at samvirka sine konkurrentar får tilgang til råvarer og lettare kan bidra til mangfald og konkurranse.

Regjeringa har store ambisjonar for å auke norsk sjølvforsyning. Det er derfor viktig at jordbruket produserer mest mogleg av det vi har føresetnader til å produsere innanlands innanfor det marknaden etterspør. Høg norsk sjølvforsyning bidreg til beredskap, trygg mat og landbruk i heile landet. Systema med marknadsbalansering er avgjerdande for at vi skal oppnå desse måla.

SPØRSMÅL NR. 956**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 24. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan jeg be statsråden redegjøre helt konkret for hvilken kontakt departementet har hatt med EU for å avklare hvordan Norge kan forhindre videre privatisering av persontogtrafikken, og hvilke konkrete grep statsråden ser for seg å gjøre rundt de første trafikkavtalene som går ut, hhv. Gjøvikbanen i 2024 og trafikkpakke sør i 2027, for å nasjonalisere avtalene igjen?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådets svar på mine spørsmål om regjeringens arbeid for å forhindre videre privatisering av persontogtrafikken i spørretimen 10. januar.

Svar:

Jeg går ut fra at representanten med «forhindre videre privatisering av persontogtrafikken» og «nasjonalisere avtalene» tenker på å direktetildele trafikkavtalene om persontogtrafikken til et statlig eid togselskap. Kjøp av slik offentlig tjeneste er nærmere regulert i kollektivtransportforordningen, og på slutten av fjoråret trådte nye regler i kraft som begrenser muligheten til å direktetildele trafikkavtaler. Jernbanedirektoratet inngikk to trafikkavtaler med VY, omtalt som Østlandet 1 og Østlandet 2, like før nye regler trådte i kraft og regjeringen har således benyttet seg av gjeldende unntak til å direktetildele kontraktene om persontogtrafikken på Østlandet. Trafikkstart for disse avtalene var 10. desember i fjor, og i desember 2024 vil også den offentlig kjøpte persontogtrafikken på Gjøvikbanen være omfattet av Østlandet 1-avtalen. Dette utgjør størstedelen av persontogtilbudet.

For denne regjeringen er det direktetildeling, ikke anbudskonkurranser, som er den foretrukne tildelingsformen for trafikkavtaler. Jernbanedirektoratet er ansvarlig for å inngå trafikkavtaler, og må forholde seg til gjeldende lover og regler når de gjør dette. Der det på bakgrunn av en markedsanalyse viser seg å være behov for offentlig innngripen for å sikre et tilstrekkelig godt persontogtilbud, kan direktoratet inngå trafikkavtaler etter oppdrag fra departementet. Direktoratet har nå fått oppdrag fra departementet om å starte opp slike analyser som del av forberedelsene for nye trafikkavtaler når eksisterende avtaler løper ut. Dette er i første omgang trafikkavtale 1 Sør, 2 Nord og deretter 3 Vest.

Den omtalte dialogen med EU om rekkevidden av unntakene i kollektivtransportforordningen er som kjent påbegynt, og EU er godt kjent med ambisjonene i Hurdalsplattformen og regjeringens syn på konkurranse om persontogkontrakter. Samferdselsdepartementet vil fortsette dialogen med Kommisjonen om hvordan unntakene i forordningen kommer til anvendelse for norske forhold. Departementet sendte innspill til de reviderte tolkningsretningslinjene for forståelsen av forordningen i januar 2022. Disse tolkningsretningslinjene er sentrale for å forstå hvordan Kommisjonen mener forordningen skal etterleves. Departementet har avventet ferdigstillelsen av disse for å få et bedre grunnlag for forståelsen av handlingsrommet for direktetildeling. Sammen med Jernbanedirektoratets vurdering gir dette departementet grunnlag for den videre dialogen med Kommisjonen. Vi har også stilt Jernbanedirektoratet oppfølgingsspørsmål om hvordan enkelte forhold i deres vurdering skal forstås.

Departementet vurderer nå innretningen av den videre dialogen med EU for en nærmere avklaring av forståelsen av de aktuelle bestemmelsene som omhandler direktetildeling.

SPØRSMÅL NR. 957**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 23. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke problemstillinger er Drosjeutvalget bedt om å se nærmere på i sin delutredning II?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på spørsmål 15:743 (2023-2024) der det fremkommer at statsråden har gitt nye signaler til Drosjeutvalget om hva utvalget skal vurdere i sin andre delutredning. Statsråden nevner problemstillinger opp mot EØS-avtalen, det bes om en klargjøring av hvilke problemstillinger det her er snakk om, og hvilke andre problemstillinger utvalget ev. er bedt om å se på.

Svar:

Utgangspunktet for arbeidet til Drosjeutvalget er mandatet som presentert ved oppstart av utvalgsarbeidet. I forbindelse med budsjettforliket for 2023 kom Stortinget med klare føringer for utformingen av drosjepolitikken, og ba i anmodningsvedtak regjeringen om å komme med «nødvendige lov- og forskriftsendringer for å gjeninnføre plikten til å være tilknyttet en drosjesentral og driveplikt og antallsbegrensning i drosjenæringen i løpet av 2023».

Forslaget i Prop. 39 L (2023-2024) om sentraltilknytningssplikt er en deloppfølging av Stortingets anmodning.

I det videre arbeidet i delutredning II, vil både driveplikt, antallsregulering, kontroll og tilsyn, samt gode arbeidsforhold for ansatte og løyvehavere være tema. Jeg håper at utvalget kan komme med gode løsninger til hvordan man kan få ryddige forhold i drosjenæringen og et best mulig samlet drosjetilbud.

I tillegg har jeg bedt utvalget se særskilt på muligheten og mulige løsninger for at alle bestilte turer skal formidles via en sentral, og mulige løsninger for innføring av fylkesvise løyvedistrikt som løyvehavere skal være tilknyttet. Jeg har også bedt om at utvalget gjør en utredning av muligheten for at løyvehaver kun skal kunne være tilknyttet én sentral.

På bakgrunn av at sentralen blir tillagt en «kontrollfunksjon» for løyvehaverne, har jeg også bedt utvalget vurdere om det er behov for å innføre tiltak som sikrer en viss grad av uavhengighet mellom sentral og løyvehaver. Utvalget er bedt om å vurdere om sentralen kan ivareta de oppgavene den er tillagt på en tilfredsstillende måte hvis løyvehaver eier sentralen.

Jeg har lagt til grunn at utvalget vurderer behovet for de nevnte tiltakene, og om tiltakene er samsvar med EØS-retten.

SPØRSMÅL NR. 958**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 23. januar 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Sokndalsvassdraget er ei av landets beste lakseelver og er av høy verdi for naturmangfold, turisme og lokal verdiskaping.

Vil statsråden legga avgjerande vekt på desse forholda i vurderinga av klagen på avslaget om utbygging av kraftverk i sideelva Ålgårdselva, og når vil klagen bli behandla?

GRUNNGJEVING:

Frøytlog kraftverk i Ålgårdselva, ei av fire sideelver til Sokndalsvassdraget, vart vedtatt utbygd i 2015, då den dåverande regjeringa overprøvde både NVE sitt faglege råd og OED sitt avslag på søknaden. I 2020 søkte Dalane Kraft AS om utsett byggefrist, og i november 2023 av slo NVE denne søknaden. Dalane Kraft AS har klaga på avslaget til Energidepartementet.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) meiner at omsynet til naturmangfald må vega tyngst i saka, og legg ny kunnskap om trua artar til grunn for vedtaket. NVE konkluderer med at det ikkje finst avbøtande tiltak som i tilstrekkeleg grad kan redusera ulempene for naturen, utan at det går vesentleg ut over samfunnsnyttan til prosjektet.

Ålgårdselva er den minste sideelva i Sokndalsvassdraget, men har størst verdi for laksen. Her finst dei beste gyte-, skjule- og oppvekstområda for villaksen, og erfarne fiskarar meiner at meir enn halvparten av laksen i Sokndalsvassdraget vandrar opp i denne sideelva. Ålgårdselva er også eit viktig område for elvemuslingen, som til liks med laksen er ein raudlista art.

Sokndalsvassdraget er blant dei 20 beste lakseelvane i Noreg. Elva er lite påverka av lakselus og annan forureining frå oppdrettsanlegg på grunn av opent hav ved utløpet og få oppdrettsanlegg i nærleiken. All laks registrert i 2023 var villaks.

Elva og lokalsamfunnet rundt har mykje turisme knytt til laksefiske og turgåing, noko som gir lokal verdiska-

ping. Kulturbyen Sogndalstrand ligg ved utløpet av elva og har mange besøkande. Her kan ein sjå laksen symja oppover elva på klare og fine sommardagar. Historia om laksefisket er dokumentert tilbake til 1300-talet.

Svar:

Klagen på NVEs vedtak om avslag på forlenget byggefrist behandles i tråd med reglene i forvaltningsloven. NVE skal først ta stilling til om klagen gir grunn til å endre vedtaket. NVE må gjøre en selvstendig, faglig vurdering av klagen, og departementet vil ikke foregripe den innledende klagebehandlingen i NVE.

Hvis NVE ikke finner grunn til å endre vedtaket sitt, skal det oversendes departementet som klageinstans. Departementet vil da foreta en vurdering av alle relevante sider av saken. Denne saken er ikke oversendt fra NVE. Jeg kan ikke foregripe vurderingen av hvordan ulike hensyn vil bli vektlagt i en sak som mitt departement ennå ikke har fått til behandling.

SPØRSMÅL NR. 959

Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 26. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Den siste tids snømengder og kulde har gitt utfordringer for togtrafikken, særlig på Øst- og Sørlandet. Det er forståelig at vanskelige værforhold gir utfordringer, men da er det desto viktigere at informasjonen rundt avganger og kanselleringer er god. Svært mange reisende har opplevd dårlig og noen ganger totalt fravær av informasjon fra selskaper som VY.

Er statsråden fornøyd med informasjonsarbeidet til jernbaneselskapene, og hvis ikke, hva vil statsråden gjøre for at passasjerer skal få god informasjon?

Svar:

Det er ingen tvil om at store snømengder på kort tid, i kombinasjon med sterk vind og vedvarende streng kulde, har skapt store utfordringer for jernbanen og øvrig kollektivtrafikk. Bussene har slitt med dårlig fremkommelighet og sterkt redusert batterikapasitet for elektriske busser. På

jernbanen har kulde og snøfokk ført til strømbrudd, gjen-snødde spor og sporvekslere. Særlig eldre togmateriell har slitt med kuldeskader på blant annet bremsar, og det har i perioder vært vanskelig å skjøte og dele tog.

Problemene som særlig jernbanen og busstransporten har opplevd siden årsskiftet, har rammet tusenvis av passasjerer og godstransporten, og påført den enkelte reisende, næringslivet og samfunnet stor ulempe og betydelige kostnader. Dette er bakgrunnen for at Samferdselsdepartementet tidligere denne måneden ba Jernbanedirektoratet om en redegjørelse om utfordringene med utviklingen av tog- og busstrafikken som følge av krevende værforhold siden årsskiftet, og hvilke tiltak som er og kunne vært iverksatt.

Direktoratet leverte sin redegjørelse mandag denne uken, og her slås det fast at ikke bare togselskapene, men også andre kollektivaktører har hatt vanskeligheter med å informere kundene på en tilfredsstillende måte. Stortingsrepresentanten peker i den forbindelse særlig på togselskapene, og her inneholder redegjørelsen en rekke tiltak

som skal sørge for at kundene får hurtig, riktig og identisk informasjon om avvik, uavhengig av hvilken informasjonskanal som benyttes. Tiltakene inngår i Program for bedre driftsstabilitet og kundeopplevelse ved avvik, som er ledet av Jernbanedirektoratet, og som skal bidra til et tettere og mer strukturert samarbeid mellom aktørene i jernbanesektoren. Målet er høyere driftsstabilitet, samt høy kundetilfredshet ved avvik.

Blant tiltakene er å etablere en dataflyt som legger til rette for at all informasjon er lik i alle kanaler til samme tid. Dette forutsetter at aktørene får på plass tre sentrale sanntidsstrømmer som følger en europeisk standard for utveksling av data for offentlig transport. Alle de tre

strømmene er aktuelle for tog, mens de to førstnevnte også er aktuelle for buss. Bane NOR har videre gjennom sitt Kundeinformasjonsprogram (KIP) høsten 2023 ferdigutviklet en ny tjeneste for deling av sanntidsdata og felles avviksmeldinger til togselskapene, Entur og andre. Det arbeides med å sikre at disse løsningen rulles ut og tas i bruk av togselskapene i løpet av 2024.

Når disse løsningene er tatt i bruk, skal de reisende oppleve at endringer i togets rute, og informasjonen om avviket, formidles likt på tvers av aktører og kanaler, uavhengig av hvor de søker informasjonen. Dette vil da også komme til stor nytte for kundene ved tilsvarende værhenninger og utfordringer som de vi har opplevd nå i januar.

SPØRSMÅL NR. 960

Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 26. januar 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan jeg be om en oversikt over gjennomsnittsinntekt og medianinntekt for; - aktive fiskere per lengdegruppe for fartøy <11 meter, 11-14,99 meter, 15-20,99 meter, 21-27,99 meter samt 28 meter og oppover, - aktive fiskere i henholdsvis hav- og kystfiskeflåten, - aktive fiskere i henholdsvis sjark-, trål- og ringnotflåten, - aktive fiskere som primært fisker torsk, og aktive fiskere som primært fisker andre arter enn torsk?

Svar:

Fiskeridirektoratet gjennomfører årlige lønnsomhetsundersøkelser der direktoratet blant annet ser på arbeidsgodtgjørelser i fiskeflåten. Denne undersøkelsen omfatter et utvalg av fartøy som oppfyller et minstekrav til fangstinntekt. Fartøyene som inngår i undersøkelsen, står for mer enn 90 prosent av de totale fangstinntektene i norske fiskerier hvert år.

Lønnsomhetsundersøkelsen samler inn informasjon om kostnadene et fartøy har til arbeidsgodtgjørelse til mannskapet, og informasjon om sysselsetting i de enkelte fartøygruppene.

Fordi det ikke finnes et register i Norge som gir informasjon om hvilke fartøy en fisker arbeider på, eller hva den enkelte fisker har i inntekt, er det vanskelig å si noe om medianinntekt i fiskeflåten. Jeg kan imidlertid gi et

anslag på gjennomsnittlig arbeidsgodtgjørelse per person i de ulike fartøygruppene, basert på lønnsomhetsundersøkelsen.

Jeg legger ved et regneark som viser gjennomsnittlig arbeidsgodtgjørelse per fartøy og per person i ulike grupper av fiskeflåten. Tallene er fra 2021, som er de nyeste tallene som er tilgjengelige, da lønnsomhetsundersøkelsen for 2022 er forsinket. Tallene viser blant annet gjennomsnittlig arbeidsgodtgjørelse for havfiskeflåten, kystfiskeflåten og ulike fartøygrupper innenfor bunnfiskerier og pelagiske fiskerier. Gruppeinndelingen som er brukt i lønnsomhetsundersøkelsen, avviker noe fra spørsmålet som er stilt her.

Arbeidsgodtgjørelse til mannskap gir uttrykk for den totale arbeidsgodtgjørelsen til mannskapet. Det er ulike avlønningssystemer i bruk i fiskeriene, noe som knytter en viss usikkerhet til tallene. Faktorer som om mannskapet eier fartøyet og om mannskapet holder proviant selv kan for eksempel også påvirke arbeidsgodtgjørelsen.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202324-0960-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 961**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 26. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Helseministeren varslet i Sykehustalen 2024 at hun i oppdragsbrev til helseforetakene vil kreve at døgnkapasiteten innenfor psykisk helse og rus skal økes. Torsdag 18/1 lyste Helse Sør-Øst ut på anbud en rammeavtale som legger opp til å kutte kapasiteten på kjøp av døgnplasser til rusbehandling med 18 %, fra 739 til 605 plasser. Rammeavtalen utgjør ca. 65 % av samlet kapasitet på rus-døgnbehandling i Helse Sør-Øst.

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at Helse Sør-Øst følger marsjordren om økt døgnkapasitet på rusbehandling?

Svar:

Jeg kan forsikre representanten Almeland om at jeg følger nøye med på at de regionale helseforetakene sørger for å ha tilgjengelige og gode tilbud til pasienter med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer. Mitt overordnede oppdrag til de regionale helseforetakene er nettopp å styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), herunder å bygge opp basistjenester i alle helseforetak innen TSB, samt holde ventetider nede og gjennomsnittlig kortere enn for annen sykehusbehandling.

I sykehustalen jeg holdt den 16. januar redegjorde jeg for innværende års prioriteringer og målsetninger for spesialisthelsetjenesten. Blant annet stiller jeg krav om

at døgnaktiviteten i psykisk helsevern skal være høyere i 2024 sammenlignet med 2023. Det er imidlertid ikke riktig, slik det fremgår av spørsmålet, at jeg har bedt de regionale helseforetakene om å øke døgnkapasiteten innen rusbehandling. Helseforetakene har gjort grundige behovsvurderinger, som ligger til grunn for planlegging av kapasiteten fremover.

I sykehustalen redegjorde jeg ellers for et nytt krav til de regionale helseforetakene om at veksten i ressursbruken både til psykisk helsevern og rusbehandling skal være høyere enn veksten i de generelle bevilgningene til sykehusene. I tillegg fremgår det av oppdragsdokumentet at den polikliniske aktiviteten både innen psykisk helsevern og rusbehandling skal være høyere i 2024 sammenlignet med 2023. Disse to kravene har jeg stilt for å følge opp det overordnede målet om at psykisk helsevern og TSB skal styrkes.

De regionale helseforetakene har ansvaret for å sikre tilstrekkelig kapasitet slik at pasientenes rett til forsvarlig behandling sikres. Dette løses gjennom tilbud i egne helseforetak og gjennom avtaler med private leverandører. Dersom situasjonen skulle tilsi det, vil helseforetakene på kort varsel enten øke kapasiteten i egne helseforetak, utvide gjeldende avtaler med private leverandører eller inngå nye avtaler.

Jeg viser ellers til mitt svar på spørsmål nr. 976 fra representanten Bård Hoksrud.

SPØRSMÅL NR. 962**Innlevert 18. januar 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 26. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I lys av togavsporingen og Ofofbanens store betydning for næringslivet og beredskapen.

Hva har statsråden foretatt seg for å sikre at Ofofbanen åpner så fort som mulig, og vil statsråden prioritere dobbeltspor på Ofofbanen i lys av den nye sikkerhetssituasjonen vi står oppe i og betydningen denne jernbanen

estrekningen har for næringslivet, i ny NTP som legges fram i mars?

BEGRUNNELSE:

Et tog med jernmalm sporet av Ofotbanen 17. desember, og siden har togstrekningen vært stengt. To utredninger som ble lagt fram i fjor viste at Ofotbanen er av stor betydning for næringslivet og for sikkerhet og beredskap, særlig i lys av den nye sikkerhetspolitiske situasjonen etter at Finland og snart Sverige er med i NATO.

Begge disse rapportene, samt BaneNORs innspill til prioriteringene i ny Nasjonal transportplan for 2025-2036, fremhever at dobbeltspor på denne strekningen bør prioriteres når man skal satse videre på jernbanen i Nord-Norge.

Avsporingen som skjedde på Ofotbanen i desember førte til store skader på strekningen, og banen forventes ikke åpnet før i månedsskiftet januar/ februar.

Svar:

Søndag 17. desember sporet et fullastet malmtog av på Malmbanan i Vassijaure, på svensk side mellom Kiruna og Narvik. Ofotbanen er den norske delen av Malmbanan. All togtrafikk nord for Kiruna har siden vært stoppet. Omtrent 15 kilometer jernbane ble skadet, og svenske Trafikverket har siden avsporingen jobbet på spreng for å gjenåpne banen. Ifølge Trafikverket er foreløpig prognose gjenåpning i slutten av januar i år.

Bane NOR opplyser at foretaket har tatt kontakt med Trafikverket, blant annet for å kartlegge om og hvordan

Bane NOR eventuelt kan bidra i arbeidet med å gjenåpne banen så raskt som mulig.

Trafikkstansen på Malmbanan rammer ikke bare malmtransporten, men også annen godstransport og fiskeeksporten til/fra Narvik. På hverdager går det tre togpar (det vil si seks tog t/r) mellom Narvik og Alnabru. Når Malmbanan nå er stengt, skjer det en omlasting i Kiruna til lastebiler. Dette til stor ulempe for miljøet og trafikksikkerheten.

I gjeldende NTP 2022-2033, er det foreslått å prioritere effektpakken for godstransport Oslo-Narvik (via Kongsvingerbanen og Sverige). Effektpakken gir økt kapasitet mellom Oslo og Narvik, og er startet opp med utvidelse av terminal og kryssingskapasitet i Narvik. Tiltakene vil gi økt kapasitet for 740 meter lange godstog på Ofotbanen.

Representanten viser til utredninger som understreker Ofotbanens betydning for næringslivet og beredskapen. KVVU Nord-Norgebanen og KVVU for transportløsninger i Nord-Norge har begge det samme anbefalte jernbanekonseptet. Utredningene legger imidlertid ikke til grunn dobbeltspor på Ofotbanen. KVVU Nord-Norgebanen har anbefalt følgende tiltak på Ofotbanen: tre nye kryssingsspor (Søsterbekk, Horisontalen og Katterat), samt sporombygging for økt aksellast til 32,5 tonn. Disse utredningene gjennomgår nå kvalitetssikring av uavhengige konsulenter (KS1).

Vi er nå i innspurten med arbeidet med NTP 2025-2036, og jeg vil presentere våre prioriteringer for jernbanen de neste årene når denne legges frem til våren.

SPØRSMÅL NR. 963

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 26. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil justisministeren sørge for en større profesjonalisering av arbeidet med vold i nære relasjoner i landets politidistrikt, og vil hun gi dem som har bekymringer tilknyttet f.eks. Vest politidistrikt ressurs- og kapasitetsutfordringer forsikringer om at det vil komme friske penger for å ta kampen mot volden?

BEGRUNNELSE:

Sist uke besøkte jeg Politiets fellesforbund vest i Bergen for å høre mer om hvordan det jobbes med vold i nøre relasjoner og partnerdrap i vårt distrikt.

Det var et godt og konstruktivt møte men man fikk et inntrykk av at det er flere ting som er frustrerende og bekymringsverdige.

Justisministeren viser til i sitt svar til undertegnede 18 januar at f.eks. besøksforbud bare ett av flere tiltak politiet

kan benytte for å beskytte personer som er utsatt for vold og trusler. Antall besøksforbud har økt og bruddene på dem også siste år. Ministeren skriver videre at:

«Oversikten over antallet brudd på besøksforbud viser at det er behov for strengere tiltak for at dette beskyttelsestiltaket skal respekteres og etterleves.»

Etter lang tid ble det endelig vedtatt noen endringer før jul om bla bruk av omvendt voldsalarm, men også implementeringen av dette drar ut.

Det som blir en stor tilleggs bekymring er om politiet faktisk vil ha kapasitet og ressurser til å følge opp mer enn de allerede gjør. Det er en kjent sak at man har kuttet i vest politidistrikt og at flere kjenner på en mer krevende arbeidssituasjon med flere oppgaver og færre ressurser. Kutt i det forebyggende arbeidet er dessverre en realitet og konsekvensen og prislappen for dette kan bli svært store i tiden fremover.

Videre i vårt møte ble det trukket frem at enkelte jobber konkret med partnervold i Bergen, men at PFV er bekymret for hvordan dette følges opp i ute i resten av politidistriktet.

Det vises bla til risikoen for krevende dobbeltroller i partnervold saker.

Jeg oppfattet det som et klart behov og ønske om en større profesjonalisering av arbeidet med partnervold, da med fokus på hele politidistriktet. Da må det gis klare sig-

naler om at dette er ønskelig og ressursene må følge med fra politisk hold. Dette er en klar oppfordring til justisministeren.

Svar:

Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering la i desember frem en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Planen inneholder over 100 tiltak. I statsbudsjettet for 2024 er det satt av 100 millioner kroner til planen.

Regjeringen vil etablere den såkalte RISK-modellen fra Oslo til alle landets politidistrikter. I RISK arbeider politispecialister og sosial- og helsefaglige ansatte sammen i team for å forebygge ny vold. For Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering er dette en viktig prioritering.

I 2024 starter vi i tre politidistrikter, Sør-Vest, Sør-Øst og Nordland. Til dette arbeidet er det bevilget 25 millioner kroner i 2024. Vi skal også gjennomføre en evaluering av politiets bruk av risikovurderingsverktøy, blant annet for å se nærmere på hva som hindrer effektiv bruk i enkelte politidistrikt.

Opptrappingsplanen gjelder for perioden 2024-2028, og den videre finansieringen av tiltakene i planen kommer vi tilbake til i statsbudsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 964

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 29. januar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Er statsråden enig i virkelighetsbeskrivelsen, og hva vil statsråden gjøre for å sørge for at det skjer en effektiv endring som gir mer likeverdige muligheter for elever som i dag har SNO opplæring i skolen?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten denne uken kunne man lese hvordan kvalitet, organisering og omfang av særskilt norskopplæring påvirker elever som trenger å lære mer norsk samtidig som de gjennomfører videregående opplæring. Særskilt norskopplæring (SNO) er viktig fordi norskferdigheter er med å påvirke muligheten elevene har i alle andre fag. I

dag er det få krav til lærerens kompetanse. Kun 24 % av de som underviser faget har utdanning i norsk som andrespråk. Elevene må gå ut av annen undervisning for å gjennomføre SNO opplæringen og det er så lite som to timer undervisning per uke. Dette til tross for at det tar 5-7 år å lære seg norsk som fagspråk.

Andelen som gjennomfører videregående er kun 65 % blant unge innvandrere. Årsakene til dette kan være sammensatte. Allikevel har vi et ansvar for å sørge for at hver enkelt har best mulig forutsetninger for å lære og vise det man kan i videregående skole. Debattanten i Aftenposten mener det trengs en satsing på å styrke kvaliteten på SNO opplæringen. Spørsmålsstiller er enig med debattanten og mener at styrket kvalitet på, klok organisering

som ikke står i veien for annen opplæring og større omfang av opplæringen vil gi flere elever bedre muligheter til å fullføre videregående opplæring.

Svar:

Jeg deler stortingsrepresentantens vurdering av betydningen av god og tilrettelagt særskilt norskopplæring (SNO) til elever i videregående opplæring som har behov for det, og at dette er av stor betydning for at eleven lærer seg norsk godt nok til at de kan følge den ordinære opplæringen i skolen. God kompetanse i norsk er helt sentralt for at elevene skal kunne fullføre videregående med studiekompetanse eller yrkeskompetanse/et fag- eller svennebrev, og bli kvalifisert til videre utdanning og arbeid.

Særskilt norskopplæring er en rettighet i opplæringsloven, men hvordan opplæringen skal organiseres og hvor omfattende den skal være må vurderes med utgangspunkt i den enkelte elevens behov. Utdanningsdirektoratet (Udir) har utviklet et eget kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk som skal hjelpe skolen og lærere å finne ut om elever trenger særskilt norskopplæring, hvilken opplæring de trenger og når eleven er klar for å gå over til ordinær opplæring.

Jeg deler ikke representantens oppfatning om at det er få krav til lærernes kompetanse i denne opplæringen. Det stilles i opplæringsloven et generelt krav om minimum 60 studiepoeng som er relevante for faget, det gjelder også her.

SSB har nylig gjennomført en kartlegging både av den formelle kompetansen, den fagspesifikke kompetansen samt den pedagogiske kompetansen til alle som underviser i videregående opplæring. Rapporten Lærerkompetanse i videregående opplæring (ssb.no), som ble publisert i september i fjor, gir mye viktig informasjon om lærernes kompetanse, inkludert i særskilt norskopplæring, jf. rapportens kapittel 6, og understreker at vi har en vei å gå.

Det er nødvendig å bidra til at flere lærere kan styrke sin kompetanse, også på dette området. For å støtte kommunene og fylkeskommunene har vi på nasjonalt nivå ulike kompetansetiltak. Til videreutdanningsstrategien Kompetanse for kvalitet var det i 2023 rekordhøy søkning til andrespråkspedagogikk, noe som viser at mange lærere ute i kommunene og fylkeskommunene ser et behov for å styrke kompetansen for å kunne gi god og tilrettelagt særskilt norskopplæring til sine elever.

SPØRSMÅL NR. 965

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 26. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan klima- og miljøministeren gi ei oversikt over kva mediemerksemd vedtaket om leiting etter og utvinning av havbunnsmineral i Noreg har skapt internasjonalt og korleis norsk utanrikseneste vurderer at vedtaket kan påverke Noreg sitt omdømme som «grøn eksportnasjon», er regjeringa enig med EU-kommisjonen i at utvinning av havbunnsmineral ikkje må skje før tilstrekkeleg konsekvensutgreiing og forskning er på plass og kva signal har regjeringa fått direkte frå EU på vedtaket i Stortinget om å opne for havbunnsmineral?

GRUNNGJEVING:

Før vedtaket gjort med støtte av Ap, Sp, Høgre og Frp i Stortinget om åpning for leiting etter og utvinning av havbunnsmineraler i Norge, sendte en rekke parlamenta-

rikere i EU brev til norske myndigheter der de ba Norge ikke åpne for slik virksomhet.

I et nytt direktiv om kritiske råvarer som EU er i ferd med å vedta, advares det mot å utvinne mineraler på havbunnen. Denne uka debatterte EU den norske avgjørelsen, der Kommisjonen var helt klare i sin kritikk av den norske avgjørelsen. Kommisjonen understreket at utvinning av havbunnsmineraler ikke skal skje før tilstrekkelig konsekvensutredning og forskning er på plass. Kommisær Wojciechowski sa at Kommisjonen vil følge avgjørelsen til Norge tett, og at de gjennom EU-Norway Green Alliance vil ytre sitt standpunkt og opprettholde dialog. Den generelle oppfatningen i debatten i Parlamentet fulgte i hovedsak de samme linjene som Kommisjonen.

Svar:

Regjeringa gjennomfører ei kunnskapsbasert og berekraftig havforvaltning som balanserer bevaring og berekraftig bruk av havressursane i tråd med prinsippa i Havrettskonvensjonen. Den norske tilnærminga til all havbasert verksemd, inkludert havbotnmineral, er heilt i tråd med desse prinsippa og andre internasjonale forpliktingar som Noreg har slutta seg til. Me følgjer også anbefalingar frå Høgnivåpanelet for ein berekraftig havøkonomi (Havpanelet).

Den 9. januar behandla Stortinget forslaget om å opne eit område på norsk kontinentalsokkel for mineralverksemd, jf. Meld. St. 25 (2022 – 2023) og Innst. 162 S (2023 – 2024). Det er opp til norske styresmakter å forvalte desse ressursane på kontinentalsokkelen, slik også andre land er ansvarlege for å forvalte slike ressursar innanfor sine havområde. EU-kommisjonen har inga rolle knytt til forvaltninga av norske havbotnmineralressursar. I område utanfor nasjonal jurisdiksjon blir det arbeidd internasjonalt, i regi av Den internasjonale havbotnstyresmakta under havrettskonvensjonen, med å bli einige om regulering av eventuell havbotnmineralverksemd i slike område.

Med Stortingets tilslutning er det no etablert eit rammeverk for ei stegvis og forsvarleg utvikling av havbotnmineralverksemd på norsk kontinentalsokkel, basert på ei føre-var-tilnærming. Omsynet til miljø og tryggleik vil takast vare på i alle fasar av verksemda. Noreg skal vere verdsleiande når det gjeld ei fakta- og kunnskapsbasert forvaltning av havbotnmineralressursane som er heilskapleg, berekraftig og forsvarleg.

Havbotnmineralverksemd under havbotnmineralløva vil bli gjennomført innanfor relevante internasjonale forpliktingar som Noreg har slutta seg til; under dette havrettskonvensjonen og konvensjonen for biologisk mangfald.

Det har i lengre tid vore betydeleg interesse i pressa, både i Noreg og internasjonalt, for mineralverksemd på havbotnen. Det har som del av dette også vore interesse for prosessen med å opne område for mineralverksemd på norsk kontinentalsokkel.

Eg har blitt gjort kjent med at Utanriksdepartementet har henta inn rapportering frå relevante land om saka. Det varierer i kor stor grad denne saka har blitt omtalt i ulike land. I Danmark, Sverige, Brasil, Frankrike, Spania, Island og Storbritannia har saka fått relativt mykje merksemd. Utanriksdepartementet opplyser om at dei vil halde fram med å monitorere mediedekninga og søkje å nyansere og oppklare misforståingar og unyansert informasjon om saka. Dette handlar spesielt om å klargjere prosessen for kunnskapsinnhenting. Noreg er ein ansvarleg havnasjon som legg kunnskapsbasert og berekraftig havforvaltning til grunn. Dette gjeld alle eksisterande og nye havnæringar, inkludert havbotnmineral.

Auka tilgang til mineral er avgjerande for verdas overgang til eit lågutslippssamfunn.

Mineral frå havbotnen, inkludert frå Noreg, kan på sikt spele ei viktig rolle i framtidig forsyning av metall, dersom utvinning kan skje på ein lønsam og berekraftig måte. Noreg har eit ansvar for å forvalte også desse naturressursane på ein ansvarleg og kunnskapsbasert måte. Regjeringa legg derfor opp til ei stegvis tilnærming til havbotnmineralverksemd og vil etter ei opning velje ut mindre, avgrensa område som i første omgang vil bli gjort tilgjengelege for leiting og kartlegging. Løyva vil bli fulgt av krav om konsekvensutgreiing, kunnskapsinnhenting og datainnsamling. Det er først når rettshavaren kan dokumentere at utvinninga kan skje på ein berekraftig og forsvarleg måte, og dei har fått godkjent ein konkret plan for utvinning av mineralforekomsten av styremaktene, at eventuell utvinning kan starte.

I dag blir viktige mineral som samfunna våre er avhengig av, ofte utvunne på stader med dårlegare miljøstandardar og arbeidstakarrettar enn det me normalt vil vere kjent av. Me har et moralsk ansvar også for korleis me får tak i innsatsfaktorane som me er så avhengige av å få tak i.

I tillegg til leiteaktivitet som blir utført av kommersielle aktørar, vil staten som ressurseigar halde fram med kartlegginga av norske havbotnmineral og setje i gang ein prosess for å hente inn miljøkunnskap også i statleg regi for områda som blir opna for havbotnmineralverksemd for å leggje til rette for ei effektiv og stegvis utforskning frå næringa og for å styrkje kunnskapsgrunnlaget til staten. Regjeringa vil og opprette ei målretta og heilskapleg satsing i regi av Noregs forskingsråd på forskning og innovasjon for å styrkje kunnskapen om miljø- og naturverdiar i djuphavet og føresetnadene for berekraftig utvinning av havbotnmineral, inkludert berekraftige teknologiar og løysingar. Regjeringa vil òg etablere ein møteplass for dialog mellom næring, forskingsmiljø og styresmakter som kan gi innspel til korleis forskingsinnsatsen best kan målrettast.

Regjeringa har høge ambisjonar for grøn omstilling, næringsfremje og eksportsatsing. Noreg må utnytte dei mange økonomiske og industrielle moglegheitene som ligg i den grøne omstillinga. På ei rekkje område har norsk næringsliv nødvendige føresetnader, ressursar og kompetanse som er avgjerande for å lukkast i dette arbeidet, f.eks. innanfor energi, industri og maritime næringar. Dette gjer norske industri- og næringsaktørar til attraktive partnarar. Når forvaltning av havbaserte ressursar skjer på ein berekraftig måte, vil det leggje grunnlag for ein framleis sterk posisjon for norsk næringsliv og eksport i internasjonale marknader.

Regjeringa arbeider med å kommunisere internasjonalt, under dette med EU, for å få fram at prosessen er i tråd med ei kunnskapsbasert og berekraftig havforvaltning. Dette gjer me for å unngå at Noregs omdømme som

ansvarleg havnasjon blir svekka. Det er interesse for informasjon og dialog om dette hos europeiske partnara.

SPØRSMÅL NR. 966

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 24. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Nylig sa næringsministeren at «Brudd på menneskerettigheter er ikke akseptabelt og det er ikke ønskelig at det offentlige tildeler kontrakter til virksomheter som begår, eller bidrar til, slike brudd». Norske tog inngikk i 2021 en kontrakt om togkjøp fra selskapet Alstom. I 2020 ble Alstom lagt til FNs liste over selskap som opererer i okkuperte områder i Palestina.

Med dette og de siste måneders krigshandlinger mot palestinerne som bakgrunn, hvordan stiller samferdselsministeren seg til kontrakten mellom Norske tog og Alstom?

BEGRUNNELSE:

Norske tog inngikk i 2021 en avtale med selskapet Alstom om kjøp av opp til 200 lokal- og regionaltog til Norge. Alstom har datterselskaper på Vestbredden og i Øst-Jerusalem. Dette har vært kritisert av flere, blant annet av LO som har uttalt at det er dypt problematisk at et statseid norsk selskap handler med selskaper som driver forretninger i israelske bosettinger. Norske tog viser manglende vilje til å etterleve anbefalinger fra United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPR), om at staten skal sikre respekt for menneskerettighetene i sine anbudsprosesser.

De siste måneders krigshandlinger mot palestinere på Gaza-stripen og overgrep mot palestinere på Vestbredden problematiserer denne kontrakten ytterligere. Det er svært bekymringsverdig at et statseid norsk selskap har bånd til en bedrift som profitterer på okkupering på Vestbredden.

Svar:

I lys av den spesielle situasjonen forstår jeg at spørsmålet blir stilt. Det er styret og ledelsen i Norske tog som er ansvarlig for selskapets daglige drift, herunder anskaffelsesprosesser og kontraktsinngåelser. Jeg har i eierdialogen

med selskapet fått grundig informasjon om selskapets vurderinger, og viser til mine tidligere svar til Stortinget fra 2021 (nr. 514, 670, 755) i denne saken.

Norske tog er underlagt Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) og må følge dette regelverket. Norske tog foretok en grundig bakgrunnssjekk av selskapene som ønsket å prekvalifisere seg til konkurransen om lokaltoganskaffelsen. Det ble i den forbindelse avdekket at enkelte leverandørers involvering i Israel utgjorde en negativ eksponering. Forholdet medførte ikke avvisning av leverandørene som tilbydere, blant annet fordi det ikke forelå rettskraftig domfellelse.

Norske tog vurderte også saken grundig i forbindelse med at kontrakten ble inngått med Alstom i 2021. Det ble utført en ny Integrity Due Diligence (IDD) og det ble innhentet en ekstern juridisk vurdering. Etter norsk lov medførte ikke disse forholdene at Alstom kunne vært utelukket fra konkurransen. Norske tog har forsikret Samferdselsdepartementet om at de følger grundig med på Alstoms virksomhet, og har i kontrakten med Alstom sikret seg innsyn og rett til å gjøre inspeksjoner hos selskapet.

SPØRSMÅL NR. 967**Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 29. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Synes statsråden det er forsvarlig at Helse Midt-Norge avslutter en godt fungerende avtale med private leverandører, uten at helseforetaket har et tilbud på plass for å erstatte det private tilbudet som bortfaller?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding fra Helse Midt-Norge 18.1 varsles det at de vil avslutte avtaler med private innen psykisk helsevern 30. juni i år. To dager etter at Helse- og omsorgsministeren i sin sykehustale understreket at sykehusene skal styrke tilbudet til pasienter med psykiske lidelser og rus og sørge for å få ned ventetidene, velger altså Helse Møre og Romsdal å si opp en avtale med en privat tilbyder som hvert år tilbyr psykologhjelp til 800 pasienter. Helse Møre og Romsdal har ikke fått på plass et tilbud for å erstatte det private tilbudet. Det betyr at Helse Møre og Romsdal har behov for å rekruttere om lag 25 psykologer, fagkonsulenter og leger. Ifølge Helsepersonellkommissjonen som la fram sin rapport i fjor så er det stor mangel på psykologer i Norge. Dette bekreftes også av NAV som sier det manglet 350 psykologer i Norge i 2023.

Svar:

Denne regjeringen prioriterer arbeidet knyttet til ruslidelser og psykisk helse. Det er grunnen til at vi øker rammene og forutsigbarheten for sykehusene i årene framover, og at vi stiller høye krav til helseforetakenes prioriteringer innenfor psykisk helsevern og rusbehandling.

Representanten spør om konkrete forhold i Helse Midt-Norge, og jeg har derfor bedt det regionale helseforetaket om informasjon.

I sin tilbakemelding til Helse- og omsorgsdepartementet skriver Helse Midt-Norge RHF følgende:

«Etter pandemien erfarte Helse Midt-Norge stor økning i henvisninger, ventetider og fristbrudd innen psykisk helsevern. Utfordringen ble i desember 2021 rangert som nr 1 på Topp 10 risiko for Helse Midt-Norge. Anskaffelsen ble derfor gjennomført som et regionalt risikoreduerende tiltak, med mål om å redusere fristbrudd og ventetider. Helse Midt-Norge RHF inngikk for perioden 01.07.22 til og med 30.06.24 rammeavtale med flere private tjenesteleverandører i Midt-Norge om kjøp av polikliniske spesialisthelsetjenester innen psykisk helsevern (PH). Avtalene gir ensidig rett for oppdragsgiver til å forlenge avtalen i inntil 1,5 år.

I forkant av anskaffelsen ble det gjennomført en behovsvurdering i dialog og nært samarbeid med helseforetakene i regionen. Tilsvarende dialog ble gjennomført i forkant av beslutningen om ikke å utløse opsjon, inkludert en gjennomgang av regionale virksomhetsdata for den aktuelle perioden (ventetider, fristbrudd og henvisninger) og erfaringsinnhenting fra helseforetakene. Gjennomgangen hadde til formål å evaluere anskaffelsen som et regionalt tiltak for å redusere regional risiko knyttet til fristbrudd og ventetider innen psykisk helsevern. Resultatet av evalueringen viste at tiltaket har hatt begrenset regional effekt på fristbrudd og ventetider. Helse Midt-Norge RHF besluttet å ikke utløse opsjon om forlengelse av avtalene.

Som risikoreduerende tiltak på regionalt nivå, ble avtalene inngått for en tidsbegrenset periode. Derav har foretaksgruppen arbeidet parallelt med øvrige risikoreduerende tiltak regionalt og lokalt. Regionalt har vi igangsatt prosjektet «Sikre kritisk kompetanse i psykisk helsevern (PH) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)», med mål om å sikre tilgang på riktige fagressurser med riktig kompetanse til riktig tid. Prosjektplanen er vedtatt av styret i Helse Midt-Norge RHF og satsningen finansieres med inntil 100 millioner kroner i perioden 2024 til 2026. De lokale helseforetakene har i tillegg iverksatt lokale tiltak og gjort en selvstendig helhetlig vurdering som tilsier at de vil kunne ivareta pasientene i sine opptaksområder uten bruk av muligheten til å benytte avtaler for kjøp av private spesialisthelsetjenester innen PH. Helseforetakene i Midt-Norge har fått varig økt bevilgning (RNB 2023) for å sette dem i bedre stand til å prioritere psykisk helsevern og rask tilgang til helsetjenester.

Helse Midt-Norge RHF vil være i tett dialog med helseforetakene i regionen og følge utviklingen i deres kapasitet tett, herunder følge utviklingen i ventetider og fristbrudd, og vurdere tiltak underveis».

Når Helse Midt RHF har gjort en helhetlig vurdering som tilsier at de vil kunne ivareta pasientene i sitt opptaksområde uten å kjøpe private spesialisthelsetjenester, forholder jeg meg til det. Sørge for-ansvaret ligger til det regionale helseforetaket og det er de som kjenner forholdene best. Samtidig kommer jeg til å følge opp helseforetakene tett for å sikre at kravene i oppdragsdokumentet følges opp, herunder krav innenfor områdene psykisk helsevern og rusbehandling.

SPØRSMÅL NR. 968**Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 24. januar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Aftenposten omtalte nylig et varsel fra medlemmer i arbeidsmiljøutvalget (AMU) i Arbeidstilsynet, mot egen ledelse, sendt til Arbeids- og inkluderingsdepartementet. De mener arbeidsmiljøsituasjonen i tilsynet er kritikkverdig og helseskadelig. Fire av de fem medlemmene i AMU har nå trukket seg. Sosialistisk Venstreparti fremmet i 2022 et eget representantforslag om tillitsreform i Arbeidstilsynet.

Hvordan vil statsråden følge opp varselet og engasjementet for bedre arbeidsforhold i Arbeidstilsynet?

Svar:

Som representanten Øvstegård viser til, har Arbeids- og inkluderingsdepartementet mottatt et varsel om forhold i Arbeidstilsynet. Departementet vurderer saken nå, og det er ikke riktig å kommentere den nærmere.

For regjeringen er tillitsreformen viktig. Den skal gi offentlig ansatte økt handlingsrom og mer faglig frihet og medbestemmelse. Dette vil i sin tur bidra til økt kvalitet og fornyelse i offentlig sektor, innenfor rammene av mål- og resultatstyringsprinsippene.

I tildelingsbrevet til Arbeidstilsynet for 2024 har jeg understreket at Arbeidstilsynet skal jobbe videre med å tilrettelegge for at medarbeiderne, gjennom sin erfaring og kompetanse, medvirker til organiseringen og planleggingen av arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 969**Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 26. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden si noe konkret om når Stortinget kan forvente at regjeringen følger opp Baumann-utvalgets rapport om utvisningssaker som berører barn?

BEGRUNNELSE:

Det er nå to år siden Baumann-utvalget la frem sin rapport der de har vurdert regelverk og praksis i utvisningssaker som berører barn. En samlet arbeidsgruppe foreslo blant annet at det som hovedregel ikke bør utvises dersom det ikke er reell mulighet for familien til å fortsette familielivet i et annet land i utvisningsperioden, for eksempel fordi en av familiemedlemmene risikerer forfølgelse der eller liknende. Utvalget mente at utvisning nesten aldri bør vurderes av hensyn til barns beste og barns behov for å vokse opp med sine foreldre.

Da regjeringspartiene AP og SP kom til enighet om en budsjettavtale med SV for 2024, inneholdt budsjettavtalen et veldig konkret punkt om oppfølging av Baumann-rapporten i løpet av 2024, om at det for enkelte typer utvisningssaker som omfatter utlendinger med barn i Norge som hovedregel skal ilegges krav til tilleggstid for permanent oppholdstillatelse, istedenfor utvisning.

Det bes om svar på hva status er for departementets arbeid med å følge opp Baumann-utvalgets rapport og når Stortinget kan forvente at denne oppfølgingen konkluderes.

Svar:

I forbindelse med behandlingen av behandlingen av statsbudsjettet for 2024 fattet Stortinget 4. desember 2023 to anmodningsvedtak om utvisning av foreldre med barn i Norge, som skal besvares av Justis- og beredskapsdepar-

tementet. Det gjelder vedtakene 70 og 71, som lyder som følger:

Vedtak 70

«Stortinget ber regjeringen innen 1. juli 2024 fremme et forslag om innføring av fritt rettsråd for flyktninger med barn i Norge, som er foreslått utvist på grunn av brudd på straffeloven.»

Vedtak 71

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2024 følge opp Baumann-rapportens forslag, som en samlet arbeidsgruppe stod bak, om at det for enkelte typer utvisningssaker som omfatter utlendinger med barn i Norge som hovedregel skal ilegges krav til tilleggstid for permanent oppholdstillatelse, istedenfor utvisning.»

Som representanten Drevland Lund er kjent med gjennom svar på flere tidligere spørsmål, har allerede

departementet arbeidet med tiltak knyttet til utvisningsaker som berører barn, herunder også tiltak knyttet til forslagene i den aktuelle arbeidsgrupperapporten. Til orientering kan jeg opplyse at i etterkant av mitt siste brev 21. november 2023, sendte departementet ut et nytt forslag på høring 18. desember 2023 om at det i særlige tilfeller skal kunne gis forhåndstilsagn om fremtidig unntak fra underholds kravet for en utlending som har blitt utvist, når utlendingen har barn i Norge.

Når det gjelder de to anmodningsvedtakene som er referert ovenfor, vil departementet arbeide med å besvare disse så raskt som mulig. Stortinget har bedt om oppfølging fra regjeringen henholdsvis «innen 1. juli 2024» og «i løpet av 2024». Disse fristene vil departementet forholde seg til.

SPØRSMÅL NR. 970

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 26. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en uttømmende liste over alle vedtak som forventes gjort i forbindelse med petroleumsfeltet Breidablikk i 2024?

BEGRUNNELSE:

Dette innebærer alle vedtak i for eksempel oljeskattekontoret, Miljødirektoratet (knyttet til utslippstillatelse, klimakvoter m.m.), Energidepartementet, Finansdepartementet, Havindustri tilsynet, Sökkeldirektoratet m.m.

Svar:

For å besvare spørsmålet er det innhentet opplysninger fra Equinor Energy AS som er operatør for Breidablikkfeltet. Operatøren opplyser at de har gjennomgått hvilke ev. vedtak som forventes i forbindelse med Breidablikk i 2024. Det opplyses videre at det forventes vedtak om produksjonstillatelse for 2025 innen utgangen av 2024.

Operatøren opplyser også om at det forventes å bli innsendt søknad om betegnelse og klassifisering av utvinningsbrønner, til Sökkeldirektoratet for fire utvinningsbrønner på Breidablikk.

For øvrig vil jeg påpeke at det i en gitt situasjon kan være behov for at myndighetene fatter vedtak som har til hensikt å sikre at det ikke oppstår fare for skade på liv, helse eller miljøet. Jeg legger til grunn at avgjørelsen fra Oslo tingrett ikke er til hinder for dette.

SPØRSMÅL NR. 971**Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 26. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I sykehustalen sa statsråden «Vi skal øke døgnkapasiteten» om psykisk helsevern. I høringsutkastet som ble behandlet i styremøtet til Helse Nord 9. jan. var det foreslått å legge ned DPS døgnenhet ved fem sykehus og avvikle en TSB-døgnenhet. Forslaget ble trukket av administrerende direktør da det ble tydelig at det hadde flertallet mot seg.

Mener statsråden at forslag om nedleggelse av DPS og TSB er i tråd med målet om å øke døgnkapasiteten, og hva slags konsekvenser kommer målet om å øke døgnkapasiteten til å få for Helse Nord?

BEGRUNNELSE:

I sykehustalen nevnte statsråden opptrappingsplan for psykisk helsevern, og sa at regjeringa kommer med to nye krav til sykehusene: 1) øke døgnkapasiteten for psykisk helsevern og 2) veksten i ressursbruk til psykisk helsevern og rusbehandling skal være høyere enn i de generelle bevilningene til sykehusene.

9. januar skulle styret i Helse Nord behandle saken "Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord – høringsutkast helhetlig plan for funksjons- og oppgavedeling".

I dette høringsutkastet var det foreslått å legge ned DPS døgnenhet i Tana, Lofoten, Vesterålen, Storsteinnes, Mosjøen og Silsand, og avvikle TSB døgnenhet i Alta. Etter en lang debatt der det ble klart at det ikke var flertall for høringsforslaget, valgte administrerende direktør å trekke hele saken. Denne saken skal til ny behandling, og det er uklart hvordan det nye forslaget blir.

Svar:

Jeg vil først redegjøre kort for de generelle kravene om økt døgnkapasitet og deretter adressere spørsmålet om Helse Nord.

Jeg har gitt alle de regionale helseforetakene i oppdrag å øke døgnkapasiteten og døgnaktiviteten for psykisk helsevern i 2024. Dette er i tråd med Opptrappingsplan for psykisk helse (2023 – 2033) og analyser og framskrivinger fra de regionale helseforetakene. Målet om økt døgnkapasitet innen psykisk helsevern skal evalueres om lag hvert fjerde år, i tråd med revisjon av framskrivinger fra de regionale helseforetakene. Bakgrunnen er at behov endres over tid. Behovet kan for eksempel øke som følge av sykdomsutvikling og flere dømte til tvungent psykisk helsevern. Eller det kan reduseres for eksempel som følge

av faglig utvikling og omstillinger. Når det gjelder tverrfaglig spesialisert rusbehandling så vil jeg komme tilbake til dette i regjeringenes varslede Stortingsmelding om en forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet, som skal legges fram i løpet av 2024.

Jeg er kjent med arbeidet som Helse Nord RHF hittil har gjort, og at arbeidsgruppen som har utredet omstillingsarbeid anbefalte en bred styrking av det polikliniske tilbudet og at døgnkapasiteten innen psykisk helsevern i regionen ble opprettholdt – men samlet på færre lokalisasjoner. Helse Nord har mange ubesatte stillinger og det har over lang tid vært utfordrende å rekruttere og beholde spisskompetanse. Dette har forverret seg de siste årene, og mange steder er det lange ventetider og mange fristbrudd.

I foretaksmøtet 9. januar i år ble Helse Nord RHF bedt om å fullføre oppdraget med å se på hvordan de kan gi et best mulig helsetilbud innenfor de økonomiske og personellmessige rammene man har, med frist innen utgangen av juni 2024. Det er fortsatt behov for å gjøre endringer for å kunne ivareta både kvalitet og nærhet til helsetjenester i Helse Nord. Jeg vil ta stilling til forslagene når de kommer.

SPØRSMÅL NR. 972**Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen****Besvart 26. januar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Frivillige organisasjoner forteller at skatteetaten ikke har gjort oversikt over givere, summer og mottakere av gaver som gir skattefradrag for gavene tilgjengelig.

Kan statsråden bidra til at skatteetaten tilgjengeliggjør tall rapportert i 2020, 2021 og 2022 som viser det totale omfang av skattefradragsberettigede gaver fra personer og bedrifter, og det totale antall givere, personer og bedrifter, samt en oversikt som viser fordeling i gavebeløp i et passende antall intervaller?

BEGRUNNELSE:

Både perspektivmeldingen og regjeringens Hurdalsplattformen peker på at det er behov for en sterk og selvstendig frivillig sektor, og at frivilligheten må regne med å hente inn en større andel av sine inntekter fra andre kilder enn det offentlige. Ordningen med skattefradrag for gaver er en av de viktige ordningene for mange frivillige organisasjoner.

Spørsmålsstiller har blitt kontaktet fordi skatteetaten ikke vil frigi tall som kan gi verdifull informasjon om både antall givere og beløp som gis. Dette betraktes som ganske uvanlig, og har etter organisasjoners erfaring ikke skjedd tidligere. Dette er uheldig for muligheten til å følge med på utviklingen og forbedre eget inntektsbringende arbeid. I tillegg vil dette også være opplysninger som vil være av interesse politisk slik at også politisk nivå kan følge med på utviklingen på dette feltet.

Det er derfor svært ønskelig at statsråden bidrar til at tall og statistikk blir tilgjengeliggjort.

Svar:

En kan kreve fradrag for gaver til visse frivillige organisasjoner, tros- og livssynssamfunn som er forhåndsgodkjent av Skatteetaten. Gaven til den aktuelle organisasjonen eller tros- og livssynssamfunn må utgjøre minst 500 kroner, og samlet fradrag kan ikke utgjøre mer enn 25 000 kroner.

Listen over forhåndsgodkjente organisasjoner ligger på skatteetatens hjemmeside: <https://www.skatteetaten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/gave-og-arv/gave-til-frivillige-organisasjoner/liste/>

Så lenge det kun er statistiske data som publiseres, uten identifikasjon av giver og mottaker, er dette opplysninger som kan gis ut. Hvis det også ønskes identifikasjon

av mottaker/giver, vil taushetspliktreguleringen i sktftvl. § 3-1 om "økonomiske og bedriftsmessige forhold" være en skranke.

Tabellene nedenfor viser antall givere og gavebeløp for årene 2020, 2021 og 2022 fordelt på intervaller for størrelsen på gavebeløpet.

Tabell 1. Antall givere og gavebeløp i 2020. Kroner

Intervaller for gavebeløp	2020			
	Personer		Virksomheter	
	Antall givere	Beløp, kroner	Antall givere	Beløp, kroner
0-9 999	828 851	2 287 134 575	10 062	28 546 672
10 000-19 999	47 605	651 900 335	1 288	15 606 030
20 000-29 999	16 725	406 988 408	497	11 524 731
30 000-39 999	9 395	322 235 472	249	8 155 640
40 000-49 999	5 423	241 529 026	151	6 456 242
50 000-59 999	4 858	256 750 049	478	24 264 766
60 000-69 999	1 463	93 869 251	65	4 038 604
70 000-79 999	731	54 409 828	61	4 489 971
80 000-89 999	371	31 340 222	27	2 235 162
90 000-99 999	217	20 558 819	19	1 775 485
100 000-999 999	820	146 574 594	340	74 933 266
1 000 000 og over	33	63 961 651	41	120 559 354
Sum	916 492	4 577 252 230	13 278	302 585 923

Kilde: Skatteetaten.

Tabell 2. Antall givere og gavebeløp i 2021. Kroner

Gavebeløp	2021			
	Personer		Virksomheter	
	Antall givere	Beløp, kroner	Antall givere	Beløp, kroner
0-9 999	815 933	2 312 031 233	10 991	28 399 716
10 000-19 999	49 141	672 232 817	1 401	16 755 712
20 000-29 999	16 897	410 916 637	539	12 417 893
30 000-39 999	9 665	331 809 282	256	8 269 550
40 000-49 999	5 759	257 091 739	148	6 291 726
50 000-59 999	5 191	274 396 497	572	28 958 756
60 000-69 999	1 552	99 560 816	85	5 280 414
70 000-79 999	808	60 248 022	66	4 862 780
80 000-89 999	426	35 957 330	35	2 930 149
90 000-99 999	269	25 364 825	26	2 464 873
100 000-999 999	889	155 893 649	370	85 445 599
1 000 000 og over	39	95 511 719	44	171 249 954
Sum	906 569	4 731 014 566	14 533	373 327 122

Kilde: Skatteetaten.

Tabell 3. Antall givere og gavebeløp i 2022. Kroner

Gavebeløp	2022		Virksomheter	
	Personer		Virksomheter	
	Antall givere	Beløp, kroner	Antall givere	Beløp, kroner
0-9 999	810 075	2 329 011 879	10 927	28 001 001
10 000-19 999	52 726	721 637 454	1 646	19 695 494
20 000-29 999	22 092	542 627 726	1 153	27 351 136
30 000-39 999	10 005	341 841 694	285	9 132 009
40 000-49 999	4 944	219 799 801	154	6 687 937
50 000-59 999	2 877	155 488 081	359	18 274 284
60 000-69 999	1 488	95 625 314	77	4 865 130
70 000-79 999	799	59 433 917	71	5 255 228
80 000-89 999	453	38 276 847	47	3 907 120
90 000-99 999	273	25 804 918	22	2 061 555
100 000-999 999	992	171 567 159	529	126 838 295
1 000 000 og over	33	77 942 164	87	477 352 239
Sum	906 757	4 779 056 954	15 357	729 421 428

Kilde: Skatteetaten.

SPØRSMÅL NR. 973

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 26. januar 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å øke kunnskapen om risikoen for fiske på små og sårbare laksebestander gjennom kilenotfiske langs kysten i Agder – og Rogaland i forkant av fiskesesongen 2024 og innværende forvaltningsperiode?

BEGRUNNELSE:

Sjølaksefisket i Agder og Rogaland med kilenot ble mer eller mindre stengt i forkant av fiskesesongen 2021 etter klare politiske føringer. Dette til tross for at Agder og Rogaland er en av de landsdelene med best innsigstall og gytebestandsmål. Begrunnelsen for å stenge fisket var faren for beskatning på et visst antall små og sårbare bestander.

Etter fiskesesongen 2021 ble fangstatestikken gjennomgått (SSB tall) og det viste seg da at det ble fisket i mer enn 80 prosent av de elvene hvor disse små og sårbare be-

standene er hjemmehørende og gyter. Det ble høstet ca. 3.1 tonn i nevnte elver bare knyttet til de bestander som det er risiko for kan beskattes via fiske i Rogaland i fiskesesongen 2021. Fritidsfiske med håndsnøre (stang) etter de samme små og sårbare bestandene i sjø er ikke stengt eller begrenset i reguleringsperioden frem til og med 2025.

Grunnlaget for å stenge fiske med kilenot på kysten av Agder og Rogaland inn mot denne forvaltningsperioden var bl.a. basert på vilkårene i lov om naturmangfold § 9 – opp mot føre-var-prinsippet. Dette gjaldt de områder som stod i fare for å kunne fiske på små og sårbare bestander. Grunnlaget for bruk av naturmangfoldlovens § 9 er at reguleringen må være begrunnet i at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger det kan ha for naturmangfoldet. Miljødirektoratet sier selv at det finnes liten og svært begrenset kunnskap om faren for fiske på disse små og sårbare bestandene ved å åpne fiske etter

laks med kilenot knyttet til de reguleringer som var før fisket ble stengt i Agder og Rogaland. Det vil derfor være nærliggende for meg som Stortingsrepresentant å få svar på hva departement og direktorat gjør i denne forvaltningsperioden for å øke kunnskapen om det som ovenfor er nevnt.

Jeg har kjennskap til at det er blitt spilt inn forslag fra sjø laksefiskernes organisasjon om å opprette et prøvefiske i Agder og et i Rogaland hvor det tas skjellprøver av fangsten over en periode i den hensikt å kunne øke kunnskapen om faren for fiske på disse små og sårbare bestandene og at fiskerne har sagt seg villige til å delta i et slikt fiske.

Svar:

Reguleringen av fisket etter anadrom laksefisk i elv og sjø har til formål å sikre at beskatningen er bærekraftig og at det så langt som mulig kun høstes av bestander som produserer et høstbart overskudd. Rundt 450 laksebestander gyter i norske vassdrag, og vi har ansvar for å regulere fisket på en måte som sikrer videreføring av dette bestandsmangfoldet, inkludert de bestandene som er små og sårbare. Villaksforvaltningen er kunnskapsbasert og bestandsrettet. Før det åpnes for fiske, vurderes høstingspotensialet og tilstanden for hver enkelt laksebestand. For mer detaljert gjennomgang av grunnlaget for reguleringene av sjølaksefisket i Agder og Rogaland, vil jeg vise til besvarelsene på spørsmål nr. 1226 og 1787 til skriftlig besvarelse i perioden 2022-2023.

Vitenskapelig råd for lakseforvaltning har anslått at det er henholdsvis 98 % og 97 % sannsynlighet for overbeskatning av små og sårbare laksebestander i sjølaksefisket i Agder og på kysten av Jæren. Til kategorien små og sårbare bestander hører bestander med få individer, bestander som har dårlig status, bestander fra kalkede vassdrag, og bestander som ellers er i en situasjon hvor utsiktene til vekst er usikre. En liten eller sårbar bestand

kan likevel produsere et høstbart overskudd. Dersom det åpnes for beskatning av slike bestander er det svært viktig at beskatningen er kontrollert. I vassdrag kan fisket reguleres mer treffsikkert, ved at man vet hvilke bestander som beskattes, hvor de beskattes og hvor mange individuelle laks som tas opp. I sjø er fisket mer uoversiktlig, og man kan ikke kontrollere hvilke bestander som beskattes eller hvor mye av hver bestand som tas ut. Ved en tilfældighet kan en hel gytebestand fiskes opp. Dette er også grunnen til at man i St.prp. nr. 32 (2006-2007) fravek prinsippet om lik byrdefordeling mellom elvefisket og sjølaksefisket, ved å slå fast at for å redusere fisket på små og sårbare laksebestander, vil fangstene i sjø måtte reduseres mer enn fangstene i elv (s. 35). Det ble i samme proposisjon påpekt at man i vurderingen av hvor beskatningen må reduseres, skal legge særlig vekt på de samlede konsekvensene reduksjonen i fisket har for de berørte lokalsamfunnene.

Til tross for langvarig og utstrakt overvåking av norske laksebestander, er det riktig at forvaltningen ikke har detaljert kunnskap om alle bestander som inngår i sjølaksefisket. Gjennom VRLs statusrapporter har vi god kunnskap om de største laksebestandene, mens vi har mindre kunnskap om de små og sårbare bestandene. Å innhente mer informasjon om disse bestandene vil kreve en betydelig styrking av kunnskapsgrunnlaget. I notatet «Utfordringer knyttet til regulering av laksefisket – behov for avklaringer» fra 2016 vurderer Miljødirektoratet at en styrking av kunnskapsgrunnlaget for å kunne gi mer presise estimer og fiskereguleringer vil øke kostnadene med anslagsvis 30 millioner kroner i året, samtidig som den samfunnsøkonomiske verdiskapningen fra laksefisket vil være omtrent den samme (s. 9). Jeg vil likevel understreke at lakseforskningen og -forvaltningen i Norge bygger på internasjonalt anerkjente metoder, og at de estimer som gjøres angående status for små og sårbare bestander er vitenskapelig godt funderte.

SPØRSMÅL NR. 974

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 29. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden at kjøp av tobakksfri snus i land som for eksempel Sverige bør være straffbart og føre til prikk på

rullebladet for de som ønsker et sunnere alternativ til det som er tillatt å kjøpe i Norge?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Tobakksskadeloven fra 1989 er det ikke tillatt å innføre nye tobakksprodukter i Norge. Denne loven hindrer staten fra å åpne opp for salg av tobakksfri snus i Norge, og det er derfor også ulovlig å importere tobakksfri snus til Norge. Dette er til tross for at Folkehelseinstituttet har uttalt at tobakksfri snus har betydelig lavere skadepotensial enn snus med tobakk. I Norge må snusprodusentene tilsette små mengder tobakk, som er mer helseskadelig, for at produktet skal kunne selges.

En NRK-sak denne sommeren rapporterte at nordmenn bøtelegges for å importere tobakksfri snus fra Sverige til Norge. Å bli tatt med tobakksfri snus i toll kan føre til bøter og i alvorlige tilfeller fengselsstraff. Alle som blir stoppet med tobakksfri snus vil miste sin plettfriske vandel, noe som er et krav i mange deler av arbeidsmarkedet. Tolletaten mener imidlertid at det ikke er en prioritert oppgave å stoppe nordmenn med små mengder tobakksfri snus ved grensen.

Svar:

Spørsmålet er oversendt meg til besvarelse som ansvarlig for tobakkspolitikken.

Regjeringens tobakkspolitikk er tydelig formulert i Meld. St. 15 (2022–2023) Folkehelsemeldinga – Nasjonal

strategi for utjamning av sosiale helseforskjeller. Vi satser der på dokumentert effektive tiltak for å hindre nikotinavhengighet blant unge. Flere av disse tiltakene gjelder ulike reguleringer i tobakksskadeloven.

Det er et bærende prinsipp at brudd på lovgivningen, i dette tilfellet tobakksskadeloven, må få konsekvenser i form av administrative reaksjoner eller straff. Dette er viktig av flere grunner: For det første ville det skape urettferdige konkurransevilkår for næringslivet dersom lovgivningen ikke håndheves konsekvent. For det andre har lovgivningen en normerende funksjon, og reaksjoner ved overtredelse vil virke preventivt både for den enkelte og for samfunnet. For det tredje er lovgivningen i dette tilfellet fastsatt for å beskytte barn og unge mot helseskader.

Innførsel av ulovlige produkter er på denne bakgrunn noe myndighetene må reagere på.

Når det gjelder tobakksfri nikotinsnus, har produktgruppen blitt forbudt i Norge som et rent forbrukerprodukt. Årsaken er at slike produkter innebærer risiko for helseskade, særlig for barn og unge. Representanten viser til dem som ønsker et sunnere alternativ. Jeg vil understreke at ingen tobakks- eller nikotinprodukter er «sunne». For dem som ønsker å slutte med tobakksbruk, finnes det tobakksfri nikotinsnus å kjøpe på apoteket som et legemiddel. Slike produkter er således fullt tilgjengelige i Norge.

SPØRSMÅL NR. 975

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 29. januar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I hvor mange land fraskriver Norge seg den treårige beskatningsretten ved flytting, og hvor mange har flyttet fra Norge til slike land og unngått å betale skatt?

BEGRUNNELSE:

Norge har en skatteavtale med Sveits som gjør at folk kan flytte dit for å unngå å betale skatt. Dette har ifølge professor i skatteøkonomi, Annette Alstadsæter, gjort Sveits til en favorittdestinasjon for rike som vil slippe unna skatt.

Svar:

Norges beskatningsrett til personer som flytter fra landet, avhenger både av internrettslige regler og bestemmelser i eventuell skatteavtale med tilflyttingsstaten.

Etter norsk internrett er hovedregelen at personer som har vært bosatt i Norge i minst ti år, først kan bli skattemessig utflyttet fra Norge etter utløpet av det tredje inntektsåret etter at vedkommende tok fast opphold i utlandet. Status som skattemessig utflyttet krever også at personen ikke har oppholdt seg i Norge i én eller flere perioder som overstiger 61 dager i hvert inntektsår, samt at personen eller dens nærstående (ektefelle, samboer eller mindreårige barn) ikke har disponert bolig her. I utgang-

spunktet beholder derfor Norge full beskatningsrett i flere år etter faktisk utflytting.

Dersom personen flytter til et land Norge har skatteavtale med, vil skatteavtalen kunne begrense norsk beskatningsrett fra et tidligere tidspunkt. Skatteavtalene har til hensikt å motvirke dobbeltbeskatning, blant annet ved å fordele beskatningsrett mellom bostedsstat og kildestat. Av særlig betydning her er skatteavtalens bostedsbestemmelse som avgjør bosted på grunnlag av nær tilknytning.

De fleste av Norges om lag 90 skatteavtaler har en bostedsbestemmelse som samsvarer med bestemmelsen i mønsteravtalen til både OECD og FN (artikkel 4). Dette gjelder, for de spørsmål som er relevant her, også skatteavtalen mellom Norge og Sveits.

Skatteavtalen med Sveits inneholder ikke bestemmelser om når en person blir skattemessig bosatt i landet som er lempeligere enn Norges øvrige skatteavtaler. Skattytere som flytter fra Norge til Sveits, kan imidlertid bli raskt bosatt der etter reglene i landet.

SPØRSMÅL NR. 976

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 26. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden gripe inn overfor det siste anbudet fra Helse Sør-Øst på tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), for å sikre at helseforetaket prioriterer rus- og psykiatribehandling som ble lovet i sykehustalen denne uka?

BEGRUNNELSE:

Kun to dager etter helseministeren igjen sa i sykehustalen at rus- og psykiatribehandling skulle prioriteres av helseforetakene, la Helse Sør-Øst ut en anskaffelse av behandlingstilbud innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Ifølge Rusfeltets hovedorganisasjon antydes det en nedgang på 134 plasser eller drøye 18 prosent i anbudet.

Dette skjer til tross for at køene for rus og psykiatri har økt kraftig de siste årene, og behandlingstilbudet har blitt redusert etter skrotingen av fritt behandlingsvalg. Reduksjonen i antallet døgnplasser i TSB samsvarer også dårlig med at helseministeren skal ha bedt helseforetakene om å påse at pasienter som fikk helsetjenester gjennom fritt behandlingsvalg skulle få videreført tilbudet de har behov for når ordningen ble avvirket.

Det etterlatte inntrykket er at helseforetakene nok en gang ikke lytter til helseministeren, og vi kan forvente et enda dårligere tilbud til noen av de svakeste i samfunnet vårt fordi helseforetakene kutter i bruken av ideelle og private aktører for å spare penger. Spørsmålsstilleren forventer at helseministeren slutter å skyve helseforetakene foran seg, og griper inn når hennes klare løfter til de rusavhengige ikke blir fulgt opp.

Svar:

Jeg kan forsikre representanten Hoksrud om at jeg følger nøye med på at de regionale helseforetakene sørger for å ha tilgjengelige og gode tilbud til pasienter med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.

Det er ikke riktig, slik spørsmålsstiller hevder, at ventetiden til rusbehandling har økt kraftig de siste årene. Tvert imot oppnår helseforetakene i stor grad sitt ventetidsmål på 30 dager innen rusbehandling. Avviklingen av godkjenningsordningen innen fritt behandlingsvalg har ikke bidratt til å øke ventetidene innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), til tross for gjentatte og udokumenterte påstander om det motsatte. Når det gjelder avvikling av ordningen med fritt behandlingsvalg, viser jeg ellers til mitt svar på spørsmål nr. 702 fra representanten Sylvi Listhaug.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for å sikre tilstrekkelig kapasitet slik at pasientenes rett til forsvarlig behandling sikres. Dette løses både gjennom tilbud i egne helseforetak og gjennom avtaler med private leverandører. Dersom situasjonen skulle tilsi det, vil helseforetakene på kort varsel enten øke kapasiteten i egne helseforetak, utvide gjeldende avtaler med private leverandører eller inngå nye avtaler.

Når Helse Sør-Øst RHF i den planlagte anskaffelsen legger opp til en endring i behandlingstilbudet med noe kortere liggetider og sekvensiell behandling, vil det åpne for flere opphold per plass per år enn i dagens avtaler. Det gir økt fleksibilitet og er i tråd med den faglige utviklingen innen feltet. Etter forrige anskaffelse er tjenestetilbudet i

sykehusene bygd ut, spesielt innen polikliniske tjenester. Dette gjør rusbehandling mer tilgjengelig for pasienter i andre sykehusavdelinger, og reduserer behovet for å kjøpe tjenester.

Mitt overordnede oppdrag til de regionale helseforetakene er å styrke psykisk helsevern og rusbehandling, herunder å bygge opp basistjenester innen TSB i alle helseforetak, samt holde ventetider nede og gjennomsnittlig kortere enn for annen sykehusbehandling. For 2024 har jeg innført et nytt krav til de regionale helseforetakene

om at veksten i ressursbruken både til psykisk helsevern og rusbehandling skal være høyere enn veksten i de generelle bevilgningene til sykehusene. I tillegg skal den polikliniske aktiviteten både innen psykisk helsevern og rusbehandling være høyere i 2024 sammenlignet med 2023.

Disse kravene har jeg stilt for å sikre at psykisk helsevern og TSB skal styrkes, slik jeg også lovet i sykehustalen den 16. januar.

Jeg viser ellers til mitt svar på spørsmål nr. 961 fra representanten Grunde Almeland.

SPØRSMÅL NR. 977

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 23. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Eg viser til regjeringa si innføring av tolkinga av rammene for midlertidig persontransportkabetasje ret før jul m.v. 1.1.24. Dei fleste planane for sesongen 2024 var allereie lagde då Samferdselsdepartementet offentleggjorde si endring. Normalt må nyanskaffingar bestillast seinast august/september for påfølgjande sesong. Samtidig er det stor mangel på bussjåførar.

Korleis meiner statsråden norsk reiseliv og turbussnæringa skal sikre nok kapasitet neste sesong, og vart denne konsekvensen av forslaget utgreidd i forkant?

GRUNNGJEVING:

I pressemeldinga frå 19.12.23 skriv regjeringa at ho har bestemt å innføre ei klar tolking av kva som er tillate persontransportkabetasje i Noreg. Frå 1. januar 2024 vil det berre vere tillate for utanlandske busselskap å utføre persontransport på norske vegar i periodar på maksimalt 20 dagar samanhengande, og maksimalt 30 dagar totalt per kalenderår.

Endringa kjem brått på mange aktørar, og fleire er no usikre på korleis dei skal klare å gjennomføre turistsesongen i 2024. Endringa blir offentleggjort rett før jul, med verknad frå årsskiftet.

Forslaget blir fremja på eit tidspunkt kor mange av planane for innkommande turisme til Noreg allereie er lagde eller er i sluttfasen, og kan difor kome til å ramme delar av norsk reiseliv og reisearrangørar hardt. Det synest ikkje som at kapasitetsutfordringane tiltaket vil medføre for reiselivsnæringa eller turbussnæringa for sesongen

2024 har vore vurderte, heller ikkje norsk turbussnæring si moglegheit til å auke si kapasitet kva gjeld sjåførtilgang og eigna bussmateriell mot sesongen. Når det gjeld tilgang til bussjåførar kan det her nemnast at næringa har uttalt at det manglar 1 300 bussjåførar i dag.

Ut frå rapporten «Kartlegging av persontransportkabetasje» frå Stakeholder kjem det fram at: "Det er begrensning på fabrikkstida med tanke på nyanskaffelser. Nyanskaffelser må bestilles senest august/september 2023 for levering sesong 2024", og at: «2024 er for kort tid til å kunne øke. Brukte turbusser er det nesten ikke å oppdrive, nye har leveringstider til våren nå. Sjåførar er nærmest umulig å få tak i, så noen økning før 2025 er urealistisk».

Svar:

Det følger av EØS-retten at transportørar med fellesskapsstillatelse kan utføre nasjonal transport i et land hvor de ikke er hjemhørende (kabetasje) på midlertidig basis. Det er ikke nærmere definert hva som ligger i begrepet «midlertidig». Uten en klar ramme for hvilke kabotasetjenester som er tillatt kabotasje, slik det følger av EU-regelverket for godstransport, er det i praksis svært krevende eller umulig å håndheve reglene.

Dette er bakgrunnen for at Samferdselsdepartementet fra 1. januar 2024 har bedt norske kontrollmyndigheter legge til grunn at «midlertidig» persontransportkabetasje kun kan utøves innenfor en periode på inntil 20 dager samanhengende og totalt 30 dagar per kalenderår.

Formålet med klargjøringa av midlertidig-begrepet er å gjøre det mulig for kontrollmyndighetene å føre kon-

troll med kabotasje, og dermed motvirke sosial dumping og sikre like konkurransevilkår for norske og utenlandske transportører. Klargjøringen bidrar til forutsigbarhet for alle aktører.

I mangel av en harmonisert bestemmelse om hva som ligger i «midlertidig»-begrepet, har flere europeiske land klargjort hvordan de tolker dette begrepet.

Det har over tid vært varslet at det ville komme en klargjøring av rammene for persontransportkabotasje. Det fremgår blant annet av Handlingsplanen mot sosial dumping i transportsektoren, som ble lagt fram høsten 2022, at regjeringen vil utfordre handlingsrommet i EØS-avtalen når det gjelder definisjonen av midlertidig persontransportkabotasje. Aktørene i transport- og reiselivsnæringen var ikke uforberedt på at det ville komme en slik klargjøring.

På bakgrunn av utredningen fra Stakeholder ble det vurdert hvordan man kunne sette en ramme for persontransportkabotasje som ivaretar både hensynet til like konkurransevilkår i transportnæringen og hensynet til reiselivsvirksomhet. Utredningen kartla administrative, økonomiske og praktiske konsekvenser for aktørene i den norske transportnæringen og reiselivsnæringen ved ulike tolkninger av begrepet «midlertidig» persontransportkabotasje. Ulike tolkninger kan gi ulike utslag i både transport- og reiselivsnæringen. Slik klargjøringen er utformet er det tatt høyde for at det skal være mulig for utenlandske aktører å utføre lange rundturer i Norge, dvs. opptil 20 dager sammenhengende kabotasje. Dette vil bidra til å sikre kapasiteten i et marked der kabotasje har en stor markedsandel.

Jeg vil følge nøye med på utviklingen i markedet fremover.

SPØRSMÅL NR. 978

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 31. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Gjør statsråden nå en gjennomgang av alle PUDer som er godkjent siden 22. desember 2020 for å forsikre at det ikke finnes lignende mangler i konsekvensutredningene av disse, og når vil statsråden legge fram en slik gjennomgang for Stortinget og offentligheten?

BEGRUNNELSE:

Oslo Tingrett har gitt staten forføyning fra å fatte nye vedtak for feltet Breidablikk som er i produksjon, og for feltene Tyrving og Yggdrasil som er under utbygging.

Dette skyldes manglende konsekvensutredning av klimaeffekter fra feltene, krav som ble tydelig slått fast i Høyesteretts dom 22. desember 2020. Det bes derfor om svar på hva statsråden gjør for å forsikre at ikke samme feil er gjort i behandlingen av andre PUDer, noe som kan ha store konsekvenser.

Svar:

Som følge av domsavsigelsen i saken om Grunnloven §112 justerte departementet som kjent saksbehandlingen for utbyggingsprosjekter fra høsten 2021. Justeringen som ble

gjennomført i saksbehandlingen er omtalt i Meld. St. 11 (2021-2022) Tilleggsmelding til Meld. St. 36 (2020-2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser. Ytterligere beskrivelse av omleggingen ble gitt Energi- og miljøkomiteen på Stortinget i tilknytning til komitebehandlingen av meldingen. Meldingen ble behandlet av Stortinget i Innst. 446 S (2021-2022). Problemstillingen ble også behandlet av Kontroll- og konstitusjonskomiteen ifm. Dokument 6 (2021-2022), jf. Innst. 425 S (2021-2022) og av Energi- og miljøkomiteen knyttet til representantforslag 8:236 S (2021-2022), jf. Innst. 433 S (2021-2022). Temaet er også berørt overfor Stortinget ved svar på ulike skriftlige spørsmål.

Alle utbyggingsplaner behandlet siden justeringen i saksbehandlingen ble gjort er behandlet på tilsvarende vis. Dette inkluderer utbyggingsplanene for Tyrving- og Yggdrasil-feltene. Breidablikk-feltet ble på sin side behandlet før saksbehandlingen ble justert. Den justerte saksbehandlingen ble således ikke benyttet ved behandlingen av utbyggingsplanen for dette feltet.

18. januar kom Oslo tingrett med dom i saken der Greenpeace Norden og Natur og Ungdom saksøkte staten. Retten gav saksøkerne medhold i deres påstand om at

tiltalsene som er gitt for Breidablikk, Tyrving og Yggdrasil er ugyldige som følge av saksbehandlingsfeil.

Energidepartementet mener saksbehandlingen har vært i tråd med regelverket og er derfor uenig i dommen

og kjennelsen om midlertidig forføyning. Basert på dette vil dom og kjennelse bli anket.

Jeg vil holde Stortinget orientert om hvordan departementet følger opp saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 979

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 26. januar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Sammensetningen av leiemarkedet for bolig er uoversiktlig. Jeg lurer på om regjeringen har følgende oversikt - både for situasjonen i dag, samt for situasjonen for 5 og 10 år siden:

Hvor mange helårsboliger er eid av firmaer, hvor mange helårsboliger eid av firmaer har ingen folkeregistrerte beboere, og hvor mange sekundærboliger (i betydningen helårsboliger eid av privatpersoner) har ingen folkeregistrerte beboere?

BEGRUNNELSE:

Leiemarkedet for bolig er uoversiktlig. Man må sammenstille statistikk og ulike anslag fra SSB, Eiendom Norge, Ambita, Samfunnsøkonomisk Analyse m.f. for å få et mer helhetlig bilde. Men selv da er bildet uoversiktlig, og de offentlige tilgjengelige tallene går ikke opp.

Mens sekundærboligandelen i byene har falt noe siden 2019, og dette er offentlig tilgjengelige tall gjennom SSB, så finnes ikke tilsvarende tall for firmaeide boliger. Antagelig har disse økt i senere år. Ellers skulle nedgangen i sekundærboliger for eksempel i Oslo, hvor den har vært ganske stor, ha vært gjenspeilet i den øvrige leiemarkedsstatistikken. Men antallet husholdninger som leier bolig i Oslo, er økt med flere tusen i samme periode. Bare noe av dette skyldes imidlertid nye studentboliger og nye omsorgsboliger. Det har heller ikke vært noe rush av boligeiere som har bygget utleiedeler i egen bolig. Antallet flerfamiliehusholdninger øker også bare svakt.

Eiendom Norge har flere ganger påpekt at dette i alle fall delvis skyldes at antallet boliger eid av firmaer, er økt i tidsrommet. Det finnes imidlertid ikke tall offentlig tilgjengelig for det. Denne representant antar imidlertid at slike data finnes sammenstilt i departementene, som grunnlag for politikktutforming og for å kunne følge utviklingen i sektoren over tid, og ber derfor om dem.

En beslektet problemstilling er sekundærboliger som ikke benyttes til langtidsutleie. Hvor mange boliger, spesielt i de største byene, står mye av året tomme fordi de benyttes som hytte i byen, pendlerboliger, representasjonsboliger, til korttidsutleie eller liknende formål? Det er uklart. Disse boligene representerer en skjult boligreserve. Hvis man fra statens side kan incentivere at de enten leies ut eller legges ut for salg, vil det representere mange tusen ekstra boliger inn i markedet.

Svar:

Departementene har ikke tilgang til data for antall boliger eid av bedrifter. Departementene er kjent med problemstillingen som reises i representantens spørsmål, og bestilte tall for antall boliger eid av aksjeselskaper fra SSB i 2022. SSBs vurdering var at produksjon av slike tall, av ulike årsaker, ikke var mulig. Uten tilgang til slike data har jeg ikke grunnlag for å svare på representantens spørsmål.

Regjeringen skal føre en helhetlig og aktiv boligpolitikk i hele landet. Dette innebærer blant annet arbeid for et trygt og forutsigbart leiemarked med tilstrekkelig tilbud av egnede utleieboliger. Melding til Stortinget om regjeringens boligpolitikk vil legges frem våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 980**Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 30. januar 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en uttømmende oversikt over alle vedtak, herunder tillatelser og samtykker, som er nødvendige for utbygging og drift av Tyrving og Yggdrasil, herunder igangsettelse, gjennomføring og ferdigstillelse av utbygging, forurensende aktivitet under utbygging og drift, samt vedtak knyttet til oppstart og produksjon?

Svar:

For å besvare spørsmålet er det innhentet opplysninger fra Aker BP ASA (Aker BP) som er operatør for Tyrving- og Yggdrasil-feltene.

Operatøren opplyser at de har gjennomgått hvilke vedtak fra ulike myndighetsorgan som selskapet trenger knyttet til den pågående utbyggingene av feltene fremover. En oversikt over de vedtak som Aker BP har identifisert er inntatt i vedlegg til dette brevet.

Vedlegg - oversikt for Tyrving og Yggdrasil

Tyrving
Samtykke til bruk av innretning (Deepsea Nordkapp) for boring av Sirloin og Portiko
Samtykke vedr. bemannede undervannsoperasjoner (BUO)
Samtykke til oppstart og drift
Samtykke til bruk av fiskalt målesystem
Endring av rammetillatelse for Alvheim
Brønnbane/navn for produksjonsbrønner Tyrving
Yggdrasil
Mudring og steininstallasjon for eksportørledningene
Detaljplan for nettanlegg for fjord/sjøkabel
Boring av grunn gass pilotbrønn Øst Frigg
Boring og komplettering av produksjons- og vanninjeksjonsbrønner på Yggdrasil-området
Samtykke til produksjonsboring
Tillatelse til mudring og utslipp av sement/kjemikalier i forbindelse med installasjon av stålunderstell på Hugin A, Hugin B og Munin
Tillatelse til utslipp av kjemikalier i forbindelse med klargjøring av rørledninger (RFO)
Tillatelse til oppstart, produksjon og drift på Yggdrasil
Injeksjon og utslipp av naturlig forekommende radioaktive stoffer
Oppdatert tillatelse til kvotepliktige utslipp (flotell, temporære generatorer, kilder i driftsfasen)
Etablering av sikkerhetszone for utbyggingsfasen og driftsfasen
Samtykke til bruk av utbyggingsløsning/innretning
Produksjonstillatelse, herunder brenning og kaldventilering
Samtykke før målesystemet tas i bruk på bruksstedet
Samtykke til bruk av rørledninger
Samtykke til bemannede undervannsoperasjoner (BUO)
Idriftsettelse av kabelanlegg
NOAKSØK 114 kabellegging utenfor 12 nautiske mil
NOAKSØK 113 Kabellegging innenfor 12 nautiske mil
Samtykke til bruk av eksportørledningene (YGP/YOP)
Tillatelse til utslipp fra eksportørledning ved tømning (RFO)
Samtykke til bemannede undervannsoperasjoner (TOP/YGP)
Samtykke til bruk av innretning (inkl. installasjon av subsea template, rørledning og kabel)
Tillatelse til mudring og steininstallasjon for eksportørledningene
Utslippstillatelse til boring av for Frigg Gamma geopilot

Samtykke til boring av for Frigg Gamma geopilot
Tillatelse til mudring og steinlegging og utslipp av hydraulikkolje i forbindelse med installasjon og klargjøring av rørledninger, kabler og havbunnsutstyr på Yggdrasil
Samtykke til modifikasjoner på Kårstø
Brønnbane/navn for produksjonsbrønner Yggdrasil

SPØRSMÅL NR. 981

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 30. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en uttømmende og datert oversikt over alle vedtak, herunder tillatelser og samtykker, som er fattet av staten i tilknytning til Breidablikk?

til dette brevet. Vedlegget er utarbeidet med innspill fra Equinor Energy AS (Equinor) som er operatør for Breidablikkfeltet.

Equinor oppgir i tillegg at Sokkeldirektoratet har fastsatt betegnelse og klassifisering av 18 utvinningsbrønner.

Vedlegg - vedtak fattet etter godkjenning av plan for utbygging og drift av Breidablikkfeltet

Svar:

En oversikt over vedtak fattet etter godkjenning av plan for utbygging og drift av Breidablikkfeltet følger i vedlegg

Vedtak	Myndighet	Godkjent dato
Vedr. eierandeler	Energidepartementet	15.09.2021
		29.06.2021
Samtykke bruk av Flotell	Havindustritilsynet	19.01.2022
		30.09.2022
		08.12.2022
		09.03.2023
Utslippstillatelse – SURF RFO aktiviteter	Miljødirektoratet	12.07.2022
		09.05.2023
		17.11.2023
		19.12.2023
Arealavgift	Sokkeldirektoratet	19.10.2022
Samtykke til å ta i bruk innretningene	Havindustritilsynet	26.09.2023
Samtykke til oppstart og videreføring	Sokkeldirektoratet	26.09.2023
Produksjonstillatelse for 2023	Energidepartementet	13.10.2023
Samtykke til oppstart og drift av målestasjon	Sokkeldirektoratet	11.10.2023

Samtykke til bruk av Deepsea Aberdeen til boring, komplettering og midlertidig tilbakeplugging av brønner på Breidablikkfeltet	Havindustriilsynet	08.04.2022
Samtykke for bruk av DSA for tilleggsaktivitet	Havindustriilsynet	28.09.2022
Produksjonstillatelse for 2024	Energidepartementet	18.12.2023
Oppdatert virksomhetstillatelse	Miljødirektoratet	22.09.2023 08.11.2023
Utslippstillatelse fra flotell	Miljødirektoratet	20.05.2022 30.09.2022 09.11.2022 20.12.2022
Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av radioaktive stoffer i forbindelse med petroleumsvirksomhet på Grane, Svalin og Breidablikk	Direktoratet for strålevern og atomikkerhet	29.10.2023

SPØRSMÅL NR. 982

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 26. januar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Jobber Norge aktivt med å hente personer som har vervet seg for terrororganisasjoner tilbake til Norge på det nåværende tidspunkt?

råder med å reise til Norge vil jeg av hensyn til sikkerheten til utenriktjenestens personell og de involverte ikke kommentere dette offentlig.

Jeg viser for øvrig til svar på spørsmålene 1490 (2022-2023), 1104 (2022-2023) og 2837 (2021-2022).

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har tidligere brukt store ressurser på å hente personer som har vervet seg for terrororganisasjoner tilbake til Norge. Fremskrittspartiet har vært sterke motstandere av dette da vi mener de heller bør stilles for en internasjonal straffedomstol.

Svar:

Alle norske statsborgere i utlandet kan be om konsulær bistand fra utenriktjenesten. Konsulær bistand gis på individuelt grunnlag og etter individuelle vurderinger i hver enkelt sak. Det er frivillig både å be om, og å ta imot eventuelle tilbud om konsulær bistand.

Dersom det skulle bli aktuelt å bistå noen av de norske borgerne som befinner seg i særlig risikoutsatte om-

SPØRSMÅL NR. 983**Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 30. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Synes helseministeren det er riktig bruk av helsekroner at direktøren på sykehuset i Østfold fikk en sluttpakke på over 2 millioner kroner da hun måtte fratruddet grunnnet dårlig utført jobb?

BEGRUNNELSE:

Direktøren på sykehuset Østfold måtte tidlig i januar fratruddet da hun ikke utførte jobben tilfredsstillende, så hun ble bedt om å fratruddet. Helseministeren har mulighet til å instruere helsevesenet til ikke å tilby så lukrative klausuler i kontraktene som belønner ledere som ikke utfører tilfredsstillende jobb.

Svar:

Det er styrene i helseforetakene som ansetter daglig leder, inngår avtale og som fastsetter lønnsnivået til vedkom-

mende. Helseforetakene skal gjøre dette i tråd med statens retningslinjer for lederlønn i selskaper med direkte statlig eierandel, fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 12. desember 2022. Retningslinjene og statens forventninger til lederlønn fremkommer i Meld. St. 6 (2022-2023) Et grønnere og mer aktivt eierskap (Eierskapsmeldingen). Jeg har presisert, senest i foretaksmøtet i Helse Sør-Øst RHF 17. januar 2023, at disse retningslinjene gjelder for helseforetakene.

Den konkrete sluttavtalen som er inngått med tidligere direktør i Sykehuset Østfold HF er som sagt styrets ansvar. I de nevnte retningslinjene fremgår det blant annet at dersom virksomheten inngår en avtale om sluttvederlag, så forventer staten at avtalt sluttvederlag og lønn i oppsigelsestiden i sum ikke overstiger 12 månedslønner. Helse Sør-Øst RHF har opplyst til departementet at den aktuelle sluttavtalen ligger innenfor dette kravet.

SPØRSMÅL NR. 984**Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 29. januar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Det bygges ned for mye natur i Norge, og en viktig årsak er at det gis for mange dispensasjoner fra vedtatte planer for å ta vare på naturområder.

Hvordan vil statsråden sikre at Statsforvalteren behandler dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven eller få disse til uttale fra kommunene, når Statsforvalteren i Vestland mener hun skal slutte følge opp dette?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Vestland har nylig annonsert at de endrer praksis i dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven, som en oppfølging av regjeringens såkalte «Tillits-

reform». Statsforvalteren i Vestland skal fra nå av ikke lenger uttale seg før kommunene gjør vedtak i dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven, og heller ikke be kommunene om å få tilsendt dispensasjonssøknader.

Det er med andre ord i praksis fra nå av fritt fram for kommunene i Vestland å fravike vedtatte planer for å ta vare på naturområder, landbruksjord etc. Dette på tross av at naturen i Norge er under sterkt press blant annet på grunn av bit-for-bit politikk som bygger ned areal ute i kommunene, og at Klima- og miljøministeren nylig har uttalt at fra nå av skal «naturen komme først».

Juristforbundet har tidligere fortalt hvordan deres medlemmer ute i kommunene står i spagaten mellom sterke utbyggingsinteresser og hensyn til natur og almene

interesser. Ved at Statsforvalteren abdiserer i dispensasjonssaker, legges det enda mer press på de få med faglig ansvar for å ta vare på naturen ute i kommunene, og de får færre støttepunkter.

Svar:

Bruk og vern av areal skal etter plan- og bygningslova styrast gjennom arealplanar. Sagt på ein annan måte styrast bruk og vern av naturen først og fremst gjennom planlegging, og ikkje dispensasjon. Som lokal planmyndigheit har kommunane stor grad av fridom til å bestemme arealbruken, og dermed veie omsynet til natur mot andre omsyn i planprosessane. Kommunane får i denne prosessen bistand frå til dømes statsforvaltarane, som ser til at kommunane ikkje vedtek planar i strid med nasjonale eller vesentlege regionale interesser.

Det er mogleg å dispensere frå arealplanar, men vilkåra er strenge. Av plan- og bygningslova § 19-2 framkjem at omsyna bak føresegna det vert dispensert frå, omsyna i føremåls-føresegna i lova eller nasjonale eller regionale interesser, ikkje må bli sett vesentleg til side. Fordelane ved å gi dispensasjon må òg vere klart større enn ulempene. Det følgjer av dette at det ikkje er fritt fram for kommunane å fråvike arealplanar som beskyttar til dømes omsynet til naturen. Kommunane er vel kjende med vilkåra i plan- og bygningslova § 19-2.

Regionale og statlege myndigheiter skal få moglegheit til å uttale seg før kommunane gir dispensasjon frå planar, plankrav eller forbodet mot bygging i strandsona, viss saksområdet vedkjem den aktuelle myndigheita, jf. plan- og bygningslova § 19-1. Kommunane har likevel eit sjølvstendig ansvar for at saka er tilstrekkeleg opplyst før dei gir dispensasjonsløyve.

Om ein kommune gir dispensasjon kan til dømes statsforvaltaren i mange tilfelle klage på avgjerda. Kommunane skal av den grunn sende slike avgjerd til statsforvaltaren, så statsforvaltaren får moglegheit til å ta stilling til om dei skal klage. Som representanten skriv har Statsforvaltaren i Vestland lagt om sin praksis når det gjeld høyring før kommunane i fylket gjer vedtak om dispensasjon. Det er positivt at statsforvaltarane leitar etter mogelegheiter for å forenkle og effektivisere forvaltninga i dialogen med kommunane. Statsforvaltaren i Vestland har derimot ikkje endra praksis når det gjeld at kommunane framleis må sende avgjerd om å gje dispensasjon til statsforvaltaren. Moglegheita til å klage er en god trygginguventil for at dispensasjonar ikkje blir gitt i strid med nasjonale eller vesentlege regionale interesser, til dømes naturomsyn. Eg har tillit til at statsforvaltarane er medvetne om det ansvaret dei har for å ivareta nasjonale og viktige regionale omsyn i den enkelte saka.

Statsforvaltarane har også ei viktig rettleiarrolle i høve kommunane, og eg oppfattar ikkje at den endringa i praksisen som Statsforvaltaren i Vestland legg opp til svekker denne rolla. Det skal vere låg terskel for kommunane å ta kontakt med statsforvaltarane for rettleiing til dømes i saker som vedgår arealforvaltning.

Stortingets eige ombod for kontroll med forvaltninga, Sivilombudet, har i brev 18. januar 2024 til Statsforvaltaren i Vestland valt å undersøke om den nye praksisen er i samsvar med plan- og bygningslova. Statsforvaltaren i Vestland har fått frist til 15. februar 2024 med å svare på undersøkinga. Eg finn det difor riktig å sjå an Sivilombudet si vurdering av praksisen til Statsforvaltaren i Vestland.

SPØRSMÅL NR. 985

Innlevert 19. januar 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 26. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil justis og beredskapsministeren fylgje opp den fagleg tilrådinga i utgreinga av 1. september 2023 frå Kriminalomsorgsdirektoratet (KID) og Politidirektoratet (POD) om å overføre ansvaret for drifta av utlendingsinternatet

på Trandum til Kriminalomsorgen, og i tilfelle når kan ei gjennomføring eller avklaring ventast?

GRUNNGJEVING:

Som fylgje av kritikk frå Sivilombudet, Tilsynsrådet for Trandum og ulike instansar tok Justis- og beredskapsde-

partementet våren 2022 initiativ til å utgreie om ansvaret for utlendingsinternatet på Trandum bør flyttast frå Politiet til Kriminalomsorga. Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) og Politidirektoratet (POD) fekk mandat med oppdrag om å utgreie spørsmålet 24. august 2022. 1. september 2023 kom utgreinga der direktorata konkluderte med at ansvaret bør flyttast frå politiet til kriminalomsorga, og at prosessen vidare bør vere open og ikkje drage ut i tid.

Frå oversendingsbrevet til departementet heiter det:

«Direktoratenes anbefaling er at driftsansvaret for utlendingsinternatet overføres til kriminalomsorgen. Det er av direktoratene lagt avgjørende vekt på at driften skal ivareta de internertes menneskerettigheter og at sikkerhetstiltakene skal baseres på gode individuelle vurderinger som tilrettelegger for lavest mulig sikkerhetsnivå for den enkelte. Kriminalomsorgen har drift av institusjoner med frihetsberøvelse som sin kjerneoppgave og har derfor høyere kompetanse enn politiet både på differensiering av sikkerhetsnivåer og med å gi et kvalitativt godt innholdstilbud.»

I oversendingsbrevet blir departementet bedt om å gjere vedtak så snart som mogleg, og det vart bedt om ein open prosess vidare.

I Tilsynsrådet for tvangsreturer og utlendingeinternatet si årsmelding for 2023 kjem det fram at tilsynsrådet i møte med departementet 30. oktober 2023, gav råd om at ansvaret for drifta flyttast i samsvar med utgreinga.

Svar:

Før eg kan ta stilling til om ansvaret skal overførast til kriminalomsorga, ønskjer eg ei nærmare vurdering av eit mogleg kvalitetsløft som kan skje ved ei ev. overføring. Departementet har derfor bede KDI og POD om å greie ut nødvendig nivå på tenester og innhald ved internatet i framtida og økonomiske konsekvensar av dette. Eit slikt utgreiingsoppdrag er gitt i tildelingsbrev til KDI og POD for 2024, med frist 1. juli.

SPØRSMÅL NR. 986

Innlevert 21. januar 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 29. januar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan familieministeren redegjøre for hvordan man konkret har fulgt opp rapporten «Det var ikke bare ferie» og Oslo Economics: Kommunenes erfaringer med barn og unge som etterlates i utlandet mot sin vilje, Rapport 2019/30), og kan statsråden også garantere at norsk barnevern ikke på noen måte i dag ikke finansierer å sende barn ut av landet til land der man for eksempel kan risikere tvangsekteskap og andre former overgrep?

BEGRUNNELSE:

Søndag 21 januar kunne man igjen lese en sterk historie om systemet har sviktet barn som har trengt beskyttelse mot vold i nære relasjoner, «æresbolig» og overgrep i utlandet.

NRK har avdekket hvordan et barn som varslet om gjentatt voldsbruk og mishandling ble sendt til Irak og kom hjem igjen som barnebrud og gravid. Det fremkommer her at norsk barnevern betalte denne turen, noe som i seg selv er utenfor fatteevne.

Det er imidlertid ikke første gang vi kan lese at barn sviktes av ulike aktører i systemet, heller ikke det at

barnevernet er med å finansiere turer der barna utsettes for nye svik og overgrep.

I mars 2020 leverte en regjeringsutnevnt ekspertgruppe rapporten «Det var ikke bare ferie», om unge som etterlates i utlandet mot sin vilje, til barne- og familieministeren. I forbindelse med dette kom det frem at barnevernet har støttet foreldres valg om å sende barn ut av landet. I flere tilfeller har barnevernet betalt flybillettene.

Dette var også bakgrunnen for at jeg og Frp fremmet 21 konkrete forslag i for å følge opp denne problematikken i Stortinget, Representantforslag 137 S (2019–2020).

Et av forslagene var bl.a. at regjeringen skulle kartlegge tilfeller hvor barnevernet har bidratt når foreldre har ønsket å sende barn ut av landet. Stortinget ber også regjeringen om å sette en umiddelbar stopp for praksisen med at barnevernet kan bidra til at barn sendes til utlandet mot sin vilje.

Dessverre ble nesten alle forslag nedstemt og det eneste Frp fikk gjennomslag for var at et enstemmig Storting ba regjeringen utrede straffeforbudet mot frihetsberøvelse i situasjoner hvor barn vil bli, eller allerede er sendt til utlandet mot sin vilje. Dessuten bes regjeringen

fremme forslag til lovendringer som sikrer at påtvungne utenlandsopphold kan straffes.

Selv om flere saker mediene har omtalt om svikt av barn som utsettes for vold og overgrep i nære relasjoner, «æresbolig» tvangsekteskap og lignende, ligger tilbake i tid er det grunn til å tro at mange som utsettes for, eller står i fare for slikt, ikke får god nok hjelp.

Dette tok jeg også opp i bla skriftlig spørsmål, dokument nr. 15:2462 (2021-2022).

Berøringsangst, naivitet og mangel på kunnskap om sosial kontroll og vold i andre kulturer har vært med å bidra til at barn sviktes og ikke gis beskyttelsen de har krav på.

Jeg er innforstått med at noe er gjort på feltet, men mye gjenstår, handlingsplaner i seg selv er ikke nok.

Svar:

Barnets beste er det grunnleggjande omsynet i arbeidet til barnevernet. Å bidra til reiser for mindreårige til land der det er fare for overgrep og tvang, er ikkje i tråd med barnets beste. Eg føreset at barnevernstenestene følgjer lova.

Regjeringa prioriterer arbeidet mot negativ sosial kontroll og vald basert på ære høgt. Å førebyggje ufrivillige opphald i utlandet er eitt av fem innsatsområde i handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024). Dei omtala rapportane inngjekk i kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med handlingsplanen. Viktige tiltak er å auke kompetansen i barnevernstenestene, å styrkje informasjonen om rettar, hjelpetilbod og handlingsalternativ til utsette personar og informasjonsskampanjar retta mot foreldre.

Den konkrete saka representanten Hjemdal viser til, ligg mange år tilbake i tid. Det har skjedd fleire endringar sidan, også i lova. I 2016 ratifiserte Noreg Haag-konvensjonen av 1996. Som følgje av ratifiseringa vart barnevernslova endra til også å gjelde for barn som har vanleg bustad i Noreg, men er i utlandet. Sentralstyresmakta for konvensjonen hjelper også i saker som gjeld barnevern utanfor konvensjonssamarbeidet, og rettleier barnevernstenesta i saker om barn i utlandet. I tillegg har Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold sidan skipinga i 2004 rettleidd i saker som mellom anna gjeld ufrivillig opphald i utlandet. Bufdir sine Retningslinjer til barnevernstjenestene om barn som etterlates i utlandet er utarbeidd i samråd med relevante sektorar, og i Bufdir sin podkast Buffer finn ein "Går det galt i sommer?" om ufrivillige utanlandsopphald. Bufdir kommuniserer også direkte med barn og unge gjennom ung.no

Vi vidareutviklar kunnskapsgrunnlaget med sikte på nye tiltak. Bufdir arbeider no på oppdrag frå Barne- og familiedepartementet med å greie ut tiltak for å styrkje kvaliteten i oppfølginga til barnevernet av barn og familiar som er utsette for vald og seksuelle overgrep, inkludert

vald grunna ære, negativ sosial kontroll og menneskehandel. NOVA har på oppdrag frå Bufdir utarbeidd ein rapport om arbeidet til barnevernet mot vald og overgrep. På oppdrag frå Arbeids- og inkluderingsdepartementet leverer Institutt for samfunnsforskning i desse dagar to rapportar om ufrivillige utanlandsopphald.

Erfaringar frå enkeltsaker viser at det er utfordrande å hjelpa barn som blir etterlatne i utlandet. Det er derfor viktig å jobbe førebyggjande og heve kompetansen om tematikken i hjelpetenestene. Det årlege beredskapsbrevet regjeringa sender ut til alle kommunar, fylkeskommunar og statsforvaltarar før sommarferien, har gjort at fleire tenester er blitt merksame på tematikken. Dette inngår også som ein del av det førebyggjande arbeidet.

Hausten 2021 fekk eit utval nedsett av Arbeids- og inkluderingsdepartementet i oppdrag å greie ut dei samla juridiske problemstillingane i saker som gjeld negativ sosial kontroll, vald grunna ære, tvangsekteskap, kjønnslemlesting og psykisk vald, og å vurdere om lovgivinga er god nok. Eit av spørsmåla utvalet skal sjå nærare på, er behovet for å styrkje rettsvernet for barn og unge som er ufrivillig i utlandet. Utvalet skal mellom anna vurdere kva straffeføresegner som kan bli brukt i slike saker, og om det er behov for ei tydeleggjering av heimlar i straffelova, slik at foreldre kan haldast ansvarlege dersom barn blir send på utanlandsopphald mot sin vilje. Denne delen av oppdraget frå utvalet inneber ei oppfølging av Stortingets oppmødingsvedtak nr. 788, 29. mai 2018, og nr. 712, 9. mars 2021, sjå dokument 8:188 S (2017–2018) og dokument 8:137 S (2019–2020).

Det er naturleg å vente på vurderingane og forslaga frå lovutvalet før regjeringa tek stilling til moglege tiltak for å styrkje rettsvernet for barn og unge som er i utlandet mot sin vilje. Frist for utgreiinga er 10. april 2024.

SPØRSMÅL NR. 987**Innlevert 21. januar 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 29. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Må nokon ta hatten sin og gå etter denne skandalen, og er det Vegdirektøren eller departementsrådene som har ansvaret når Statens vegvesen på Molde bruker ulovlige lån på heile 55 million kr som Statens vegvesen slett ikkje har fått bevilga frå Stortinget eller regjering, samt finnast det fleire slike ulovlige lån under Statens vegvesen sin portefølje?

GRUNNGJEVING:

Bare dager etter at låneskandalen i NMS utløste ramsalt kritikk i Stortinget, innrømmer nå Samferdselsdepartementet at Statens vegvesen aldri skulle inngått en avtale om å få forskuttert 55 millioner til Møreaksen fra et AS.

Samferdselsdepartementet vedgår overfor avisa Tidens Krav at de også burde reagert da den konkurrerende Romsdalsaksen gjorde embetsverket oppmerksom på innholdet i avtalen i 2021, og fekk ikkje svar på dette før etter 13 månader der også vegdirektøren fekk dette forelagt utan reaksjon.

- Dette er det samme som skjedde i Justisdepartementet, dette er Mehl-saken om igjen.

En avtale om forskuttering er for alle praktiske formål et lån, fordi intensjonen er å bruke penger man ikke har. Det har ikke en etat som Statens vegvesen anledning til uten bevilgning fra Stortinget.

Avtale med AS

I kjølvannet av låneskandalen i Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NMS) er eg gjort kjent med en avtale som Statens vegvesen inngikk med det kommunalt eide selskapet Kjerringsundet AS i 2021.

Her ble det avtalt at den statlige etaten kunne få forskuttert 55 millioner kroner av selskapet til arkeologiske undersøkelser av blant annet ny trase for E39 Møreaksen (Ålesund - Molde).

Av avtalen framgår det at

«eventuelle forskutteringer fra Kjerringsundet AS skal tilbakebetales så snart som Statens vegvesen har budsjetter knyttet til E39 som tillater slik tilbakebetaling - enten helt eller delvis».

Av avtalen framgår det videre at det ikke skal betales renter og at

«dersom noe skulle oppstå som hindrer realisering av E39-prosjektet, vil utestående forskutteringer på dette tidspunkt ikke kunne tilbakebetales fra Statens vegvesen. Kost-

naden for det som er forskuttert må da dekkes av Kjerringsundet AS/Aukra kommune».

Etter at avtalen ble inngått er det folkelig omstridte milliardprosjektet Møreaksen besluttet utsatt på ubestemt tid.

Forbeholdt Stortinget

Etter Grunnlovens § 75 tilligger det Stortinget å bevilge penger til Statens drift, og det er bare Stortinget som kan pådra staten gjeld. Det utløste derfor både vantro og kraftig kritikk av justisdepartementets styringsrutiner da det i fjor høst kom for en dag at NSM hadde tatt opp et lån på 200 millioner kroner.

Svar:

Eg viser til skriftleg spørsmål nr. 988 frå same representant av 21. januar og svar på dette.

Riksvegprosjektet E39 Ålesund–Molde og fylkesvegprosjektet Kjerringsundsambandet har fleire felles grensesnitt. Det blei difor i planfasen etablert eit samarbeid mellom Statens Vegvesen, Møre og Romsdal fylkeskommune, Aukra kommune og Kjerringsundet AS. Denne type samarbeid kan bidra til å redusere kostnader for begge prosjekta.

Statens vegvesen har høve til å bruke pengar til førebuaende arbeider før Stortinget vedtar oppstart av store riksvegprosjekt. Før 2020 ga Stortinget i tillegg fullmakt til å inngå avtaler om forskot av statlege midlar til denne type arbeid. Statens vegvesen hadde i 2021 ikkje lenger grunnlag til å inngå, og skulle difor ikkje inngått, avtalen om moglege forskot av statlege midlar utan nødvendige atterhald om Stortingets samtykke. Avtalen som blei inngått i 2021 opnar for at Kjerringsundet AS/Aukra kommune midlertidig dekker ei utgift som staten på eit seinare tidspunkt skal betale tilbake dersom Stortinget vedtar oppstart av E39 Ålesund–Molde.

Avtalen ville ikkje forplikta staten viss prosjektet ikkje blir vedtatt av Stortinget, fordi eit atterhald i avtalen er at dersom E39 Ålesund–Molde ikkje blir realisert vil eventuelle utestående forskot ikkje kunne bli betalt tilbake av Statens vegvesen.

Det går også fram av avtalen at eit eventuelt forskot er rentefritt.

Statens vegvesen opplyser at avtalen ikkje har blitt nytta. Etaten har dekt egne utgifter for dei arkeologiske undersøkingane og det har ikkje skjedd nokon form for forskottering frå Kjerringsundet AS.

Samferdselsdepartementet har også fått bekrefta at Statens vegvesen vil avslutte avtalen.

Så vidt eg er kjend med blei ikkje avtalen lagt fram for departementet for godkjenning i forkant. Samferdselsdepartementet blei merksam på avtalen etter eit brev frå

Romsdalsaksen AS av 28. juni 2021. Samferdselsdepartementet skulle reagert da vi blei informert 28. juni 2021.

Statens vegvesen har på oppdrag av Samferdselsdepartementet undersøkt og bekrefta at dei ikkje har inngått andre avtaler frå og med 2020 som inneber eit potensielt forskot av statlege midlar.

SPØRSMÅL NR. 988

Innlevert 21. januar 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 29. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren forklare korleis betydelege midlar blir brukt til omfattande arbeide ved prosjektet Møreasken utan løyvingar i Statsbudsjettet gjennom ytterlegare uryddige lån, kva summar dreiar dette seg om, og er det greit at Statens vegvesen holder på slik samt at dei opptrer i referansegrupper som åpenbart blir oppfatta som regelrett planleggings "lobbygrupper" mot både politisk-og departementsnivå?

GRUNNGJEVING:

E 39 Ålesund- Molde referansegruppe.

I kopi av referat frå ei gruppe som kallar seg "referansegruppe for E39 Ålesund- Molde, ei gruppe som består i hovudsak med utgangspunkt i Møreaksen As ved leiaren der som møteleiar, der det også har deltatt fleire frå Statens vegvesen, også strategisjefen i region midt mfl.

Utav referat frå desse møta, kan ein lese at det blir tatt opp alt frå prosjektet status, til planlegging av "lobbyverksemd mot både politisk og statleg nivå samt departement" og at denne referansegruppa framstår meir eller mindre som ein "stat i staten" der Statens vegvesen si rolle overhode ikkje høyrer heime.

Det kjem også fram mykje interessante opplysningar i referatet datert 01.11-2023 som er ført i penn av Statens vegvesen ved navngjeven person.

Det står blant anna sitat:

"Forberedelser til bygging. Dette brukes det ikkje planleggingsmidler på!! Det er prosjektmidler fra andre igangsatte prosjekter det lånes fra.

i. Byggeplanlegging Julsundbrua-egenregi+ Aas Jakobsen og andre aktiviteter. Pågår - i slutfasen før "nedpakking" grunnet manglende signal om oppstartsbevilgning.

ii. Arkeologiske utgravinger ferdigstilles på Oterøya- og Vik med unntak av 2-3 mindre lokasjoner (Vik)nektet tiltrede. Etterarbeid på utførte utgravinger som også gir ok belastninger både Kjerringsundet og Vik-Molde. Dette vil også foregå i 2024.

iii. Undersøkelser og forberedelser for tillatelse sjøfyllinger og mudring pågår."

Vidare står det i referatet sitat:

"Ingingent i Statsbudsjettet, men ingen direkte hindring for aktiviteten neste år om ønsket direkte bevilgning for å sikre forberedelser til for eksempel strømframførsel som er utfordrende og vil ta tid."

Her bekreftes det fra referat ført i penn fra Statens vegvesen at det blir "lånt" betydeleg penger av andre oppstarta prosjekt til eit prosjekt Møreasken som IKKJE har fått løyvingar til dette føremålet. Det blir vist til tre hovudpunkt som gjenngjeve over av arbeide som er gjennomført ved "lånte pengar" frå andre oppstarta prosjekt. Dette er betydelege arbeidsoppgåver, utført utan løyvingar.

Det blir også omtalt at det ikkje er problem at det ikkje står pengar til prosjektet Møreaksen i statsbudsjettet for 2024, og at dette angjeveleg ikkje skal vere til hinder for vidare arbeide.

Svar:

Eg viser til skriftleg spørsmål nr. 987 frå same representant av 21. januar og svar på dette.

Stortinget vedtar oppstart av riksvegprosjekt over 1 mrd. kr ved å fastsette kostnadsramme for prosjektet. Før Samferdselsdepartementet fremmer forslag om kostnadsramme til Stortinget, kan det være nødvendig å bruke relativt store beløp til førebuande arbeider og grunnverv. Førebuande arbeider inkluderer eksempelvis prosjektering, grunnundersøkingar, arkeologiske undersøkingar,

skogshogst og flytting av høgspenkablar. Dersom det er anslått at slike arbeider vil overstige 25 millionar kroner i det enkelte budsjettår blir desse arbeida omtalt i Prop. 1 S.

Statens vegvesen si portefølje av store riksvegprosjekt følger av Meld. St. 20 (2020–2021) Nasjonal transportplan 2022–2033 og Samferdselsdepartementets Prop. 1 S (2022–2023). Prosjektet E39 Ålesund–Molde er ein del av Statens vegvesen sin portefølje av store riksvegprosjekt. Det er difor naturleg at Statens vegvesen har brukt midlar til å optimalisere og førebu prosjektet. Stortinget løyver ikkje midlar per riksvegprosjekt. Løyvinga til kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringar skal dekke Statens vegvesen sine utgifter til planlegging, grunnverv, førebuande arbeid og bygging av store og mindre riksvegprosjekt. Innanfor rammene som er fastsett av Stortinget har Statens vegvesen høve til å omdisponere midlar mellom prosjekt og tiltak tilpassa framdrift og behov gjennom året.

Representanten viser til eit referat frå ei referansegruppe datert 1. november 2023. I denne gruppa har Statens vegvesen deltatt i form av rolla som fagetat. Representanten siterer frå referatet «Det er prosjektmidler fra andre igangsatte prosjekter det lånes fra». Ordlegginga opnar for misforståing. Statens vegvesen har høve til å omdisponere midlane mellom prosjekter og tiltak. Det dreier seg altså ikkje om lån, men omdisponeringar internt i Statens vegvesens budsjett.

Eg meiner det er viktig og riktig at Statens vegvesen bruker sin kompetanse i lokale prosessar for å leggja til rette for gode avgjerder lokalt, regionalt og sentralt. Eg legg til grunn at Statens vegvesen har ein klar forståing av sin rolle.

Statens vegvesen har dekt sin del av utgravingane på Sundsbø, eit beløp på 5 mill. kr.

SPØRSMÅL NR. 989

Innlevert 21. januar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 30. januar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kan statsråden gi en tabell oversikt over hva nivå som har vært på utjevning mellom skattesterke og skattesvake kommuner historisk?

BEGRUNNELSE:

Det nærmer seg fremleggelse av nytt inntektssystem for kommunene og signal fra regjeringen er at man vil skrote den fordeling som har vært mellom kommunene siden Stoltenberg-regjeringen sin tid. Det hadde vært interessant med en oppstilling historisk om hvordan skattesterke kommuner har bidratt til skattesvake.

Svar:

Kommunane sine inntekter frå skatt og korleis dei blir fordelte mellom kommunane er påverka av fleire forhold, som kva for skatteinntekter og andre inntekter kommunane får ein del av, kor stor del skatteinntektene utgjer av dei samla inntektene (skatteandel), kva for skatteinntekter som blir utjamna og korleis utjamninga av skatteinntektene – inntektsutjamninga – er utforma.

Desse ulike elementa bør sjåast i samanheng. Eg vil derfor òg nemne dei andre elementa før eg går konkret inn på inntektsutjamninga.

Kvart år, i samband med handsaminga av statsbudsjettet, blir det sett eit mål for kor stor skatteandelen skal vere. Ein auka skatteandel vil gi meir ulikskap i inntektene til kommunane, mens ein redusert skatteandel vil gi jamnare inntekter. I perioden frå 2001 til 2005 vart skatteandelen auka frå 44 til 50 prosent. Etter det har skatteandelen blitt trappa ned, først til 45 prosent i 2009 og ytterlegare ned til 40 prosent i 2011. Sidan 2011 har skatteandelen lege rundt dette nivået.

I dag er det kommunane sine inntekter frå personskatten, dvs. frå skatt på inntekt og formue, inkludert naturressursskatten, som blir utjamna mellom kommunane. Tidlegare har kommunane fått ein andel av selskapsskatten etter ulike modellar, og den har òg inngått i inntektsutjamninga. Kommunane hadde inntekt frå selskapsskatt før 1999 og i perioden 2005–2008.

Når det gjeld inntektsutjamninga var det før år 2000 ei ordning med tilskot til minsteinntektskommunar, det vil seie kommunar som hadde skatteinntekter under eit gitt nivå av gjennomsnittleg skatteinntekt per innbyggjar,

og ei trekkordning for kommunar med høge skatteinntekter. Før 1996 vart utjamninga gjort via eit skattefordelingsfond, og frå 1997 vart den ein del av rammetilskotet. Denne ordninga var ikkje ei rein omfordelingsordning mellom kommunane før i 2000.

I 2000 vart kommunar med skatteinntekter per innbyggjar under 108 prosent per innbyggjar kompenserte med 91 prosent (kompensasjonsgrad) av forskjellen mellom eigen skatt per innbyggjar og 108 prosent (referansenivå) av landsgjennomsnittet. Kommunar som låg mellom 108 og 140 prosent av landsgjennomsnittet vart ikkje kompenserte, mens kommunar som låg over 140 prosent av landsgjennomsnittet vart trekte 50 prosent av skatteinntektene over 140 prosent. Inntektsutjamninga var sjølvfinansierande ved å trekke alle kommunar med eit likt beløp per innbyggjar. Etter det skjedde ei opptrapping ved at referansenivået auka frå 108 til 110 prosent, mens kompensasjonsgraden gjekk ned frå 91 til 90 prosent, og grensa for kommunar som vart trekte 50 prosent gjekk ned til 134 prosent av landsgjennomsnittet.

Frå og med 2005 har det vore symmetrisk utjamning. Det inneber at kommunar med skatteinntekter over eit gitt referansenivå blir trekt like mykje per innbyggjar, som det kommunar med inntekter under referansenivået blir kompensert med per innbyggjar. Referansenivået er landsgjennomsnittet for skatteinntekter i kroner per innbyggjar. Kompensasjonsgraden i den symmetriske utjamninga vart auka gradvis frå 55 prosent i 2005 til 60 prosent i 2011. I tillegg til symmetrisk inntektsutjamning er det òg ein tilleggskompensasjon for å ta ekstra vare på kommu-

nar med låge skatteinntekter. Tilleggskompensasjonen blir gitt til kommunar med skatteinntekter under 90 prosent av landsgjennomsnittet, og svarar til 35 prosent av differansen mellom eigen skatteinntekt og 90 prosent av landsgjennomsnittet. Tilleggskompensasjonen blir finansiert ved et likt trekk per innbyggjar for alle kommunane.

Det har ikkje vore nokre endringer i modellen for inntektsutjamning etter 2011.

Det konkrete trekket og tillegget i inntektsutjamninga for kvar kommune er vist på Kommunal- og distriktsdepartementet sine sider på regjeringen.no: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommuneokonomi/inntektssystemet-for-kommuner-og-fylkeskommuner/lopende-inntektsutjevning/id548672/>. Her ligg det oversikt over kvart år sidan 2013.

Utforminga av skatteelementa er ei avveging mellom omsynet til jamnare inntektsfordeling og føresetnaden for likeverdige tenester og omsynet til å late kommunane få behalde nokre av verdiane som blir skapte lokalt. Endringane i skatteelementa under regjeringa Stoltenberg, som redusert skatteandel, avvikling av selskapsskatt som kommunal inntekt, og høgare kompensasjonsgrad i inntektsutjamninga, ga den gong ei jamnare inntektsfordeling mellom kommunane.

Regjeringa har varsla at vi vil legge fram ein heilskapleg gjennomgang av inntektssystemet for kommunane i løpet av våre 2204. Det er mange år sidan førre heilskaplege gjennomgang av inntektssystemet, og når samfunnet forandrar seg må vi også gå gjennom inntektssystemet med jamne mellomrom.

SPØRSMÅL NR. 990

Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 30. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

De regionale helseforetakene er nå i gang med å planlegge sine rehabiliteringstilbud for de neste årene. Slik disse behovsvurderingene kan lese innebærer de en omlegging og et nedtak i hva spesialisthelsetjenesten skal tilby av rehabiliteringstjenester.

Hva mener statsråden om dette, og er det i tråd med regjeringens politikk?

BEGRUNNELSE:

De regionale helseforetakene har et sørge for ansvar når det gjelder spesialisert rehabilitering. Mennesker som har nedsatt funksjonsevne og kroniske sykdommer som muskel- og skjelettplager, revmatisme, Multippel Sklerose (MS), Parkinson, høreselsrelaterte sykdommer har behov for et godt rehabiliteringstilbud. Tverrfaglig spesialisert rehabilitering gis i spesialisthelsetjenesten.

Rehabilitering for disse gruppene bidrar til at mange av dem kan fortsette å stå i arbeid/komme tilbake til ar-

beid. For andre bidrar rehabilitering til at de kan leve livet uten et stort behov for helse- og omsorgstjenester, og også at belastningen på pårørende minsker.

RHFene har valgt å inngå avtaler med ideelle og private rehabiliteringsvirksomheter som har spesialisert og høy fagkompetanse på dette. I nylige gjennomførte behovsvurderinger har RHFene valgt å skalere ned tilbudet om denne typen spesialisert rehabilitering, inkluderte arbeidsrettet rehabilitering, på tross av at det er dokumentert at disse tilbudene har effekt på både arbeidsdeltakelse og mestring. Dette vil gå ut over pasientene og fagmiljøene innenfor spesialisert rehabilitering.

Svar:

Rehabilitering skal gi pasientene muligheter til mestring og deltakelse. Dette gir grunnlag for livskvalitet og verdighet. Rehabilitering kan gi muligheter for å fungere bedre i samfunnet og dermed også mulighet for å bidra til fellesskapet. Jeg er enig i at gode rehabiliteringstilbud derfor også er viktige for å redusere behovet for pleie- og omsorgstjenester når vi går inn i en tid med et økende antall eldre.

Regjeringen vil sikre gode, likeverdige helsetjenester innen rehabilitering. Samtidig er det viktig at fagområdet rehabilitering, som andre deler av helse- og omsorgstjenesten, er gjenstand for endringer i faglig praksis i tråd med ny kunnskap og forskningsresultater. De fire helseregionene fremholder at det er indikasjoner på at spesialisthelsetjenesten gir en for stor del av rehabiliteringstilbudet i senfasen av pasientforløpene, mens det sannsynligvis er et underforbruk av rehabilitering i tidlig fase. Det ser

også ut til å være et underforbruk knyttet til poliklinikk, samt ambulante og digitale rehabiliteringstjenester.

Helseregionene har i oppgave å sørge for at pasienter i sin region får god behandling innen alle fagområder. Dette krever utvikling og omstilling av tilbudet. Jeg forutsetter at de regionale helseforetakene sikrer forsvarlige og gode tjenester innen rehabilitering i tråd med sitt sørge for-ansvar.

Innen rehabilitering gis behandlingen på sykehus eller hos en annen institusjon som helseregionene har avtale med. Helseforetakene må planlegge for å imøtekomme behovet og dimensjonere riktig i forholdet mellom egen kapasitet og kapasitet gjennom avtaler med andre tilbydere. Det er ikke tatt endelig stilling til volumet av kjøp av private rehabiliterings-tjenester eller hvilke tjenester som skal etterspørres.

Regjeringen vil opprettholde desentraliserte tilbud ved kjøp av private helsetjenester, og videreutvikle det desentraliserte spesialisthelsetjenestetilbudet gjennom samarbeid mellom store og små sykehus, mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene og ved bruk av digitale løsninger.

Det er viktig at dette også reflekteres i de regionale helseforetakenes kjøp av private tjenestetilbud. I foretaks møte med de regionale helseforetakene denne måneden, ba jeg helseregionene om å innrette sine anbudsprosesser, blant annet innen rehabilitering, slik at man kan opprettholde desentraliserte tilbud.

Regjeringen vil gi en bred omtale av habilitering og rehabilitering i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

SPØRSMÅL NR. 991

Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 26. januar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil regjeringen orientere Stortinget om Norges gjestemedlemsskap i G20 og Norges prioriteringer inn i dette samarbeidet?

BEGRUNNELSE:

Norge er invitert inn som gjestemedlem i G20. Statsminister Støre har uttalt at det er en anledning for Norge til

å påvirke viktige beslutninger om de store spørsmålene i vår tid. G20 er en svært viktig arena for internasjonalt økonomisk samarbeid.

Svar:

Regjeringen har takket ja til Brasils invitasjon om å delta som gjesteland i G20 under deres formannskap i 2024. I en krevende internasjonal situasjon er det i Norges inter-

esse å delta i G20 som er et viktig forum for dialog mellom mange av verdens største økonomier og viktigste land. Som representanten påpeker er G20 en viktig arena for blant annet internasjonalt økonomisk samarbeid. Deltakelse i G20 er en anledning for Norge til å påvirke viktige beslutninger om de store utfordringene i vår tid.

Arbeidet i G20 er organisert i tematiske arbeidsgrupper der flere departementer på norsk side vil være involvert. Det vil i tillegg arrangeres ministermøter i løpet av året og et toppmøte på statsledernivå i november. Arbeidet i de ulike gruppene er i ferd med å starte opp. Jeg vil orientere Stortinget nærmere om dette i kommende utenrikspolitiske redegjørelse.

SPØRSMÅL NR. 992

Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 30. januar 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Howdan vil statsråden bidra til at studenter med lese- og skrivevansker i større grad kan få oppfylt sin rett på tilrettelagt pensum i høyere utdanning?

BEGRUNNELSE:

Studenter med nedsatt funksjonsevne har rett på tilrettelagt pensum i høyere utdanning. Det inkluderer både synshemmede og personer med lese – og skrivevansker. Norsk Lyd og Blindeskriftbibliotek (NLB) har ansvar for å omgjøre pensumbøker til lydbøker for studenter med synshemming. Instansen selv ønsker å tilrettelegge for å sikre like rettigheter til begge disse gruppene, slik som Kunnskapsdepartementet gjør i Sverige og Danmark. Tilretteleggerne rapporterer at den største utfordringen er å tilby lydbøker til alle studenter som trenger det. Det er et stort udekket behov, ettersom det kun er studenter som er blinde eller som har synshemming som får produsert nye bøker hos NLB.

Svar:

Takk for spørsmål om ei sak som er viktig for mange. Det å legge til rette for at studentar skal ha dei beste mogelegheitene for å gjennomføre studia sine er ansvaret til universiteta og høgskulane. I § 4-3c andre ledd i universitets- og høgskulelova står det likevel at «retten gjeld ikkje tilrettelegging som inneber ei uforholdsmessig byrde for institusjonen».

Eit universitet eller ein høgskule bør tilpasse pensum i eit emne eller studieprogram på ein eigna måte, men det må ikkje krevje urimelege ressursar. Å legge til rette pen-

sum kan vere teknisk krevjande og også legge band på faglege og administrative ressursar.

Det er også viktig å merke seg kva som står i tredje ledd:

«Den som fullfører og består ei utdanning, må ha oppnådd det fastsette læringsutbyttet. Tilrettelegginga må derfor ikkje føra til ein reduksjon av dei faglege krava som blir stilte i den enkelte utdanninga».

Blinde eller sterkt svaksynte studentar har rett til å få produsert pensumtekstene dei treng, såkalla produksjonsrett. Studentar med ulike former for nedsett funksjonsevne kan søkje om tilgang til tilrettelagde pensumtekster som allereie er produserte, såkalla lånerett. Desse finst hos Norsk lyd og blindeskriftbibliotek (NLB).

Mellom 2020 og 2022 løyvde Kunnskapsdepartementet (KD) to millionar kroner årleg til eit prøveprosjekt hos NLB med namnet Tilrettelagt pensum for studentar med lesevanskar. Røynslene med prosjektet var gode og dei som var med i prosjektet var nøgde med korleis pensum blei lagt til rette for dei. Institusjonane som var med var Høgskolen i Innlandet, Samisk høgskole, Høgskolen Kristiania og Universitetet i Agder. Det er likevel usikkert om denne tilrettelegginga har vore verdt kostnadene. Dette kom fram ved å sjå på læringsutbyttet til studentane som var med i prosjektet.

Ein rapport laga av NLB og Universell i 2021 såg på kva det vil koste å innføre produksjonsrett for alle studentar med lese- og skrivevanskar. Rapporten konkluderte med at det vil koste mellom 12,9 og 32,8 millionar kroner dei seks første åra. Dei største kostnadene vil kome i starten av perioden.

Framover vil det bli betre og meir omfattande universell utforming av digitale hjelpemiddel. Det gagnar både

dei med lese- og skrivevanskar og andre. Dette er mellom anna ei følge av webdirektiv til EU om universell utforming av nettstader og mobilapplikasjonar, det såkalla WAD-direktivet. Framveksten av kunstig intelligens kan også føre til utvikling av teknologi som vil vere til god hjelp for studentar med lese- og skrivevanskar.

Noreg godkjende Marrakesh-traktaten i 2021. Dette har gjort det enklare å utveksle tilrettelagd litteratur innan EØS-området, eller med ein stat som er part i Marrakesh-traktaten. For Noreg betyr det at det er lettare å få tak i pensum på engelsk og andre språk som allereie er tilrettelagt. Føresegnene er tekne inn i forskrift til åndsverklova.

Studentar med nedsett funksjonsevne må ofte bruke mykje meir tid og krefter på utdanninga enn det som er

vanleg. Derfor kan dei ofte ikkje jobbe i tillegg til å vere student. Desse kan søke om eit tilleggsstipend hos Lånekaassen. Studentar med dokumenterte lese- og skrivevanskar kan også søke om dette stipendet. Dei kan få slikt stipend dersom det å jobbe ved sidan av studia vil gå ut over studieprogresjonen i stor grad.

Eg har tillit til at institusjonane legg til rette for studentar med funksjonsnedsetting og særskilde behov. Samstundes kostar tilrettelegging av litteratur på denne måten mykje. Eg meiner at tilgangen til utanlandsk litteratur gjennom Marrakesh-traktaten og dei strenge krava til universelt utforma digitale tenester i stor grad varetek studentane sine behov.

SPØRSMÅL NR. 993

Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 26. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ved nysalderingen ble politiets driftsbevilgning økt med 734 mill. kroner (Prop. 19 S, kap. 440, post 01).

Hvor mye midler planlegges overført til 2024, og hvordan fordeles midlene per politidistrikt?

Svar:

Per nå foreligger det kun foreløpige regnskapstall for 2023. Departementet har frist for oversendelse av skjema om overføring av ubrukte bevilgninger til Finansdepartementet 26. februar og forklaringene til statsregnskapet har frist til Riksrevisjonen 28. februar. Finansdepartementet vil på grunnlag av innsendt dokumentasjon fra departementet treffe endelig vedtak om overføring. Vedtaket blir meddelt departementet medio mars 2024. Det er derfor for tidlig å konkludere hvor mye politiet eventuelt får overført til 2024 og hvordan fordelingen mellom ulike enheter i politiet vil se ut.

SPØRSMÅL NR. 994**Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes****Besvart 26. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Politiets driftsbevilgning (kap. 440, post 01) er i vedtatt budsjett økt fra om lag 19,5 mrd. kroner til om lag 21,2 mrd. kroner.

Hvordan fordeles økningen per politidistrikt, og hvor mange politidistrikter får en realøkning i sin tildeling etter fratrekk for statsbudsjettets utgiftsdeflator?

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet følger opp Stortingets vedtak gjennom årlige tildelingsbrev til Politidirek-

toratet. Tildelingsbrev med føringer for budsjettrammen for 2024 ble sendt fra departementet 23. desember 2023. Det er Politidirektoratet, i sine resultatavtaler med politidistriktene, som fordeler de tildelte midlene mellom distrikter, særorgan og andre enheter i tråd med føringene i tildelingsbrevet og Stortinget vedtak. Prosessen med å ferdigstille resultatavtalene pågår fortsatt, så endelig fordeling mellom de ulike enhetene i politiet er ikke fastsatt.

Av økningen på politiets driftsbevilgning (kap. 440, post 01) fra 2023 til 2024 er om lag 310 mill. kroner knyttet til prisjustering, 645 mill. kroner knyttet til lønnsjustering og 25 mill. kroner knyttet til økt arbeidsgiveravgift.

SPØRSMÅL NR. 995**Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 29. januar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden svare på mitt spørsmål nr. 809?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål nr. 809. Statsråden svarer ikke på spørsmålet som ble stilt. Jeg ber derfor på nytt om at næringsministeren svarer på spørsmålet.

Svar:

Representanten ber om en oversikt over antall fastprisavtaler på strøm som er inngått siden ordningen ble opprettet, hvilken pris avtalene har ligget på i snitt per måned og en oversikt over de rimeligste avtalene i hver prissone på månedsbasis. Nærings- og fiskeridepartementet har ikke en slik oversikt som representanten ber om. Dette er avtaler som inngås mellom private aktører og det er ikke naturlig at departementet innhenter denne type oversikt for publisering.

Som en del av oppfølgingen av kontraktsunntaket i grunnrenteskatten knyttet til standard fastprisavtaler for strøm og oppfølgingen av markedet for slike avtaler, har jeg imidlertid tidligere bedt om informasjon fra strømleverandører om fastprisavtalene de tilbyr. Dette gjelder for eksempel hvilke priser som gjelder for avtaler med ulike profiler og ulik lengde.

Jeg har vært opptatt av at markedet for fastprisavtaler skal være et reelt alternativ for de næringsaktørene som ønsker den typen forutsigbarhet som en fastprisavtale gir. Derfor har det vært viktig for meg å følge med på om prisene utvikler seg som man skulle forvente, gitt utviklingen i forventet fremtidig spotpris. I Sør-Norge har det vært mulig å inngå fastprisavtaler til om lag 60 øre/kWh det siste halvåret. Det er ikke et mål for regjeringen at flest mulig skal inngå fastprisavtaler. Dette vurderer bedrifter selv, men vi har fått på plass et marked og et tilbud som ikke var der før. Gjennom media har det kommet frem at næringskunder som har inngått fastpriskontrakter med Lyse Energi, gjennom det siste året totalt sett har spart et

tosifret antall millioner kroner sammenlignet med om de hadde kjøpt strømmen i spotmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 996

Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 26. januar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Er det slik at en kommune ikke kan sette vilkår om at den for eksempel kun skal bosette ukrainske flyktninger, og hvilken lov eller forskrift regulerer eventuelt dette?

BEGRUNNELSE:

I IMDi's anmodning om bosetting av flyktninger fremkommer det følgende:

«Vedtaket kan ikke inkludere familiegjenforeina eller inneholde andre reservasjoner.»

Undertegnede er kjent med at det i noen kommuner diskuteres om de skal sette vilkår om at de bare skal prioritere for eksempel ukrainske flyktninger og ikke andre nasjonaliteter og ønsker derfor å få klarhet i hva lover og regler sier om dette.

Svar:

Dagens ordning innebærer at arbeidet med å bosette flyktninger skjer i to faser. I den første fasen anmoder IMDi kommunene om å bosette et bestemt antall flyktninger på bakgrunn av prognoser for bosettingsbehov, anmodningskriterier og potensiale for bosettingskapasitet i kommunene. Anmodningen blir som oftest behandlet politisk i kommunene. I denne fasen dreier det seg om hvor mange flyktninger som kan bli bosatt i en kommune i løpet av året. Det betyr at kommunestyrene vedtar antall flyktninger de kan ta imot, ikke hvem de skal ta imot. Derksom de samlede vedtakene ikke samsvarer med behovet, må IMDi sende ut nye anmodninger til kommunene og flere flyktninger må vente lenger i mottak.

I anmodningsbrevet skriver IMDi at vedtaket ikke bør inkludere familiegjenforente eller inneholde andre reservasjoner. Kommunene kan med andre ord ikke stille krav til flyktningenes nasjonalitet eller familiesituasjon. Praksisen følger blant annet av samarbeidsavtalen om mottak og bosetting av flyktninger mellom staten og

kommunesektoren, se Samarbeidsavtale om mottak og bosetting av flyktninger - regjeringen.no

Gjennom avtalen er partene forpliktet til å løse de nasjonale oppgavene som Norge har forpliktet seg til for mottak av asylsøkere og bosetting av flyktninger. Avtalens mål er at alle flyktninger skal være bosatt ved utgangen av hvert år i samsvar med bosettingsbehovet, og innen de mål og kriteriene som er fastsatt. Det vil si at det ikke er åpnet opp for at det kun er enkelte grupper som kan bli bosatt i en kommune eller at kommunene kan stille vilkår om nasjonalitet mv.

Ett av hovedprinsippene i regelverket er likebehandling av de menneskene som skal bosettes. Likebehandlingsprinsippet dekker både forbud mot usaklig eller uforholdsmessige forskjellsbehandling (diskriminering) på grunnlag av nasjonalitet, religion mv., jf. bl.a. Grunnloven § 98 og likestillings- og diskrimineringsloven § 6.

Jeg vil også gjøre oppmerksom på at likestillings- og diskrimineringsloven pålegger statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på alle samfunnsområder. I dette ligger det blant annet en plikt til å yte likeverdige tjenester.

SPØRSMÅL NR. 997**Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 30. januar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Har statsråden vurdert å gi Ukrainske flyktninger rettigheter på lik linje med andre deltakere i introduksjonsprogrammet slik at både enkeltmenneskene og kommunene får likeverdige muligheter til å lykkes i integreringsarbeidet, herunder samme varighet og innholdskrav?

BEGRUNNELSE:

I februar er det to år siden Putin startet sin brutale angrepsskrig mot Ukraina. En konsekvens av krigen har vært av at mange ukrainere har måttet forlate sitt hjemland og lagt på flukt. Norske kommuner har gjennom en imponerende innsats bosatt og begynt integreringsarbeidet av et stort antall flyktninger. Flyktningene fra Ukraina har fått opphold på grunnlag av kollektiv beskyttelse. De har hatt kortere introduksjonsprogram enn andre flyktninger. Prediksjonen var at integreringsarbeidet skulle gå raskt fordi mange av de som har kommet har medbrakt kompetanse. UDIs anslag for ankomster i 2024 er fortsatt høye. Vi er avhengig av kommunenes vilje til å bosette og integrere flyktninger for å lykkes. Flere kommuner enn i fjor har gitt tilbakemeldinger til IMDi om at de i mindre grad enn tidligere har kapasitet til å bosette flyktninger. Et kortere introduksjonsprogram bidrar til kortere tid i å lykkes med å nå målet om overgang til utdanning og arbeid for den enkelte. Det kan også bidra til, sammen med andre innstramminger og begrensinger i hjelp og støtte til kommunenes integreringsarbeid, at flere kommuner opplever at de ikke er i stand til å bosette flyktninger. Det er etter spørsmålsstillers syn viktig at norske kommuner opplever at de får den verktøykassen de trenger for å kunne gjøre bosettings og integreringsarbeidet.

Svar:

Siden krigen i Ukraina brøt ut i februar 2022, har vi bosatt i underkant av 70 000 flyktninger i norske kommuner. Regjeringen har anmodet kommunene om å bosette 37 000 personer i 2024. Med så høye ankomster siden krigen brøt ut, har det vært behov for å tilpasse regelverket. Tilpasningene er gjort både for å bidra til raskere bosetting av flyktninger og for å bidra til at kommuner og fylkeskommuner kan håndtere situasjonen og tilpasse tjenestetilbudet. Et annet viktig formål er å støtte opp under målsettingen om at flest mulig skal komme raskt ut i arbeid.

De som kommer hit fra Ukraina er her midlertidig. Oppholdstillatelsen gir for ett år av gangen og danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse. De midlertidige tilpasningene i integreringsloven forenkler kvalifiseringsordningene og lempet på lovpålagte plikter for kommunene. Siden tilpasningene ble innført i 2022, er det gjort flere endringer for å styrke integreringstilbudet til de fordrevne og bidra til at flere kommer i arbeid, samtidig som hensynet til kapasitet i kommunene ivaretas.

Introduksjonsprogrammet for fordrevne fra Ukraina har i all hovedsak den samme varigheten som programmet for andre flyktninger. De som har utdanning på videregående nivå fra før har rett til et kort introduksjonsprogram på inntil seks måneder, med mulighet for forlengelse i inntil seks måneder. Dette gjelder de fleste fordrevne. Forskjellen mellom ukrainere og øvrige deltakere når det gjelder varighet av programmet, består i at gruppen som anses for å ha utdanning på videregående nivå, er noe utvidet for ukrainere sammenlignet med andre. Fordrevne som ikke har utdanning på videregående nivå fra før, kan delta i et program på inntil to eller tre år, med mulighet for forlengelse i inntil ett år. Dette er det samme som for andre deltakere.

Det er altså ikke store forskjeller i varigheten av introduksjonsprogrammet for fordrevne og andre flyktninger. Tilpasningene gjelder kravene til innhold og til en viss grad omfanget av programmet, ettersom kommunene kan tilby programmet til fordrevne fra Ukraina på deltid. Unntakene fra innholdskravene er ikke til hinder for at kommuner som har kapasitet til det, likevel tilbyr fordrevne det samme innholdet som andre deltakere. Kommunene mottar integreringstilskudd for de fordrevne på samme måte som for andre flyktninger.

Med høye prognoser for ankomster og stort bosettingsbehov også i 2024, tilsier situasjonen at det fortsatt er behov for tilpasninger i regelverket. Regjeringen har derfor sendt på høring forslag om å videreføre de midlertidige tilpasningene som følge av høye ankomster av fordrevne fra Ukraina til 1. juli 2025. Høringsfristen er 31. januar 2024.

SPØRSMÅL NR. 998**Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 30. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan jeg derfor be om at statsråden gir meg tilgang til all underliggende dokumentasjonen, samt all kommunikasjon som har vært mellom HOD og Helse Sør Øst og Sykehusinnkjøp som gjelder punkt 1-11 under for perioden 01.01.2022-31.12.2023. som jeg tidligere har bedt om i mitt spørsmål nr. 770 til statsråden?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål nr. 770 den 20. des. med tilsvarende fra statsråden 03.01.24 der det informeres om at svar og innsynsdokumenter vil bli sendt 16. januar. 17. januar mottar undertegnede svar fra statsråden, men ingen dokumenter. Svaret gir en oversikt som på mange måter er kjent. Årsaken til tidligere spørsmål, er å finne ut hva reel status er i forhold til dagens pandemilager. Ber derfor om å få utlevert alle dokumenter som gjelder kommunikasjon mellom HOD og Helse Sør-Øst og Sykehusinnkjøp i angitte tidsperiode og for angitte punkter. Mottatt svar på spørsmål 770 forteller lite om hvorfor HSØ har valgt å stoppe all tilførsel til det nasjonale pandemilageret etter desember 2022. Det foreligger mange planer og prosesser for pandemilageret i framtiden, men det ønskes innsyn i hva som ligger til grunn for de produkter som befinner seg på det nasjonale pandemilageret innenfor holdbarhetsdato. På bakgrunn av dette ønskes innsyn i all kommunikasjon om disse punktene.

1. Føringer for det norske beredskapslageret
2. System knyttet til beredskapslageret
3. Dråpesmitte
4. Luftbåren smitte
5. Norsk produksjon
6. Anskaffelser av engangsutstyr
7. Lagerbeholdning
8. Åndedrettsvern, munnbind og smittevernfrakker
9. Opsjon(er)
10. Anbud
11. Smittevernutstyr

Svar:

Jeg viser til Stortingets forretningsorden §74 om begjæring om dokumentinnsyn, og de rammer og prosedyrer som er knyttet til Stortingets forretningsorden §74. En stortingsrepresentant har, i likhet med alle andre, mulighet til å be om innsyn i forvaltningens dokumenter etter

offentleglova. Stortingsrepresentanter har imidlertid etter § 74 ikke noen utvidet innsynsrett utover det som følger av offentliglova.

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 625 av 14. desember 2023 og mitt brev til Stortingets president av 16. januar 2024 hvor jeg besvarte spørsmål 770 fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud. Stortingsrepresentant Bård Hoksrud har i brev av 22. januar 2024 bedt om tilgang til all underliggende dokumentasjonen og kopi av all kommunikasjon som ble beskrevet i svaret på spørsmål 770. Jeg vil derfor her kun kommentere de dokumentene som legges ved saken.

Journalpost 74 på sak 21/56 Foretaksmøter i regionale helseforetak 2021 vedlagt.

I foretaksmøtet 11. oktober 2021 fikk de regionale helseforetak i oppdrag å utrede og foreslå etablering av et permanent nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr. Protokollen og rapporten ble publisert på de regionale helseforetakenes nettsider og journalført i departementets arkivsystem. Vedlagt er rapporten med vedlegg.

Journalpost 22/576 Tildelingsbrev til Helsedirektoratet

Helsedirektoratets rapport om forskriftsfesting av krav til kommuner og helseforetak om å sørge for tilgang til smittevernutstyr ble oversendt til Helse- og omsorgsdepartementet 15. juni 2022. Vedlagt er tillegg til tildelingsbrev til Helsedirektoratet og rapporten fra Helsedirektoratet.

Journalpost 23/2721 Høring - plikt til å sørge for beredskapslagring av seks måneders normalforbruk av smittevernutstyr til bruk i helse- og omsorgstjeneste.

Helse- og omsorgsdepartementet sendte 30. juni 2023 på høring et forslag til endring av forskrift 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid osv., etter lov om helsemessig og sosial beredskap. Høringsbrev og notat, samt alle innkomne hørings svar er publisert på regjeringen.no. Vedlagt er høringsbrev og høringsnotat.

20/4717 Tilbud om smittevernutstyr - Covid-19

Departementet mottok en rekke henvendelser om smittevernutstyr fra høsten 2020. I 2022 og 2023 var det dialog mellom departementet og norske leverandører av smittevernutstyr. Vedlagt er innkomne henvendelser om smittevernutstyr og svar.

22/1343 Helseberedskap – forsyningssikkerhet, dialog med leverandører

Departementet har mottatt henvendelser fra norske produsenter av smittevernutstyr. Vedlagt er innkomne henvendelser og svar i perioden 1. januar 2022 til 31. desember 2023.

22/1343 Helseberedskap – forsyningsikkerhet, dialog med Helse Sør-Øst RHF

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet oversikt over volum av smittevernutstyr fra Helse Sør-Øst RHF. Blant annet ble det innhentet volumtall over smittevernutstyr ved det nasjonale lageret fra Helse Sør-Øst RHF i desember 2023. Dokument 31 vedlagt er delvis sladdet.

22/1343 Helseberedskap – forsyningsikkerhet

Det er ikke gitt innsyn i følgende interne dokumenter utarbeidet for departementets egen interne saksforberedelse, jf. offentleglova § 14 første ledd:

Sak 22/1343 dokument 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 24, 26 og 32.

Jeg vil avslutningsvis vise til kommentarene til Stortingets forretningsorden §74 hvor det er fastsatt at det ikke er noen klagerett på en avgjørelse etter § 74. Representanten kan imidlertid be om innsyn etter offentleglova og representanten vil da ha ordinær klagerett på et eventuelt avslag etter offentleglovas system.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-0998-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 999

Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 26. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når vil Helsedirektoratets statistikkvisning være tilgjengelig igjen, og om det er enda lengre utsettelse, vil statsråden sørge for at tallene blir publisert på en annen egnet måte slik at tallene blir offentliggjort?

BEGRUNNELSE:

På Helsedirektoratets nettsider publiseres månedlig ventelistestatistikk fra spesialisthelsetjenesten med informasjon om ventetider, frister og henvisninger. Siden 1. januar har denne informasjonen ligget på nettsiden:

«Ny statistikkvisning kommer. Statistikkvisningen blir ikke tilgjengelig i en periode fra 1. januar 2024. Vi jobber for at den skal bli tilgjengelig så snart som mulig etter nyttår».

Statistikken gir nyttig og viktig informasjon som bør være tilgjengelig. Det er nå 21 dager siden 01. januar og ny statistikkvisning burde således vært tilgjengelig igjen.

Svar:

Som følge av omorganiseringen i den sentrale helseforvaltningen er ansvaret for publisering av ventelistestatistikken fra Norsk pasientregister overført fra Helsedirektoratet til Folkehelseinstituttet. Folkehelseinstituttet jobber med å etablere nye statistikkvisninger innen flere

av de områdene som tidligere var forvaltet av Helsedirektoratet. Dette henger også sammen med behov for utskifting av tidligere tekniske løsninger for publisering. Folkehelseinstituttet opplyser at ventelistestatistikken vil bli offentlig tilgjengelig innen utgangen av januar. Tall for hele 2023 er utarbeidet, og kan utleveres manuelt på kort varsel ved forespørsel til Folkehelseinstituttet inntil den offentlige visningen er tilgjengelig.

SPØRSMÅL NR. 1000**Innlevert 22. januar 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 26. januar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvordan støtter Norge opp om Den internasjonale straffedomstolen (ICC) slik at den kan etterforske, kartlegge og holde partene i konflikten mellom Palestina og Israel ansvarlige for sine krigsforbrytelser?

BEGRUNNELSE:

Å holde aktører som bryter folkeretten ansvarlige er viktig for å sikre en regelstyrt verdensorden. Den 29.11.2023 svarte utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvin-
nereim på et spørsmål i Stortinget fra undertegnede om Norge ville stille ressurser til disposisjon for ICC i forbindelse med etterforskningen av Israel og Palestina på lik linje som Norge har stilt ressurser til disposisjon for etterforskningen i Ukraina.

På det spørsmålet svarte ministeren:

"En slik støtte, som vil kunne ligne støtten vi gir i form av etterforskere til ICCs etterforskning i Ukraina, vil nødvendigvis måtte bero på ICCs vurderinger av eget behov. Den konkrete utformingen av et bidrag vil vurderes etter at ICC har angitt sine behov."

Lørdag 20. januar sa statssekretær Andreas Motzfeldt Kravik på Helgemorgen, etter at Kirsti Bergstø utfordret på etterforskning av krigsforbrytelser, at:

"Vi støtter opp om ICC sitt arbeid både med ressurser, menneskelige ressurser og med penger".

Svaret gir et klart inntrykk av at Norge nå har stilt personell til disposisjon til ICC i forbindelse med deres etterforskning av situasjonen Israel og Palestina. Det er i så fall en gledelig utvikling.

Svar:

Norge har vært en sterk støttespiller for ICC siden opprettelsen. I de årlige budsjettforhandlingene arbeider Norge for at domstolen skal ha tilstrekkelige ressurser til å utføre sine oppgaver, men også fleksibilitet til å håndtere løpende utvikling. I lys av det konfliktbildet vi nå står overfor arbeidet Norge for at budsjettet for 2024 burde økes.

Norge mener at domstolen i utgangspunktet bør finansieres gjennom det regulære budsjettet, og ikke være avhengig av ad hoc-bidrag i forbindelse med konkrete situasjoner.

Norge sekonderte i fjor to etterforskere til ICC, som fortsatt jobber der. Etterforskerne er ikke øremerket for arbeid med konkrete situasjoner.

Det er helt avgjørende for ICCs legitimitet at hovedanklager selv får prioritere hvordan han gjennomfører sine etterforskninger. Det er derfor ikke aktuelt med norske tiltak som kan oppfattes som å legge begrensninger på ICCs uavhengighet. Norge bør heller fortsette å jobbe for at domstolen har tilstrekkelige ressurser til å utføre sitt mandat.

Dersom vi får en konkret forespørsel fra ICC, vil justisministeren, i samarbeid med Politidirektoratet og Riksadvokaten, vurdere den. Eventuell støtte vil måtte bero på ICC sine vurderinger av eget behov. Norge kan og bør derfor ikke ensidig beslutte slik støtte, men vil ha dialog med ICC om dette.

SPØRSMÅL NR. 1001**Innlevert 23. januar 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 30. januar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvorfor tar behandlingen av NOU 2020: 14 Ny barnelov ekstra lang tid?

BEGRUNNELSE:

På Dagsrevyen 22. januar 2024 ble det sagt at det kommer endringer i barneloven neste år.

Ifølge nettstedet vi.no opplyste departementet våren 2023 at de tok sikte på at forslaget til ny barnelov legges frem i 2024. Høringsfristen gikk ut 06.05.2021, og utkastet til ny barnelov har siden den gang ligget til behandling i departementet.

Dette arbeidet har tatt veldig lang tid, noe som rammer flere familier og barn negativt.

Svar:

Barnelovutvalet la i desember 2020 fram forslag til ny barnelov i NOU 2020: 14. Utgreiinga blei sendt på høyring med frist 1. mai 2021. I arbeidet med å følgje opp fråsegna frå høyringsinstansane, har departementet gjort ytterlegare utgreiingar på fleire område. Dette har vært naudsynt, mellom anna for å oppfylle kravet i utgreiingsinstruksen om å greie ut og vurdere verknadar av dei aktuelle tiltaka, og å identifisere alternative tiltak.

Utvalet sitt forslag gjeld ei ny og heilhetleg lov, og eg har i arbeidet med oppfølging av NOU-en vald å ta omsyn til dei nye spørsmåla som eg er bede om å utgreie.

Det følgjer av regjeringsplattforma at regjeringa vil «Sørgje for at likestilt foreldreskap blir understøtta i ny barnelov, og vurdere å gjere delt bustad til barnelovas hovudregel».

Vidare har Stortinget fatta to oppmodingsvedtak som gjeld samværshindring. Det eine gjeld å utgreie strengare reaksjonar som kan motvirke samværshindring og det andre gjeld å gå gjennom regelverket for barnebidrag for å sikre at økonomi ikkje blir ein drivande faktor for samværshindring. Som del av dette arbeidet, har departementet gitt Bufdir eit oppdrag som gjeld samværshindring og eit anna oppdrag som gjeld samvær med tilsyn. I tillegg har Bufdir hatt ansvaret for å leie ei arbeidsgruppe om registrering av «foreldreansvar ukjent». Departementet har i tillegg innhenta ei ekstern utgreiing som gjeld samordning mellom barnelova og barnevernslova i saker som både er ei sak om tvang etter barnevernslova og ei foreldretvist etter barnelova (dobbeltporsaker).

For å jobbe kunnskapsbasert, har departementet mellom anna tatt initiativ til å oppdatere kunnskapsoversikta til Folkehelseinstituttet om norsk og internasjonal forskning som gjeld «Samværs- og bostedsordningar etter samlivsbrudd: betydningar for barn og unge». I tillegg har departementet fått gjennomført ein analyse av data frå samværs- og bustadsundersøkinga frå 2020, som gir grunnleggande kunnskap om delte familiar i Noreg, og utviklinga på feltet dei siste 20 åra.

Arbeidet med ny barnelov tar dermed lengre tid enn eg først tok sikte på. Framlegging er ikkje varsla til stortinget denne vårsesjonen, men arbeidet er prioritert og ny lov vil bli lagt fram for Stortinget så raskt det vil la seg gjere.

SPØRSMÅL NR. 1002**Innlevert 23. januar 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 26. januar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Ved behandling av Innst. 373 S (2021–2022) ble følgende vedtak nr. 795, 15. juni 2022 gjort: "Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å forby salg av forfalte fordringer hvor forbruker er debitor".

Hvordan følger statsråden opp dette vedtaket?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 1 S (2023–2024) står det at følgende vedtak nr. 795, 15. juni 2022 er under behandling:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å forby salg av forfalte fordringer hvor forbruker er debitor.»

Det etterspørres hvordan statsråden følger opp dette vedtaket.

Svar:

Forslaget vurderes i forbindelse med departementets arbeid med gjennomføring i norsk rett av det nye forbrukerkredittdirektivet (direktiv 23/2225). Et eventuelt lovforslag vil bli sendt på høring på vanlig måte. I lys av høringen vil departementet komme tilbake til Stortinget med et forslag til oppfølging av vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 1003**Innlevert 23. januar 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 2. februar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil utdanningsministeren ta initiativ til at det føres tilsyn med de resterende 137 barnehagebyggene som ble solgt i samme transaksjon, og hvilke politiske konsekvenser mener ministeren det bør ha dersom det viser seg at alle eller mange av disse ble feilpriset med overlegg?

BEGRUNNELSE:

23. januar hadde både Fagbladet og Utdanningsnytt artikler om UDIRs tilsyn mot tre av Læringsverkstedets barnehager. UDIR anslår at omstruktureringen som skjedde internt i Læringsverkstedet før barnehagebyggene ble solgt til det svenske eiendomsselskapet SBB, innebar bevisst feilprising tilsvarende 38 millioner kroner. Dette er penger som etter barnehagelovens § 14 a «skal komme barna i barnehagen til gode». Det har de etter alle solemerker ikke gjort. Tvert imot har pengene blitt værende hos eierne av Læringsverkstedet, som ikke lenge etterpå flyttet til Sveits.

Læringsverkstedet Kristiansand Idrettsbarnehage, Læringsverkstedet Forus og Læringsverkstedet Hellemyr Solkollen er bare 3 av 140 barnehagebygg som ble solgt fra Læringsverkstedet til SBB, for rundt 4,2 milliarder kroner.

Regjeringen har gjort den tydelig at den i likhet med Rødt mener det er feil at private barnehagebygg blir objekter for investering, kjøp og salg, mer enn infrastruktur for et samfunnskritisk velferdstilbud for familier. Dersom Læringsverkstedet i prosessen med å selge de 140 byggene sine har gjort tilsvarende prosedyre med prisingen som UDIR beskriver i de 3 tilsynene, har de tappet velferdssamfunnet og barnehagene for enorme midler.

Svar:

Private barnehager mottar 27 milliarder kroner årlig i foreldrebetaling og offentlige tilskudd. Da må vi vite at pengene blir brukt til å drive gode barnehager. Det er viktig både for foreldre, barna, kommunene, statlige myndigheter og de private barnehagene.

Tilsyn med de private barnehagenes bruk av tilskudd og foreldrebetaling er viktig for å sikre at tilskudd og foreldrebetaling blir brukt i tråd med loven. Den 1. januar 2022 ble oppgaven med å føre økonomisk tilsyn med private barnehager flyttet fra kommunene til Utdanningsdirektoratet. Formålet med flyttingen var blant annet å gjøre det enklere å føre tilsyn med barnehager i konsern på tvers av kommunegrensene.

Tilsynene med de tre barnehagene til Læringsverkstedet er pågående tilsynssaker, og det er foreløpig ikke fattet vedtak. Barnehagene har nå mulighet til å uttale seg om Utdanningsdirektoratets foreløpige vurderinger. Dersom Utdanningsdirektoratet fatter vedtak i de pågående tilsynssakene og vedtakene blir påklaget av barnehagen, vil sakene bli behandlet av Kunnskapsdepartementet som klageinstans. Det er følgelig ikke naturlig for meg å kommentere disse sakene nå.

Utdanningsdirektoratet gjør løpende vurderinger av hvilke barnehager og lovkrav det er grunnlag for å føre til-

syn med, herunder om det bør føres flere tilsvarende tilsyn med Læringsverkstedets barnehager.

Jeg viser til at regjeringen har innført nye krav til regnskap, som gir oss helt nødvendig åpenhet om hva pengene i barnehagene brukes til. Tydelige krav til regnskap, dokumentasjon og rapportering for alle private barnehager er helt avgjørende for at Utdanningsdirektoratet skal kunne føre tilsyn med at offentlige tilskudd og foreldrebetaling blir brukt i tråd med regelverket.

Jeg viser videre til våre forslag til endringer i barnehageloven, som nå er på høring. Forslagene skal bidra til at offentlige tilskudd og foreldrebetaling går til barnehagedrift og stimulere til mangfold og kvalitetsutvikling over tid.

Regjeringen ønsker også et effektivt tilsynssystem som legger godt til rette for god etterlevelse av regelverket i barnehagesektoren. Regjeringen har derfor foreslått å gi både kommunene og det nasjonale tilsynet flere virkemidler for å sikre dette.

SPØRSMÅL NR. 1004

Innlevert 23. januar 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 31. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er status for den fysiske utbygging av Tyrving og Yggdrasil og når er forventet produksjonsstart?

Svar:

Utbyggingen av Tyrving skjer iht. godkjent plan for utbygging og drift (PUD). Operatøren oppgir at utbyggingen har hatt god framdrift og forventet produksjonsstart er nå i andre halvår 2024, som er noe tidligere enn det som er antatt i PUD.

Utbyggingen av Yggdrasil skjer iht. godkjente utbyggingssplaner, jf. Prop. 97 S (2022–2023). Operatøren oppgir at framdrift for utbyggingen er i henhold til planen og forventet produksjonsstart er i første halvår 2027.

Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at Oslo tingrett 18. januar 2024 fattet kjennelse om midlertidig forføyning knyttet til departementets godkjenning av utbyggingssplanene knyttet til de nevnte prosjektene. Departementet vil anke denne kjennelsen. Dersom kjennelsen ikke blir

omgjort må det påregnes å få stor betydning for fremdrift og kostnader ved utbyggingene.

SPØRSMÅL NR. 1005**Innlevert 23. januar 2024 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner****Besvart 1. februar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Elevundersøkelsen vist en markant økning i andelen elever som opplever mobbing i grunnskolen. Gjennom Oppfølgingsordningen skal kommuner med skoler som har dårlig læringsmiljø kunne få støtte og veiledning over tid.

Hvordan har departementet benyttet denne ordningen, og hvilken strategi har statsråden nå for å bruke Oppfølgingsordningen i arbeidet med å løfte læringsmiljøet i kommuner og skoler som sliter med høye mobbetall?

BEGRUNNELSE:

Oppfølgingsordningen skal bidra til at kommuner med svake resultater på sentrale områder av opplæringen over tid får hjelp til å skape bedre læringsmiljø og læringsresultater for elevene i kommunen.

Gjennom ordningen støttes kommuner som faller under nedre grense for kvalitet, basert på indikatorer innen læringsmiljø og læringsutbytte. Dette inkluderer Elevundersøkelsen og spørsmål knyttet til mobbing, støtte fra lærer og motivasjon.

Etter flere år med relativt stabile tall i Elevundersøkelsen, har de siste to årene vist en markant økning i andelen elever som opplever mobbing i grunnskolen. Økningen skjer på alle trinn. Fra Elevundersøkelsen i 2022 øker andelen for 7. trinn med nesten tre prosentpoeng, for 10. trinn med over tre prosentpoeng.

På 7. trinn svarer 13 prosent at de har vært utsatt for mobbing, mens på 10. trinn er andelen 11 prosent.

De bekymringsfulle resultatene forsterker behovet for oppfølging av kommuner med skoler som over tid har hatt et dårlig læringsmiljø. God ledelse fra skoleleder, skoleleder og lærer i klasserommet er sammen med elevmedvirkning viktig når mobbing skal bekjempes og læringsmiljøet skal bedres.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring over at så mange forteller om mobbing. Dessverre har vi de to siste årene sett en negativ utvikling i andelen elever i Elevundersøkelsen som opplever mobbing. Jeg skulle ønske vi kunne si det lå ett enkelt svar bak økningen, men jeg tror årsakene er sammensatte og at de ligger både i og utenfor skolen. Jeg vil legge til at også er slik at de aller fleste barn og unge sier at de trives på skolen.

Jeg er enig med representanten i at kommuner og skoler som sliter med høye mobbetall bør kunne få støtte og veiledning gjennom gode ordninger. Utdanningsdirektoratet fikk derfor i desember 2022 i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å koordinere uttrekket av kommuner/skoler i Læringsmiljøprosjektet med uttrekket i Oppfølgingsordningen. Læringsmiljøprosjektet er et tilbud til barnehager, skoler og kommuner som har slitt lenge med dårlig skolemiljø, og som har behov for veiledning utenfra. Kommuner som er identifisert i Oppfølgingsordningen kan dermed velge Læringsmiljøprosjektet som tiltak i gjennomføringsfasen. Fra og med innværende pulje med oppstart i 2023, er 2 av totalt 15 deltakende kommuner i Læringsmiljøprosjektet rekruttert fra Oppfølgingsordningen.

Gjennom oppfølgingen av NOU 2022: 13 Med videre betydning. Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole vil vi også se på hvordan Oppfølgingsordningen kan videreutvikles for å styrke arbeidet med støtte til kommuner som sliter med svake resultater på sentrale områder i skolen over tid.

Regjeringen har styrket arbeidet for trygge og gode skolemiljø og mot mobbing ved å prioritere 35 millioner kroner i 2024-budsjettet. Tiltakene omfatter utprøving av lokale beredskapsteam som vil gi skolene tettere oppfølging for å sikre raskere og bedre innsats der skolemiljøet ikke er godt, styrking av Læringsmiljøprosjektet for å nå enda flere skoler som har behov for veiledning utenfra, og styrking av statsforvalterenes arbeid med å sikre elevenes rettigheter til et trygt og godt skolemiljø.

Arbeidet med å motvirke mobbing må stå øverst på dagsorden for alle som jobber i og med skole. Skolene må forebygge og oppdage mobbesaker tidlig, slik at de ikke blir store og vanskelige. Jeg vil allikevel understreke at den viktigste jobben vi gjør for at elevene skal ha det bra på skolen, er det langsiktige systematiske arbeidet med et trygt og godt skolemiljø. Dette arbeidet skal være en integrert del av den pedagogiske praksisen på hver skole, i hvert klasserom og i hvert fag.

SPØRSMÅL NR. 1006**Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 31. januar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Statssekretæren i Klima- og miljødepartementet, Kjersti Bjørnstad, annonserte i høst at Regjeringen trolig ville starte utredning av momsfristak på reparasjon og brukthandel i løpet av 2023.

Hvor ligger regjeringens arbeid med denne utredningen an per i dag, og når kan vi forvente at regjeringens utredning vil være klar?

BEGRUNNELSE:

Momsfristak for brukthandel og reparasjoner er et viktig grep for å bidra til økt gjenbruk av varer. For å nå klimamålene våre og beskytte naturen er det viktig at vi reduserer ressursforbruket. Lavere moms og derigjennom lavere pris på reparasjoner og brukthandel vil bidra positivt til dette. Det vil gjøre det mer attraktivt for forbrukerne å reparere og å handle brukt, det igjen gjør det mer lønnsomt for små virksomheter å starte opp og det bidrar også til at Norge øker andelen varer som sirkuleres og gjenbrukes.

Svar:

Skatteutvalget (NOU 2022: 20) mente at merverdiavgiften bør «rendyrkes som en skatteform som skal skaffe staten inntekter. Det tilsier et bredt avgiftsgrunnlag, slik at mest mulig av sluttforbruket av varer og tjenester blir belastet med merverdiavgift. Videre bør alle avgiftspliktige leveranser av varer og tjenester ilegges én og samme merverdiavgiftssats.»

Utvalget mente likevel at «det bør vurderes om avgiftsfordeler i merverdiavgiftssystemet til tjenester som fungerer som substitutt til kjøp av produkter, kan være egnet til å fremme en mer sirkulær økonomi. Dette kan være reparasjonstjenester, oppgraderinger, vedlikehold, gjenbruk eller delingstjenester.» Utvalget drøftet redusert merverdiavgift på brukte varer, men foretok ingen nærmere vurderinger av hvordan redusert merverdiavgiftssats for brukte varer eventuelt kan og bør utformes.

Langsiktig og bærekraftig forvaltning av ressurser er et grunnprinsipp i regjeringens politikk. Endringer i merverdiavgiften har budsjettvirkning, og eventuelle endringer i merverdiavgiften vurderes derfor i forbindelse med de årlige statsbudsjettene.

SPØRSMÅL NR. 1007**Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 30. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I transportvirksomhetenes forslag til prioriteringer i byområdene i NTP 2025-2036 er bybanen til Åsane inne med oppstart fra 2030.

Hva er kostnaden ved å fremskynde oppstarten til første seksårsperiode?

Svar:

I transportvirksomhetenes svar på prioriteringsopdraget til Nasjonal transportplan 2025-2036 er det gitt vurderinger og anbefalinger innenfor tre ulike beregningstekniske rammer. I den første leveransen fra transportvirksomhetene fra 31. mars 2023 ble det foreslått oppstart av bybane til Åsane sent i første seksårsperiode (2030) innenfor det høyeste rammenivået (rammenivå 3). Transportvirksomhetene leverte sine oppdaterte vurderinger og anbefalinger 3. oktober 2023. I denne leveransen ble

oppstart foreslått forskjøvet til 2033 innenfor rammenivå 3.

I leveransen fra 31. mars 2023 redegjorde transportvirksomhetene for at det er tydelig avhengighet mellom prosjektet E39 Fløyfjelltunnelen nord og bybane til Åsane. For å frigjøre traséen for dagens E39 til bybanen, er det en forutsetning at Fløyfjelltunnelen nord bygges ut før anleggsarbeidene for bybanen kan starte opp. Videre må dagens Fløyfjelltunnel (Fløyfjelltunnelen sør) oppgraderes for at kravene i tunnelsikkerhetsdirektivet skal kunne overholdes. Statens vegvesen har vurdert det som hensiktsmessig å gjennomføre byggingen av Fløyfjelltunnelen sør og Fløyfjelltunnelen nord som ett prosjekt. For å gjennomføre planlegging, ekstern kvalitetssikring (KS2) og forberedende arbeider vurderte Statens vegvesen i leveransen fra mars i fjor at Fløyfjelltunnelen tidligst kan ha byggestart i 2027. På grunn av avhengigheten mellom prosjektene kan bygging av bybanen til Åsane dermed

ikke startes opp før tidligst i 2030. Jeg er kjent med at det pågår vurderinger lokalt av om det er mulig å starte byggingen av bybanen tidligere, men dette må det ses nærmere på.

Kostnadene knyttet til bybanen til Åsane er foreløpig usikre. Jeg er kjent med at det lokalt pågår en prosess med ekstern kvalitetssikring av bybaneprosjektet, og vurdering av trasevalg. Etter at transportvirksomhetene leverte sine faglige anbefalinger har lokale myndigheter i Bergen besluttet å gjennomføre en utredning av tunnel som alternativ til trase over Bryggen. Saken skal etter planen behandles i bystyret i 2025. Dette vil kunne påvirke framdrift og kostnader, og det øker usikkerheten rundt prosjektet.

Regjeringen vurderer transportvirksomhetenes faglige vurderinger og høringsinnspill fra regionale og lokale myndigheter i arbeidet med ny Nasjonal transportplan, og kommer tilbake til dette ved framleggelsen av meldingen til våren.

SPØRSMÅL NR. 1008

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 30. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I transportvirksomhetenes tilleggsvurdering vedrørende statlige tilskudd til store kollektivprosjekter anbefales det at utbetaling vil skje etter fremdrift over post 63 og øremerkes store kollektivprosjekter i sin helhet. Videre anbefaler virksomhetene «...at det statlige bidraget det enkelte år utgjør 70 % av kostnadene etter fremdrift».

Hva vil være kostnaden per år neste NTP-periode av å øke det statlige tilskuddet til 70 % på denne måten, og hva er kostnaden ved å øke det statlige bidraget ved samme regnemåte?

Svar:

I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 118 S (2022-2023) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2023, jf. Innst. 490 S (2022-2023), ble det statlige bidraget til de store kollektivprosjektene som er under bygging, økt fra 50 til 54 pst. fra 2023, uten tilbakevirkende kraft. Tilskuddet går til pågående og fremtidige store kollektivprosjekter innenfor det som tidligere er omtalt som «50/50-ordningen».

Gjennom reforhandlede byvekstavtaler/tilleggsavtaler for de fire største byområdene som ble inngått i 2020 og 2021, er det statlige bidraget økt med 16 prosentpoeng (fra daværende 50 til 66 pst.). Med økningen på fire prosentpoeng som ble innført i fjor, vil prosjektene dermed få et årlig statlig bidrag på om lag 70 pst. f.o.m. 2023, basert på prosjektenes kostnader da de statlige tilskuddene til prosjektet opprinnelig ble fastsatt.

I henhold til dagens byvekstavtaler utbetaler staten fra 2023 54 pst. til de store kollektivprosjektene etter fremdrift over kap. 1332 Transport i byområder mv., post 63 Særskilt tilskudd til store kollektivprosjekter i statsbudsjettet, mens 16 pst. utbetales med samme årlige beløp i perioden 2020/2021-2029 over post 66 Tilskudd til byområder. Det er i dag opp til det enkelte byområdet om tilskuddet som utgjør 16 pst., skal benyttes til finansiering av det store kollektivprosjektet eller til andre definerte formål, og dette gjøres noe ulikt i de fire største byområdene.

I arbeidet med ny Nasjonal transportplan 2025-2036 har det fra flere hold vært pekt på et behov for å forenkle tilskuddsstrukturen i byvekstavtalene. Transportvirksomhetene anbefaler i sine innspill at de to tilskuddsord-

ningene som er nevnt over samles på post 63, og at det statlige bidraget til de store kollektivprosjektene i byvekstavtalene det enkelte år utgjør om lag 70 pst. av kostnadene og utbetales etter fremdrift.

De samlede kostnadene for staten i avtaleperioden for byvekstavtalene fram til 2029, og dermed også for første seksårsperiode av Nasjonal transportplan 2025-2030, vil være de samme enten det utbetales 54 pst. etter framdrift og 16 pst. flatt per år – eller om det utbetales 70 pst. etter framdrift. Endringen som er foreslått, vil imidlertid

gi en annen fordeling mellom de enkelte årene avhengig av framdriften på det enkelte prosjektet.

Transportvirksomhetene peker på at en slik endring vil kreve en reforhandling av de inngåtte byvekstavtalene for de fire største byområdene, og anser det dermed ikke som realistisk at en slik ordning kan være på plass til det første året i ny planperiode. Regjeringen vurderer mottatte innspill til Nasjonal transportplan, og vil komme tilbake til dette ved framleggelsen av meldingen til våren.

SPØRSMÅL NR. 1009

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 31. januar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden forklare hvordan Norges beslutning om å åpne for leting etter og utvinning av havbunnsmineraler er i tråd med internasjonale avtaler som UNCLOS, Espoo-konvensjonen, og OSPAR-konvensjonen, og hvordan regjeringen vil håndtere potensielle juridiske konflikter som kan oppstå som følge av denne aktiviteten?

Svar:

Regjeringen gjennomfører en kunnskapsbasert og bærekraftig havforvaltning som balanserer bevaring og bærekraftig bruk av havressursene i tråd med prinsippene i Havrettskonvensjonen. Den norske tilnærmingen til all havbasert virksomhet, inkludert havbunnsmineraler, er helt i tråd med disse prinsippene og andre internasjonale forpliktelser som Norge har påtatt seg. Vi følger også anbefalinger fra Høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi (Havpanelet).

Den 9. januar behandlet Stortinget forslaget om å åpne områder på norsk kontinentalsokkel for mineralvirksomhet, jf. Meld. St. 25 (2022 – 2023) og Innst. 162 S (2023 – 2024). Med Stortingets tilslutning er det nå etablert et rammeverk for en skrittvis og forsvarlig utvikling av havbunnsmineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel, basert på en føre-var-tilnærming. Hensynet til miljø og forsvarlighet skal ivaretas i alle faser av virksomheten.

Det følger av FNs havrettskonvensjon at kyststaten har suverene rettigheter til å utnytte naturressursene på kontinentalsokkelen. Havbunnsmineralloven som gjel-

der mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel, er utformet innenfor rammene av den moderne havretten og Norges forpliktelser under havrettskonvensjonen. Regelverket er utformet i tråd med langvarig norsk forvaltningstradisjon som sikrer de høyeste standarder også når det gjelder ivaretagelse av naturmiljøet, hvilket også er med på å oppfylle de generelle forpliktelsene under havrettskonvensjonen til å beskytte og bevare det marine miljøet og forhindre forurensning av dette. Regelverket vil ved behov bli utviklet videre gjennom forskrifter.

Regjeringen har som ambisjon at Norge skal være verdensledende når det gjelder en fakta- og kunnskapsbasert forvaltning av havbunnsmineralressursene som er helhetlig, bærekraftig og forsvarlig. Dette vil bli lagt til grunn for all virksomhet i hele åpningsområdet. Hele reguleringen må ses i sammenheng. I samsvar med norsk havforvaltning, relevant norsk regelverk og forvaltningstradisjon skal mineralvirksomhetene på norsk kontinentalsokkel gjennomføres på basis av føre-var-prinsippet og en økosystembasert tilnærming. Det vil bli stilt krav til prosjektspesifikke konsekvensutredninger og overvåking av mulige skadevirkninger på det marine miljøet.

Norges forpliktelser under havrettskonvensjonen sikres gjennom de ulike prosessene, vurderingene og avgjørelsespunktene det samlede norske regelverket krever; fra åpning av område, via tildeling av tillatelser med arbeidsprogram, oppfølging av leteaktiviteten til selskapene, kravet om utarbeidelse av utvinningsplan som er betinget av godkjennelse av myndighetene, oppfølging av utvinningsvirksomheten og frem til avslutning av utvinningen i et område. Gjennom Stortingets behandling av

Meld. St. 25 (2022 – 2023) ble det også avklart at de første utvinningsplanene også skal godkjennes av Stortinget.

Som følge av at havbunnsmineralvirksomhet er en ny virksomhet og at området som ble sendt på offentlig høring i oktober i fjor grenset opp til andre lands sokler, sendte departementet konsekvensutredningen og utkast til beslutning om åpning av et område på norsk kontinentalsokkel til Danmark og Island for kommentering. Danske myndigheter oversendte sine kommentarer og behandlet høringen som en høring etter Espoo-konvensjonen. Det endelige åpningsområdet ble redusert i størrelse og grenser nå i svært begrenset grad til andre lands sokler. Dersom det blir aktuelt med mineralutvinning på norsk kontinentalsokkel i fremtiden, vil stater som potensielt blir berørt av aktiviteten høres på vanlig måte i tråd med Espoo-konvensjonen.

Oslo-Paris-konvensjonen (OSPAR) er en konvensjon for bevaring av det marine miljøet i Nord-øst-Atlanteren. Konvensjonspartene plikter å ta alle mulige steg

for å hindre forurensning og gjøre nødvendige tiltak for å verne og beskytte havområdet mot virkningene av menneskelige aktiviteter. Partene er forpliktet til å følge føre-var-prinsippet når de følger opp forpliktelsene under konvensjonen. OSPAR kan regulere miljøforhold i OSPAR-området, og noen av disse reguleringene kan få innvirkning på havbunnsmineralvirksomhet.

Jeg kan forsikre representanten om at havbunnsmineralvirksomhet under havbunnsmineralloven vil gjennomføres innenfor de til enhver tid relevante internasjonale forpliktelser som Norge har.

Representanten spør videre hvordan regjeringen vil håndtere potensielle juridiske konflikter som kan oppstå av denne aktiviteten. Dette er et hypotetisk spørsmål som det ikke er naturlig å gå inn i på nåværende tidspunkt, men jeg understreker at en saksbehandling i tråd med det jeg har beskrevet over vil være i tråd med de forpliktelser Norge har og at det i seg selv vil bidra til å dempe eventuelle konflikter.

SPØRSMÅL NR. 1010

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 26. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I regjeringens politiske plattform heter det at man vil "utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet." Dette samsvarer med Stortingets ønske. Allikevel utlyser Helse Sør-Øst en konkurranse for anskaffelse av tverrfaglig spesialisert rusbehandling hvor ideelle ikke blir prioritert.

Hvilke konkrete initiativ vil statsråden ta for å sikre at TSB-plasser i Helse Sør-Øst har en ideell-profil i tråd med regjeringens og Stortingets ønske?

BEGRUNNELSE:

Helse Sør-Øst skrev på sine nettsider 17. januar:

"Helse Sør-Øst RHF lyser ut konkurranse for anskaffelse av tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Både private ideelle og private kommersielle organisasjoner inviteres til å komme med tilbud.

Oslo tingrett avsa nylig dom der konklusjonen er at Oslo kommune var uberettiget til å reservere en anskaffelse av inntil 800 sykehjemsplasser for kun ideelle organisasjoner.

Denne rettsavgjørelsen medfører uklarheter i rettstilstanden og risiko for forsinkelser i prosessen.

Basert på denne juridiske usikkerheten og nødvendigheten av å ha nye avtaler på plass innen 1.januar 2025, har Helse Sør-Øst nå lagt ut anbudet slik at både private ideelle og private kommersielle organisasjoner kan være med."

Oslo byretts dom er ikke rettskraftig og anket av Oslo kommune.

Både politisk (bl.a. Linn Herning fra For velferdsstaten i Klassekampen 23. jan.) og juridisk (bl.a. Karin Fløistad og Erik Martinus Klevmo, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS i Anbud 365 17. januar) er byrettsdommen problematisert.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil:

"- Videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører innenfor helse- og omsorgssektoren.

- Utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet."

Svar:

Jeg kan forsikre representanten Hussein om at jeg følger nøye med på at de regionale helseforetakene sørger for å ha tilgjengelige og gode tilbud til pasienter med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.

Mitt overordnede oppdrag til de regionale helseforetakene er å styrke psykisk helsevern og rusbehandling, herunder å bygge opp basistjenester innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i alle helseforetak, samt holde ventetider nede og gjennomsnittlig kortere enn for annen sykehusbehandling. For 2024 har jeg innført et nytt krav til de regionale helseforetakene om at veksten i ressursbruken både til psykisk helsevern og rusbehandling skal være høyere enn veksten i de generelle bevilgningene til sykehusene. I tillegg skal den polikliniske aktiviteten både innen psykisk helsevern og rusbehandling være høyere i 2024 sammenlignet med 2023. Disse to kravene har jeg stilt for å sikre at psykisk helsevern og TSB skal styrkes.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for å sikre tilstrekkelig kapasitet slik at pasientenes rett til forsvarlig behandling sikres, og det er også helseforetakene som fatter enkeltbeslutninger om kapasitet ut ifra behov og tilgjengelige ressurser. Dette løses både gjennom

tilbud i egne helseforetak og gjennom avtaler med private leverandører.

Regjeringen vil videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører i spesialisthelse-tjenesten. De siste årene er det stilt flere krav til de regionale helseforetakene om bruk av de ideelle aktørene i spesialisthelsetjenesten og at de skal ta i bruk handlingsrommet innenfor gjeldende rett til å kjøpe tjenester fra ideelle leverandører. Disse kravene gjelder fortsatt.

Jeg er gjort kjent med at Helse Sør-Øst RHF har gjort en særskilt vurdering i denne saken og kommet til at den aktuelle rettsavgjørelsen i Oslo tingrett gjør at man har fått klarheter i rettstilstanden knyttet til reservasjon for ideelle, og med det også en reell risiko for forsinkelser i anbudsprosessen. Helse Sør-Øst RHF er bekymret for at man kan komme i en situasjon hvor man på grunn av søksmål ikke får på plass avtaler med private leverandører i tide, og at man da ikke har et lovlig privat tilbud til pasientene. Dette er et hensyn jeg aksepterer. Tjenestene er til for pasientene og ikke virksomhetene.

Jeg kan forsikre om at regjeringen deler spørsmålstillers bekymring og ønsker å få avklart rettstilstanden så raskt som mulig.

Avslutningsvis vil jeg nevne at erfaringer fra tidligere anbudskonkurranser innen TSB- området viser at ideelle leverandører er konkurransedyktige både på pris og kvalitet. Jeg antar derfor at mange ideelle leverandører vil ha gode muligheter til å få avtale med Helse Sør Øst RHF i det pågående anbudet, selv om denne konkurransen også er åpen for private kommersielle organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1011

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 29. januar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Oljefondet eier en stor aksjepost i Dongye Group, som er en av verdens store produsenter av fluor. Tidligere klima og energiminister Barth Eide jobbet for å få på plass et forbud mot PFAS.

Vil finansministeren ta initiativ til utelukkelse av Dongye Group fra SPUs investeringsunivers i og med at de produserer et produkt som er så skadelig at Norge jobber for et forbud mot produktet?

BEGRUNNELSE:

Tidligere klima- og miljøminister Espen Barth Eide opplyste på en pressekonferanse at Norge og flere andre land jobbet for å få på plass et forbud mot PFAS. Dette fordi PFAS-stoffene blant annet kan forstyrre fosterutvikling og forplantningsevne og mistenkes for å øke risikoen for kreft. Barth Eide uttalte selv at det er ett av de mest bekymringsfulle stoffene vi omgir oss med.

Svar:

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har som mål å oppnå høyest mulig avkastning til en akseptabel risiko. Målet er nedfelt i lov om Statens pensjonsfond og i forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet til Norges Bank. Fondet skal forvaltes ansvarlig. Det er bred politisk enighet om investeringsstrategien og rammene for forvaltningen av SPU, og at fondet ikke er et politisk virkemiddel, jf. Innst. 364 S (2022–2023).

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Etikkrådet og Norges Bank. Departementet fastsetter de overordnede rammene for forvaltningen, mens Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet.

Forvaltningsmandatet fra departementet til Norges Bank stiller krav om at hensyn til miljø, samfunn og selskapsstyring skal integreres i forvaltningen av SPU, og at Norges Bank skal fastsette prinsipper for ansvarlig forvaltningsvirksomhet som skal være i tråd med internasjonalt anerkjente standarder og prinsipper fra OECD og FN.

Det uavhengige etikkrådet overvåker fondets portefølje for eventuelle grove normbrudd som måtte være i strid med retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. Etikkrådet avgir tilrådinger til Norges Banks hovedstyre, som tar beslutninger i slike saker. Retningslinjene inneholder etiske kriterier både for produksjon av visse produkter og for selskapers atferd. Produksjon av tobakk, cannabis til rusformål eller visse typer våpen, samt bidrag til alvorlig miljøskade eller andre særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer, kan gi grunnlag for utelukkelse eller observasjon. Retningslinjene ble grundig vurdert og behandlet i Stortinget i 2021 på bakgrunn av Etikktutvalgets utredning (NOU 2020: 7 Verdier og ansvar). Retningslinjene ble da også revidert på enkelte områder.

Fondet er en finansiell investor med etiske retningslinjer og ansvarlig forvaltning som viktige rammer. Det følger av den nevnte arbeidsdelingen at departementet ikke foretar vurderinger av, eller tar initiativ til, utelukkelse av enkeltelskaper. Arbeidsdelingen har bred støtte i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1012

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 1. februar 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å bedre regelverket slik at gassleverandører i Norge kan importere og eksportere biogass?

BEGRUNNELSE:

Skal Norge og verden oppnå målsetning om å redusere klimagassutslipp må alle teknologier tas i bruk. Biogass har enda ikke fått et godt fotfeste i Norge, og det er stor usikkerhet i bransjen rettet mot både produksjon og bruk. En mulighet for å sikre både produsenter og brukere større forutsigbarhet kan økt import bidra. Problemet at Norge ikke er med i eller har et system for registrering av klimagevinsten i riktig land, slik at det er fare for dobbelttelling. Når en biogassfabrikk i et annet land selger biogass til Norge, skal ikke klimagevinsten ved bruk av biogass regnes i dette landet sine reduksjoner av klimagass. Denne gevinsten skal føres for Norge som importerer biogassen,

og motsatt hvis det er vi som er selger. Dette for å unngå dobbel klimagevinst.

EU løser dette problemet ved at de har opprettet en unionsdatabase for bioenergi som Norge ikke er med i. Databasen registreres all handel med bioenergi (både biodiesel og biogass) slik at klimagevinsten eller utslippene registreres på riktig plass.

Siden vi ikke er med i unionsdatabasen får heller ikke kvotepliktige bedrifter i Norge nulltelt bruk av biogass slik EU har åpnet for. Flere gassleverandører har etablert sertifiserte og godkjente systemer for import av biogass, men Miljødirektoratet mener likevel at en ikke kan nulltelle biogass siden en ikke får registrert klimagevinsten.

Et annet problem er at avgiftssystemet i Norge er slik at en ikke får fritak fra CO₂-avgift for import via sertifikater. Skattedirektoratet krever at varen fysisk skal være fornybar ved leveringstidspunkt for å gi fritak. Her gjøres det unntak for biodiesel siden denne varen tas inn fysisk til Norge. Det gjøres også unntak for biogass når en mater

denne gassen fysisk inn på et rønett for naturgass, og disse gassene blandes.

Svar:

Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050, og biogass spiller en viktig rolle både i overgangen og i lavutslippssamfunnet. Biogass kan produseres på ulike typer avfall og er et godt eksempel på sirkulærøkonomi i praksis. Biogass kan bidra til å løse utfordringene med avfall, redusere utslippene fra jordbruket, utvikle grønne næringer, i tillegg til å erstatte fossil energi. Regjeringen har flere virkemidler for å bidra til å utvikle markedet for- og støtte produksjonen av biogass. Det viktigste virkemiddelet er en gradvis opptrapping av CO₂-avgiften til om lag 2000 kroner i 2030. Det vil gjøre biogass mer konkurransedyktig sammenlignet med fossile brenslere. I tillegg har Enova siden 2009 bidratt til å utvikle biogassverdikjeden og støttet produksjon, fylleinfrastruktur og kjøretøy med om lag 1,3 mrd. kroner.

Det er gledelig at markedet for biogass er under utvikling. Etterspørselen etter biogass øker i flere sektorer i Norge, blant annet i landtransport og for skip som i dag går på flytende naturgass. Økt etterspørsel etter biogass kan også føre til økt handel med biogass på tvers av landegrensene. Derfor er det et viktig spørsmål representanten tar opp. Det er behov for et felles rammeverk som sikrer at klimagevinsten av biogass ikke telles dobbelt, altså både i eksportland og importland ved handel av biogass.

På bakgrunn av dette ga Klima- og miljødepartementet i januar 2023 Miljødirektoratet oppdrag om å redegjøre

både for hvordan import og eksport av biogass bokføres i det norske klimagassregnskapet, og om regelverket i EUs fornybardirektiv om handel av biogass. Miljødirektoratet påpekte at land har ulik praksis for bokføring av importert og eksportert biogass i de nasjonale utslippsregnskapene. Med ulik praksis er det risiko for dobbelttelling av bruk av biogass, det vil si at flere land potensielt bokfører utslippsreduksjoner fra den samme biogassen. Manglende felles datakilder for biogass i nasjonale utslippsregnskap er en utfordring som EUs nylig opprettede Unionsdatabase for biodrivstoff og biogass kan bidra til å løse. Unionsdatabasen er per i dag ikke et tilstrekkelig instrument for å sikre at biogass ikke dobbelttelles, men kan bli det på sikt. Norge har per dags dato ikke tilgang til Unionsdatabasen, fordi vi ikke har implementert revidert fornybardirektiv (REDII) i EØS-avtalen. Problemstillingen jobbes videre med i departementet.

Ulik innretning av virkemidler for produksjon og bruk av biogass gjør at biogassaktører kan høste flere virkemidler i ulike land ved eksport. En biogassaktør kan for eksempel motta driftsstøtte til produksjon i ett land, og få avgiftsfritak ved bruk av biogass i et annet land. Klima og miljødepartementet følger opp Stortingets vedtak nr. 674 om å øke produksjonen og etterspørselen etter biogass og vedtak nr. 753 og 1009 om harmonisering av rammevilkårene for biogass i Norden. Det er grunn til å tro at handelen av biogass vil øke over tid, og Norge vil diskutere problemstillingen med de øvrige nordiske landene.

SPØRSMÅL NR. 1013

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 31. januar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Israel har siden 7. oktober nektet utbetaling av de palestinske selvstyremyndighetenes rettmessige skatteinntekter. Beløpet er på flere hundre millioner USD og tilbakeholdelsen har fått store konsekvenser på Vestbredden og i Gaza. Knesset vedtok søndag at midlene skulle overføres et norsk fond til krigen mot Gaza er over.

Bidrar Norge gjennom dette til illegitim frarøving av palestinske lønninger til offentlige ansatte, og vil utenrik-

sministeren sørge for at pengene snarest overføres de palestinske selvstyremyndighetene?

BEGRUNNELSE:

Ifølge de midlertidige Oslo-avtalene inngått på 1990-tallet skulle Israels finansdepartement innkreve skatter, toll og avgifter på vegne av de palestinske selvstyremyndighetene (PA). Inntektene skal overføres månedlige til PA. Israel har fortsatt med praksisen og dermed begrenset pal-

estineres selvråderett over egne ressurser. Israel tar 3 % i kommisjon.

Israel har flere ganger tilbakeholdt PAs skatteinntekter, og stoppet dem helt etter 7. oktober 2023. Beløpet er nå på flere hundre millioner USD. Dette har fått store konsekvenser både på Vestbredden og forverret den humanitære katastrofen i Gaza.

2. november 2023 var israelske myndigheter villige til å overføre midler til PA, men med fradrag av PAs øremerket midler til Gaza. Midlene blir brukt til bl.a. lønninger og pensjon til offentlig ansatte som er ansatte av PA, strøm, sosiale tjenester og medisiner. PA nektet å ta imot beløpet på grunn av avtalebruddet.

Regjeringen har, senest ved statsminister Jonas Gahr Støre 13. november 2023, oppfordret Israel til å frigi hele skatteoverføringen og vist til at utbetalingen er kritisk for velferden til den palestinske befolkningen. Utenriksministeren har uttrykt bekymring for at PA er nær på å kollapse og at det da vil bli vanskelig å få til en tostatsløsning.

Den israelske regjeringen har godkjent overføring av de palestinske skatteinntektene til PA til Norge som mellomland. Intensjonen bak planen har vært å overtale PA å revurdere om de vil ta imot inntektene.

Ifølge vedtaket i Knesset vil ikke skattepengene bli overført fra Norge til PA med mindre Israels finansminister Smotrich uttrykkelig godkjenner det. Både statsminister Netanyahu og finansminister Smotrich avviser at penger vil bli overført til Gaza. Midlene skal deponeres av Norge til krigen mot Hamas er over. Dersom midler kommer Hamas til gode, vil Israel holde tilbake alle PAs skatte- og avgiftsinntektene også til Vestbredden og umiddelbart

avslutte de månedlige overføringene til kontoen. Midlene som er overført til kontoen skal bli overført til Israel.

Svar:

Jeg er dypt bekymret over den stadig mer kritiske økonomiske situasjonen til den palestinske selvstyremyndigheten (PA). Norge forsøker å bistå i denne krevende situasjonen.

Midlene det er snakk om er palestinske toll- og skatteinntekter, som i tråd med Paris-protokollen av 1994 blir krevd inn av Israel på vegne av PA. Etter terrorangrepet 7. oktober besluttet israelske myndigheter at de ville holde tilbake andelen av disse midlene som skulle gå til kostnader PA dekker i Gaza, inkludert lønninger til PA-ansatte der. PA svarte da at de ikke kunne akseptere en slik geografisk oppdeling av sine egne inntekter. Israel har fastholdt at de kun er villige til å overføre midlene som skal til Vestbredden. Det har derfor blitt en fastlåst situasjon.

Toll- og skatteinntektene utgjør en stor andel av PAs inntekter. Enhver reduksjon av disse har derfor svært store konsekvenser i en allerede krevende økonomisk situasjon.

Norske myndigheter forsøker å bistå med å finne praktiske løsninger ved å være mellomstasjon for pengene til Gaza. Representanter fra PA har uttrykt at de er positive til vårt arbeid med å finne praktiske løsninger i denne fastlåste situasjonen. Vi er i tett dialog med både palestinske og israelske myndigheter om en teknisk løsning for å få dette til. Dette arbeidet pågår fremdeles og har høy prioritet.

SPØRSMÅL NR. 1014

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 1. februar 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Er det slik at innbyggere i Norge ikke kan klage eller varsle på EU-vedtak om prosjekter lokalisert i Norge, og hvordan sikrer regjeringen at norske innbyggere kan bidra til å ivareta hensynet til natur og miljø i slike saker?

BEGRUNNELSE:

I Bremanger er flere innbyggere nå bekymret fordi det er planlagt en større fabrikk på Holmaneset, nært et natur-

reservat som er viktig for sjøfugl. Selskapet bak fabrikkens har fått et rekordbeløp fra EU i støtte. Når innbyggere har forsøkt å varsle til EUs "ombudsmann" om at prosjektet kan stride mot andre direktiver, som direktiv om vern av fugler og habitat, har svaret vært at varslene ikke kan behandles om de sendes fra personer bosatt i Norge.

Svar:

Jeg forstår den første delen av spørsmålet fra representanten Marhaug slik at det gjelder hvorvidt innbyggere i Norge har adgang til å klage til EUs ombudsmann, eksempelvis i tilknytning til tildelinger fra Europakommisjonen under EUs innovasjonsfond til prosjekter i Norge.

Jeg viser innledningsvis til at EUs ombudsmann foretar undersøkelser av tilfeller av feil eller forsømmelser i administrasjonen fra EU-institusjoner, -organer, -kontorer og -byråer, på eget initiativ eller på bakgrunn av klager. Ordningen med en Europeisk ombudsmann følger av Traktaten om den Europeiske Unions Virkeområde artikkel 228, som blant annet fastsetter at ombudet kan motta klager fra enhver unionsborger eller enhver fysisk eller juridisk person med bosted eller forretningskontor i en medlemsstat. Vi har ingen tilsvarende bestemmelse om ombud i EØS-avtalen, og norske borgere har ikke EU-unionsborgerskap selv om vi gjennom EØS-avtalen har en del av de samme rettighetene som EU-borgerne. De politiske rettighetene knyttet til unionsborgerskap faller utenfor EØS-avtalen. Derfor har norske innbyggere heller ikke klageadgang til EUs ombudsmann.

Når det gjelder den andre delen av spørsmålet, er det flere måter norske innbyggere har anledning til å bidra til at hensynet til natur og miljø blir ivare tatt i konkrete saker, både nasjonalt og gjennom EØS-samarbeidet. Jeg mener de ordinære prosessene vi har i Norge for behandling av saker som berører natur- og miljøinteresser generelt

ivaretar hensynet til at berørte parter får anledning til å gi uttrykk for sine synspunkter. Vi har omfattende regler om involvering av private, organisasjoner og myndigheter i blant annet plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredninger.

I tilfeller der norske innbyggere eller organisasjoner mener Norges EØS-rettslige forpliktelser ikke etterleves, viser jeg også til at det er mulig å klage saker inn til Eftas overvåkningsorgan (ESA). ESA har blant annet som oppgave å sørge for at EØS/EFTA-statene oppfyller sine forpliktelser etter EØS-regelverket, og kontrollerer både hvordan EØS-reglene gjennomføres i nasjonal rett samt hvordan reglene anvendes og håndheves av nasjonale myndigheter. ESAs myndighet er begrenset til klager med påstand om brudd på EU-regelverk som er tatt inn i EØS-avtalen. EUs fugle- og habitatdirektiver er ikke en del av EØS-avtalen.

Avslutningsvis vil jeg understreke at det er Norge og ikke EU som avgjør hvordan vi forvalter norsk natur og arealer, selv om EØS-retten kan sette rammer som også kan få betydning for natur- og arealforvaltning, eksempelvis direktivene om konsekvensutredning og vannrammedirektivet. Følgelig er det norske myndigheters ansvar å sikre at konsekvenser blir belyst, ulike hensyn avveies mot hverandre og at allmennheten får informasjon og blir hørt, og det er klagesystemet vi har i Norge som er relevant for dem som ønsker å klage på prosjekter som får tillatelse av norske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1015

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 1. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mange avganger har blitt avlyst som følge av vær i tog- og annen kollektivtrafikk per år de siste tjue årene?

BEGRUNNELSE:

Denne vinteren har vi allerede sett mange avlyste avganger i togtrafikken og annen kollektivtrafikk som følge av vær. Jeg ønsker å få en oversikt over hvordan omfanget av dette har utviklet seg over tid.

Svar:

Værhendelser de siste årene, særlig ekstremværet i august i fjor høst og kombinasjonen av tungt snøfall, streng kulde og kraftig vind i januar i år, har ført til mange forsinkelser og innstillinger i kollektivtransporten. Dette er selvsagt svært beklagelig, og påfører den enkelte reisende, næringslivet og samfunnet for øvrig stor ulempe og enorme kostnader.

Stortingsrepresentanten spør om antall innstillinger i kollektivtransporten som følge av værhendelser de siste 20 årene. Det samlede antall innstillinger har Samferdselsdepartementet ikke tilgjengelig. Fylkeskommunal

kollektivtransport er et fylkeskommunalt ansvar. Når det gjelder buss-, hurtigbåt- og fergetransport, er det derfor 14 fylkeskommunale virksomheter som kjøper transporttjenester lokalt og regionalt av et 40-talls selskaper rundt om i landet, og som dermed har oversikt over og følger opp innstillinger og andre mål for driftsstabilitet.

Kjøp av persontransport med tog er et statlig ansvar og departementet har derfor god oversikt over kvaliteten på de leveransene som staten har kjøpt. Jernbanedirektoratet er delegert kjøpsansvaret på vegne av staten og har innhentet statistikk fra Bane NOR på antall innstillinger

som skyldes ytre forhold (årsakskode 92) fra 2010 og frem til i dag, ref. tabellen nedenfor. Ytre forhold gjelder i all hovedsak ekstreme værforhold og naturhendelser som medfører at det ikke er mulig å fremføre tog på infrastrukturen. Dessverre finnes det ikke tilsvarende tall før 2010. I statistikken er det skilt mellom hel- og delinnstillinger. Ved helinnstilling blir toget innstilt på hele strekningen, mens ved delinnstilling er toget kjørt på deler av strekningen. I tabellen vises også totalt antall avganger, for å illustrere at det i denne perioden også har vært en sterk økning i antall tog på jernbanen.

År	Antall innstillinger kode 92	Antall helinnstillinger kode 92	Antall delinnstillinger kode 92	Antall avganger uten planlagte helinnstillinger
2010	1137	946	191	375 277
2011	2188	193	1995	380 869
2012	1213	31	1182	382 954
2013	1077	215	862	391 641
2014	561	264	297	384 220
2015	1493	415	1078	401 368
2016	132	16	116	400 699
2017	302	68	234	392 302
2018	1 422	294	1 128	395 269
2019	386	142	244	401 639
2020	326	87	239	372 012
2021	219	39	180	375 932
2022	355	205	150	406 745
2023	5 333	2 093	3 240	450 057
2024 pr. 24.01	1 566	944	622	32 123

I 2023 og hittil i 2024 har det vært uvanlig mange innstillinger. Hovedårsakene er ekstremværet i august i fjor («Hans» og «lille-Hans» - sistnevnte var store nedbørsmengder på Østlandet i siste halvdel av august), samt snø, kulde og vind i januar i år. Kode 92 omfatter «ekstreme vær- og naturhendelser», noe som innebærer at når stortingsrepresentanten spør «hvor mange avganger som er avlyst som følge av vær», vil de reelle tallene være høyere enn det som fremkommer i denne tabellen siden også mindre alvorlige værhendelser kan medføre driftsforstyrrelser.

Klimaet er blitt villere og våtere. Vi forventer derfor flere uvanlige værhendelser i årene fremover. Det er derfor viktig å klimatilpasse infrastrukturen slik at den tåler et våtere og villere vær, herunder er det viktig å forebygge og ha en god beredskap. Et godt vedlikeholdt nett er i så måte viktig siden det vil gjøre jernbanen bedre i stand til å håndtere stadig mer krevende værforhold. Vedlikehold

og fornyelse av infrastrukturen er også helt avgjørende for å få en mer punktlig jernbane. For alle som bruker toget, enten man er pendler eller vareeier, er det viktigste at toget kommer og går når det skal.

Når ekstreme værhendelser først inntreffer er det viktig at kundene får rask og presis informasjon slik at de kan endre sine planer i tråd med dette. I en redegjørelse departementet bestilte om håndteringen av værhendelsene de første ukene i januar, fastslår Jernbanedirektoratet at ikke bare togselskapene, men også andre kollektivaktører har hatt vanskeligheter med å informere kundene om innstillinger og forsinkelser på en tilfredsstillende måte. Direktoratet trekker frem en rekke forbedringspunkter, som inngår i Program for bedre driftsstabilitet og kundeopplevelse ved avvik. Dette skal bidra til et tettere og mer strukturert samarbeid mellom aktørene i jernbanesektoren. Målet er høyere driftsstabilitet, samt høy kundetilfredshet ved avvik.

SPØRSMÅL NR. 1016**Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 30. januar 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Utenriksminister Huitfeldt sa i oktober 2022 i uttalelsen fra Utenriksdepartementet ang. Dokument 8:272 S (2020-2021) om ordningen Students at Risk, at hun skulle be sitt «embetsverk om å utarbeide konkrete forslag til hvordan regjeringen kan bidra til at ordningen blir enda bedre kjent.»

Kan utenriksministeren redegjøre for hvilke konkrete forslag som kom fram, og hva regjeringen har gjort for å øke synligheten til ordningen?

BEGRUNNELSE:

Ordningen Students at Risk bidrar til at studenter fra utviklingsland, som er menneskerettighetsforsvarere og av sikkerhetsmessige årsaker ikke kan fortsette studier i hjemlandet, kan få fullføre høyere utdanning i Norge.

Svar:

Utenriksminister Huitfeldt sa i oktober 2022 i uttalelsen fra Utenriksdepartementet ang. Dokument 8:272 S (2020-2021) om ordningen Students at Risk, at hun skulle be sitt «embetsverk om å utarbeide konkrete forslag til hvordan regjeringen kan bidra til at ordningen blir enda bedre kjent.» Kan utenriksministeren redegjøre for hvilke konkrete forslag som kom fram, og hva regjeringen har gjort for å øke synligheten til ordningen?

Utenriksministerens svar:

I oppfølgingen av Dokument 8:272 S (2020-2021) om ordningen Students at Risk har embetsverket foreslått oppfølging langs fire spor, som min forgjenger utenriksminister Huitfeldt har godkjent. De fire sporene er:

- Be Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) om å bidra aktivt til å gjøre Students at Risk-ordningen (StAR) bedre kjent
- Fremme StARs rolle i å beskytte menneskerettighetsforsvarere i relevante dialoger og prosesser
- Synliggjøre politisk støtte til StAR
- Styrke samarbeidet med Kunnskapsdepartementet om mulige arenaer for synliggjøring

Arbeidet med oppfølging langs disse sporene er godt i gang. I løpet av 2023 ble det lagt ut informasjon om

StAR-ordningen på regjeringens hjemmesider¹, hvor både utenriksministerens og kunnskapsministerens støtte til ordningen fremgår. Det er også lagt ut informasjon om ordningen på hjemmesidene til HK-dir².

Ordningen har videre blitt synliggjort i ulike internasjonale sammenhenger, inkludert at Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har presentert ordningen under Nordisk Råds møte i Utvalg for kunnskap og kultur, og at ordningen ble fremmet som eksempel på en «good practice» til UNESCO Higher Education Roadmap 2030. HK-dir har også deltatt i rundebordsmøter i Brussel i regi av European University Association og German Academic Exchange Service, der de informerte om ordningen og deltok i diskusjon om mulige europeiske tiltak.

Studenter og akademikers viktige rolle innenfor menneskerettighetsarbeidet er synliggjort i utenriksdepartementets nye veileder for menneskerettighetsforsvarere³, som også inkluderer informasjon om StAR-ordningen. Veilederen ble presentert i den årlige samlingen for de norske ambassadørene i fjor høst, hvor SAIH bidro med konkret informasjon om ordningen.

Ovennevnte viser de viktigste tiltakene så langt. I tillegg kommer mer uformell spredning gjennom diskusjon og møter som hhv. HK-dir og departementet deltar i, og informasjon rettet mot de norske utenriksstasjonene og organisasjonene som bidrar med nominasjoner til ordningen.

1 Students at risk - regjeringen.no

2 Students at Risk (StAR) | HK-dir (hkdir.no)

3 Norwegian guidelines for support to human rights defenders - regjeringen.no

¹ [Students at risk - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

² [Students at Risk \(StAR\) | HK-dir \(hkdir.no\)](https://hkdir.no)

³ [Norwegian guidelines for support to human rights defenders - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

SPØRSMÅL NR. 1017**Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 31. januar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for barnevernets praksis med å betale for utenlandsturer til opprinnelsesland (Det bes også om tall på hvor mange turer til opprinnelsesland barnevernet betaler for årlig, og kostnaden dette har for staten)?

BEGRUNNELSE:

NRK har nylig publisert en sak om en 14 år gammel jente som ble sendt til Irak av familien sin. Der ble hun giftet bort og ble gravid, bare 14 år gammel.

Fra saken kommer det frem at barnevernet bidro økonomisk med 20 000 kr til jentas Irak-tur.

I rapporten «Det var ikke bare ferie» (2020) fra ekspertgruppe om unge som etterlates i utlandet mot sin vilje, kom det frem at også andre barnevernstjenester har betalt for å sende barn til foreldrenes hjemland.

Svar:

I grunngevinga viser representanten til at NRK nyleg publiserte ei sak om ei 14 år gammel jente som vart sendt til Irak og at barnevernet bidro økonomisk. Det vises også til rapporten «Det var ikke bare ferie» om unge som blir etterlaten i utlandet mot sin vilje,

Det finnast ingen nasjonal statistikk som klargjer tematikken som blir etterspurd, og vi har heller ikkje forskning som gir svar på dette. På nasjonalt nivå har vi derfor ikkje oversikt over om midlar nyttast til utenlandsreiser når barnevernstenestene finn det riktig å gi økonomisk hjelp. Her som ellers gjeld det imidlertid at barnevernstenesta si beslutning skal vere forsvarleg og til barnets beste. Det kan derfor vere naturleg at kommunestyret vurderar om det er grunn til å ta opp problemstillinga i si årlege gjennomgang av barnevernstenesta i kommunen. Den einskilde tenesta har sjølv sagt oversikt over kva økonomisk hjelp er nytta til.

Den konkrete saka frå NRK som representanten viser til, ligg fleire år tilbake i tid. Det har skjedd viktige endringar sidan, også i lovverket. I 2016 ratifiserte Noreg Haagkonvensjonen av 1996. Som følge av ratifiseringa vart barnevernslova endra til også å gjelde for barn som har vanleg bustad i Noreg, men som er i utlandet. Sentralstyresmakta for konvensjonen hjelper i saker som gjeld barnevern utanfor konvensjonssamarbeidet, og rettleier barnevernstenesta i saker om barn i utlandet.

Det statlege kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold rettleier barnevernstenestene og andre i saker som gjeld ufrivillig opphald i utlandet. Viktig er også Bufdir sine Retningslinjer til barnevernstjenestene om barn som etterlates i utlandet, som er utarbeidd i samråd med relevante sektorar. I Bufdir sin podkast Buffer finn ein «Går det galt i sommer?» om ufrivillige utanlandsopphald. Bufdir kommuniserer også direkte med barn og unge gjennom ung.no

Å førebyggje ufrivillige utanlandsopphald er eitt av fem innsatsområde i handlingsplanen

Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024). I representanten sin grunngjeving blir det vist til rapporten «Det var ikke bare ferie» frå 2020. Denne omtaler ei rekkje problemfelt og årsaker til at barn blir sende til opphavslandet. Rapporten inngjekk i kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med handlingsplanen. Å auke kompetansen i barnevernstenestene og å styrkje informasjonen om rettar, hjelpetilbod og handlingsalternativ til utsette personar er viktige tiltak saman med informasjonskampanjar retta mot foreldre. Men erfaringar frå enkeltsaker viser at det er utfordrande å hjelpe barn som blir etterlatne i utlandet. Det er derfor viktig å arbeide førebyggjande og å auke kompetansen om tematikken i hjelpetenestene. Det årlege beredskapsbrevet regjeringa sender før sommarferien til alle kommunar, fylkeskommunar og statsforvaltarar, har gjort at fleire tenester har vorte merksame på problemet. Dette inngår også i det førebyggjande arbeidet.

Barnets beste er det grunnleggjande omsynet i alt arbeidet til barnevernet. Å gi hjelp til reiser til land der barn kan bli utsette for tvang og vald, er ikkje i tråd med barnets beste. Eg føreset at barnevernstenestene følgjer lova.

SPØRSMÅL NR. 1018**Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 31. januar 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Stemmer det, slik Statnetts konsernsjef sier, at avgjørelsen om å skifte arbeidsgiverforening fra Spekter til NHO ble forankret med olje- og energidepartementet?

BEGRUNNELSE:

I et brev sendt til LO 21. november skriver Statnetts konsernsjef at:

"Tilknytningen til NHO/Fornybar Norge som arbeidsgiverorganisasjon er forankret med Statnetts styre og eier."

På den andre siden har statsråden skrevet i svar på spørsmål 3087 (2023-2024) at statsråden ikke var gjort kjent med byttet før det ble annonsert. Det er vanskelig å forstå noe annet enn at konsernsjefen og statsråden har

to ulike versjoner; Den ene er at avgjørelsen ble forankret med Statnetts eier, olje- og energidepartementet ved statsråden. Den andre er at avgjørelsen om å skifte arbeidsgiverforening ikke ble forankret med Statnetts eier, olje- og energidepartementet ved statsråden, men at statsråden fant ut av dette gjennom mediene eller pressemelding.

Svar:

Nei, Statnett har ikke bedt departementet ta stilling til skifte av arbeidsgiverforening og det eksisterer heller ingen statlige føringer knyttet til valg av arbeidsgiverforening. Statnett er selv ansvarlig for å vurdere og velge arbeidsgiverforening.

Viser ellers til svaret mitt på spørsmål 3087 fra representanten Marhaug.

SPØRSMÅL NR. 1019**Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 31. januar 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å få på plass en forenklet søknadsprosedyre for småskala regenerative anlegg?

BEGRUNNELSE:

Det haster med tiltak som kan bedre forholdene i Oslofjorden, men det er mange ulike aktører som står klare for å bidra. Fredag 12.01 åpnet miljøorganisasjonen Marinreparatørene Norges første marinenyttehage. Dette er et anlegg der det dyrkes sukkertare og blåskjell. Dette er to nøkkelarter i Oslofjorden som det i dag er for lite av. Disse artene trengs for å forbedre den økologiske balansen i Oslofjorden.

Slike småskala regenerative anlegg binder CO₂, næringssalter, renser sjøvannet for partikler og mikroalger, og utgjør viktig habitat for fisk og en rekke andre

marine arter. Samtidig vil produksjonen av sukkertare og blåskjell kunne benyttes til mat. De marine nyttehagene kalles derfor regenerative. Dersom det etableres mange slike marine nyttehager, så kan de være et viktig bidrag til å bedre den kritiske situasjonen Oslofjorden er i. Det som vanskeliggjør etablering av slike anlegg, er at de må søkes om og dokumenteres på samme nivå som om det dreide seg om et stort kommersielt lakseoppdrettsanlegg. Søknaden blir derfor svært kostbar, tidkrevende, og krever spesiell kompetanse hos søker. Samtidig mener spørsmålsstiller at det bør skilles mellom anlegg som er en miljøbelastning og anlegg som faktisk bedrer miljøtilstanden i fjorden.

Svar:

Rene regenerative tiltak med utsett av for eksempel tare for å bedre et fjordmiljø, som for eksempel prosjektet med utsett av «taretrær» i Porsangerfjorden, krever ikke akvakultur-tillatelse. Tiltak hvor det også skal høstes av utsettet til for eksempel mat eller andre pro-dukter vil som hovedregel kreve akvakultur-tillatelse etter akvakulturloven.

Akvakulturregelverket har ingen egen kategori for regenerative anlegg. Men det skilles i regelverket mellom anlegg med fisk og anlegg for andre arter som blåskjell og tare, hva gjelder krav til både søknad, etablering og drift.

Påstanden om at det for tareanlegg må søkes om og dokumenteres på samme nivå som om det dreide seg om et stort kommersielt lakseoppdrettsanlegg medfører ikke riktighet. Det stilles færre krav til dokumentasjon for et lite anlegg til tare dyrking enn for et stort kommersielt lakseanlegg. Tildelingsforskriften for andre arter enn laks, ørret og regnbueørret stiller i § 10 minstekrav til søknad. Forskriften er tydelig om at punkt b) om kartdokumentasjon etter norsk standard NS-9410 og punkt c) om resultater fra miljøundersøkelse og trendovervåkning etter NS-9410 (såkalt MOM-B undersøkelse) kun gjelder ved søknad om akvakultur av fisk. Det eneste gjenstående konkrete kravet for søknaden er dermed punkt a), som omhandler opplysninger om strømmålinger på lokaliteten.

Tillatelser til både blåskjell og tare tildeles løpende og vederlagsfritt, i motsetning til laks, hvor tillatelser er begrenset og tildeles mot vederlag i tildelingsrunder. Det

stilles derimot krav om sikkerhet i form av depositum eller dekning gjennom forsikring for opprydding/fjerning av anlegg etter en eventuell konkurs. Dette gjøres for å hindre tilsvarende situasjoner som vi så for 15–20 år siden med mange etterlatte blåskjellanlegg, hvor kommuner og staten måtte be-koste opprydding etter konkurser.

Per 31. desember 2023 var det registrert 522 tillatelser til dyrking av tare fordelt på 111 lokaliteter langs kysten. På bakgrunn av disse tallene virker det ikke som om verken dokumentasjonskrav eller kostnad i forbindelse med søknad har lagt en særlig brems på utviklingen.

Den største utfordringen for å etablere nye lokaliteter til akvakultur er tilgangen på egnet areal. Oslofjorden er et område med mange ulike interesser og aktiviteter knyttet til både rekreasjon, skipsfart og næringsvirksomhet. Det er kommunene som forvalter arealene i sjø etter plan- og bygningsloven, og som dermed setter av områder innenfor sine grenser til ulike formål, som blant annet akvakultur.

Avslutningsvis vil jeg nevne at regjeringen i desember varslet oppstart av arbeidet med en ny stortingsmelding om havbruk. Vi ser at det er behov for en grundig gjennomgang av alle de ulike tillatelsene for havbruk. Målet er at vi skal få på plass et mer helhetlig system som sikrer en bærekraftig utvikling og som bidrar til å skape verdier langs kysten. Ut over arbeidet med stortingsmeldingen har jeg ikke planer om konkrete initiativer for ytterligere forenkling for etablering av akvakulturanlegg med blåskjell og tare.

SPØRSMÅL NR. 1020

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 31. januar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at alle lærere og elever har tilgang til trygge skolebygg?

BEGRUNNELSE:

Vi vet at 14 % av skolebyggene våre, over 800 bygg har store eller alvorlige avvik på ventilasjonssystemet. Det betyr at over 13 000 lærere og 110 000 elever tilbringer mange timer hver dag i klasserom med for dårlig luft. Vi vet også at mange skolebygg ikke er universelt utformet, og at det

mangler egnede undervisningslokaler for mange fag. Nå ser vi også at vedlikeholdsetterslep får konsekvenser, senest ved Asdal skole i Arendal som måtte stenge skolen fordi taket i klasserommet falt ned. Barn ved en rekke skoler måtte bli hjemme fordi skolene hadde for omfattende skader etter vann og snøkaos. Selv om dette var en spesiell vær-situasjon så er den ingen tvil om at skolebygg i hele landet er for dårlige, og det er behov for en oversikt, og en plan. SV fremmet forslag om at regjeringen skulle utarbeide en plan for dette arbeidet, men det ble nedstemt i stortinget. Det er derfor viktig at statsråden svarer opp hva

man har tenkt å gjøre, hvordan man skal sikre at alle barn og ansatte har en trygg skolehverdag.

Svar:

Det er viktig at elever og ansatte har et godt læringsmiljø, at skolebyggene er i god stand og har egnede lokaler for undervisning.

Det er et kommunalt ansvar at skolebyggene er i tråd med lover og regler. Det er kommunene som vet best om tilstanden til egne skolebygg, og kommunene må ha systemer for kartlegging og oppfølging av vedlikehold og rehabilitering av skoler som gjør at vedlikehold faktisk prioriteres. Mangelfullt vedlikehold er dyrt.

Opplæringsloven stiller krav til det fysiske skolemiljøet for elevene. Dersom forhold ved skolen avviker fra fagmyndighetens anbefalinger, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel er tilfredsstillende. Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger fastsetter nærmere krav til det fysiske miljøet til skolen, inkludert inneklima og luftkvalitet. Kommunen skal føre tilsyn med at forskriften blir overholdt, og statsforvalteren fører tilsyn med at reglene i opplæringsloven oppfylles. Det er også kommunene som barnehage- og skoleeiere som har ansvar for at kravene til universell ut-

forming oppfylles. Alle nye skoler skal oppfylle kravene til universell utforming, og det er også krav om universell utforming ved rehabilitering av skoler.

Et viktig bidrag fra regjeringen er gode rammer til kommunene. I 2024 er veksten i kommunesektorens frie inntekter på 6,4 mrd. kroner, hvorav 5,1 til kommunene. Regjeringen har også bevilget 127 millioner kroner til en tilskuddsordning for utstyr til praktisk opplæring i skolen, og vi har innført en ny rentekompensasjonsordning for større investeringer i lokaler, utstyr og inventar som fremmer praktisk opplæring for elevene. Her legger vi opp til en låneramme på totalt åtte milliarder kroner til kommunene over åtte år, 1 mrd. kroner i året.

Utdanningsdirektoratet (Udir) har utviklet en nettside hvor kommunene kan finne støtte for arbeidet med universell utforming av skolebygg. Kunnskapsdepartementet jobber med å vurdere hvordan vi kan følge opp Veikart for Universelt utformet nærscole 2030 videre i samarbeid med Udir og Bufdir.

Helsedirektoratet har publisert en oppdatert veiledning til forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger fra 1. juli 2023. Der kan kommunene i tillegg finne samlet veiledning fra andre myndigheter og fagmiljø.

SPØRSMÅL NR. 1021

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 1. februar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvordan har man sikret at barnehage og skole er i stand til å møte barn som påvirkes av situasjonen i Gaza?

BEGRUNNELSE:

Barn får med seg de forferdelige bildene i aviser, tv og sosiale medier, og det oppleves skremmende. Det er også mange barn som er direkte berørt fordi de har familie og nettverk som lever under forferdelige forhold, og det er barn som har klart å komme til Norge etter å ha opplevd forferdelige ting. Disse må sikres ivaretagelse også i skole og barnehage.

Når det brøt ut krig i Ukraina, så jobbet man med å sikre god kompetanse ut i barnehage og skole, slik at ansatte ble tryggere på det å snakke med barna om krigen.

Det har ikke fremkommet at man har gjort et tilsvarende arbeid i forbindelse med situasjonen i Gaza, hvor det kommer forferdelige bilder og skremmende historier med, og av barn. Det er derfor av interesse å vite om man også nå har et pågående arbeid på dette. I hvilken grad er Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress involvert i dette arbeidet, og hvordan sikres godt samarbeid mellom barnehage og skoleeiere slik at alle får et faglig forsvarlig tilbud der de bor.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at bildene vi ser fra Midtøsten er forferdelige. Det som skjer er dypt tragisk, og vi vet at også barn i Norge er engstelige for det de ser og hører, både de som er direkte berørt gjennom familie og

nettverk og de som ser og hører om dette gjennom ulike medier.

Det er barnehageeiere og skoleeiere som har ansvar for å ha riktig kompetanse i barnehagene og skolene sine. Samtidig må vi anerkjenne at tiden vi lever i krever mye av dem som jobber i skole og barnehage, både når det gjelder å ha kompetanse og å kunne gi trygghet og omsorg til barn og unge. Derfor har Utdanningsdirektoratets utviklet støtteressurser barnehager og skoler kan bruke i dette krevende arbeidet.

På Utdanningsdirektoratets nettsider ligger det støtte til hvordan man kan snakke med barn og unge om krig og konflikt. Utdanningsdirektoratet sendte i november 2023 ut e-post til barnehager, grunnskoler, videregående skoler, kommuner, fylkeskommuner og statsforvaltere der det lå ved lenker til støttmateriell på udir.no ansatte kan ta utgangspunkt i når de skal snakke med barn og unge som det som skjer i Gaza. Nasjonalt kunnskapssenter om

vold og traumatisk stress har ikke vært involvert i dette arbeidet. Fra Utdanningsdirektoratets nettsider er det lenket videre til ulike andre støtteressurser, f.eks. hos Statped, Helse-Norge og Dembra. Dembra er et tilbud som skal styrke arbeidet mot fordommer og gruppefiendtlighet og bidra til å gi lærere, skoleledere og lærerutdannere verktøy og veiledning til å skape inkluderende skolemiljø og bygge demokratisk kompetanse. På dembra.no ligger det i dag konkrete tips til lærere i skolen om hvordan man snakker med elever om krigshandlingene på Gaza.

I tillegg bidrar de syv freds- og menneskerettighets-sentrene inn i skolenes arbeid med tematikk som demokratisk medborgerskap og menneskerettigheter gjennom sine utadrettede pedagogiske tilbud til skoleelever, fra barneskole til videregående nivå. Sentrene har ulik regional plassering og bidrar dermed samlet til å gi et landsdekkende tilbud.

SPØRSMÅL NR. 1022

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 1. februar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Vil statsråden se på muligheter for å ivareta bønder som har tilrettelagt drift og som har gjennomført store investeringer etter gjeldene regelverk, og sikre at disse ikke blir straffet av at nytt regelverk gis tilbakevirkende kraft?

BEGRUNNELSE:

I 2020 ble det innført en ny grense i husdyrkonsesjonsordningen for utrangering av antall avlspurker for konsesjonsfri produksjon. I samme vedtak ble det åpnet for en overgangsordning frem til 31.12.2024. Dette medfører at for første gang i historien reduseres konsesjonsgrensene, ikke bare for nye produsenter, men gis også tilbakevirkende kraft for gardsbruk som over mange år har investert og bygget opp driften til gjeldene regelverket.

Dette gir dramatiske konsekvenser for mange bruk som må redusere produksjonen og som vil utfordre hele driftsgrunnlaget. Flere av disse brukene vil sitte med en bygningsmasse hvor nærmere halvparten vil stå ubrukt. Dette er bygningsmasse som vanskelig kan brukes til annen produksjon.

Nytt regelverk fører til en betydelig begrensning i produksjonen for ei relativt liten, men svært viktig gruppe svineprodusenter.

Ved endringer av melkekvoter for melkeproduksjon ble disse ikke berørt av allerede gitte kvoter. Det ble til og med åpnet for at melkeprodusenter kunne øke kvoten til gammel grense etter at ny redusert grense var satt. Dette burde vel også være retningsgivende for annen produksjon, slik at produsenter kan ha tillitt til at endring av regelverk ikke kan gis tilbakevirkende kraft og dermed straffe produsenter som har gjennomført store investeringer etter gjeldene regelverk. Dette utfordrer den nødvendige forutsigbarheten som landbruket er avhengig av og det kan være verdt å ta med seg at gjeldene regelverk ble innført i 1988 og grensene for konsesjonsfri drift har blitt endret flere ganger etter dette, men ikke prinsippet.

Svar:

Eg vil presisere at både endringa i regelverket og overgangsordninga vart gjort under Solberg-regjeringa medan Framstegspartiet var ein del av denne. Eg har ikkje gjort noko endring eller vedtak i denne saka.

Produksjonen av smågris gjekk over tid i ei retning der stadig fleire dreiv med sokalla eingongspurkeproduksjon, der purka vart slakta etter berre ei grising. Der ein smågris-produsent som dreiv tradisjonelt med to til tre grisingar per purke før ho vart slakta, kunne tilføre marknaden om lag 4 000 smågriser kvart år, kunne ein eingongspurkeprodusent på si side levere so mange som 11 000–12 000 smågrisar kvart år. Denne forma for produksjon utgjorde utan tvil eit smotthol i regelverket og var i strid med føremålet med lova. Eingongspurkeprodusentane hadde følgjeleg ein fordel samanlikna med

andre smågris-produsentar, samstundes som det kan seiast å vere nokon dyreetiske problem med denne typen produksjon.

Regelverket vart difor endra med verknad frå 1. januar 2020. For meg er det viktig å seie at reglane ikkje vart gitt tilbakeverkande kraft. Eingongspurkeprodusentane fekk frå og med hausten 2019, etter søknad, høve til å vidareføre eingongspurkeproduksjon ut 2024.

Eg deler i denne saka dei vurderingane som Solberg-regjeringa gjorde og ser det ikkje som naudsynt å endra på dette.

SPØRSMÅL NR. 1023

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 30. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan sikrer samferdselsministeren at prosjektet med Ring 1 tar hensyn til nabolag, næringsliv og byens befolkning, slik han tidligere har lovet?

BEGRUNNELSE:

22. september sendte jeg et skriftlig spørsmål til samferdselsministeren, som han svarte på 28. september. I svaret sto det blant annet "Statens vegvesen har tett dialog med naboer og interessenter" og at "vegvesenet sier de er opp-tatt av å gjennomføre prosjektet på en mest mulig skån-som måte". Siden den gang har det lokale næringslivet og nabolaget presentert skisser og løsninger som ivaretar både gående, syklende, nabolaget og hensynet til HMS for hele byen. Dette er avvist av vegvesenet, som selv ennå ikke har presentert egne planer.

Ring 1 er et svært krevende prosjekt, som vil ha enorme konsekvenser for både Oslos befolkning og de som bor i regionkommunene. Staten bør utvise særlige krav, som bestiller av veiprosjekter i byene. For kort tid siden ble en uttalelse og bekymringsmelding sendt fra flere organisasjoner - fra Syklistforeningen, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon og Tullinsamarbeidet - om behovet for å ta hensyn til gående, syklende, lokalt næringsliv, bevegelsehemmede, og flere. Uttalelsen er tydelig på at det er svært mangelfull planlegging og dialog, og samsvarer ikke med samferdselsministerens tidligere løfter.

Svar:

Ring 1-prosjektet omfatter ombygging av Hammersborgtunnelen samt deler av Vaterlandstunnelen. Hovedformålet med prosjektet er å tilfredsstille sikkerhetskravene i nytt regjeringskvartal. Prosjektet finansieres over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett, og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg.

Statens vegvesen signerte kontrakt med Veidekke-entreprenør AS 14. august 2023. Planlegging/prosjektering av arbeidene startet umiddelbart etter dette. Det er gjennomført et åpent informasjonsmøte for alle interessenter og naboer, og en rekke møter med bydelsutvalg, skoler, barnehager og interesseorganisasjoner for å informere om prosjektet og få innspill til prosjektgjennomføringen. Statens vegvesen har tilstrebet å være imøtekommande og dele informasjon om prosjektet. Det er nylig etablert et eget samhandlingsforum mellom Statens vegvesen og Oslo kommune. Målet er å koordinere og samordne tiltak ved midlertidig stengt Ring 1, med sikte på en god og enhetlig kommunikasjon mellom aktørene i samhandlingsforumet og mot andre relevante parter. Omkjøringstrasé, beredskapstrasé, kollektivregulering og lokale trafikksikkerhetstiltak ved skoler og barnehager ved midlertidig stengt Ring 1, vil bli behandlet i samhandlingsforumet. Tiltak utenfor prosjektområdet for å redusere biltrafikken til Oslo sentrum og få flere til å reise kollektivt, sykle eller gå, vil også bli behandlet i dette forumet.

Statens vegvesen opplyser at de foreløpig ikke har besluttet løsning for kryssing av Pilestredet for myke trafikanter. Etaten vil i dialog med berørte interesseorganisasjoner se videre på utvikling av en løsning som best

mulig ivaretar bevegelseshemmedes krav i sammenheng med ivaretagelse av andre hensyn, herunder også sikkerheten (HMS) til både anleggsarbeidere og publikum.

SPØRSMÅL NR. 1024

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 1. februar 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å jobbe for å få ett unntak for Norge for jord basert på organisk materiale, på lik linje med Sveits, i EUs Plantehelseregulering?

har eit nasjonalt regelverk og handlingsrom på dette feltet. Ei god plantehelse er eit fortrinn for Norge.

I Noreg er Mattilsynet i gang med modernisering av vårt nasjonale plantehelseregulering.

BEGRUNNELSE:

Viser til forordning 2016/2031 og gjennomførende forordning 2019/2072 den 14. desember 2019. Forordningen har et forbud mot import av jordblandinger med organisk materiale (som bark), kompost og/eller organisk gjødsel fra land utenfor EU. Norge har ikke et tilsvarende forbud for import av jord basert på organisk materiale fra EU. Det finnes i dag norske aktører som lager torvfri jord med utgangspunkt i resirkulering av organiske og mineralske biprodukter. Produktene har et potensiale for eksport, men hemmes av forbudet i EU, samtidig som de møter konkurranse fra europeiske konkurrenter.

Svar:

EU si nye planteheslov (Regulation 2016/2031) vart vedteke i EU i oktober 2016. Lova har eit forbod mot import av jord frå land utanfor EU, såkalla tredjeland. EU sitt regelverk for plantehelse er ikkje ein del av EØS-avtala, og Noreg er difor eit tredjeland på dette området.

At Noreg er eit tredjeland innanfor plantehelse får konsekvensar for eksport av jord og jordprodukt til EU. Det at vi har vårt eige nasjonale plantehelseregulering, gjer at vi til dømes har eit forbod mot import av ein del smitteberande planter. Dette gjer grunnlag for eigen næringsverksemd mellom anna innan planteskulesektoren og ved avl av settepotet.

Sveits har valgt å fullharmonisere regelverket med EU når det gjeld plantehelse. Dette ligg difor til grunn for samhandel mellom Sveits og EU. Eg er oppteken av at me

SPØRSMÅL NR. 1025**Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Olve Grotle****Besvart 31. januar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til svaret til statsråden på skriftleg spørsmål 977, der han ikkje svarer på spørsmålet om timinga av forslaget, som gjer det vanskeleg for næringa å sikre nok materiell til sesongen 2024. Samt få tak i nok sjåførar.

Kan eg be om at statstaden svarer på korleis han meiner norsk reiseliv og turbussnæringa skal sikre nok kapasitet neste sesong, og om denne konsekvensen av forslaget vart utgreid i forkant?

GRUNNGJEVING:

Statsråden gir ei heilt grei forklaring for kvifor regjeringa har innført tolkinga, men svarer ikkje på spørsmålet om timinga og moglegheita for næringa til å tilpasse seg nye reglar i tide før ein ny sesong. I rapporten, som også statsråden viser til vart dette problematisert, og understreka at endringar i 2024 er urealistisk:

"Det er begrensning på fabrikk siden med tanke på nyan-skaffelser. Nyanskaffelser må bestilles senest august/september 2023 for levering sesong 2024"

og at:

«2024 er for kort tid til å kunne øke. Brukte turbusser er det nesten ikke å oppdrive, nye har leveringstider til våren nå. Sjåførar er nærmest umulig å få tak i, så noen økning før 2025 er urealistisk».

Svar:

Jeg legger til grunn at næringen planlegger kapasiteten med utgangspunkt i de reglene som gjelder. Jeg vil understreke at det heller ikke før 1. januar 2024 var fri adgang til å utføre persontransportkabrasje i Norge. At markedsadgangen var begrenset til transport på midlertidig basis innebar også før klargjøringen en åpenbar restriksjon på adgangen til å utføre kabotasje. Klargjøringen av midlertidig-begrepet skal bl.a. bidra til forutsigbarhet for aktørene. At det ville komme en klargjøring av begrepet ble, som nevnt i svaret på spørsmål nr. 977, tydelig signalisert allerede høsten 2022.

I utredningen ble bussoperatørene bl.a. spurt om hvordan de vurderer muligheten for å øke antall turbusser, og skaffe flere sjåførar fra 2024, hvis kabotasjeadgangen klargjøres. Rapporten gjengir svar fra noen bussoperatører når det gjelder busskapasitet. Noen av disse peker på at det tar tid å anskaffe nye busser, bl.a. ut fra

begrensinger på fabrikk siden. Rapporten peker også på at statistikk fra SBB viser en betydelig nedgang i antall turbusser registrert i Norge. Rapporten gir imidlertid ulike forklaringer på denne nedgangen, og konkluderer med at turbusskapasiteten i 2023 i praksis kan være tilbake på nivået i 2019. Dette kan tilsa at kapasiteten i turbussmarkedet er noe større enn antatt, og at det kan være rom for omdisponering av busser. Det følger av rapporten at det er et betydelig problem å skaffe sjåførar, men også at det er mulig å sette inn tiltak for økt rekruttering.

Vi kan ikke forutsi den faktiske kapasiteten i markedet på forhånd. Jeg vil fremheve at jeg følger utviklingen i markedet nøye, slik at vi kan bidra til å legge til rette for gode løsninger hvis vi ser at det blir store utfordringer i praksis.

SPØRSMÅL NR. 1026**Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 1. februar 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Mange frivillige organisasjoner har fått kraftig økte utgifter til strøm. Mange brukte oppsparte midler til høye utgifter i 2022 og 2023. Regjeringen gir kun strømstøtte til pris over 70 øre kWt (2023), men det har ikke vært mulig å søke støtte for juli - desember i fjor. Det skaper uforutsigbarhet, utrygghet og likviditetsproblemer for mange.

Når åpnes det mulighet for å søke, og hvorfor kan man ikke ha en forbedret økonomisk støtteordning med raskere utbetaling?

Svar:

Regjeringen var raskt på banen og etablerte en strømstøtteordning for frivillig sektor, og det har hele veien vært et viktig prinsipp at støttenivået i ordningen skal være på om lag samme nivå som i strømstøtneordningen for husholdninger. Det har regjeringen fulgt opp.

Grunnen til at det ikke har blitt utbetalt strømstøtte for tredje kvartal (juli-september) i 2023 er todelt.

For det første var det vedvarende lave strømpriser i tredje kvartal. I hele perioden var det kun i august at ett av prisområdene (NO2 Kristiansand) oversteg terskelen på 70 øre per kWt. Ingen av de andre prisområdene oversteg terskelverdien, og organisasjonene tilhørende disse områdene var dermed ikke støtteberettiget i ordningen.

I prisområde NO2 var strømprisen i august kun 73 øre per kWt, noe som ville ha utløst svært lave støttebeløp i ordningen. Det ble derfor besluttet å utsette søknadsbehandlingen for tredje kvartal, slik at søknader for tredje og fjerde kvartal 2023 kunne behandles samtidig.

Denne utsettelsen ble tydelig formidlet på Lotteri- og stiftelsestilsynets hjemmesider, og Kultur- og likestillingsdepartementet har ikke mottatt noen henvendelser fra frivillig sektor som har problematisert denne beslutningen.

Utsettelsen henger for det andre sammen med endringene i strømstøtneordningen for husholdninger. Fra og med 1. september 2023 beregnes strømstøtten for husholdninger basert på forbruk og strømpris time for time. Fordi regjeringen ønsker at frivillig sektor skal ha strømstøtte på om lag samme nivå som husholdningene, er også ordningen for frivillig sektor nå endret. Endringene som er gjort i husholdningsordningen kan imidlertid ikke gjennomføres på samme måte i ordningen for frivillig sektor siden frivillige organisasjoner ikke er en egen sluttbrukergruppe hos nettselskapene. Departe-

mentet har derfor utformet en alternativ modell som tar høyde for pris- og forbruksvariasjon.

I tråd med det viktige frivillighetspolitiske prinsippet om frivillig sektors medvirkning, ble dette forslaget sendt på høring før jul. Høringsinnspillene gir uttrykk for at organisasjonene er fornøyd med grepene som tas for å gjøre strømstøtteordningen bedre og mer treffsikker, slik at den blir på om lag samme nivå som støttenivået i husholdningsordningen. Organisasjonene er også opptatt av at treffsikkerheten må vurderes i forbindelse med første søknadsrunde. Kultur- og likestillingsdepartementet, i samarbeid med Lotteri- og stiftelsestilsynet, kommer til å vurdere hvordan justeringen slår ut for søkerne. Lotteri- og stiftelsestilsynet åpner for søknader 31. januar, og den justerte modellen legges til grunn for strømforbruk fra og med 1. september 2023.

Jeg er derfor ikke enig i at regjeringen skaper uforutsigbarhet, utrygghet og likviditetsproblemer for frivilligheten. Regjeringen sørger for at frivillig sektor får strømstøtte på om lag samme nivå som husholdninger får, og har brukt nødvendig tid på å gjøre ordningen enda bedre og mer treffsikker.

SPØRSMÅL NR. 1027**Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 2. februar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om historiene som støttegruppen «Sendt bort» forteller og var den norske stat sitt ansvar bevisst da tusenvis av barn ble forlatt av sine foreldre på internatskoler i utlandet?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 24. januar hadde jeg et sterkt møte med representanter for den nyopprettede støttegruppen for misjonærbarn «Sendt bort». De ønsker at Misjonssambandet (NLM) samarbeider om en handlingsplan for misjonærbarn som opplevde omsorgssvikt og overgrep på internatskoler i Misjonssambandets tjeneste.

Fra 1950-årene og frem til 2010 ble tusenvis av barn ufrivillig atskilt fra foreldrene og plassert på internatskoler, som følge av foreldrenes misjonskall. De jeg snakket med ble plassert på internatskoler i Etiopia og Kenya. For mange innebar dette en barndom preget av mangel på omsorg, psykisk og fysisk vold og seksuelle overgrep. Flere tiår etter er det mange som sliter med konsekvensene av traumene de ble påført som barn. Deres historier kommer nå frem i en nylig utgitt podkast; «Misjonærbarna».

Historiene rystet meg. Små barn ble satt igjen på internatskoler, i dette tilfellet i Afrika, drevet av nordmenn. Overlatt til seg selv. En av de jeg snakket med har total blackout fra perioden sin på internat, men har fått hjelp av sin søster, som også var på internatskolen, til å huske. De fikk se foreldrene to eller tre ganger i året. Barna ble sett på som en hindring i foreldrenes misjonsarbeid og som en utgiftspost for Misjonssambandet.

Deres opplevelser ble kartlagt i 2009. Da gjennomførte forskningsstiftelsen IRIS på oppdrag fra Det Norske Misjonsselskap og Norsk Luthersk Misjonssamband en kartlegging av misjonærbarna. Konklusjonen var at misjonærbarna har mer psykiske plager enn befolkningen ellers. Mange er i dag uføretrygdet. 14 prosent opplevde seksuelle krenkelser på internatet. 28 prosent svarte at de ble mobbet under skolegangen i utlandet, av disse ble 60 prosent mobbet ukentlig eller oftere. Flertallet ble mobbet av medelever eller av lærere og personell på skolen. 62 prosent av misjonærbarna følte seg som fremmede da de kom tilbake til Norge.

En av de jeg snakket omtalte det som en sjokkartet opplevelse å komme til Norge. Hun kom tilbake som 8-klasseing og opplevde Norge som et fremmed land. Den dag i dag har hun problemer med å se på seg selv som norsk.

Jeg ble overrasket over at deres sak ikke har blitt tydeligere belyst tidligere og jeg håper statsråden tar seg tid til å sette seg inn i problemstillingen som «Sendt bort» nå ønsker å få belyst.

Svar:

Eg viser også til svar på spørsmål nr. 1028 om same tema.

Det er svært trist å lese om dei mange misjonærbarna som vart plasserte på internatskular i utlandet av foreldra sine, ofte i lengre periodar, medan foreldra arbeidde som misjonærar. Eg har stor forståing for at ein slik oppvekst kan ha vore vanskeleg og skadeleg for mange av barna.

Det gjer sterkt inntrykk å lese historiar om ein oppvekst prega av mangel på omsorg, og historiane om vald og seksuelle overgrep mot barna på internatskulane. Barna dette gjeld fekk ikkje det vernet og den omsorga dei trengte og hadde krav på.

Det som har skjedd mot barn på internatskulane, er det fyrst og fremst dei ansvarlege for tilbodet som må stå til ansvar for. Både foreldra som overlét barna i omsorga til misjonen og misjonsorganisasjonane som praktiserte internatskule-ordningar, tok val som i fleire tilfelle viste seg ikkje å vere til det beste for barna og som gjorde at barna blei utsett for ulovlege og skadelege handlingar. Eg forstår spørsmålet om staten har vore sitt ansvar bevisst i desse sakene. Mykje tyder i alle fall på at det ikkje har vore nok merksend rundt forholda på internatskulane

I dag er barn sine rettar styrkt. Det er også mykje større fokus på foreldre sine omsorgsplikter etter foreldresvaret, og meir kunnskap om barns behov for trygge omsorgspersonar i oppveksten.

SPØRSMÅL NR. 1028

Innlevert 24. januar 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 2. februar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden gi en sammenstilling av statsstøtten som har blitt gitt til Misjonssambandet og redegjøre for om og eventuelt hvor mye av midlene som har gått til å drifte internatskoler for norske misjonær barn og når og i hvilket omfang Norge har ført tilsyn med disse skolene?

BEGRUNNELSE:

Støttegruppen «Sendt bort» arbeider med å belyse hvordan misjonær barn ble satt bort på internatskoler rundt om i verden, mens foreldrene misjonerte i Misjonssambandets tjeneste. De har nå blitt voksne og viser til at det allerede på 60-tallet begynte å komme bekymringsmeldinger knyttet til barns opplevelser på disse internatskolene.

Tusenvis av norske barn ble sendt ut av landet for å gå på internatskoler mens foreldrene misjonerte. Nå har disse blitt voksne og flere kjemper daglige kamper mot egne traumer og minner om tiden da de ble satt bort. Den norske stat har ikke fulgt opp disse barna, verken når de var på internatskolene eller når de kom hjem. Trolig fordi det gikk under radaren og ble satt i system av Misjonssambandet.

Misjonssambandet mottar statsstøtte og det er grunn til å tro at penger fra den norske stat har blitt brukt i arbeidet med misjonsvirksomhet i utlandet. Norske misjonærer måtte fra 1950-tallet sette bort barna på internathjem, mens de selv drev misjonsarbeid. Jeg hadde møtet med misjonær barnas støttegruppe «Sendt bort» onsdag 24. januar, som kunne fortelle rystende historier fra en tapt barndom, borte fra foreldre og uten tilstrekkelig tilsyn.

I deres historier kommer det frem at barna ble hensatt til seg selv. De fikk undervisning av norske lærere ved skolen, men grunnleggende omsorg og det å ta vare på seg selv måtte de finne ut av på egenhånd. Det er rystende at flere tusen barn fikk sin barndom revet bort, med ingen oppfølging verken på skolene eller da de kom tilbake til Norge som eldre barn og tenåringer.

Det er grunn til å stille spørsmål om hvordan tusenvis av norske barn, som regelrett ble sendt ut av Norge, ikke fikk bedre oppfølging. Det som uroer enda mer er om staten var med på å finansiere denne modellen som Misjonssambandet opererte med, og det uten å føre tilsyn med hvordan midlene ble brukt. På bakgrunn av det er det grunn til å stille spørsmål med den norske stats rolle

og om Norge var sitt ansvar bevisst i oppfølgingen av disse barna.

Svar:

Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) ble stifta i 1981, og er ifølge Store norske leksikon det største misjons-selskapet i Norden. Organisasjonen er verksam både i Noreg og i utlandet. NLM har drive misjonsarbeid i Afrika, Asia og Sør-Amerika, inkludert forkynning, hjelpearbeid og skuleverksemd. I Noreg har den mellom anna ei omfattande skulverksemd. NLM er eigar eller medeigar i fleire grunnskular, vidaregåande skular, folkehøgskular, bibelskular og høgskular.

I samband med spørsmålet frå representanten Raja har Kunnskapsdepartementet opplyst følgjande om tilskot og tilsyn etter privatskulelova:

«Privatskoleloven gir hjemmel til godkjenning av norsk grunnskoleopplæring i utlandet. Norske grunnskoler i utlandet må følge samme læreplan som offentlige norske grunnskoler. Godkjente private skoler har rett til statstilskudd. Skolene kan på frivillig basis tilby internat til skolens elever som en såkalt tilleggsvirksomhet. Slik virksomhet må være selvfinansierende, og det er ikke tillatt å bruke statstilskuddet til internat. Skoler godkjent etter privatskoleloven må være organisert som et selvstendig rettssubjekt. Det er rettssubjektet som innehar godkjenningen, og mottar statstilskudd etter privatskoleloven

For tiden er det godkjent og i drift ni norske grunnskoler i utlandet. Én av disse skolene er den norske skolen i Kenya, som har en historisk tilknytning til Misjonssambandet. Skolen er registrert som Forening, lag, innretning. Den norske skolen i Kenya er godkjent for inntil 40 elevplasser. Den norske skolen i Kenya mottar i skoleåret 2023/2024 statstilskudd på 7 591 350 kroner i elevtilskudd for 39 registrerte elever. I tillegg har skolen høsten 2023 fått utbetalt 71 883 kroner i videreutdanning for lærere – stipend og studieavgift. KD er ikke kjent med at den norske skolen i Kenya har internat.

Utdanningsdirektoratet overtok i 2009 tilsynsansvaret for skoler godkjent etter privatskoleloven. Utdanningsdirektoratet har ikke gjennomført tilsyn med norske skoler i utlandet, utover den årlige kontrollen av skolenes årsregnskaper. Før 2009 var det den tidligere Fylkesmannen i Oslo og Akershus som hadde tilsynsansvaret for de norske skolene i utlandet.»

Frå Utanriksdepartementet er det opplyst at bistandsmidlar ikkje har vore brukt til å drifta internatskular for norske misjonær barn.

I 2015 vedtok NLM å etablere eit trussamfunn utanom Den norske kyrkja. NLM trossamfunn blei registrert som trussamfunn etter lov om trdomssamfunn og ymist

anna (den tidlegare trussamfunnslova) i desember 2015, og fekk statleg og kommunalt tilskot etter denne frå 2016 til 2020.

NLM trossamfunn er i dag eit registrert trussamfunn etter trussamfunnslova som tok til å gjelde 1. januar 2021, og har fått statstilskot etter denne for åra 2021–2023. Nedanfor følgjer ei oversikt over statstilskota til NLM trussamfunn etter trussamfunnslovene. (I perioden 2016–2020 fekk trussamfunnet også kommunale tilskot. Summen av desse var antakeleg omtrent like stor eller noko større enn statstilskotet.)

År	Statstilskot
2016	72 688 kr
2017	364 480 kr
2018	569 064 kr
2019	657 324 kr
2020	716 727 kr
2021	1 666 390 kr
2022	1 771 077 kr
2023	1 918 488 kr

Tilskota til trussamfunn skal nyttast til å dekke utgifter i samband med eigen religiøs verksemd. Dette inneber at dei ikkje kan nyttast til drift av private grunnskular.

Etter gjeldande trussamfunnslov skal trus- og livsamfunn som eventuelt driv privatskular i inn- eller utland, opplyse kort om denne verksemda i registreringssøknaden og i påfølgande årsrapportar, jf. trussamfunnsforskrifta §§ 3 og 15. Men lova heimlar ikkje eit særskilt tilsyn med privatskular.

SPØRSMÅL NR. 1029

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 1. februar 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Stortinget har vedtatt å anskaffe seks Seahawk-helikoptre til Kystvakten, jfr. Prop. 94 S (2022-2023), Innst. 403 S (2022_2023). Forsvarsminister Bjørn Arild Gram uttalte på regjeringens nettsider og i Aftenposten 14.03.2023 at nye helikoptre vil være på plass allerede i 2025. I Bladet Vesterålen 18. januar uttaler kommandør Endre Barane at nye helikoptre vil være på plass i 2026-2027.

Når vil de første Seahawk-helikoptrene bli levert Kystvakten, og når vil samtlige seks helikoptre være levert?

Svar:

De første Seahawk-helikoptrene forventes levert til Forsvaret i 2026. Samtlige seks helikoptre vil være levert i løpet av 2027. Leveransetidene er basert på kontrakten som ble signert med amerikanske myndigheter i august 2023. Dette er en hurtig leveranse, i tråd med beskrivelsen i Prop. 94 S (2022-2023) jf. Innst. 403 S (2022-2023). Dette er i tråd med informasjonen jeg gav til Stortinget om status

i saken gjennom brev til Utenriks- og forsvarskomiteen datert 4. september 2023.

Helikoptrene anskaffes til Forsvaret for støtte av Kystvakten, og vil driftes av Luftforsvaret. Innfasing av helikoptrene vil pågå i 2026-2030. Helikoptrene vil starte operasjoner fra Kystvaktens helikopterbærende fartøy i løpet av denne perioden.

SPØRSMÅL NR. 1030

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 5. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statsråden sier i Stortinget 18.01.24 i debatt om Flytogets fremtid at togpassasjerene er tilbake etter pandemien og at antallet togreiser på Østlandet har gått forbi 2019-nivå.

Kan statsråden legge frem konkrete trafikkdata som viser trafikkutviklingen på linjen Drammen – Oslo Lufthavn fordelt på døgnet og fyllingsgrad i hhv. Flytogene og Vys tog?

BEGRUNNELSE:

Etter tildelingen av trafikkkpakke Østlandet 2, der Vy ble tildelt all togtrafikk på Østlandet, bortfaller Flytogtilbudet fra senest 2028. Avtalen med Vy inkluderer overtakelse og drift av Flytogets ruter, innenfor Vys rammer. I tillegg vurderer regjeringen nå en integrering av Flytoget inn i Vy før 2028. Dette blir begrunnet med behovet for å bedre utnytte skinnekapasiteten i Oslo-tunellen.

Tidligere har Samferdselsdepartementet og Jernbanedirektoratet vist til tall fra før pandemien, for å begrunne denne argumentasjonen. Disse tallene er bekreftet utdaterte fra flere kilder, blant annet direktoratet selv, fordi de ikke tar med endringen i befolkningsutvikling og bevegelsesmønster etter pandemien.

Statsråden viser i sitt innlegg i Stortinget til at det er innhentet oppdaterte trafikkdata. Det er positivt. Det er viktig at disse dataene kan brytes ned etter relevante variabler, som tid på døgnet, og kontrollere for trafikk fra andre deler av jernbanen som ikke er relevant for sammenligningen av Flytoget og Vy.

Svar:

Representanten etterspør trafikkdata som viser trafikkutviklingen på linjen Drammen – Oslo Lufthavn fordelt på døgnet og fyllingsgrad i hhv. Flytogene og Vys tog. Tallene er innhentet fra Vy og Flytoget med bistand fra Jernbanedirektoratet. Direktoratet har i tillegg hentet ut tall fra sin statistikkmodell. Statistikken viser at det er svært trangt om bord på VY-togene, spesielt i rush og at antall reisende nå øker med VY, mens det har vært noe tilbakegang i antall reisende med Flytoget og at det er langt bedre plass i Flytogene.

Flytoget

- Flytogets tall viser at passasjernivået i Flytogene i 2023 ligger på 83 prosent av 2019-nivå. Ifølge Flytoget, er trafikken mest tilbake midt på dagen, og minst tilbake i

rushtid. Fyllingsgraden i Flytoget har sunket fra 40 prosent i 2019 til 32 prosent i 2023. Tallene fra Flytoget er hentet fra en normalmåned uten avvik eller andre hendelser.

VY

- Tall fra Vygruppen viser at de tre linjene som betjener Oslo lufthavn hadde en total passasjervekst på 12 prosent fra 2017 frem til 2023, og drøye to prosent fra 2019 frem til 2023. Tar vi med de øvrige region- og regioneksprestogene i Oslokorridoren, var veksten hhv. 14 og fire prosent.
 - For fyllingsgraden (belegget om bord på togene) for en gjennomsnittlig hverdag i 2019 mot 2023, viser tallene at det er svært fullt både i 2019 og 2023 i morgen-/ettermiddagsrush, med noe høyere tall for 2019 enn 2023. Eksempelvis var fyllingsgraden mellom Oslo S og Lillestrøm i tidsintervallet kl. 16-17 i gjennomsnitt 90 prosent i 2023 (av tilgjengelige sitteplasser), mot 102 prosent i 2019. Fyllingsgraden for de to årene er imidlertid ikke helt sammenlignbare fordi Vygruppen i denne perioden har satt inn flere tog og derigjennom økt transportkapasiteten. Transportkapasiteten i region- og regioneksprestogene på Østlandet vil ikke øke de kommende årene.
 - Trykket på enkeltavganger er også stort. Direktoratet har også hentet ut tall fra sin statistikkmodell for de tre linjene Vygruppen opererer, og som betjener strekningen Drammen-Oslo lufthavn. I september 2023, en måned direktoratet anser som en «normalmåned», viser tallene eksempelvis at RE11 (Skien-Eidsvoll) har et maksbelegg på 116,1 pst. på strekningen Drammen-Oslo lufthavn i tidsintervallet kl. 16 til 17. I beregningen er total transportkapasitet summen av sitteplasser, klappseter og normerte ståplasser og innebærer at avgangen har drøyt 16 pst flere reisende enn total transportkapasitet. Dvs. at det er svært trangt om bord.
- Oppsummert viser tallene samlet sett at det er helt nødvendig å utnytte kapasiteten til jernbanen på Østlandet bedre i årene fremover for å møte de store transportbehovene. Det er allerede fullt i rush og det vil bli fullere. Samtidig øker kravet til at transporten må være bærekraftig, både gjennom lave klimagassutslipp og begrenset beslag av areal og natur. Jernbanen er kapasitetssterk, areal- og energieffektiv og klimavennlig, men det tar lang tid å bygge ny kapasitet. Vi må derfor utnytte den eksisterende kapasiteten smartere både til å opprettholde en høy koll-

ektivandel til OSLO og til et samlet bedre jernbanetilbud på Østlandet.

SPØRSMÅL NR. 1031

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 1. februar 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Det etterlyses en ny oppdatering av satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner.

Vil statsråden sørge for at SSB publiserer et oppdatert satellittregnskap?

BEGRUNNELSE:

Tilbake i 2022 etterlyste representant Kristensen og representant Hjemdal et oppdatert satellittregnskap for de frivillige og ideelle organisasjonene i Norge. Departementet har i etterkant vært i dialog med ISF og SSB som samarbeider om å lage regnskapet. I sitt svar den 24.10.2022 svarer daværende statsråd at SSB er avhengig av anslagene til ISF på verdien av ulønnet arbeid. Disse anslagene bygger på en utvalgsundersøkelse som gjennomføres omtrent hvert femte år. Den sist planlagte utvalgsundersøkelsen var i 2023. ISF burde derfor ha muligheten til å ha oppdatert sine anslag slik at en ny publisering av et oppdatert satellittregnskap burde være mulig før sommeren 2024.

Satellittregnskap gir dypere innsikt i den økonomiske betydningen av frivillig og ideell virksomhet. Dette er det eneste verktøyet som er utarbeidet av en nøytral part med helt objektive tall. Regnskapet inkluderer hele sektoren, alt fra idrett og kultur til ideell virksomhet av humanitær art. Siden regnskapet fra 2011 også ble utvidet til å omfatte organisasjonenes inntekter representerer dette dermed et fullstendig regnskapssystem for den frivillige sektoren. Satellittregnskapet er det eneste oversiktsbildet som tar for seg sektoren i sin helhet.

Svar:

Satellittregnskapet skal etter planen publiseres årlig og skal være en integrert del av nasjonalregnskapet. Det er stor interesse for satellittregnskapet i frivillig sektor, særlig til beregningen av verdien av ulønnet innsats.

Kultur- og likestillingsdepartementet har vært i kontakt med SSB for å se på mulige løsninger for å få publisert sat-

ellittregnskapet igjen. Statistisk sentralbyrå har vurdert at datagrunnlaget som ligger til grunn for satellittregnskapets beregninger av verdien av ulønnet innsats ikke er godt nok. Tallene baserer seg på en utvalgsundersøkelse for ideell sektor som gjennomføres med noen års mellomrom av Institutt for samfunnsforskning (ISF). Den siste undersøkelsen ble gjennomført i 2017.

Selv om satellittregnskapet tidligere har vært publisert årlig, bygger anslagene om ulønnet arbeid på siste gjennomførte utvalgsundersøkelse. Etter SSBs vurdering gir ikke undersøkelsen i 2017 tilstrekkelig grunnlag for å beregne satellittregnskapet for året 2019 og framover. SSB har derfor avventet med å publisere oppdatert satellittregnskap til resultatene fra ny utvalgsundersøkelse er klare. ISF gjennomfører nå den aktuelle utvalgsundersøkelsen, og det vil i utgangspunktet gi SSB mulighet til å oppdatere verdien av ulønnet innsats i 2024.

Kultur- og likestillingsdepartementet har imidlertid fått beskjed fra SSB om at det arbeides med en revisjon av realregnskapet i 2024. Dette vil også omfatte områder som inngår i satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner. SSB oppgir videre at det derfor ikke er hensiktsmessig å publisere nytt satellittregnskap før denne revisjonen er gjennomført. Dette innebærer trolig at et nytt satellittregnskap ikke blir publisert før tidligst i 2025.

Et viktig prinsipp for nasjonalregnskapets publiseringer er sammenlignbarhet over tid. Det er mulig å vurdere alternative kilder for å gi anslag om ulønnet arbeid, men ved å endre kilde vil det bli vanskeligere å sammenligne tallene over tid. En slik løsning er derfor ikke ønskelig.

Jeg er ikke fornøyd med at det går så mange år uten oppdatert satellittregnskap. Både forvaltningen og frivillig sektor har stor nytte av dette regnskapet, og jeg vil derfor gå i dialog med Finansdepartementet og SSB for å søke å finne en løsning.

SPØRSMÅL NR. 1032**Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 1. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

VG lanserte sitt årlige punktlighetsbarometer for jernbanen i går. Det viste at nesten ett av tre tog ikke var i rute eller ble innstilt i 2023. Punktligheten var den verste på ti år.

Jeg vil ha et tall: hva var den samfunnsøkonomiske kostnaden for alle forsinkelsene og innstillingene jernbanen opplevde i 2023?

Svar:

Punktligheten på jernbanen i 2023 var ikke god nok. Det er jeg, jernbanevirksomhetene, og alle brukerne av toget enige i. Og forsinkelsene koster samfunnet, i form av tapt arbeidstid eller tapt fritid for de reisende.

En beregning av samfunnsøkonomisk kostnad av forsinkelsene avhenger blant annet av både hvor lenge de enkelte togene var forsinket, tall på antall reisende på hver avgang, og hvorvidt toget var forsinket på deres stasjon. Det er metodisk utfordrende og tidkrevende å regne på dette med de verktøyene og dataene som er tilgjengelig i dag.

Jernbanedirektoratet har tidligere gjennomført en beregning av den samfunnsøkonomiske kostnaden av en hendelse 14. september 2022, da Oslo S var stengt store deler av en vanlig hverdag. De totale kostnadene for de

reisende, i tillegg til samfunnskostnader knyttet til økte utslipp, økt trengsel på veier og liknende ble anslått til å være 13 mill. kroner. Denne hendelsen var for øvrig den nest største målt i forsinkelser og innstillinger for persontog i hele 2022, kun overgått av oppstartsproblemene på Follobanen. Beregningen viser at kostnader knyttet til forstyrrelser i togtrafikken kan ha store kostnader for samfunnet.

Du ber om ett tall for den samfunnsøkonomiske kostnaden av alle forsinkelsene i 2023. Det ene tallet kan jeg dessverre ikke gi deg, men dette eksempelet illustrerer at det er viktig å ta tak i driftsutfordringene i jernbanenettet.

God pålitelighet er viktig for å opprettholde vareflyten med jernbanen mellom de store byene, og opprettholde den høye andelen kollektivreiser med jernbane inn og ut av de store byene i rush. I min jernbanetale 8. januar, kom jeg derfor med et punktlighetsløfte. Jeg ønsker å prioritere tiltak fremover som gjør at flere av togene går i rute og bedrer hverdagen for de som reiser med tog. Jeg har allerede satt i verk en rekke tiltak for å oppnå dette, herunder innlemmet Spordrift i Bane NOR og etablert en tiltaksplan for bedre driftsstabilitet som ledes av Jernbanedirektoratet. I Nasjonal transportplan 2025–2036 vil regjeringen også legge frem en helhetlig plan for drift, vedlikehold og fornyelse av jernbaneinfrastrukturen.

SPØRSMÅL NR. 1033**Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 1. februar 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Ifølge VGs punktlighetsbarometer var nesten 1 av 3 tog forsinket i fjor. Tog som går på Sørlandet var minst i rute i landet. Kun 65 prosent av togene var i rute, ned fra 77,3 prosent i perioden 2018–2022 ifølge NTB. Dette medfører stor frustrasjon og at reisende vurderer andre alternativ.

Oppfyller Go Ahead forpliktelsene sine i avtalen, og hva gjør statsråden for å sikre økt punktlighet og bedre tilbud for reisende?

Svar:

Punktligheten i 2023 var for dårlig og i min jernbanetale 8. januar, kom jeg med et punktlighetsløfte: Jeg ønsker å prioritere tiltak fremover som gjør at flere av togene går i rute og bedrer hverdagen for de som reiser med tog.

Jeg har allerede iverksatt flere tiltak. Ett viktig tiltak er at Spordrift AS ble tilbakeført til Bane NOR. Et hovedmål med dette er å effektivisere drift og vedlikehold av jernbanen, og få færre forsinkelser. Jernbanedirektoratet har videre på oppdrag fra Samferdselsdepartementet igangsatt et større arbeid med en tiltaksplan for bedre driftsstabilitet, hvor også Bane NOR, Norske tog, Entur og togoperatørene er involvert. Arbeidet har bidratt til at aktørene i jernbanesektoren i større grad enn tidligere har felles problemforståelse og jobber proaktivt sammen. Tiltak for bedring av driftsstabiliteten inkluderer bl.a. justering av ruteplaner, fjerning av saktekjøringer, færre stoppende feil på tog, flytting av signal og skilter, mm. Bane NOR og togoperatørene arbeider løpende i fellesskap for å identifisere forhold og implementere tiltak for bedre driftsstabilitet i «punktlighetsprosessen».

En hyppig årsak til togforsinkelser er signalfeil. Bane NOR jobber med å få på plass et nytt, digitalt signalsystem (ERTMS). Det nye signalsystemet skal etter planen tas i bruk på Gjøvikbanen i år, og senere trinnvis på de forskjellige banestrekningene frem mot 2034. Dette vil gi færre tekniske feil og flere tog i rute. I Nasjonal transportplan 2025–2036 vil regjeringen også legge frem en helhetlig

plan for drift, vedlikehold og fornyelse av jernbaneinfrastrukturen.

Punktligheten var i 2023 særlig lav på Sørlandsbanen. Dette er det flere årsaker til. Blant annet har togsettene på Sørlandsbanen et krengelesystem som gjør at de kan kjøre raskere enn ordinær hastighet i kurver. Ruteleiene for Sørtoget er basert på aktiv bruk av krengelesing. Dessverre har det vært endel tekniske feil på krengelesystemet, og dette medfører at togene bruker 15-30 minutter ekstra på strekningen Oslo-Stavanger. Kapasiteten på Sørlandsbanen er også høyt utnyttet, og forsinkelser forplanter seg derfor raskt til andre tog.

Det er også iverksatt flere andre tiltak for å bedre punktligheten. Bane NOR har i 2024 sett at ruteplanen var satt opp for stramt og at det derfor har vært nødvendig å kutte ut enkelte stopp i Agder og Telemark for å bedre punktligheten. Go-Ahead Norge har også identifisert begrensninger i infrastrukturen som de diskuterer med Bane NOR for å få løst. Go-Ahead Norge i samarbeid med Norske Tog har også satt i gang et viktig arbeid med å oppgradere krengelesystemene i togsettene, og det er innført nye rutiner for togvedlikehold.

Feil på gamle kontaktledninger er en stor kilde til forsinkelser. Det pågår derfor nå et stort og viktig arbeid med å skifte ut kontaktledningsanlegget på strekningen mellom Kristiansand og Kongsberg. Siden det ikke bygges omkjøringslinjer mens slike arbeider pågår, må enkelte avganger innstilles for å gi plass i sporene til at det viktige arbeidet kan utføres. Fornyelse av kontaktledningsanlegget vil bidra til bedre punktlighet.

SPØRSMÅL NR. 1034

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 31. januar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har statsråden feilinformert Stortinget da han i svar til undertegnende skrev: «De økonomiske og administrative konsekvensene av de nye klima- og miljøbestemmelsene i anskaffelsesregelverket var en sentral del i arbeidet med det nye regelverket. Vurderingene er redegjort for i notatet som ble sendt på offentlig høring 8. desember 2022.»?

BEGRUNNELSE:

I statsrådets svar til undertegnende på dokument nr. 15:900 (2023-2024) hevder statsråden at de økonomiske konsekvensene av endringene i anskaffelsesregelverket var en sentral del i arbeidet med det nye regelverket og at vurderingene ble redegjort for i notatet som ble sendt på offentlig høring 8. desember 2022. Slik undertegnende ser det så var det et annet forslag som ble sendt på høring enn det regjeringen endte med å gå for. Det blir således feil å hevde at dette har vært vurdert og sendt på høring. Det

endelige forslaget er en blanding av forslagene og selve forskriftsteksten er således også uten forarbeider.

Svar:

Jeg vil starte med å avkrefte at jeg feilinformerte Stortinget i mitt svar 22. januar 2024 til stortingsrepresentanten Erleend Wiborg på dokument nr. 15:900 (2023–2024).

De økonomiske og administrative konsekvensene av de nye klima- og miljøbestemmelsene i anskaffelsesregelverket var en sentral del i arbeidet med de nye reglene. Nærings- og fiskeridepartementet sendte forslag til skjerpede miljøkrav i offentlige anskaffelser på offentlig høring 8. desember 2022. I høringsnotatet er det gjort vurderinger av økonomiske konsekvenser av skjerpede miljøkrav i offentlige anskaffelser generelt, og konkret for de tre forslagene som ble sendt på høring. Økonomiske konsekvenser av enkelte elementer i de ulike forslagene ble trukket frem i høringsnotatet. Samtidig ble det understreket at ettersom alle de tre forslagene overlater mye skjønn til oppdragsgiver når det gleder utformingen av klima- og miljøkrav, var det ikke mulig å beregne kostnadene nærmere, ettersom kostnadene avhenger av hvordan oppdragsgiver benytter sitt skjønn. Vurderingene av økonomiske konsekvenser som er skissert i høringsnotatet, gjør seg derfor, etter min vurdering, gjeldende også for de vedtatte forskriftsendringene.

Formålet med en offentlig høring er å få innspill til hvordan regelverk, for eksempel en forskrift, bør utformes. Det er alminnelig fremgangsmåte at departemen-

tet ser hen til innspillene i høringsrunden og justerer sitt opprinnelige forslag. I denne høringen ba departementet særlig om innspill knyttet til økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene som ble sendt på høring. I tråd med vanlig praksis ble forskriften om klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser justert etter høringen. Innspill til høringsnotatets vurderinger av de administrative og økonomiske konsekvensene var et viktig element i departementets vurderinger ved utformingen av forskriften.

Det er riktig som påpekt i spørsmålet fra representanten Wiborg at forskriften ikke har forarbeider bortsett fra høringsnotatet. Dette gjelder forskrifter generelt og er ikke spesielt for denne forskriften. I dag er størstedelen av anskaffelsesregelverket fastsatt ved forskrift, og regelverket har dermed i liten grad forarbeider. Dette er én av grunnene til at regjeringen har oppnevnt et lovutvalg som skal revidere anskaffelsesregelverket. Anskaffelsesutvalget har blant annet fått i oppgave å utarbeide veiledende forarbeider til et nytt anskaffelsesregelverk. Utvalgets første delutredning ble overlevert til departementet 10. november 2023, og neste utredning er ventet i mai 2024.

Regjeringen har et mål om å redusere Norges klimagassutslipp med over 50 prosent innen 2030. Klima- og miljøkravene i offentlige anskaffelser er en viktig del av arbeidet med å nå klimamålene. Det er min forståelse at det er en bred oppslutning blant oppdragsgivere og leverandører om å finne gode og grønne løsninger for fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1035

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 2. februar 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan Norge har oppfylt forpliktelsene i Haagkonvensjonen av 1993 om sentralmyndighetens samarbeid med sentralmyndigheter i samarbeidsland, særlig med vekt på antall møter, tilsynsreiser og lignende Buudir har gjennomført de siste årene?

BEGRUNNELSE:

Jeg merker meg at statsråden har stilt omfattende spørsmål til Budirs anbefaling om midlertidig stand av ute-

landsadopsjoner. Venstre er enige i at det trengs grundige utredninger før det eventuelt gjøres noe så inngripende som midlertidig stans. Jeg understreker at det viktigste er at det er barns beste som ligger til grunn.

Etter Haagkonvensjonen art. 7 skal sentralmyndigheter

«... samarbeide med hverandre og fremme samarbeid mellom vedkommende myndigheter i sine respektive stater for å verne barn og for å oppfylle konvensjonens øvrige målsettinger».

I Norge er det Bufdir som har ansvaret for tilsyn og kontroll ved at Haag-konvensjonen oppfylles.

Svar:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er sentralstyresmakt etter Haagkonvensjonen 1993 om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjonar. Slik representanten skriv, er det Bufdir som har ansvar for tilsyn og kontroll på adopsjonsfeltet, og som skal sørge for at dette gjennomførast i tråd med konvensjonen. Konvensjonens artikkel 7 seier at sentralstyresmaktene «skal samarbeide med hverandre, og fremme samarbeid mellom vedkommende myndigheter i sine respektive stater». Eit slikt samarbeid kan utøvast på ulike måtar, og konvensjonen stiller ikkje krav til kva form samarbeidet skal utøvast i. Bufdir samarbeider med andre land på ulike vis, og mellom anna er reiser og møte nyttige for å innhente og dele informasjon.

Eg har fått følgjande informasjon frå Bufdir: Direktoratet har reist på tilsynsreiser til Vietnam, Taiwan, Sør-Korea, Colombia og Ungarn mellom 2013 og 2019. Bufdir har òg gjennomført ei rekke møte med utanlandske sentralstyresmakter og samarbeidspartnarar, seinast ved møte med den sør-afrikanske adopsjonsorganisasjonen i september 2022, og med dei filippinske sentralstyresmaktene i januar 2023. Direktoratet deltek vidare på møte i fleire internasjonale fora på adopsjonsfeltet, der sentralstyresmaktene i fleire land deler og mottak relevant og nyttig informasjon om samarbeid, erfaringar og vurderingar. Kvart år deltek Bufdir på møte med dei andre nordiske sentralstyresmaktene. To gonger i året deltek dei på møte i Inter-country Adoption Network, som består av ti europeiske sentralstyresmakter og den amerikanske. Kvart femte år arrangerer Haagkonferansen for internasjonal privatrett eit spesialkommisjonsmøte om Haagkonvensjonen 1993,

der alle dei 104 sentralstyresmaktene blir inviterte. Dette blei sist gjennomført i 2022, og Bufdir deltok på dette. Bufdir og andre sentralstyresmakter har òg hatt møte med The International Social Service (ISS), seinast i november 2023. ISS utarbeider mellom anna landrapportar på adopsjonsfeltet, og Bufdir er blant dei som gir årleg tilskot til ISS for dette arbeidet.

Regjeringa har bestemt at det skal gjennomførast ei ekstern gransking av systemet for utanlandsadopsjonar. Utvalet har starte opp sitt arbeid. Mandatet er klart på at adopsjonsstyresmaktene i Noreg sitt arbeid og kontrollsystem skal gjennomgåast. Ei gransking av systemet for utanlandsadopsjonar vil gi oss ny kunnskap om arbeidet som adopsjonsstyresmaktene har gjort til no, og om det har vore forsvarleg.

Departementet har nyleg mottoke ei tilråding frå Bufdir om å gjere ein midlertidig stans i utanlandsadopsjonar, og eg tek Bufdir sine bekymringar på alvor. Slik representanten viser til, har eg nettopp etterspurt meir informasjon frå direktoratet før eg tek ei avgjerd i saka. Noko av det departementet bad om nærare informasjon om i samband med tilrådinga om midlertidig stans, er om Bufdir – som ledd i utgreiinga av den generelle risikoen – har hatt kontakt med sentralstyresmaktene i nærliggande mottakarland, eller i dei opphavslanda som Noreg har adopsjons-samarbeid med. Departementet antek at desse vil kunne bidra til å få risikovurderinga tilstrekkeleg opplyste, både når det gjeld den generelle risikoen for ulovlegheiter som Bufdir omtalar i rapporten sin, og den konkrete risikoen knytt til aktørane som samarbeider med norske adopsjonsstyresmakter. Eg meiner at slik informasjon er svært sentral i vurderinga av ein eventuell midlertidig stans i utanlandsadopsjonar medan den eksterne granskinga pågår.

SPØRSMÅL NR. 1036

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 30. januar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Regjeringa la i folkehelsemeldingen (Meld.St.15 (2022-2023)) frem en ny tobakksstrategi, som varsler flere innstramminger i tobaksskadeloven. Innstrammingerne

gjelder blant annet utvidelse av røykfrie områder og tiltak for å hindre tobakksbruk blant unge.

Hva er status på arbeidet med endringene som kreves i tobaksskadeloven, og når ser statsråden for seg å legge frem lovforslaget?

Svar:

Jeg takker for spørsmålet og deler representantens utålmodighet. Det haster å få på plass bedre vern mot passiv røyking og flere tiltak for å hindre at barn begynner med tobakks- og nikotinprodukter.

Regjeringen fremmet før jul Prop. 125 L (2022–2023) om strengere regulering av e-sigaretter, med krav om standardiserte pakninger og forbud mot smakstilsetninger. Dette vil bidra til å redusere bruk av e-sigaretter blant barn og unge.

Departementet jobber for tiden med nye forslag til endringer i tobakksskadeloven, og disse vil etter planen sendes på høring i løpet av våren 2024. Dette gjelder først og fremst forbud mot nettsalg og utvidelser av røykeforbudet. Jeg håper å kunne legge frem en lovproposisjon om dette i løpet av året.

I tillegg har jeg gitt Helsedirektoratet en rekke utredningsoppdrag som skal leveres før sommeren, blant annet om forbud mot e-sigaretter til engangsbruk, tiltak for å begrense tilgjengeligheten til tobakksvarer mv., samt andre tiltak for å oppnå en tobakks- og nikotinfri generasjon.

SPØRSMÅL NR. 1037

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 5. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

NRK har i flere artikler i januar vist oss at OUS ikke har nok oppsparte midler til å finansiere de kontroversielle sykehusplanene i Oslo. I tillegg viser deg seg nå at antagelsen om gigantinntjening ved salg Ullevål tomten sannsynligvis er kraftig overvurdert.

Vil finansministeren nå gripe inn for å sikre at økonomien forsvarlig, og vil han ta en ny vurdering av regjeringens overstyring av bystyret og planmyndighetene i Oslo, slik at Oslo får de sykehusene de ønsker og resten av sykehusene i Helse Sør-Øst?

Svar:

Helse Sør-Øst gjennomfører for tiden mange store byggeprosjekter som er viktige både for helseregionen og for pasienter fra hele landet. Regjeringen har i Hurdalsplattformen slått fast at vi vil sørge for at hele Groruddalens befolkning så raskt som mulig får lokalsykehus tilbud ved Nye Aker sykehus og at endringene i sykehusstruktur i Oslo skal gjennomføres i henhold til vedtatte planer. Dette er fulgt opp med statlig reguleringsplan for tomtene på Aker og Rikshospitalet.

Utviklingen av nye Aker og nye Rikshospitalet skal sammen med et spesialisert kreftsykehus på Radiumhospitalet, nytt sikkerhetspsykiatrisk bygg på Ila, Livsviten-skapsbygget og nye Oslo storbylegevakt på Aker, legge til rette for bedre helsetjenester og økt kapasitet. Den nye storbylegevakten er tatt i bruk, og øvrige prosjekter er i

gjennomføring. Over halvparten av behandlingen ved Oslo universitetssykehus HF gis til pasienter bosatt utenfor Oslo. Totalt 400 000 nye og mer funksjonelle kvadratmeter med nybygg skal erstatte gamle, utdaterte bygg.

Oslo universitetssykehus har den dårligste gjennomsnittlige tilstandsgraden på bygningsmassen av alle landets helseforetak. Å gi Oslos og landets befolkning og de som jobber der, nye sykehuslokaler som erstatning for dagens gamle og uhensiktsmessige bygg er viktig. Vel så viktig er det å organisere de nye sykehusene slik at kompetanse og teknisk utstyr brukes på best mulig måte. Dagens sykehusstruktur i Oslo krever mer helsepersonell enn nødvendig, og det går ut over resten av landet. Mangel på personell og spesialisert kompetanse er blant de største utfordringene som møter sykehusene i Norge fremover.

Helse Sør-Øst RHF har innført en intern lånemodell for å kunne løfte regionalt prioriterte investeringer i bygg og IKT, og for å gi forutsigbarhet mtp. gjennomføring av prosjekter. Oslo universitetssykehus har tidligere bidratt med midler til å realisere prioriterte prosjekter i andre deler av helseregionen. Helse Sør-Øst RHF opplyser at Oslo universitetssykehus ved utgangen av 2023 har om lag 5 milliarder kroner utestående i den interne låneordningen.

Oslo universitetssykehus skal håndtere de økte kapitalkostnadene når de igangsatte prosjektene er ferdig. Det er da behov for god økonomistyring og positive resultater. Oslo universitetssykehus har forutsatt effektivisering i forkant av ferdigstilling av byggeprosjektene, og driftsgevinster etter ibruktakelse av de nye byggene. Helse

Sør-Øst RHF har opplyst at Oslo universitetssykehus ligger bak effektiviseringsplanene som forelå ved vedtak av byggeprosjektene. Kombinasjonen av lavere aktivitet og høyere bemanning sammenlignet med budsjett, samt økt sykefravær under og etter pandemien, har gjort gjennomføringen av forutsatt effektivisering spesielt krevende. Tiltak for å bedre driftsøkonomien har høy prioritet i Helse Sør-Øst RHF og helseforetakene, herunder Oslo universitetssykehus.

Helse Sør-Øst RHF har en robust økonomi og har bygget opp solide buffere til prioriterte prosjekter i regionen. Oslo universitetssykehus vil på sikt ikke ha bruk for byggene på Ullevål i sin drift og har planer om å selge. Dette vil ikke skje før byggene på Aker og Gaustad er ferdigstilt. Jeg vil vise til at Helse Sør-Øst RHF i foretaksmøtet 15. juni 2021 ble bedt om å avvente salg av sykehustomta på Ul-

levål til etter at etappe 2 av Nye Oslo universitetssykehus er regulert og utredet i forprosjekt og det foreligger detaljerte planer som sikrer at hele Groruddalens befolkning får sitt lokalsykehusstilbud ved Aker sykehus. Dette var en oppfølging av Stortingets vedtak knyttet til sykehusstilbudet i Oslo, jf. Dok 8:72 S (2020–2021) og Innst. 319 S (2020–2021).

Til sist vil jeg legge til at vi har varslet at vi vil komme med viktige endringer i sykehusfinansieringen i kommende Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Vi vil i 2025 legge til rette for at sykehusene får fullfinansiert kostnader knyttet til demografiske endringer på samme måte som kommunene. Videre vil rentebetingelsene for alle lån bli endret til ordningen som gjaldt før 2018. Disse to tiltakene vil være positive for den økonomiske utviklingen ved Oslo universitetssykehus.

SPØRSMÅL NR. 1038

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 2. februar 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ved flere anledninger i tidligere debatter om sikkerhetsklarering og SKMs praksis av loven har statsråden uttalt at hun legger til grunn at sikkerhetsklareringer skal baseres på individuelle vurderinger som på en god måte ivaretar rettighetene til den som skal klareres.

Har statsråden forsikret seg om at etatsledere innen justis- og beredskapssektoren har forstått statsrådets intensjon og etterkommer dette ved å sikre individuell vurdering som ivaretar rettssikkerhet?

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 749 fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen der jeg opplyste at departementet 27. oktober 2023 sendte et brev til Nasjonal sikkerhetsmyndighet der de ble bedt om å presisere overfor klareringsmyndighetene viktigheten av å sikre individuelle vurderinger.

NSM sendte 19. desember 2023 et brev til samtlige klareringsmyndigheter der de blant annet presiserer at hver enkelt sak om klarering skal behandles etter en konkret, individuell og helhetlig sikkerhetsfaglig vurdering,

der både forhold som taler for og imot sikkerhetsmessig skikkethet vurderes og vektas.

SPØRSMÅL NR. 1039

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 2. februar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Ordningen med innsigelse skal sikre at nasjonale og vesentlige regionale interesser, og andre vesentlige interesser, blir ivaretatt i kommunale planer.

Kan statsråden gi en oversikt over antall innsigelser fra statsforvalterne hvert år i perioden 2008-2023, samt hvor mange av disse som ble fremmet for å ivareta hensynet til natur?

Svar:

Gjennom kommune-stat-rapporteringa (KOSTRA), som Statistisk sentralbyrå (SSB) administrerer, har vi god oversikt over talet på motsegner som er fremja av dei ulike se-

ktorstyresmaktene og kva tema motsegnene er knytt til. Når det gjeld omsynet til natur, meiner eg det er mest relevant å sjå på motsegner i kategorien «naturmangfald, friluftsliv, landskap og grønstruktur». Vi har per i dag tal for perioden 2008–2022, ettersom tala for 2023 ikkje er klare enno. Tabellen på neste side gjev eit oversyn.

Eg gjer merksam på at det særleg på kommuneplannivå kan vere fleire område det er motsegn til, og med fleire ulike grunngevingar både per område og per plan. Talet på grunngevingar kan difor vere mykje høgare enn talet på planar det er fremja motsegn til. Talet på planar som har vore på høyring har òg variert mellom åra, og variasjonen i talet på grunngevingar for motsegn må sjåast i lys av det.

Statsforvaltaren sine samla grunngevingar for motsegn og grunngevingar knytt til naturmangfald, friluftsliv, landskap og grønstruktur i perioden 2008–2022

År	Kommune(del)plan - grunngevingar totalt	Kommune(del)plan - grunngevinge i naturomsyn	Reguleringsplan – grunngevingar totalt	Reguleringsplan - grunngevinge i naturomsyn
2008	163	52	514	124
2009	232	59	709	146
2010	298	45	444	84
2011	516	90	466	97
2012	227	43	501	98
2013	284	58	436	86
2014	458	63	281	47
2015	414	76	331	48
2016	282	59	255	33
2017	122	18	304	34
2018	340	61	351	48
2019	379	88	334	38
2020	228	41	374	52
2021	203	44	352	51
2022	278	77	323	62

Kjelde: Kostra, SSB.

SPØRSMÅL NR. 1040**Innlevert 26. januar 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 6. februar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Vil statsråden endre veilederen til Nav, slik at de som har barn med sjeldne sykdommer, som ikke nødvendigvis er dødelig eller fyller kravene i ICD-10 F70-F79, men behovet for døgnpleie, også får rett på pleiepenger etter at barnet har fylt 18 år?

BEGRUNNELSE:

I Navs rundskriv om pleiepenger og opplæringspenger fra trygden, ble det gjort endringer i Navs tolkning av §9-10 tredje ledd. Der står det "«Svært alvorlig sykdom» betyr sykdom som kan forårsake at personen dør." Under avsnittet om utviklingshemming, kommer det frem at en person må være diagnostisert med utviklingshemming, eller en annen diagnose som faller inn under ICD-10 F70-F79. Hvis et barn har et annen sykdom eller syndrom, vil de ikke foreldrene få pleiepenger. Det finnes sjeldne sykdommer og syndrom, som gjør døgnpleie svært viktig. Eksempler på en slik tilstand er Retts Syndrom.

Svar:

I utgangspunktet har det offentlige plikt til å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det. Mange med ulike sykdommer, syndromer og utviklingshemming har behov for tilsyn og hjelp store deler av døgnet gjennom hele livet. Omfang av tjenestene skal tilpasses behovet. For personer under 18 år har ofte foreldrene ansvaret for store deler av denne pleien. Når de blir voksne, er det vanligvis helse- og omsorgstjenestene som har hovedansvaret, selv om foreldre ofte fortsetter å bidra.

Retten til pleiepenger er regulert i folketrygdloven kapittel 9. Pleiepenger er en ytelse som skal gjøre det mulig for yrkesaktive personer med omsorg for barn under 18 år som på grunn av sykdom, skade eller lyte trenger kontinuerlig tilsyn og pleie, å gjøre dette selv dersom de ønsker det. Ordningen har sammenheng med foreldreansvar og forsørgerplikt.

I § 9-10 tredje ledd er det gitt et unntak fra kravet om at den pleietrengende skal være et barn under 18 år. Det er to lovbestemte vilkår som må være oppfylt for at unntaket skal være aktuelt: For det første må den pleietrengende ha utviklingshemming og for det andre må det aktuelle behovet for kontinuerlig tilsyn og pleie skyldes en livstruende eller annen svært alvorlig sykdom eller skade. Utviklingshemming alene gir altså ikke rett til pleiepenger,

selv om tilsynsbehovet er stort. Unntaket er begrunnet i at personer med psykisk utviklingshemming i større grad enn andre kan ha behov for tilsyn og pleie av personer de kjenner og er trygge på, i en ekstrem situasjon. Personer som har utviklingshemming som konsekvens av, eller tillegg til, en annen hoveddiagnose har her samme behov som personer med utviklingshemming som hoveddiagnose.

Det er Arbeids- og velferdsdirektoratet som er ansvarlig for innholdet i rundskriv og veiledere til folketrygdloven. Angående henvisningen til ICD-10 F70-F79 i rundskrivet opplyser direktoratet at det ikke er et krav om at det er stilt en endelig diagnose for å bli omfattet av § 9-10 tredje ledd. Videre godtar Arbeids- og velferdsetaten som hovedregel en uttalelse fra spesialisthelsetjenesten om en person kan anses som utviklingshemmet, selv om det er stilt en diagnose som ikke omfattes av listen over utviklingshemninger i ICD-10 F70-F79. Det er altså slik at dagens rundskriv gir mulighet for å omfatte barn over 18 år dersom den sjeldne sykdommen betraktes som en utviklingshemming, og personen har en livstruende eller svært alvorlig sykdom. Dette er medisinske vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1041**Innlevert 26. januar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 2. februar 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Statens pensjonsfond Utland har betydelige investeringer i flere store selskaper som produserer våpen brukt av Israel til krigføringen og angrepene i Gaza og på palestinsk sivilbefolkning. Til tross for de etiske retningslinjene har ikke Etikkrådet kommet med nye tilrådninger om utelukkelse av slike selskaper.

Vil regjeringen vurdere SPUs investeringer i selskaper som produserer våpen i lys av krigen i Gaza og hvorvidt det er behov for et produktbasert uttrekkskriterium for all våpenproduksjon i den kommende stortingsmeldingen?

Svar:

Regjeringen er svært bekymret for de ufattelige humanitære lidelsene vi ser utspille seg i Gaza. Store deler av Gaza er nå helt ubeboelige. Det enorme antall drepte sivile, inkludert barn, er vanskelig å ta innover seg. Store deler av befolkningen får ikke tilstrekkelig tilgang til humanitær hjelp og befolkningen er truet av hungersnød. Kombinasjonen av matmangel og svært dårlige hygieneforhold gir grobunn for spredning av smittsomme sykdommer. Situasjonen er katastrofal, og de menneskelige lidelsene er helt uakseptable.

Regjeringen har i lang tid vært klar på at kampanjdningene må stanse. Regjeringen har også vært tydelig på at det finnes regler i krig og oppfordret partene til å respektere humanitærretten. Vi mener at de enorme sivile lidelsene vi ser i Gaza tydelig viser at ingen av partene har gjort nok for å beskytte sivilbefolkningen.

Investeringene i Statens pensjonsfond utland (SPU) skal forvaltes ansvarlig. Det er bred politisk enighet om investeringsstrategien og rammeverket for forvaltningen av SPU, og om at fondet ikke er et politisk virkemiddel utenom å gi høyest mulig avkastning med en akseptabel risiko.

Retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU (de etiske retningslinjene) inneholder kriterier for hva SPU av etiske hensyn ikke skal være investert i. Retningslinjene omfatter blant annet kriterier for grove eller systematiske krenkelsers av menneskerettighetene og alvorlige krenkelsers av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.

Retningslinjene ble grundig vurdert og behandlet i Stortinget i 2021. Vurderingene bygget blant annet på Etikktutvalgets utredning NOU 2020: 7 Verdier og ansvar. I forbindelse med gjennomgangen ble det tatt inn et nytt

kriterium rettet mot selskaper som selger våpen til stater i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør alvorlige og systematiske brudd på folkerettens regler for stridighetene.

Etikkrådet har uttalt at de undersøker om det kan være selskaper som skal vurderes etter disse kriteriene som følge av den pågående krigen i Gaza. Dersom Etikkrådet vurderer at det er en uakseptabel risiko for at selskaper medvirker til eller selv er ansvarlig for krenkelsers som bryter med retningslinjene, kan Etikkrådet avgi en tilråding til Norges Bank, som treffer beslutning i slike saker.

De etiske retningslinjene omfatter også et produktbasert kriterium rettet mot selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer utvikler eller produserer våpen eller sentrale komponenter til våpen «som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper, herunder biologiske våpen, kjemiske våpen, kjernevåpen, ikke-detektbare fragmenter, brannvåpen, blindende laservåpen, antipersonellminer og klaseammunisjon». I alt 13 selskaper er blitt utelukket etter dette kriteriet.

Regjeringen jobber for at en humanitær våpenhvile må på plass snarest. Sivile må beskyttes. Humanitær hjelp må komme frem. Gislene må løslates.

SPØRSMÅL NR. 1042**Innlevert 26. januar 2024 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 2. februar 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Når bare 35,4 % av de tilgjengelige midlene er delt ut, hvorfor kunne ikke de som har fått innvilget søknad få en ekstra bevilgning, nå i en dyrtid og de fattige får det enda verre?

BEGRUNNELSE:

Flere organisasjoner har i disse tider fått innvilget pengestøtte under forskjellige ordninger for støtte. Det som er likt for alle disse ordningene er at det er en pott med penger, og kriterier organisasjoner må oppfylle for å få støtte. Tilskuddene for spesielle rettshjelpiltak, frivillige rismidelpolitiske organisasjoner og tilskudd til generell drift av organisasjoner i barnevernet har alle brukt opp nesten hele potten. Samtidig er under halvparten av potten til brukerstyrte organisasjoner som arbeider mot fattigdom brukt opp.

Svar:

Departementet er ikke kjent med hva som ligger bak representantens angivelse av at kun 35,4 prosent av bevilgningen er benyttet.

Tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som arbeider mot fattigdom bevilges over statsbudsjettets kap. 621, post 70 Frivillig arbeid. Over denne posten gis det også tilskudd til humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere, tilskudd til aktivisering og arbeidstrening og tilskudd til sosialt entreprenørskap, samt tilskudd til Samarbeidsforum mot fattigdom og Batteriene. Bevilgningen på posten var på 134,9 mill. kroner i 2023. Som følge av et forventet mindreforbruk, ble posten redusert med 21 mill. kroner på bakgrunn av forslag i Prop. 15 S (2023–2024) Endringer i statsbudsjettet 2023 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Mindreforbruket tilsvarte om lag 16 prosent av bevilgningen i 2023. Mindreforbruket var i hovedsak et resultat av at det ikke var tilstrekkelig med kvalifiserte søknader til tre av fire tilskuddordninger på posten. Dette gjelder blant annet tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som arbeider mot fattigdom. Deler av mindreforbruket er også knyttet til at det fra 2021 ikke gis tilskudd til prosjekter innenfor ordningen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet forvalter tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som arbeider mot fattigdom på bakgrunn av regelverk fastsatt av departementet i forskrift. Tilskudd fastsettes og tildeles ut fra en konkret og

skjønnsmessig vurdering av virksomhetene og planlagte aktiviteter som beskrevet i de årlige søknadene, opp mot målene for tilskuddsordningen. Målet med ordningen er å fremme egenorganisering, styrke organisasjonenes muligheter til å drive interessepolitisk arbeid, og økt brukermedvirkning. Tilskuddsordningen er ikke innrettet mot å finansiere hjelpetiltak for å avhjelpe fattigdom blant enkeltpersoner. I tråd med dette gis det ikke tilskudd til virksomhet som i hovedsak er tiltaksrettet innenfor denne ordningen.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2023 ble kap. 621, post 70 økt med 2,82 mill. kroner som følge av ekstraordinær lønns- og prisjustering i 2023. Organisasjoner og virksomheter som mottar tilskudd til drift fikk tildelt et ekstra tilskudd i 2023 av midlene som ble bevilget til ekstraordinær lønns- og prisjustering.

SPØRSMÅL NR. 1043**Innlevert 26. januar 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 6. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener statsråden det er holdbart at ingen av de fire avvikene som Helsetilsynets tilsynsrapport avdekket er lukket etter snart ett år med feilretting, og hvordan vurderes de økende ventelistene og problemene ved St. Olavs Hospital som følge av Helseplattformen?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på mitt spørsmål fra 17. januar svarer statsråden:

«Helse Midt-Norge RHF har orientert departementet om at det allerede er iverksatt en rekke tiltak for å redusere risiko ved innføring i Helse Møre og Romsdal HF, og at man har forbedret løsningen i forhold til den versjonen som ble innført på St. Olavs hospital. Forbedringer og planlegging for innføring av disse jobbes med kontinuerlig, ifølge Helse Midt-Norge.»

St. Olavs Hospital hadde frist 15. januar til å melde tilbake til Helsetilsynet på hvor langt man har kommet i å lukke avvik som Helsetilsynets tilsynsrapport av 17. april 2023 redegjorde for. Status er at per 15. januar 2024 er det til tross for feilretting og forbedring av systemet, ingen av de fire områdene som Statens helsetilsyn har krevd korrigert, lukket.

Det påpekes at det er satt inn kompensierende tiltak som på ingen måte har løst situasjonen. Det er varslet at det kommer oppgraderinger på røntgen og medikamenter, men ikke på låst journal og problemer knyttet til den fragmenterte oppbyggingen av systemet som for eksempel gjør at medikamenter kan forsvinne etter at pasienten har vært operert. Det er heller ingen løsninger knyttet til kompleksitet som gjør at helsepersonell ikke gjenfinner relevant informasjon, fordi dette forsvinner i journalstøy når så mange skal rapportere inn i samme database.

Ansattes tilbakemelding er at ledelsen i Helse Midt underkommuniserer oppover i linjen hvor omfattende problemene er og tilliten er tynnslitt. Det ble kjent i går at Medisinsk fødselsregister må i år utsette publiseringen av nasjonale fødselstall fordi de mangler tall fra St. Olav. I Danmark er det fortsatt problemer med rapportering til nasjonale registre åtte år etter innføringen.

Svar:

Det er ingen tvil om at innføringen av Helseplattformen ved St. Olavs hospital HF har støtt på større utfordringer enn forventet.

Departementet har i forbindelse med representanten Sylvi Listhaugs spørsmål innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge RHF om de forhold som tas opp i spørsmålet. Informasjon fra helseregionen følger under.

Helse Midt-Norge RHF melder at de sammen med Helseplattformen AS og St. Olavs hospital HF har prioritert oppfølgingen av de forhold som Helsetilsynet har påpekt i deres arbeid med IKT-løsningen.

Helse Midt-Norge RHF opplyser videre at det etter innføring av Helseplattformen ved St. Olavs hospital HF, har blitt gjennomført et grundig arbeid både ved St. Olavs hospital og i Helseplattformen AS knyttet til feilretting, optimalisering og forbedring av løsningen. Dette betyr at løsningen i dag har bedre kvalitet enn den løsningen St. Olavs hospital innførte. Endringene kommer som følge av tre versjonsoppgraderinger av Epic, erfaringer og innmeldte saker fra St. Olavs hospital, samt arbeidet med optimalisering og feilretting, inklusive tiltak for lukking av avvik som følge av Helsetilsynets rapport. Det er viktig å merke seg at deler av disse forbedringene fortsatt er under levering og testing, og vil bli satt i produksjon i februar og mars 2024 før innføring i Helse Møre og Romsdal HF.

Helse Midt-Norge RHF informerer om at strakstiltakene knyttet til oppfølging av Helsetilsynets rapport har hatt høyest prioritet i arbeidet med feilretting, optimalisering og opplæring. Feil som har ligget i løsningen og som er vurdert å ha konkret risiko for pasientsikkerheten er rettet.

Læringspunkter fra innføringen ved St. Olavs hospital er ifølge Helse Midt-Norge RHF tatt inn i innføringssplanene for Helse Møre og Romsdal HF. Blant annet er det utarbeidet et nytt og forbedret testregime, og det er gjort endringer i opplæringen gjennom forsterket opplæring for leger, styrket post-live opplæring og så skal det gjennomføres re-opplæring siste uken før innføringen. Helse Møre og Romsdal HF vil gjennom erfaringene fra St. Olavs hospital HF og de forbedringene som er gjort, være bedre forberedt enn ved innføringen ved St. Olavs hospital HF.

I spørsmålet fra representanten Sylvi Listhaug viser hun til

«problemer knyttet til den fragmenterte oppbyggingen av systemet som for eksempel gjør at medikamenter kan forsvinne etter at pasienten har vært operert. Det er heller ingen løsninger knyttet til kompleksitet som gjør at helsepersonell ikke gjenfinner relevant informasjon, fordi dette forsvinner i journalstøy når så mange skal rapportere inn i samme database.»

Dette handler ifølge Helse Midt-Norge RHF om brukervennligheten i løsningen, om faktisk bruk og mangelfull opplæring.

Helse Midt-Norge RHF viser til at det er enighet om at løsningens brukervennlighet er for dårlig. Styret i Helse Midt-Norge RHF besluttet derfor i møte den 2. november 2023 at det skal iverksettes en regional tiltakspakke med målsetting å forbedre brukervennligheten og effektiviteten i løsningen, spesielt rettet mot de utfordringene St. Olavs hospital HF opplever.

Helse Midt-Norge RHF opplyser videre at arbeidet med Helseplattformen foregår i tett samarbeid med klinikkene for å sikre at helsepersonell sine behov blir ivaretatt. Arbeidet vil komme alle brukerne av Helseplattformen til gode, og styret i Helse Midt-Norge RHF har bevilget inntil 80 mill. kroner til dette arbeidet som skal pågå fram til 30. juni 2024. Arbeidet er spesielt innrettet mot de områdene som gir størst utfordringer i driften ved St. Olavs hospital HF, og som er vurdert å ha høyest risiko ved innføring i Helse Møre og Romsdal HF. Legemidler er ett av disse områdene.

Helse Midt-Norge RHF påpeker også at ivaretagelse av pasientsikkerheten på en god måte avhenger av samspillet mellom funksjonaliteten i den tekniske løsningen, opplæring og bruk av løsningen og manuelle prosedyrer. Det fokuseres derfor på dette samspillet gjennom blant annet å styrke opplæringen og tilrettelegge prosedyrer, i tillegg til å forbedre funksjonaliteten. Det skal ikke være noen tvil om at de ansatte og ledelsen hele tiden gjør sitt beste for at pasientsikkerheten blir ivaretatt.

En problemstilling er knyttet til låst journal. Helse Midt-Norge RHF peker på at det av pasientsikkerhetshensyn er nødvendig å låse journalen i spesielle tilfeller for å hindre at flere kan legge inn ulik informasjon samtidig, og at det er bakgrunnen for at en har en slik funksjonalitet. I oppgraderingen av løsningen i september 2023 ble

det levert en knapp fra Epic for å be sluttbruker som låser journal om å logge ut av journalen. Funksjonaliteten er så langt levert for moduler som omhandler pasientadministrasjonssystemet og booking, og leveres for flere funksjonaliteter ved oppgradering av teknisk plattform medio februar. Dette er det man så langt har besluttet for å balansere pasientrisiko knyttet til at brukere ikke skal oppdatere samme informasjon samtidig, kontra at noen ikke får åpnet journalen. Nye vurderinger kan ifølge Helse Midt-Norge RHF gjøres når en får erfaringer med denne løsningen.

Når det gjelder spørsmålet om man i år må utsette publiseringen av nasjonale fødselstall i Medisinsk fødselsregister fordi de mangler tall fra St. Olav hospital HF, så er det dessverre riktig. Det har vært en del utfordringer med korrekt innrapportering til registeret, som skyldes svakheter i løsningen, feil i overføringene til Medisinsk fødselsregister og at det har tatt tid å venne seg til en ny løsning. Det har derfor blitt nedsatt en egen innsatsgruppe med personer fra Folkehelseinstituttet, Helseplattformen AS og St. Olav hospital HF for å rette opp i feil og få sendt inn korrigerte data. Dette betyr dessverre at St. Olav hospital HF vil sende inn data senere enn fristen, men her har Folkehelseinstituttet vist stor imøtekommenhet med å forlenge fristen og bistå i opprettingsarbeidet. Forbedringsarbeidet er nå godt innenfor planen når det gjelder å få rettet opp dette innen ny frist, slik at dette ikke blir et reelt avvik mtp. Helsetilsynets tilsyn. Erfaringer fra dette arbeidet er også ifølge Helse Midt-Norge RHF overført til Helse Møre og Romsdal HF, slik at en ikke forventer de samme problemene der.

Jeg oppfatter at alle aktører i helsetjenesten, både i Midt-Norge og sentrale helsemyndigheter, nå arbeider godt sammen. De søker i fellesskap å løse de utfordringene som har oppstått ved innføring av Helseplattformen, til pasientenes beste.

SPØRSMÅL NR. 1044

Innlevert 26. januar 2024 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur

Besvart 2. februar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hvordan har, og skal, statsråden sørge for at lover og forskrifter blir fulgt i gjennomføring av folkeavstemning/in-

nbyggerhøring i områdene som tidligere utgjorde Søgne og Songdalen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til folkeavstemning/innbyggerhøring i områdene som tidligere utgjorde Søgne og Songdalen. Innbyggerne kan stemme både digitalt og via brevstemme/stemmesedel. Det har i etterkant vist seg at ikke alle har mottatt stemmeseddel og i den forbindelse er det henvist til alternative løsninger. Dette har skapt stor debatt og jeg viser i den forbindelse til bekymringer uttrykt fra både KS og ordføreren i Kristiansand. (<https://www.nrk.no/sorlandet/ks-bekymret-for-juksestemmer-1.16733266>)

Svar:

Regjeringa ønsker å få innspel frå innbyggjarar i dei områda som utgjer tidlegare Søgne og Songdalen kommunar om ei mogleg deling av Kristiansand kommune, og gjennomfører lokale folkeavrøystingar i samband med dette.

Den primære måten å røyste på er gjennom ei elektronisk løysing. For å sikre at alle røysteføre faktisk skal kunne røyste, også om dei ikkje kan eller ønsker å bruke den elektroniske løysinga, er det som ein alternativ metode mogleg å brevrøyste. Det er kjent at ein ved brevøysting ikkje har ei sikker identifisering av veljar. Det inneber sjølvstakt ein risiko, som det er teke høgde for.

Representanten viser til at det er mogleg å brevrøyste med eige materiell. Vi veit at ikkje all post kjem fram til mottakar, og vi ønsker ikkje at røysteføre skal miste mo-

glegheita til å røyste fordi dei ikkje har mottake utsendt materiell. Desse veljarane har difor blitt oppmoda om å kontakte Valdirektoratet sitt kontaktsenter for å få rettleiing i korleis dei kan røyste med eige materiell på ein korrekt måte som sikrar hemmelege val. Dette er ikkje ein ukjent måte å stemme på i Noreg, ved ordinære val er dette ei moglegheit for veljarar i utlandet.

Departementet har tett kontakt med Valdirektoratet gjennom folkeavrøystingsperioden, og både departementet og direktoratet har gjort risikovurderingar. Direktoratet følgjer med på både elektronisk løysing og brevøyster som kjem inn, og vil orientere departementet om dei opplever uregelmessigheiter i gjennomføringa. Det er utarbeidd rutinar for korleis oppteljinga skal skje, som sikrar at ingen veljarar får godkjent meir enn ei røyst. Fordi elektronisk røysting er den primære løysinga, vil brevøyster bli forkasta om ein veljar har forsøkt å røyste på begge måtar. Om ein veljar sender inn meir enn ei brevøyst, vil det bli oppdaga, og berre ei av røystene blir godkjend. Brevøyster som ikkje er i tråd med krava i forskriftene vil også bli forkasta.

Vi har ein god demokratisk kultur i Noreg. Vi må kunne legge til grunn at folk følger norsk lov og dei reglane som er fastsette for folkeavrøystingane. Det er forbode og straffbart å kjøpe og selje røyster, drive utilbørleg valpåverknad eller å røyste i andre sitt namn både ved ordinære val og ved folkeavrøystingar.

SPØRSMÅL NR. 1045

Innlevert 25. januar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 5. februar 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I lys av siste tids informasjon om mulig brudd på konkurranselovgevingen blant de dominerende aktørene i apotekmarkedet, når planlegger statsråden å legge frem forslag om ny apoteklov for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Nylig avdekket Aftenposten at Konkurransetilsynet utførte en razzia hos en av de største aktørene innen apotekmarkedet i Norge i 2021. Bakgrunnen var mistanke om brudd på konkurranselovens §10 om priser og vilkår som hindrer eller vrir konkurranse. Få dager senere kunne Af-

tenposten forteller at også to andre aktører er involvert i den samme saken hos Konkurransetilsynet.

I januar 2023 la Apoteklovutvalget frem «NOU 2023:2 Fremtidens apotek – fleksibelt og forsvarlig». Utvalget fremhever i kapittel 12.2.2 – Utvalgets vurdering av konkurransesituasjonen, at det foreligger etablerings- og veksthindringer for aktører som ikke er vertikalt integrerte, og konkluderer blant annet med at «(...) dagens marked, herunder reglene om at grossister kan eie apotek og den etablerte kjedestrukturen, bidrar til å begrense konkurransen og hever terskelen for etableringen av nye apotek og apotekformer som ikke er tilknyttet de tre vertikalt integrerte apotekkjedene». Senere i samme kapittel

anføres det «(...) at de tre apotekkjedene, som til sammen utgjør et oligopol, i liten grad har konkurrert på innovasjon og pris», og at konsekvensene av vertikal disintegrasjon bør utredes.

Apoteklovutvalgets utredning med anbefalinger ble overlevert til statsråden for ganske nøyaktig ett år siden. Konkurransetilsynets snart tre år lange etterforskning av et mulig prissamarbeid i bransjen taler for at regjeringen prioriterer arbeidet med å få en ny lov på plass snarest mulig. Bransjen og forbrukerne har et behov for avklaring på når forslag til apoteklov kan behandles av Stortinget, samt å få vite hvorvidt regjeringen akter å vente på konklusjonen til Konkurransetilsynet før den presenterer forslaget til ny lov.

Svar:

Apoteklovutvalget ble nedsatt i september 2021 for å utrede hvordan fremtidens apotekregelverk skal innrettes. Bakgrunnen for at dette utvalget ble satt ned var blant annet ulike nye apotekformer som har kommet i de senere år som følge av nye regler om salg av legemidler over internett i 2016. Samtidig vurderte man at teknologisk utvikling kunne åpne for andre apotekløsninger i fremtiden enn de som eksisterer i dag. NOU 1997:6 som ligger til grunn for dagens regelverk ble lagt frem for 25 år siden. Apotekloven ble ikke gitt med tanke på å omfatte apotekløsninger som er mulig med den utviklingen av ny teknologi vi har i dag, som gir nye muligheter for distri-

busjon, samhandling og informasjonsutveksling mellom apotek, kunder og helsetjenesten. Samtidig vil endringer i regelverket som tilrettelegger for nye apotekformer og økt bruk av teknologiske løsninger kunne få konsekvenser for tilgangen til fysiske apotek og endre rammebetingelser for eksisterende aktører. I 2021, flere år etter dereguleringen i 2016, hadde nettapotek i Norge fortsatt en lav andel av markedet, sammenlignet med f.eks. Sverige. Utvalget ble derfor bedt å vurdere markeds- og konkurransesituasjonen i apotekmarkedet, og spesielt vurdere behovet for reguleringer som skal legge til rette for økt konkurranse og nye apotekløsninger.

NOU 2023:2 var på høring våren 2023 og anbefalinger ligger nå til vurdering i Helse- og omsorgsdepartementet. Rapporten inneholder flere forslag til regelverksendringer og andre tiltak som må ses i sammenheng. Apotek- og legemiddelmarkedet er komplekst, og det er viktig at eventuelle endringer i dagens apoteklov og tilhørende forskrifter understøtter de legemiddelpolitiske målene Stortinget har sluttet seg til. Jeg tar sikte på å følge opp NOUen i 2024 og 2025.

Helse- og omsorgsdepartementet er gjennom medieoppslagene kjent med at Konkurransetilsynet har en pågående sak om mulig prissamarbeid mellom apotekkjedene. Jeg er ikke kjent med Konkurransetilsynets funn eller vurderinger og har derfor ikke grunnlag for å kommentere saken ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 1046

Innlevert 26. januar 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 2. februar 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Det kan synes uklart hva som ligger i fylkeskommunens plikt til å oppfylle retten til videregående opplæring for alle som er bor i fylket (Opplæringsloven § 13-3).

Vil statsråden ta initiativ for å klargjøre lovverket, slik at alle som har krav på videregående opplæring sikres dette, også de unge som bor i flyktningmottak?

BEGRUNNELSE:

Ifølge UDI så bodde det pr. 21.12.23 totalt 1037 ukrainske unge flyktninger i alderen 15-19 år i UDIs mottak. I tillegg

kommer det ungdommer også fra andre krise og konflikter i verden, som også søker beskyttelse i Norge. Dette er åpenbart tall som varierer, men det er ingen grunn til å tro at det er, eller vil bli færre fremover.

Opplæringsloven regulerer rett til ulike opplæringsstilbud. Rett til grunnskole og videregående opplæring før fylte 18 år har ikke som vilkår at du må være registrert bosatt i Folkeregisteret. På Utdanningsdirektoratets nettsider fremgår det hvem som har rett til videregående opplæring:

«Søkeren må ha lovlig opphold i Norge. Ungdom som oppholder seg lovlig i landet mens de venter på å få avgjort søknad

den om oppholdstillatelse, har likevel rett til videregående opplæring når de er under 18 år og det er sannsynlig at de skal være i Norge i mer enn tre måneder. Hvis ungdommen fyller 18 år i løpet av et skoleår, har han eller hun rett til å fullføre skoleåret de har begynt på. For de som får avslag på søknaden om oppholdstillatelse, gjelder retten til videregående opplæring fram til dato for endelig vedtak.»

Tilbakemeldinger fra mottak er at det er mange unge som ikke får videregående opplæring. Og tross gode intensjoner om det motsatte, så blir mange boende på mottak over lengre tid. I opplæringslovens § 13-3, fremgår det at Fylkeskommunen skal oppfylle retten til videregående opplæring for alle som er bosette i fylkeskommunen.

Når vi erfarer at statsforvalteren, for eksempel i Viken tolker det slik at man må være folkeregistrert for å ha rett til videregående opplæring, mens det andre steder praktiseres ulikt, så er det helt nødvendig med en avklaring.

Nå melder Norsk Folkehjelp at ungdommer blir sitende passive på mottak, og får en enda mer krevende livssituasjon enn nødvendig. Mulig må man vurdere en statlig finansiering, eller form for spleiselag der mottak og skole ikke ligger i samme fylke. Det er behov for å se nærmere på dette, slik at unge mennesker ikke får satt livet på vent.

Svar:

Regjeringen ønsker at ungdommer som kommer til Norge og oppholder seg her lovlig, raskt skal få et tilbud i videregående skole, og at de integreres i skole på vanlig måte. Ungdommer har behov for å gå på skole slik at de

kommer i kontakt med andre ungdommer, får mulighet til å lære og utvikle seg og får noe meningsfylt å fylle dagene med. Ungdommer må få anledning til å fortsette sin ungdomstid. For ungdommer som har avsluttet grunnskoleopplæring, vil videregående skole være en viktig arena for å lære norsk og bygge videre på ferdighetene i andre fag som de har med seg fra hjemlandet.

Ungdom som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, har etter søknad rett til tre års heltids videregående opplæring. Søknadsfristen er som hovedregel 1. mars. For sent innkomne søknader skal det tas hensyn til så langt råd er. Fylkeskommunen er også gitt stor frihet med hensyn til om den vil gi inntak til videregående opplæring for elever som søker etter søknadsfristen.

Det er riktig at ungdom som oppholder seg lovlig i landet mens de venter på å få avgjort søknaden om oppholdstillatelse, har rett til videregående opplæring når de er under 18 år og det er sannsynlig at de skal være i Norge i mer enn tre måneder. Det er fylkeskommunen som skal oppfylle retten til videregående opplæring for alle som er bosatt i fylkeskommunen. Det stilles ikke krav om å være registrert bosatt i Folkeregisteret for rett til grunnskole og videregående opplæring før fylte 18 år. For de ungdommene som bor i mottak, vil det være den fylkeskommunen hvor mottaket ligger som har ansvaret for å oppfylle retten til opplæring. Jeg vil be Utdanningsdirektoratet presisere overfor sektor hvem som skal oppfylle retten til opplæring når den som skal motta opplæringen bor i mottak.

SPØRSMÅL NR. 1047

Innlevert 26. januar 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 6. februar 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvilken betydning vil det kunne ha for norsk forsyningsikkerhet og for marinens tilgang til drivstoff dersom mange drivstoffanlegg langs kysten blir nedlagt?

BEGRUNNELSE:

Høye særavgifter på tradisjonelt drivstoff til sjøfart og fiskere gjør at mange norskeide fartøy gjør bruk av utenlandske havner eller bunkring til sjøs. Norsk skipsfart og infra-

struktur på land har unike kapasiteter og kapabiliteter å tilby myndighetene i fred, krise og krig. En lang rekke utfordringer kan løses ved å benytte seg av fartøyene, landinfrastrukturen, menneskene og nettverkene. Alt dette står i fare dersom en eller flere av elementene forsvinner.

Til eksempel så vil avgiftspolitikken medfører at driftsgrunnlaget for drivstoffanlegg langs kysten faller bort.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet.

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har det overordnede koordineringsansvaret for nasjonal drivstofforsyning, og ivaretar dette ansvaret gjennom tett dialog og samarbeid med næringen og andre myndigheter for å sørge for en god og tilstrekkelig forsyningsikkerhet. Departementet har særlig tett dialog med forsvarssektoren, for å kunne understøtte også militære behov innenfor toltforsvarskonseptet.

Sjøforsvaret har i dag basert sin drivstoffetterforsyning på at de kan tanke fartøyene på både militære og sivile drivstoffanlegg langs hele kysten. Dette er et system som både gir redusert sårbarhet, fleksibilitet og medfører at fartøyene kan løse sine primæroppdrag over et lengre tidsrom enn dersom de måtte seile lange avstander for å fylle på militære drivstoffanlegg.

Selv om løsningene ligger noen år frem i tid, jobber også Forsvaret med grønn omstilling med redusert avhengighet av fossilt drivstoff til sine fartøy som målsetting. Dersom et stort antall sivile drivstoffanlegg skulle bli borte før denne omstillingen er gjennomført, vil Forsvaret i større grad være avhengig av å tanke drivstoff fra egne anlegg.

Det er i dag et spredt nettverk av sivile drivstoffterminaler og leveringspunkter av marine drivstoff langs hele norskekysten. Dette inkluderer hovedtankanlegg, supplyterminaler og mange mindre, marine anlegg. I tillegg leveres produkter også med bunkersbåt eller tankbil. Markedsaktørene tilpasser lagerstrukturen slik at den både sikrer kommersiell konkurransekraft og kommersiell forsyningsikkerhet. Bruken av tankene optimaliseres ut fra behovene på ulike steder og transportdisansen på land.

Antall terminaler langs kysten har blitt gradvis redusert over tid og markedet for lagerhold har som følge av dette blitt mer konsentrert på færre lokasjoner og marked-

skonsentrasjonen har i tillegg økt. Den nedadgående utviklingen i etterspørsel etter fossile drivstoff driver denne utviklingen og forventes å føre til strukturendringer i terminalmarkedet også fremover, både i form av antall anlegg og hvilke produkter som lagres i de ulike anleggene.

NFDs samfunnsikkerhets- og beredskapsarbeid tar imidlertid utgangspunkt i næringslivets ordinære organisering og struktur. Hvis drivstoffselskapene eller andre virksomheter beslutter ut ifra bedriftsøkonomiske hensyn å legge ned sin drift på én lokasjon, vil departementet måtte vurdere andre virkemidler for å oppnå den til enhver tid ønskede forsyningsberedskapen. I lys av nettopp strukturendringene forbundet med det grønne skiftet sammenholdt med et nytt trusselbilde, har jeg nylig fått gjennomført en analyse som vurderer risiko og sårbarhet i deler av verdikjeden. Jeg vil i løpet av våren følge opp denne analysen og vurdere aktuelle tiltak for å styrke forsyningsikkerheten for drivstoff, i samarbeid med blant annet forsvarsmyndighetene.

Når det gjelder avgiftsnivået vil jeg påpeke at opptrapningen av avgiftene på utslipp under innsatsfordelingsforordningen er en sentral del av regjeringens plan for å nå norske klimamål. Regjeringen er imidlertid oppmerksom på utfordringen med at norske fartøy bunkrer drivstoff i naboland eller til sjøs uten å betale avgift, og har sett på muligheten for å innføre avgift på innførsel av drivstoff som ligger i fartøyenes drivstofftank. En slik løsning vil imidlertid innebære store praktiske og administrative utfordringer, og regjeringen har derfor valgt å ikke gå videre med dette arbeidet (jf. omtale i Prop. 1 LS 2023–2024 s. 162). EU har videre nylig innført kvoteplikt for innenriks og utenriks maritim transport, og har planer om å utvide kvoteplikten i årene fremover. Dette vil redusere forskjellen mellom prisen som betales for utslipp fra norsk og utenlandsk drivstoff og bidra til å redusere omfanget av bunkring utenfor Norge.

SPØRSMÅL NR. 1048

Innlevert 26. januar 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 2. februar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er statsråden enig med Statnetts direktør om at utfordringene med nettkapasiteten ikke er så store som man tidli-

gere har trodd, og herunder klargjøre hvorvidt det likevel er nettkapasitet i områder der Statnett for noen måneder

siden varslet om at strømmettet er fullt, slik som i Vestfold og på Østlandet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til omtale i Europower (19. januar d.å.) av konferansen til Pareto Securities i Oslo tidligere denne måneden. Her opplyste Statnett-direktøren om at utfordringene med nettkapasiteten ikke er så store som man har trodd likevel, og at 75 prosent av modne forespørsler har fått plass i nettet. "Bare" 25 prosent må foreløpig stå i kø, der en stor andel av forespørslene regnes som umodne. Selv om Statnetts direktør ikke vil avlyse nettkrisen, er inntrykket at situasjonen er bedre enn Statnett tidligere har forespeilet.

Til tross for at dette fremstår som en gladnyhet er realiteten fortsatt slik at både Lede og Elvia har gått ut og varslet om at strømmettet er fullt. Lede varslet i oktober i fjor at de hadde fått beskjed fra Statnett om at strømmettet i Vestfold er fullt og all kapasitet reservert fram til 2035, slik at all videre industriutvikling må settes på vent. På samme tidspunkt varslet Elvia om at ifølge Statnett er også strømmettet på Østlandet er fullt frem til 2035. Kartet over ledig kapasitet i WattApp er dekket av røde ringer som betyr at det kun er kapasitet til alminnelig forbruk under 5 MW i de aller fleste delene av Norge, med unntak av enkelte steder på Vestlandet.

Det ser dermed ut som om det er to forskjellige versjoner av nettsituasjonen som beskrives. En som sier at det ikke går så verst, og en annen som sier at utviklingen i næringslivet i store deler av landet må stå på vent i et tiår. Det bes om en avklaring av hva som er den reelle situasjonen.

Svar:

Statnett rapporterte til Reguleringsmyndigheten for energi ved starten av dette året, at foretaket har reservert 7 900 MW til nytt eller økt forbruk i transmisjonsnettet i perioden fra 2018 og ut 2023. Til sammenligning er dagens maksimale last i Norge på om lag 25 000 MW. Ifølge Statnett har 74 prosent av forespurt volum fra modne nærings- og industrikunder fått reservere kapasitet. I tillegg slipper enkeltkunder med maksimalt effektuttak under 5 MW og energiforbruk under 20 GWh i året, å stå i kø i transmisjonsnettet. I basisscenarioet i Statnetts siste kortsiktige markedsanalysene, øker det samlede norske strømforbruket med 26 TWh fra 2023 til 2028, til 163 TWh. Dette er ifølge Statnett vesentlig lavere enn det volumet som har fått reservere kapasitet, og godt innenfor det de vil klare å håndtere. Informasjon om hvor mye nytt og økt forbruk som faktisk har fått reservere kapasitet, har slik jeg ser det ikke kommet godt nok fram i det bildet som har blitt tegnet av situasjonen.

Jeg er glad for at bildet av situasjonen er blitt mer nyansert. Samtidig har jeg ingen planer om å bruke dette som en hvilepute. Det er fortsatt mange aktører som venter på å få reservere kapasitet. Situasjonen i transmisjonsnettet er også ulik fra region til region. Jeg er kjent med at det er lite ledig kapasitet i transmisjonsnettet på Østlandet. Regjeringen prioriterer å legge til rette for at det skal gå raskere å etablere nettanlegg i framtiden, og at nettet skal utnyttes mest mulig effektivt. Regjeringen har gjennomført flere tiltak for å bidra til dette, herunder styrket konsesjonsmyndigheten betydelig.

SPØRSMÅL NR. 1049

Innlevert 27. januar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 5. februar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å droppe statens anke på tingretten sin dom og slutte å bruke tid på å anke tingrettsdommer som går i favør av innbyggerne?

BEGRUNNELSE:

Staten tapte en rettssak i Bergen om pålegg om å rive en trebrygge. Denne var satt opp av forrige eier under et helt

annet regelverk der slik ting ofte bare ble meldt til kommunene. Og ofte heller ikke arkivert. Spørsmålsstiller undrer over tidsbruken som både enkelte kommuner og nå også staten bruker på å anke og forfølge personer med alle disse ubehagelighetene det medfører.

Svar:

Plan- og bygningslova, som departementet mitt har ansvaret for, er ei av dei viktigaste samfunnslovene me har. Den skal vareta sentrale omsyn til det beste for fellesskapet. Eit døme på det er jordvern som er nødvendig for å sikre mattryggleik. Eit anna døme er strandsona, som er viktig for å sikre både friluftsliv og naturmangfald.

Etter mi vurdering har staten eit ansvar for at dommar som me vurderer er treft på feil grunnlag, blir anka og prøvde av ein høgare rettsinstans. Dette er særleg viktig i saker som er av prinsipiell betydning for omsyna som plan- og bygningslova skal vareta. Tidsbruk kan ikkje vere

eit argument som veg tyngre enn å bidra til rett rettspraksis.

Saken i Bergen, som stortingsrepresentanten viser til, gjeld alvorlege påstandar om journalføringa, sakshandsaminga og arkiveringa til kommunen. Blir dommen frå tingretten ståande, vil han få alvorlege og vidtrekkande konsekvensar ikkje berre for Bergen, men også andre kommunar og deira ansvar for å vareta og følgje opp plan- og bygningslova. Av den grunn meiner eg det er det nødvendig å få klargjort dei alvorlege påstandane på ein grundig måte gjennom ankebehandling.

SPØRSMÅL NR. 1050

Innlevert 27. januar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 5. februar 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Synes statsråden det er fornuftig å prøve ut modellen statsforvaltaren i Vestland har innført med tanke på dispensasjonssakhansaming?

GRUNNGJEVING:

Statsforvalteren i Vestland har i 2024 orientert kommunane i fylket om at det no blir ny praksis med at dispensasjonssaker ikkje lenger skal sendes på uttale, kun klagevurdering. Dette oppleves som positivt frå både embetet og kommunane då tidsbruken kan brukes på å behandle saker framfor å sende og skrive uttaler. Dette også i tråd med tillitsreformen der kommune får meir tillit. No har Sivilombudet stilt kritiske spørsmål til ein ordning som både tener kommunane, statsforvaltaren og ikkje minst befolkningen. Eg legg til grunn at lovgjevar helsar velkommen slike ordningar og håpar at statsråden kan slå fast at denne metoden er ynskjeleg.

Svar:

Bruk og vern av areal skal etter plan- og bygningslova styrast gjennom arealplanar. Det er mogleg å dispensere frå slike arealplanar dersom vilkåra i plan- og bygningslova § 19-2 er oppfylt. Etter plan- og bygningslova § 19-1 skal regionale og statlege myndigheiter få moglegheit til å uttale seg før kommunane gir dispensasjon frå planar, plankrav

eller forbodet mot bygging i strandsona, viss saksområdet vedkjem den aktuelle myndigheita. Som representanten skriv har Statsforvaltaren i Vestland endra sin praksis, ved at dei ikkje lenger ber om å få alle slike saker på høyring før kommunane i fylket gjer vedtak om dispensasjon.

Det er positivt at statsforvaltarane leitar etter moglegheiter for å forenkle og effektivisere forvaltninga i dialogen med kommunane. Handsaming av dispensasjonssaker kan krevje mykje tid og ressursar for både kommunane og statsforvaltarane, så forenklingar her er sjølvstøtt velkomne.

Statsforvaltarane har ei viktig rettleiarrolle i høve kommunane, og eg oppfattar ikkje at den endringa i praksisen som Statsforvaltaren i Vestland legg opp til svekker denne rolla. Kommunane i Vestland kan framleis be om høyringsfråsegn frå statsforvaltaren i konkrete saker eller be om rettleiing om særlege fagtema. Dette meiner eg er ein viktig føresetnad for denne forsøksordninga.

Sidan Sivilombudet har valt å undersøke om den nye praksisen til Statsforvaltaren i Vestland er i samsvar med plan- og bygningslova, finn eg det riktig å sjå an Sivilombudet si vurdering av denne praksisen før eg uttalar meg nærare om denne.

